

TMA Voorwaarden

Algemene voorwaarden van TMA Logistics B.V. en de volgende gelieerde vennootschappen: ACS Logistics B.V., TMA Warehousing B.V., TMA Terminals B.V., TMA Forwarding B.V., TMA Shipping & Transport B.V., TMA Multimodal B.V., United Stevedores Amsterdam (USA) B.V. en Container Stevedoring Ymuiden (CSY) B.V. (hierna te noemen: "TMA").

Artikel 1 – Algemeen

1. Deze algemene voorwaarden (hierna te noemen: de "TMA Voorwaarden") beheersen alle aanbiedingen, overeenkomsten en activiteiten van TMA.
2. Andersluidende voorwaarden, waaronder voorwaarden gehanteerd door afnemers van TMA, zijn niet van toepassing, tenzij deze uitdrukkelijk en schriftelijk zijn aanvaard door TMA.
3. Iedere overeenkomst wordt door TMA gesloten onder de opschortende voorwaarde dat van voldoende kredietwaardigheid van de afnemer moet zijn gebleken.
4. Van het bepaalde bij de TMA Voorwaarden kan slechts schriftelijk worden afgeweken, welk geschrift ondertekend dient te zijn door personen die hiertoe blijkens het handelsregister bevoegd zijn.
5. Indien een (deel van een) bepaling van de TMA Voorwaarden nietig of vernietigbaar zal zijn, heeft dit geen invloed op de geldigheid van de overige (delen van de) bepalingen.

Artikel 2 – Toepasselijke voorwaarden en regimes

1. Naast de TMA Voorwaarden zijn de in dit artikel 2 lid 1 sub a t/m h genoemde regimes van toepassing op de daar genoemde activiteiten, indien en voor zover TMA die activiteiten feitelijk uitvoert. Op (mogelijke) aansprakelijkheid van TMA is het regime van toepassing horend bij de voor (mogelijke) aansprakelijkheid meest relevante activiteit van TMA. De algemene voorwaarden genoemd in artikel 2 lid 1 sub a t/m d zijn als bijlage aan de TMA Voorwaarden gehecht en maken daarvan integraal onderdeel uit. De in artikel 2 lid 1 sub e t/m h genoemde verdragen worden hierbij van toepassing verklaard en maken eveneens integraal onderdeel uit van de TMA Voorwaarden.
 - a. In geval van stuwadoorsactiviteiten: de Rotterdamse Stuwadoorscondities (1976);
 - b. In geval van expeditie: de Nederlandse Expeditievoorwaarden (FENEX, 2018);
 - c. In geval van opslagactiviteiten: de Nederlandse Opslagvoorwaarden (FENEX, 1995);
 - d. In geval van opslagactiviteiten in koel- en vrieshuizen: de Nekovri Voorwaarden (2014);
 - e. In geval van nationaal en internationaal bargen: het verdrag inzake de overeenkomst voor het vervoer van goederen over de binnenwateren (CMNI);
 - f. In geval van nationaal en internationaal wegvervoer: het verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal wegvervoer van goederen over de weg (CMR);
 - g. In geval van nationaal en internationaal zeevervoer: de Hague-Visby Rules;
 - h. In geval van nationaal en internationaal spoorvervoer: het verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF) alsmede de uniforme regelen inzake de overeenkomst voor het internationale spoorvervoer (CIM).
2. Bij tegenstrijdigheid tussen een bepaling uit de TMA Voorwaarden en een bepaling uit één van de toepasselijke bovengenoemde regimes, waaronder – maar niet beperkt tot – bepalingen met betrekking tot de bevoegde rechter, prevaleert de bepaling uit de TMA Voorwaarden, voor zover de bepaling uit de toepasselijke regimes niet dwingendrechtelijk van toepassing is.
3. Indien op grond van de toepasselijke regimes geen andere beperking van aansprakelijkheid geldt, is de aansprakelijkheid van TMA jegens de afnemer beperkt tot EUR 25.000,- per incident of serie van incidenten met dezelfde oorzaak, met een maximum van EUR 50.000,- per afnemer per jaar.

Artikel 3 – Vrijwaring

1. De afnemer is gehouden TMA te vrijwaren en schadeloos te stellen met betrekking tot alle kosten, aansprakelijkheden, boetes, betalingen, tol- en douaneheffingen, belastingen, schade, verlies of vorderingen, opgelopen door of opgelegd aan TMA, haar werknemers of hulppersonen, in verband met de verrichtte activiteiten, om welke reden dan ook – maar in het bijzonder als gevolg van door de afnemer aan TMA (foutief) doorgegeven informatie – en

TMA Voorwaarden

ongeacht of een dergelijke aanspraak het gevolg is van een fout in de prestaties van TMA, haar werknemers of hulppersonen.

2. De afnemer is gehouden TMA te vrijwaren en schadeloos te stellen voor al hetgeen waarvoor een derde TMA aanspreekt in verband met de overeenkomst tussen TMA en afnemer, voor zover de aanspraak de beperkte aansprakelijkheid van TMA op grond van de TMA Voorwaarden (inclusief de toepasselijke regimes) te boven gaat.

Artikel 4 – Offertes

1. Mondelinge offertes en prijsopgaven zijn steeds vrijblijvend. Schriftelijke offertes en prijsopgaven staan slechts gedurende de daarop vermelde termijn open voor verbindende acceptatie.
2. Indien een overeenkomst door omstandigheden, die niet voor rekening en/of risico van TMA komen, door TMA wordt uitgevoerd langer dan drie maanden na acceptatie van TMA's offerte of sluiting van de overeenkomst, is TMA bevoegd inmiddels opgetreden prijs- en tariefswijzigingen aan de afnemer door te berekenen.
3. De in het vorig lid bedoelde bevoegdheid bestaat eveneens, indien de overeenkomst op de overeengekomen datum door omstandigheden, die niet voor rekening en/of risico van TMA komen, door TMA niet of niet geheel is nagekomen.
4. In de door TMA opgegeven prijzen zijn omzetbelasting en andere heffingen en belastingen slechts begrepen indien dit uitdrukkelijk is vermeld. Niettemin is TMA bevoegd, alle op de overeenkomst betrekking hebbende heffingen en belastingen aan de afnemer door te berekenen.

Artikel 5 – Annulering

1. Bij annulering van een opdracht is de afnemer TMA vergoeding verschuldigd van de reeds door TMA terzake van de uitvoering gemaakte werkelijke kosten, alsmede een annuleringsvergoeding tot een bedrag van 1/3 van de overeengekomen prijs. De annuleringsvergoeding is 100% van de overeengekomen prijs als korter dan 24 uur voor aanvang van de activiteiten van TMA de opdracht wordt geannuleerd.
2. Bij annulering vrijwaart de afnemer TMA van alle aanspraken van derden, welke een gevolg zijn van die annulering.

Artikel 6 – Overmacht

1. Onder overmacht wordt verstaan elke van buiten komende oorzaak, die TMA niet redelijkerwijs niet heeft kunnen vermijden, waarvan TMA de gevolgen redelijkerwijs niet heeft kunnen verhinderen en die in redelijkheid niet voor rekening en/of risico van TMA behoort te komen, daaronder begrepen – maar niet beperkt tot – brand, natuur- of kernrampen, oorlog, terroristische activiteiten of aanslagen, cyberaanvallen of -criminaliteit, sluiting of blokkades van havens, wegen, binnenwateren, spoorlijnen of terminals, alsmede werkstakingen of -onderbrekingen, die de uitvoering van de overeenkomst voor TMA bemoeilijken of onmogelijk maken.
2. TMA is niet aansprakelijk voor schade die voortvloeit uit het niet of niet tijdig uitvoeren van de overeenkomst als gevolg van overmacht.
3. In geval van overmacht aan de zijde van TMA, is de nakoming van TMA's verplichtingen opgeschort totdat de situatie van overmacht is opgeheven. Indien de situatie van overmacht langer dan drie maanden voortduurt, zijn partijen gerechtigd de overeenkomst op te zeggen, waarmee de overeenkomst geacht wordt te zijn geëindigd per datum opzegging.

Artikel 7 – Betaling

1. Ieder aan de afnemer in rekening gebracht bedrag dient binnen 14 dagen na factuurdatum integraal aan TMA te zijn voldaan.
2. Betaling dient te geschieden zonder enige opschorting of verrekening, tenzij dit uitdrukkelijk is overeengekomen.
3. Bij gebreke van algehele voldoening van het in de vorige leden bepaalde, is TMA gerechtigd de afnemer een rente van 2% per maand over het openstaande bedrag in rekening te brengen, te rekenen vanaf de factuurdatum, alsmede de door TMA gemaakte buitengerechterlijke incassokosten.

TMA Voorwaarden

Artikel 8 – Retentierecht en pandrecht

1. TMA heeft jegens ieder, die daarvan afgifte verlangt, een retentierecht op alle zaken, documenten en gelden die TMA in verband met de uit te voeren activiteiten onder zich heeft of zal krijgen.
2. Alle zaken, documenten en gelden die TMA in verband met de uit te voeren activiteiten onder zich heeft of zal krijgen, strekken TMA tot pand voor alle vorderingen, die TMA ten laste van de afnemer en/of de eigenaar van de zaken heeft of zal krijgen.
3. TMA kan de in dit artikel genoemde pand- en retentierechten eveneens uitoefenen voor hetgeen TMA door de afnemer nog verschuldigd is in verband met voorgaande overeenkomsten.
4. De verkoop van zaken waarop TMA een retentierecht of pandrecht heeft, geschiedt voor rekening van de afnemer op de bij wet bepaalde wijze of, indien daarover overeenstemming bestaat, onderhands.

Artikel 9 – Verzuim

1. Zodra de afnemer jegens TMA in verzuim is, is TMA gerechtigd haar verplichtingen jegens de afnemer op te schorten, totdat de afnemer aan alle verplichtingen jegens TMA heeft voldaan, dan wel voldoende zekerheid heeft gesteld voor de nakoming van de verplichtingen.
2. Indien de afnemer gedurende dertig dagen jegens TMA in verzuim is gebleven, is TMA gerechtigd alle overeenkomsten met de afnemer door enkele schriftelijke kennisgeving te beëindigen, dit onverminderd TMA's recht betaling te vorderen van de reeds door TMA verrichte activiteiten, alsmede vergoeding van schade wegens niet-nakoming voor het overige.
3. In geval van overlijden, faillissement, surseance van betaling dan wel conservatoir of executoriaal beslag op een aanzienlijk deel van het vermogen van de afnemer, zijn de vorderingen van TMA onmiddellijk opeisbaar en worden alle overeenkomsten zonder rechterlijke tussenkomst beëindigd.

Artikel 10 – Verzekering

1. De afnemer is gehouden, de risico's die krachtens wettelijk voorschrift, de overeenkomst, de TMA Voorwaarden of naar verkeersopvatting voor zijn rekening of risico behoren te komen, behoorlijk te verzekeren en gedurende de looptijd van de overeenkomst verzekerd te houden.
2. De afnemer zal op eerste aanmaning deugdelijk aantonen, dat hij aan de in het vorig lid bedoelde verplichting heeft voldaan.
3. Zolang de afnemer niet aan de in de voorafgaande leden bedoelde verplichtingen onder de overeenkomst geacht te zijn opgeschort.

Artikel 11 – Toepasselijk recht en bevoegde rechter

1. Op alle rechtsbetrekkingen tussen TMA en de afnemer, alsmede op de bepalingen van de TMA Voorwaarden, is Nederlands recht van toepassing.
2. Alle uit of in verband met overeenkomsten of offertes waarop de TMA Voorwaarden van toepassing zijn voortvloeiende geschillen worden uitsluitend onderworpen aan arbitrage te Rotterdam overeenkomstig het UNUM Arbitragereglement, met uitzondering van vorderingen tot EUR 25.000,- alsmede onbetwiste vorderingen, in welk geval geschillenbeslechting geschiedt door de Rechtbank Rotterdam.
3. Geen beroep kan worden gedaan op de onder lid 2 genoemde uitzonderingen indien de afnemer is gevestigd in een niet-EU-lidstaat.
4. Waar toepasselijk zullen arbiters en rechter de bepalingen van internationale vervoersverdragen, waaronder het verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal wegvervoer van goederen over de weg (CMR), toepassen. Afnemer staat er jegens TMA voor in dat de aflader, de geadresseerde en de overige ladingbelanghebbenden gebonden zullen zijn aan het bepaalde in dit beding.
5. Mocht dwingend recht in de weg staan aan het exclusieve karakter van de arbitrage- en jurisdictieclausule van lid 2, dan kent deze arbitrage- en jurisdictieclausule de genoemde instanties een additionele bevoegdheid toe.

ALGEMENE VOORWAARDEN
VAN DE
VERENIGING VAN ROTTERDAMSE STUWADOORS
"ROTTERDAMSE STUWADOORSCONDITIONS"

Gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam
12 augustus 1976

DEFINITIES
Artikel 1

1. Wanneer in deze Algemene Voorwaarden wordt gesproken van werkzaamheden, worden daaronder verstaan alle feitelijk handelen of nalaten en alle rechtshandelingen, alsook het afleggen en in ontvangstnemen van verklaringen, zowel mondelinge als schriftelijke.
2. Wanneer in deze Algemene Voorwaarden wordt gesproken van emplacement van de stuwadoor, worden daaronder begrepen alle terreinen, gebouwen (loodsen en anderszins) en waterpartijen waar de stuwadoor is gevestigd of waar hij zijn werkzaamheden uitvoert, met inbegrip van (al of niet aangrenzende) kades, spoorweg. en kraanbanen en wegen.
3. De aanduidingen boven de afzonderlijke artikelen van deze Algemene Voorwaarden kunnen niet als definities van het in het betrokken artikel behandelde worden beschouwd.

ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 2

1. Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing ten aanzien van alle opdrachten aan, en werkzaamheden'~ de stuwadoor, onverschillig van welke aard en ook ten aanzien van die, welke niet behoren tot de eigenlijke stuwadoorswerkzaamheden, steeds onverschillig of de stuwadoor tot de betreffende werkzaamheden, geheel of gedeeltelijk, verplicht is en of zij tegen betaling worden verricht.
2. Ten aanzien van opdrachten en werkzaamheden, welke niet behoren tot de eigenlijke stuwadoorswerkzaamheden, zoals, maar niet beperkt tot, die van sleepdiensten, opslagbedrijven, enzovoorts, zal de stuwadoor zich mede kunnen beroepen op de in de betrokken bedrijfstak gebruikelijke voorwaarden, respectievelijk de voorwaarden, waarvan de toepasselijkheid specifiek mocht zijn bedongen.

De stuwadoor is eveneens gerechtigd zich te beroepen op voorwaarden van derden - al dan niet standaardvoorwaarden in de betrokken bedrijfstak - ' met wie hij ter uitvoering van zijn werkzaamheden een overeenkomst heeft gesloten of door wie hij is ingeschakeld, dan wel zich te beroepen op enige bepaling uit dergelijke voorwaarden of, uit enige met zodanige derde gesloten overeenkomst.

In geval van tegenstrijdigheid tussen dergelijke voorwaarden en de onderhavige Algemene Voorwaarden, staat het ter beoordeling van de stuwadoor op welke voorwaarden, dan wel op welke bepaling(en) uit enige van die voorwaarden. hij zich beroept.

3. De voorwaarden en bepalingen, in lid 2 bedoeld, zullen geacht zijn ten behoeve van de stuwadoor te zijn gemaakt en als zodanig door hem te zijn geaccepteerd.
4. De onderhavige Algemene Voorwaarden kunnen worden ingeroepen zowel jegens de opdrachtgever als jegens diens vertegenwoordiger, in de verhouding tot wie zij evenzeer van toepassing zullen zijn.
5. De stuwadoor is tevens gerechtigd zich op het havengebruik te beroepen, ook indien dit zou af-wijken van hetgeen krachtens deze Algemene Voorwaarden zou gelden.

6. Indien de stuwadoor niet, op enig tijdstip, gebruik maakt van enig recht, hem bij of krachtens deze Algemene Voorwaarden gegeven, zal dit niet als afstand van recht kunnen worden beschouwd.

7. Een beroep op een specifieke bepaling of specifiek recht staat een beroep op enige andere bepaling of enig ander recht niet in de weg.

8. Bij eventuele verschillen tussen de Nederlandse tekst van deze Algemene Voorwaarden en een tekst in een vreemde taal, zal de Nederlandse tekst prevaleren.

OFFERTES, TARIEVEN EN BETALINGEN

Artikel 3

1. Alle door de stuwadoor gedane aanbiedingen zijn vrijblijvend. De door de stuwadoor opgegeven tarieven zijn gebaseerd op de normale verwerkingswijze van gezonde en zeewaardig verpakte goederen op de bij de leden van de Vereniging van Rotterdamse Stuwadoors gebruikelijke wijze, met ploegen van normale sterkte en gedurende de normale arbeidstijd, een en ander als geldend ten tijde van de tariefstelling.

De stuwadoor zal gerechtigd zijn de door hem opgegeven tarieven, ook na aanvaarding, aan te passen, indien een wijziging van één of meer van de in de vorige volzin bedoelde factoren zou intreden tussen het tijdstip van de tariefstelling en het tijdstip van de uitvoering van de werkzaamheden

2. Alle werkzaamheden behoudens die, vermeld in lid 3 van dit artikel, dienen onmiddellijk na indiening -jan de nota te worden betaald, zonder enige aftrek of schuldvergelijking, uit welke oorzaak ook.

3. De door de stuwadoor ingediende nota voor werkzaamheden aan schepen die in een vaste lijndienst varen meet worden betaald binnen 14 dagen nadat de nota is ingediend bij de opdrachtgever of diens vertegenwoordiger, wederom zonder enige aftrek of schuldvergelijking, uit welke oorzaak ook.

4. Door de stuwadoor over te leggen documentatie zal volledig bewijs opleveren ten aanzien van de aard, de inhoud en de omvang van de verrichte werkzaamheden, zoals, maar niet beperkt tot, de gewerkte uren en de ter beschikking gestelde mankracht en materieel. Eigen documentatie van de stuwadoor zal daarbij prevaleren boven stukken, door anderen opgemaakt.

5. Op opeisbare vorderingen van de stuwadoor is bij niet-voldoening, met ingang van het tijdstip der opeisbaarheid, een rente verschuldigd op jaarbasis gelijk aan het promessedisconto van de Nederlandse Bank vermeerderd met 4 procent.

6. Ongeacht het vorenstaande, of enige andere contractuele bepaling, zal de stuwadoor te allen tijde het recht hebben om een voorschot, contante betaling of naar zijn oordeel deugdelijke zekerheid te vragen voor enige ingediende nota en/of voor betaling van lopende werkzaamheden en/of voor enige andere vordering en' - zonder voorafgaande aanmaning, in gebrekestelling of rechterlijke tussenkomst en zonder enige aansprakelijkheid zijnerzijds - de werkzaamheden op enig tijdstip te weigeren, op te schorten, te onderbreken of te beëindigen, totdat aan enig verzoek van hem als hier bedoeld deugdelijk is voldaan.

7. Alle vorderingen van de stuwadoor worden onmiddellijk opeisbaar in geval van faillissement of surséance van betaling (of aanvragen daartoe) van de opdrachtgever of diens vertegenwoordiger of van de eigenaar en/of reder en/of bevrachter van de zaak waaraan of ten behoeve waarvan werkzaamheden worden of zijn verricht, of indien beslag wordt gelegd op enig eigendom van de opdrachtgever of diens vertegenwoordiger dan wel - in het algemeen - indien beslag wordt gelegd op de zaak of op de inhoud of enig onderdeel daarvan, waaraan of ten behoeve waarvan werkzaamheden worden of zijn verricht, zoals bijvoorbeeld het schip, de lading of de bunkers van het schip, of op de vracht ter zake van het schip, of op enig deel van dezen.

8. De stuwadoor is gerechtigd zaken, documenten en gelden onder zich te houden voor rekening en risico van de opdrachtgever en/of belanghebbende(n), totdat zijn vorderingen zijn voldaan of ter zake deugdelijke zekerheid (ter beoordeling van de stuwadoor) is verstrekt.

De stuwadoor heeft een pandrecht op alle zaken, documenten en gelden welke hij onder zich heeft of zal krijgen, uit welke hoofde ook. voor alle vorderingen uit hoofde van zijn werkzaamheden of anderszins.

Indien ter zake van enige vordering niet binnen 30 dagen na aanmaning is betaald of deugdelijke zekerheid is gesteld, is de stuwadoor gerechtigd de zaken of documenten waarop hij pandrecht heeft onderhands of in het openbaar te verkopen zonder rechterlijke machtiging.

De stuwadoor is te allen tijde gerechtigd enige vordering te verrekenen met wat hij aan gelden onder zich mocht hebben of zal krijgen.

9. Indien het door de stuwadoor opgegeven tarief is uitgemaakt in buitenlandse valuta, is iedere devaluatie van dergelijke valuta ten opzichte van de Nederlandse gulden, dan wel iedere revaluatie van de Nederlandse gulden ten opzichte van dergelijke valuta, na het tijdstip van opgave, voor rekening van de opdrachtgever.

10. De betaling aan de stuwadoor zal steeds geschieden op de door de stuwadoor aangegeven wijze. Overmaking naar een vertegenwoordiger van de opdrachtgever bevrijdt de opdrachtgever niet.

11. Onverminderd het bepaalde bij artikel 1433 van het Burgerlijk Wetboek zal, in geval meerdere nota's opeisbaar zijn, een betaling worden toegerekend in volgorde van de ouderdom der nota's; in geval van twijfel beslist de stuwadoor.

12. Het hiervóór in dit artikel bepaalde geldt onverminderd de voorzieningen van de in artikel 11 hierna vermelde Tariefbepalingen.

ALGEMENE BEPALINGEN TEN AANZIEN VAN WERKZAAMHEDEN Artikel 4

1. De stuwadoor heeft te allen tijde het recht de uitvoering van werkzaamheden geheel of 1. gedeeltelijk te doen geschieden door één of meer derden of met personeel, dat in dienst is van één of meer derden.

2. De werkzaamheden worden door de stuwadoor uitgevoerd hetzij met eigen of gehuurd materieel en/of met behulp van het kosteloos ter beschikking te stellen laad- en losgerei en/of aandrijfkracht van het vervoermiddel, ten behoeve waarvan de werkzaamheden worden verricht; één en ander naar keuze van de stuwadoor. Het ter beschikking gestelde laaden losgerei van het vervoermiddel - alsook, in het algemeen, die vervoermiddelen zelf - dienen aan alle hieraan van overheidswege en van de zijde van de stuwadoor gestelde eisen te voldoen. De scheepsleiding, c.q. degenen, belast met het vervoermiddel ten aanzien waarvan werkzaamheden worden verricht, zijn verplicht toezicht te houden op het goed functioneren en het juiste gebruik daarvan en in het algemeen al het mogelijke te doen om schade te voorkomen.

3. Het verstrekken van inlichtingen door de stuwadoor ter zake van bijvoorbeeld het voor de hand komen van a r en en het tijdstip van inladen, het afleveren en/of aanleveren, geschiedt naar beste weten en kunnen, zonder dat daarvoor enige aansprakelijkheid wordt aanvaard.

Het zogenaamde "bestellen" wordt beschouwd als het verstrekken van inlichtingen zoals in de vorige volzin omschreven.

4. Het opklaren, openen en sluiten van vervoermiddelen of ruimen daarvan, het stellen van laadbomen, het gereedmaken van winches, het plaatsnemen, wegnemen en verplaatsen van gangways enz., en in het algemeen werkzaamheden, welke slechts in zijdelings verband staan tot de eigenlijke uitvoering van de opdracht, doch nodig zijn om de werkzaamheden te kunnen aanvangen, voortzetten of beëindigen, geschieden buiten aansprakelijkheid van de stuwadoor, ook al zou het verrichten van de werkzaamheden algemeen gebruikelijk geworden zijn.

Indien opdrachtgevers niet tijdig maatregelen hebben getroffen om de in dit artikel bedoelde werkzaamheden te doen geschieden, zal de stuwadoor zonder meer bevoegd zijn voor rekening en risico van de opdrachtgever één en ander te doen.

5. Op de opdrachtgever rust de verplichting zorg te dragen, dat er aan boord van de vervoermiddelen voldoende licht aanwezig is.

Indien de stuwadoor bij het ontbreken van licht of bij onvoldoende licht lampen aanbrengt, geschiedt zulks met uitsluiting van elke aansprakelijkheid zijnerzijds, zodat hij in geen geval heeft op te komen voor brand, explosie of andere gevolgen, welke hierdoor mochten ontstaan.

6. Vervoermiddelen, ten aanzien van welke de stuwadoorswerkzaamheden beëindigd zijn - of ten aanzien van welke de werkzaamheden geweigerd, opgeschort of tussentijds onderbroken zijn - dienen het emplacement van de stuwadoor op diens eerste, aanmaning te Verlaten. Bij gebreke daarvan is de stuwadoor gerechtigd zodanige maatregelen te treffen als hem wenselijk voorkomen, geheel voor rekening en risico van de opdrachtgever en/of de vervoerder en/of de eigenaar van en/of belanghebbende(n) bij het vervoermiddel en zonder enige aansprakelijkheid zijnerzijds.

7. Goederen, die niet tijdig worden afgehaald of verwijderd kunnen door de stuwadoor voor rekening en risico van de opdrachtgever en/of belanghebbende(n) worden opgeslagen, onverminderd enig ander recht van de stuwadoor krachtens deze Algemene Voorwaarden of anderszins.

CONTROLEWERKZAAMHEDEN

Artikel 5

1. Alle controlewerkzaamheden ten behoeve van de opdrachtgever zoals tellen, wegen, meten, ijken, monstereken, sorteren, enzovoorts, zullen uitsluitend door de stuwadoor worden verricht en tegen een afzonderlijke vergoeding. Bij wijze van uitzondering kan echter worden overeengekomen, dat de voornoemde controlewerkzaamheden zullen worden uitgevoerd door een door de opdrachtgever aan te wijzen controlebedrijf, mits een dergelijk controlebedrijf lid is van de Scheepvaart Vereniging Zuid.

2. De opdrachtgever dient een verzoek tot controle door een door hem aan te wijzen controlebedrijf tijdig aan de stuwadoor op te geven en zal gehouden zijn de stuwadoor een redelijke vergoeding te betalen voor de door deze aan een dergelijk controlebedrijf ter beschikking te stellen faciliteiten, en/of voor andere kosten die door de stuwadoor bij zijn medewerking ter zake kunnen worden gemaakt. Indien aan het vereiste van een tijdige opgave als hier bedoeld niet is voldaan, of indien niet tijdig overeenstemming mocht worden bereikt over de aan de stuwadoor te betalen vergoeding, zal de stuwadoor niet verplicht zijn het door de opdrachtgever aangewezen controlebedrijf tot zijn emplacement toe te laten. De stuwadoor is voorts gerechtigd ter zake van deze toelating nadere voorwaarden te stellen, met name voor wat betreft een eventuele aansprakelijkheid jegens of van het controlebedrijf, bij gebreke van aanvaarding waarvan, door het controlebedrijf, het bepaalde aan het slot van de vorige volzin van overeenkomstige toepassing zal zijn.

3. Het hiervóór bepaalde sluit niet de mogelijkheid uit, dat de stuwadoor rechtstreeks met het eventueel door de opdrachtgever aangewezen controlebedrijf een vergoeding als eerder bedoeld overeenkomt; in dat geval zal de opdrachtgever hoofdelijk naast het controlebedrijf voor de betaling daarvan aansprakelijk zijn. De voorzieningen ter zake van betaling van artikel 3 zijn van toepassing.

VERPAKKING VAN EN AANDUIDINGEN OP GOEDEREN Artikel 6

1. Onverminderd het hierna volgende moeten de te verwerken goederen zijn verpakt op een wijze, en duidelijk zijn voorzien van opschriften en andere aanduidingen, die in overeenstemming zijn met de ter plaatse waar de werkzaamheden worden verricht geldende publiekrechtelijke regels.

2. In ieder geval zal op alle te verwerken colli duidelijk en nauwkeurig moeten worden aangegeven - waar mogelijk in overeenstemming met algemeen aanvaarde regels, bij het ontbreken van publiekrechtelijke regels in formele zin - of zij aan roest onderhevige en/of oxyderende en/of ontvlambare en/of explosieve en/of breekbare en/of bijtende en/of giftige en/of radio-actieve en/of bedwelmende goederen bevatten of betreffen, en in het algemeen of zij goederen bevatten of betreffen die hinderlijk, schadelijk of gevaarlijk kunnen zijn voor mens, dier of milieu; ook zal het gewicht, indien dit méér bedraagt dan 1000 kg, duidelijk en nauwkeurig op de te verwerken colli dienen te worden aangegeven. Bovendien moet de stuwadoor op enige van de hiervóór bedoelde omstandigheden speciaal opmerkzaam worden gemaakt. Zulks geldt evenzeer voor colli, welke met het oo op hun waarde een bijzondere stuwage of speciale 9 maatregelen eisen.

3. De stuwadoor mag de behandeling van goederen, die naar zijn oordeel op enig onderdeel niet aan het vorenstaande voldoen, te allen tijde weigeren, opschorten, tussentijds onderbreken of beëindigen en/of ten aanzien van zodanige goederen de maatregelen nemen die hij gewenst acht (inclusief vernietiging), buiten iedere aansprakelijkheid zijnerzijds en geheel voor rekening van de opdrachtgever.

4. Aanduidingen of gegevens, gesteld in een vreemde taal of in niet algemeen technische benamingen, zullen niet geacht worden aan de hierboven gestelde eisen te voldoen, zulks ter beoordeling van de stuwadoor.

VERBLIJF OP HET EMPLACEMENT Artikel 7

1. Ieder, die zich op of bij het emplacement van de stuwadoor ophoudt, moet de van Overheidswege en door de stuwadoor gestelde voorschriften of gegeven aanwijzingen, welke in het belang van orde en veiligheid zijn gegeven, strikt opvolgen.

2. Het is de scheeps- en wagenvoerders met hun vervoermiddelen en bij het aan- en afleveren van goederen aanwezige arbeiders verboden zich gedurende de arbeid onder de vlucht van de hefwerktuigen op te houden, een en ander voor zover niet strikt vereist voor de werkzaamheden. Bovendien is het hun verboden op het emplacement te roken.

3. Hij die op of aan het emplacement van de stuwadoor goederen aanlevert of in ontvangst neemt of manipulaties laat verrichten, is jegens de stuwadoor verantwoordelijk voor de nakoming van het bepaalde bij of krachtens dit artikel door hen, die zich om enige reden in verband met de werkzaamheden of de bedoelde goederen op of bij het emplacement van de stuwadoor bevinden.

4. De stuwadoor is te allen tijde bevoegd, door hem niet gewenste personen de toegang tot het emplacement te weigeren' of deze daarvan te doen verwijderen.

5. De stuwadoor is niet verplicht te zorgen, dat goederen, die op zijn emplacement (in de loodsen dan wel op de wal of anderszins) onder hem verblijven, zich boven de hoogste vloed zullen bevinden.

AANSPRAKELIJKHEID Artikel 8

1. De stuwadoor is voor schade, alsmede voor het gebeuren, waardoor schade is veroorzaakt, niet aansprakelijk, tenzij en voor zover genoegzaam wordt bewezen dat deze het gevolg zijn van opzet of grove schuld van de stuwadoor of van iemand voor wie hij aansprakelijk is en, in het laatstbedoelde geval, dat de stuwadoor bij de keuze en de leiding van de betrokkene(n) geen redelijke zorg heeft betracht.

2. Alle aansprakelijkheid van de stuwadoor vervalst, indien hij niet vóór het beëindigen van de werkzaamheden of vóór het verlaten van de personen, dieren of zaken van zijn emplacement (welk tijdstip ook eerder mag zijn), schriftelijk op beweerdelijk ontstane schade of beweerdelijk verkeerd uitgevoerde werkzaamheden opmerkzaam wordt gemaakt, tenzij zulks redelijkerwijs niet mogelijk is.

3. In geval van aansprakelijkheid van de stuwadoor is deze beperkt als volgt:

a. voor schade met betrekking tot goederen of dieren tot ten hoogste f 2.000,- per collo, respectievelijk dier; bij niet colli tot f 2.000,- per 1000 kg.;

b. voor schade met betrekking tot personen tot ten hoogste f 20.000,- per persoon;

c. voor schade met betrekking tot alle zaken, niet vallend onder a, tot ten hoogste f 20.000,- per zaak.

In alle gevallen van schade met betrekking tot personen en/of dieren en/of zaken of anderszins, al of niet afzonderlijk of gecombineerd teweeggebracht of geleden, zal de aansprakelijkheid van de stuwadoor beperkt zijn tot f 50.000,- in totaal per opdracht of gebeuren (zulks ter beslissing van de stuwadoor), pro rata over de betrokken belangen te verdelen naar gelang van de geleden schade.

4. In geval schade in enige vorm is ontstaan of kan ontstaan, alsook in geval enig voorschrift of enige aanwijzing niet wordt opgevolgd, is de stuwadoor gerechtigd, doch niet verplicht, zijn werkzaamheden te weigeren, op te schorten, te onderbreken of te beëindigen, alsook verdere maatregelen te nemen, die hem wenselijk voorkomen, zonder enige aansprakelijkheid zijnerzijds.

5. Alle schade door de stuwadoor zelf 'in enige vorm geleden, waaronder begrepen alle kosten door hem gemaakt, alle gederfde winst of geleden verlies, boetes of andere nadelen door hem opgelopen, bij of tengevolge van enig gebeuren dan wel in andere gevallen waarin hij, met name krachtens enige bepaling van deze Algemene Voorwaarden, niet aansprakelijk is, zullen hem op eerste verzoek door de opdrachtgever worden vergoed, zulks ongeacht of de opdrachtgever zelf en/of anderen schade hebben geleden. In dit verband zal, indien hetzelfde gebeuren zowel schade tot gevolg heeft waarvoor de stuwadoor aansprakelijk is als schade waarvoor hij niet aansprakelijk is, de eigen schade door de stuwadoor zelf worden gedragen.

6. De opdrachtgever van de stuwadoor zal deze vrijwaren voor aanspraken, welke dan ook, van derden, tegenover de stuwadoor zich niet op deze Algemene Voorwaarden zou kunnen beroepen, voor zover die aanspraken uitgesloten zouden zijn indien de bedoelde derden aan deze Algemene Voorwaarden waren gehouden.

Artikel 9

De stuwadoor is, behoudens eigen opzet of grove schuld, nimmer aansprakelijk voor niet-materiële schade of voor gevolgschade in enige vorm (zoals, maar niet beperkt tot, bedrijfsschade, inkomensschade, boetes en soortgelijke heffingen), alsmede voor het gebeuren, waardoor zodanige schade is veroorzaakt, en voorts niet voor schade in enige vorm (met inbegrip weer van het gebeuren waardoor de schade is veroorzaakt):

a. welke te wijten is, hetzij aan de aard, toestand of stuwage van de te verwerken goederen, hetzij aan de aard, geschiktheid of inrichting van enig betrokken vervoermiddel of enig onderdeel daarvan;

b. welke bij de toegepaste wijze van werken redelijkerwijs niet te vermijden is, indien door of namens de opdrachtgever of de vervoerder of andere belanghebbenden niet schriftelijk en tijdig bezwaren zijn geuit tegen deze wijze van werken, of indien de vereiste spoed naar het oordeel van de stuwadoor tot deze arbeidswijze dwingt;

c. door onjuiste stuwage, indien door of vanwege de vervoerder of opdrachtgever of andere belanghebbenden geen of onvoldoende aanwijzingen of inlichtingen zijn gegeven en eventuele bezwaren tegen de stuwage niet schriftelijk tijdens de werkzaamheden ter kennis van de stuwadoor zijn gebracht;

d. door het begeven van hefwerktuigen, ketting- en touwwerk, staaldraad en andere gereedschappen, tenzij - ingeval dat het materieel eigen materieel van de stuwadoor is - kan worden aangetoond, dat hetzelfde zich niet in goede staat van onderhoud bevond of niet voldeed aan door de Overheid gestelde eisen of, bij het ontbreken daarvan, aan algemeen redelijk te achten eisen;

e. bij werkzaamheden, die normaal door anderen - bijvoorbeeld * de scheepsbemanning of cargadoorspersoneel - worden verricht, ongeacht de reden waarom de stuwadoor dergelijke werkzaamheden overneemt en of hij daarvoor een vergoeding ontvangt;

f. als gevolg van door de stuwadoor uitgevoerde werkzaamheden in verband met douaneformaliteiten;

g. door werkstaking van arbeiders, losse of vaste, geheel of gedeeltelijk, georganiseerd of ongeorganiseerd, onverschillig of deze plaats vindt door contractbreuk of tengevolge van te voren plaats gehad hebbende opzegging der werklieden, door uitsluiting van, agitatie door of gebrek aan arbeiders of door arbeidsonrust of arbeidsvertraging in enige andere vorm: zulks ongeacht of het betreft arbeiders in dienst van de stuwadoor, of in dienst van anderen (met inbegrip van de opdrachtgever);

h. door oorlog, oproer, sabotage, molest, vernieling, rellen, terrorisme of gijzeling;

i. door inbraak, brand of ontploffing;

j. door het niet of niet volledig nakomen door de opdrachtgever, door derden of door personen voor wie de stuwadoor aansprakelijk is, van enig van Overheidswege of zijdens de stuwadoor gesteld voorschrift of gegeven aanwijzing (met inbegrip van die, vervat in deze Algemene Voorwaarden);

k. door hoog water, storm of andere natuur-evenementen;

l. door andere goederen, verborgen gebreken aan leidingen, gebouwen, machinerieën of bedrijfsstoringen. door kwaliteitsverandering van goederen, schimmel, lekkage, bederf, ongedierte, onvoldoende of gebrekkige verpakking;

m. door enige nalatigheid in de verrichting van iets, dat de stuwadoor niet uitdrukkelijk of afzonderlijk is opgedragen;

n. te wijten aan oorzaken die de stuwadoor redelijkerwijs niet heeft kunnen Voorkomen of verhinderen of door onbekende oorzaak.

Artikel 10

1. Indien de stuwadoor verplicht is schade te vergoeden, waarvoor de opdrachtgever tegenover derden aansprakelijk is, zal het bedrag der te vergoeden schade in overleg met de stuwadoor worden vastgesteld., De stuwadoor is tot vergoeding ener dergelijke schade alleen gehouden, indien hem het bewijs wordt geleverd dat deze schadevergoeding ook werkelijk aan de betreffende derde ten goede is gekomen of zal komen.

2. In geval van schade, waarvoor de stuwadoor aansprakelijk zou blijken te zijn, rust op belanghebbenden de verplichting de schade in eerste instantie te claimen onder enige voor hen of de gelaedeerde(n) geldende regeling van particuliere of publiekrechtelijke verzekering.

3. De stuwadoor is te allen tijde gerechtigd zich te beroepen of zich mede te beroepen op bedingen tot uitsluiting of beperking van aansprakelijkheid, welke zijn vervat in overeenkomsten tussen zijn opdrachtgever of de vervoerder en derden, of op wettelijke bepalingen ter zake, welke met betrekking tot zodanige overeenkomsten mochten gelden.

4. Alle bedingen betreffende de uitsluiting of beperking van aansprakelijkheid van de stuwadoor en betreffende de vrijwaring door de opdrachtgever voor aanspraken van derden, alsook alle wettelijke bepalingen ter zake als met name bedoeld in lid 3 van dit artikel, alsook het arbitragebeding, en alle andere rechten in verband met mogelijke schade en evenementen voor de stuwadoor bedongen (zoals bij artikel 8 lid 6), zijn mede bedongen ten behoeve van degenen, bedoeld bij artikel 4 lid 1 van deze Algemene Voorwaarden, alsook ten behoeve van personen. in dienst van de stuwadoor en in het algemeen ten behoeve van een ieder, voor wiens handelingen de stuwadoor uit welken hoofde dan ook aansprakelijk kan zijn of die voor werkzaamheden van de stuwadoor aansprakelijk kan worden gehouden.

Voor zoveel nodig treedt de stuwadoor bij de onderliggende overeenkomst in dat opzicht op als vertegenwoordiger van de hier bedoelde personen.

Bovendien is de stuwadoor onherroepelijk gemachtigd tegenover al diegenen, ten behoeve van wie voormeld derdenbeding is gemaakt, afstand te doen namens de opdrachtgever van al de hem tegen de bedoelde personen toekomende rechten tot vergoeding van schade respectievelijk hen van aansprakelijkheid deswege te ontslaan.

TARIEFBEPALINGEN

Artikel 11

1. De tarieven en de daarbij behorende Tariefbepalingen, uitgegeven of nog uit te geven door de Vereniging van Rotterdamse Stuwadoors, worden geacht deel uit te maken van de onderhavige Algemene Voorwaarden, voor zover de stuwadoor het tegendeel niet uitdrukkelijk schriftelijk heeft vastgelegd.

2. In geval van tegenstrijdigheid tussen enige bepaling, neergelegd in de onderhavige Algemene Voorwaarden en enige Tariefbepaling, staat het ter beoordeling van de stuwadoor op welke bepaling hij zich wenst te beroepen.

VERVAL

Artikel 12

Iedere vordering tegen de stuwadoor vervalt, ongeacht of voldaan is aan het bepaalde bij artikel 8 lid 2 voor de daar bedoelde vorderingen, door het enkel tijdsverloop van 6 maanden na het ontstaan van de vordering, tenzij de vordering conform' het bepaalde bij artikel 13 vóórdien aanhangig is gemaakt.

ARBITRAGE Artikel 13

1. Alle geschillen, welke tussen de stuwadoor en zijn opdrachtgever of diens vertegenwoordiger mochten ontstaan, zullen worden beslist door 3 scheidslieden, in gemeen overleg te benoemen en, bij gebreke van overeenstemming binnen redelijk korte tijd, te benoemen door de Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam op verzoekschrift van de meest gereede partij, waarmee de ander in kennis moet zijn gesteld. De voorzitter van arbiters zal een te Rotterdam practizerend jurist moeten zijn.
2. De arbiters zullen oordelen "als goede mannen naar billijkheid".
3. Ieder van partijen is verplicht, van de aanvraag tot arbitrage en van de afloop mededeling te doen aan het secretariaat van de Vereniging van Rotterdamse Stuwadoors en de uitspraak van arbiters aldaar te deponeren.
4. De stuwadoor is gerechtigd in bepaalde gevallen, met name voor het innen van geldvorderingen, afstand te doen van het bij dit artikel bepaalde; in zodanig geval zullen de te Rotterdam gevestigde burgerrechtelijke instanties bevoegd zijn.

TOEPASSELIJK RECHT Artikel 14

Op alle werkzaamheden van de stuwadoor zal Nederlands recht van toepassing zijn.

EFFECTUERING Artikel 15

1. Deze Algemene Voorwaarden kunnen worden aangehaald als "Rotterdamse Stuwadoorscondities". Zij treden in werking op de dag der deponering ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam. Eerder gedeponeerde ,Algemene Voorwaarden komen daarmee te vervallen, behalve voor overeenkomsten van welke zij reeds deel uitmaken en in welke de onderhavige Algemene Voorwaarden niet kunnen worden geïncorporeerd.
2. Ten aanzien van. offertes of lopende werkzaamheden ten tijde van de deponering van de onderhavige Algemene Voorwaarden ter griffie voornoemd geldt, dat deze Algemene Voorwaarden daarop van toepassing zijn, met ingang van de dag van het depôt. Wijzigingen, die na de dag der deponering in deze Algemene Voorwaarden zullen worden aangebracht, zullen eveneens in werking treden met ingang van de dag waarop dezelve zijn gedeponereerd en zullen met ingang van die dag van toepassing zijn op alle lopende werkzaamheden van de stuwadoor.
3. In geval van twijfel is de stuwadoor gerechtigd, eventueel in afwijking van hetgeen in dit artikel is bepaald, te beslissen op welke Algemene Voorwaarden of op welke bepaling(en) hij zich wenst te beroepen.

NEDERLANDSE EXPEDITIEVOORWAARDEN

**ALGEMENE VOORWAARDEN VAN FENEX
(Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek)**

gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbanken te Rotterdam en Amsterdam
op 1 mei 2018

INHOUDSOPGAVE

Definities	3
Artikel 1. Definities.....	3
Werkingsfeer	3
Artikel 2. Werkingsfeer.....	3
Artikel 3. Derden	4
Tot stand komen van de overeenkomst	4
Artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst.....	4
Artikel 5. Douanewerkzaamheden.....	4
Vergoedingen en overige kosten	4
Artikel 6. Vergoedingen	5
Verzekering	5
Artikel 7. Verzekering.....	5
Uitvoering van de overeenkomst	6
Artikel 8. Aflevertijd, wijze van verzending en route.....	6
Artikel 9. Aanvang van de Diensten	6
Artikel 10. Behandeling van Zaken.....	6
Aansprakelijkheid	7
Artikel 11. Aansprakelijkheid	7
Artikel 12. Overmacht	8
Artikel 13. Weigering vervoerders	9
Dwingend recht	9
Artikel 14. Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen	9
Betaling	9
Artikel 15. Betalingsvoorwaarden.....	9
Artikel 16. Toerekening betalingen en rechtelijke- buitengerechtelijke kosten	10
Artikel 17. Zekerheden.....	10
Slotbepalingen	11
Artikel 18. Beëindiging van de Overeenkomst.....	11
Artikel 19. Procedures tegen derden	12
Artikel 20. Verjaring en verval.....	12
Artikel 21. Rechtskeuze.....	13
Artikel 22. Citeertitel.....	13
Geschillen	13
Artikel 23. Arbitrage.....	13

Definities

Artikel 1. Definities

In deze Voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **Derde(n)**: al diegenen, niet zijnde ondergeschikten, waarmee de Expediteur zich ten behoeve van de Opdrachtgever heeft verbonden, ongeacht of Expediteur zich op eigen naam of op naam van Opdrachtgever heeft verbonden;
2. **Diensten**: alle handelingen en werkzaamheden, in welke vorm en hoegenaamd ook die Expediteur voor of ten behoeve van Opdrachtgever verricht;
3. **Expediteur**: de natuurlijke of rechtspersoon die Diensten voor Opdrachtgever verricht en die gebruik maakt van deze Voorwaarden, onder welke persoon niet uitsluitend wordt verstaan de expediteur als bedoeld in Boek 8 BW;
4. **Opdrachtgever**: iedere natuurlijke of rechtspersoon die opdracht tot het verrichten van Diensten aan de Expediteur geeft en daartoe met deze de Overeenkomst sluit, ongeacht de overeengekomen wijze van betaling;
5. **Overeenkomst**: de door de Expediteur en Opdrachtgever gesloten overeenkomst met betrekking tot de door de Expediteur uit te voeren Diensten, waar deze Voorwaarden deel van uitmaken;
6. **Overmacht**: alle omstandigheden die de Expediteur redelijkerwijze niet heeft kunnen vermijden en waarvan de Expediteur de gevolgen redelijkerwijze niet heeft kunnen verhinderen;
7. **Voorwaarden**: deze Nederlandse Expeditievoorwaarden.
8. **Za(a)k(en)**: de ter zake van de uitvoering van de Overeenkomst aan de Expediteur, diens hulppersoon of Derden door of namens Opdrachtgever ter beschikking te stellen of gestelde zaken.

Werkingsfeer

Artikel 2. Werkingsfeer

1. Deze Voorwaarden beheersen alle aanbiedingen, overeenkomsten, rechts- en feitelijke handelingen met betrekking tot de te verrichten Diensten door de Expediteur, voor zover deze niet zijn onderworpen aan dwingend recht. Op de rechtsverhouding tussen partijen zijn, ook nadat de Overeenkomst is geëindigd, deze Voorwaarden van toepassing.
2. Voor zover enige bepaling in deze Voorwaarden nietig of anderszins niet afdwingbaar is, tast dat de geldigheid van de overige bepalingen in deze Voorwaarden niet aan. Voorts zal geldend geacht worden een zodanig beding dat, wettelijk geoorloofd, de strekking van het (ver)nietig(d)e beding het meest nabij komt.

3. In geval van strijdigheden met vertaalde voorwaarden prevaleert de Nederlandse versie van deze Voorwaarden.

Artikel 3. Derden

De Opdrachtgever laat aan de Expediteur de vrije hand om ter uitvoering van de Overeenkomst Derden in te schakelen en de (algemene) voorwaarden van die Derden voor rekening en risico van Opdrachtgever te aanvaarden, tenzij met de Opdrachtgever anders is overeengekomen. Expediteur is verplicht om op verzoek van Opdrachtgever (een kopie van) de (algemene) voorwaarden waaronder hij met die Derden heeft gecontracteerd aan Opdrachtgever te overhandigen.

Tot stand komen van de overeenkomst

Artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst

1. Alle door de Expediteur gedane aanbiedingen zijn vrijblijvend.
2. Overeenkomsten, alsmede wijzigingen en aanvullingen daarop, komen pas tot stand indien en voor zover Expediteur deze schriftelijk heeft bevestigd of Expediteur met de uitvoering van de Diensten is aangevangen.

Douanewerkzaamheden

Artikel 5. Douanewerkzaamheden

1. Het aan de Expediteur verstrekken van gegevens, die redelijkerwijze worden verstrekt voor het verrichten van douaneformaliteiten, houdt opdracht daartoe in, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Deze opdracht wordt door Expediteur aanvaard door middel van een uitdrukkelijke schriftelijke bevestiging of doordat de Expediteur aanvangt met de uitvoering van de douaneformaliteiten. Expediteur is nooit verplicht een opdracht tot het verrichten van douaneformaliteiten te aanvaarden.
3. Indien Expediteur bekend raakt met gegevens of omstandigheden waaruit kan worden afgeleid dat Opdrachtgever niet voldaan heeft aan artikel 9 lid 3 van deze Voorwaarden (onjuiste en / of onvolledige gegevens en / of documenten ter beschikking heeft gesteld) en op basis waarvan Expediteur de opdracht tot het verrichten van douaneformaliteiten niet zou hebben aanvaard, is Expediteur te allen tijde gerechtigd deze opdracht, al dan niet vastgelegd in een aanvullende overeenkomst en/of machtiging, zonder verplichting tot schadevergoeding, te beëindigen en niet (verder) uit te voeren.

Vergoedingen en overige kosten

Artikel 6. Vergoedingen

1. Prijsopgaven worden steeds gedaan op basis van de op het tijdstip van het aanbod (offerte) geldende prijzen. Indien tussen het moment van het aanbod en het moment van de uitvoering van de Overeenkomst één of meer kostprijsfactoren (waaronder onder meer zijn te verstaan tarieven, lonen, kosten van sociale maatregelen en/of wetten, vracht- en koersnoteringen etc.) een verhoging ondergaan, is Expediteur gerechtigd deze verhoging aan Opdrachtgever in rekening te brengen. De Expediteur dient de wijzigingen te kunnen aantonen.
2. Indien door de expediteur all-in tarieven of forfaitaire (gefixeerde) tarieven worden berekend, moeten in deze tarieven worden beschouwd te zijn begrepen alle kosten die in het algemeen bij normale afwikkeling van de opdracht voor rekening van de Expediteur komen.
3. Tenzij het tegendeel is bedongen, zijn in all-in tarieven en in forfaitaire (gefixeerde) tarieven in ieder geval niet begrepen: rechten, belastingen en heffingen, consulaats- en legalisatiekosten, kosten voor het opmaken van bankgaranties en verzekeringspremies.
4. In geval van omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de Overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die de Expediteur niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van de uitvoering van de Diensten aanzienlijk verhogen, heeft de Expediteur aanspraak op bijbetaling. Waar mogelijk pleegt de Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever. Alsdan zal de bijbetaling bestaan uit de extra kosten die de Expediteur heeft moeten maken teneinde de prestatie te verrichten vermeerderd met een extra naar billijkheid vast te stellen vergoeding voor de door de Expediteur te verrichten prestaties.
5. Buitengewone onkosten en hogere arbeidslonen, die ontstaan wanneer Derden krachtens enige bepaling in de desbetreffende overeenkomsten tussen Expediteur en Derden gedurende de avond, de nacht, op zaterdagen of op zon- of feestdagen in het land waar de Dienst wordt verricht, tot laden of lossen overgaan, zijn niet in de overeengekomen prijzen begrepen, tenzij zulks afzonderlijk is bedongen. Zulke kosten moeten dientengevolge door de Opdrachtgever aan de Expediteur worden vergoed.
6. Tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van de Expediteur, komen bij onvoldoende laad- en /of lostijd alle daaruit voortvloeiende kosten, zoals overliggelden, wachtkosten enz. voor rekening van de Opdrachtgever, ook dan wanneer de Expediteur het cognossement en/of de charterpartij, waaruit de extra kosten voortvloeien, zonder protest heeft aangenomen. De Expediteur dient zich in te spannen om de kosten te voorkomen.

Verzekering

Artikel 7. Verzekering

1. Verzekering van welke aard ook wordt slechts voor rekening en risico van de Opdrachtgever afgesloten na aanvaarding door de Expediteur van de uitdrukkelijke schriftelijke opdracht van Opdrachtgever, waarin Opdrachtgever de te verzekeren zaken en de te verzekeren waarde duidelijk specificeert. Opgaaf van de waarde of het belang alleen is niet voldoende.
2. De Expediteur zal de verzekering (doen) onderbrengen bij een verzekeraar /

verzekeringsmakelaar / assurantië tussenpersoon. Voor de goedheid van de verzekeraar / verzekeringsmakelaar / assurantië tussenpersoon is de Expediteur niet verantwoordelijk noch aansprakelijk.

3. De Expediteur is, wanneer hij bij de uitvoering van de Diensten gebruik maakt van materialen, zoals bokken, kranen, vorkheftrucks en andere werktuigen, die niet standaard onder zijn uitrusting vallen, gerechtigd voor rekening van de Opdrachtgever een verzekering te sluiten, die de risico's dekt die voor de Expediteur uit het gebruik van deze werktuigen voortvloeien. Waar mogelijk pleegt de Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever over het gebruik van dergelijke materialen. Indien geen tijdig voorafgaand overleg mogelijk is, neemt de Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever daaromtrent.

Uitvoering van de overeenkomst

Artikel 8. Aflevertijd, wijze van verzending en route

1. Enkele vermelding door de Opdrachtgever van een tijd van aflevering bindt de Expediteur niet. Tijden van aankomst zijn geen fatale termijnen en worden door de Expediteur niet gegarandeerd, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Indien de Opdrachtgever daaromtrent bij zijn opdracht geen bepaalde voorschriften heeft gegeven, zijn de wijze van verzending en de route ter keuze van de Expediteur, waarbij deze steeds de documenten kan aannemen, die bij de ondernemingen, met welke hij ter uitvoering van de hem gegeven opdracht contracteert, gebruikelijk zijn.

Artikel 9. Aanvang van de Diensten

1. De Opdrachtgever is verplicht de Zaken in deugdelijke verpakking op de overeengekomen plaats, tijd en wijze ter beschikking van de Expediteur of een Derde te stellen.
2. De Opdrachtgever is verplicht de Expediteur omtrent de Zaken alsmede omtrent de behandeling daarvan tijdig al die opgaven te doen en documenten te verschaffen, waarvan hij weet of behoort te weten dat zij voor de Expediteur van belang zijn. Indien de Zaken en/of werkzaamheden onderworpen zijn aan overheidsbepalingen, waaronder begrepen douane- en accijnsbepalingen en belastingvoorschriften, dient de Opdrachtgever tijdig alle inlichtingen en documenten te verstrekken die voor de Expediteur noodzakelijk zijn om aan die bepalingen te voldoen.
3. De Opdrachtgever staat er voor in dat de door hem verstrekte gegevens en documenten juist en volledig zijn en dat alle instructies en ter beschikking gestelde Zaken in overeenstemming zijn met de wet- en regelgeving. De expediteur is niet gehouden doch wel gerechtigd te onderzoeken of de hem gedane opgaven juist en volledig zijn.

Artikel 10. Behandeling van Zaken

1. Alle manipulaties zoals controleren, bemonsteren, tarreren, tellen, wegen, meten enz. en in ontvangst nemen onder gerechtelijke expertise geschieden uitsluitend op uitdrukkelijk voorschrift van de Opdrachtgever en tegen vergoeding van de kosten.
2. Ongeacht het in lid 1 bepaalde is de Expediteur gerechtigd, maar niet verplicht, om op eigen gezag voor rekening en risico van de Opdrachtgever alle maatregelen te treffen, die hij in het belang van laatstgenoemde nodig acht. Waar mogelijk overlegt de Expediteur vooraf met de Opdrachtgever. Indien dit niet mogelijk is, neemt de Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever, zodra dit redelijkerwijze mogelijk is, van de genomen maatregelen en de daaraan verbonden kosten.
3. De Expediteur is geen deskundige met betrekking tot de Zaken. De Expediteur is daarom niet aansprakelijk voor enige schade die voortvloeit uit of verband houdt met enige opgave van de Expediteur met betrekking tot de toestand, aard of kwaliteit van de Zaken of ten aanzien van overeenstemming van monsters met de Zaken.

Aansprakelijkheid

Artikel 11. Aansprakelijkheid

1. Alle Diensten geschieden voor rekening en risico van de Opdrachtgever.
2. De Expediteur is - onverminderd het bepaalde in artikel 17 - niet aansprakelijk voor enige schade, tenzij de Opdrachtgever bewijst dat de schade is ontstaan door schuld of nalatigheid van de Expediteur of diens ondergeschikten.
3. De aansprakelijkheid van de Expediteur is in alle gevallen beperkt tot 10.000 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak. Met inachtneming van voornoemde limiet zal in geval van beschadiging, waardevermindering of verlies van de in de Overeenkomst begrepen Zaken de aansprakelijkheid verder zijn beperkt tot 4 SDR per kg beschadigd, in waarde verminderd of verloren gegaan brutogewicht.
4. De door de Expediteur te vergoeden schade zal nimmer meer bedragen dan de door de Opdrachtgever te bewijzen factuurwaarde van de Zaken, bij ontbreken waarvan de door de Opdrachtgever te bewijzen marktwaarde zal gelden op het moment dat de schade is ontstaan.
5. De Expediteur is nimmer aansprakelijk voor gederfde winst, gevolgschade en immateriële schade hoe ook ontstaan.
6. Indien bij de uitvoering van de Overeenkomst schade ontstaat waarvoor de Expediteur niet aansprakelijk is, dient de Expediteur zich, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19 van deze Voorwaarden, in te spannen om de schade van de Opdrachtgever te verhalen op degene die voor de schade aansprakelijk is. De Expediteur is gerechtigd de daarbij gemaakte kosten aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. Desgevraagd staat de Expediteur zijn aanspraken op de door hem ter uitvoering van de Overeenkomst ingeschakelde Derden aan

de Opdrachtgever af.

7. De Opdrachtgever is tegenover de Expediteur aansprakelijk voor alle schade – waaronder maar niet beperkt tot materiële schade, immateriële schade, gevolgschade, boeten, interesten, alsmede straffen en verbeurdverklaringen, daaronder begrepen gevolgen wegens niet of niet tijdige aanzuivering van douanedocumenten en aanspraken wegens productaansprakelijkheid en/of intellectuele eigendomsrechten – die de Expediteur direct dan wel indirect lijdt ten gevolge van onder meer de niet nakoming door Opdrachtgever van enige verplichting op grond van de Overeenkomst of op grond van toepasselijke nationale en/of internationale wet- en regelgeving, ten gevolge van enig voorval dat in de risicosfeer van Opdrachtgever is gelegen, alsmede ten gevolge van de schuld of nalatigheid in het algemeen van de Opdrachtgever en/of diens ondergeschikten en/of door hem ingeschakelde en/of werkzame derden.
8. De Opdrachtgever zal de Expediteur te allen tijde vrijwaren tegen aanspraken van derden, waaronder begrepen ondergeschikten van zowel de Expediteur als de Opdrachtgever, die verband houden met of voortvloeien uit de in het vorige lid bedoelde schade.
9. De Expediteur, die niet zelf vervoert, is, ook in geval all-in respectievelijk forfaitaire tarieven zijn overeengekomen, niet als vervoerder, maar steeds als doen vervoerder volgens titel 2 afdeling 3 van Boek 8 Burgerlijk Wetboek aansprakelijk, waarbij de aansprakelijkheid wordt beheerst door deze Voorwaarden.
10. Indien de Expediteur door de Opdrachtgever buiten overeenkomst wordt aangesproken ter zake van bij de uitvoering van de Diensten ontstane schade, dan is de Expediteur niet verder aansprakelijk dan hij dit zou zijn op grond van de Overeenkomst.
11. Kan de Expediteur ter afwering van zijn aansprakelijkheid voor een gedraging van een Derde of ondergeschikte aan de Overeenkomst een verweermiddel jegens de Opdrachtgever ontnemen, dan kan ook een Derde of ondergeschikte, indien zij op grond van deze gedraging door de Opdrachtgever wordt aangesproken, dit verweermiddel inroepen, als ware ook de Derde of ondergeschikte zelf partij bij de Overeenkomst.
12. Wordt een Expediteur ter zake van beschadiging of verlies van een Zaak of vertraging in de aflevering, buiten overeenkomst aangesproken door iemand die geen partij is bij de Overeenkomst of een door of namens de Expediteur gesloten overeenkomst tot vervoer, dan is hij tegen deze niet verder aansprakelijk dan hij uit Overeenkomst zou zijn.

Artikel 12. Overmacht

1. Ingeval van Overmacht blijft de Overeenkomst van kracht, de verplichtingen van de Expediteur worden echter voor de duur van de Overmacht opgeschort.
2. Alle extra kosten veroorzaakt door Overmacht, zoals transport- en opslagkosten, pakhuis- of terreinhuur, overlig- en staangelden, assurantie, uitslag enz., komen ten laste van de Opdrachtgever en dienen op eerste verzoek van de Expediteur aan deze te worden voldaan.

Artikel 13. Weigering vervoerders

Indien vervoerders weigeren voor aantal, gewicht enz. te tekenen, is de Expediteur voor de gevolgen daarvan niet verantwoordelijk.

Dwingend recht

Artikel 14. Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen

Deze Voorwaarden laten de artikelen 8:61 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW), 8:62 lid 1 en 2 BW, 8:63 lid 1, 2 en 3 BW onverlet.

Betaling

Artikel 15. Betalingsvoorwaarden

1. De Opdrachtgever is verplicht de Expediteur de overeengekomen vergoedingen en de andere uit de Overeenkomst voortvloeiende kosten, vrachten, rechten, enz. bij aanvang van de Diensten te voldoen, tenzij anders overeengekomen.
2. Het risico van koersschommelingen is voor rekening van de opdrachtgever.
3. De in lid 1 bedoelde bedragen zijn ook verschuldigd indien bij de uitvoering van de Overeenkomst schade is opgetreden.
4. Indien in afwijking van lid 1 van dit artikel door de Expediteur een krediettermijn wordt toegepast, is de Expediteur gerechtigd om een kredietbeperkingstoeslag in rekening te brengen.
5. Bij opzegging of ontbinding van de overeenkomst worden alle vorderingen - ook toekomstige - van de Expediteur terstond en in hun geheel opeisbaar. In elk geval zullen alle vorderingen terstond en in hun geheel opeisbaar zijn indien:
 - het faillissement van de Opdrachtgever wordt uitgesproken, de Opdrachtgever surseance van betaling aanvraagt of anderszins de vrije beschikking geheel of voor een belangrijk deel over zijn vermogen verliest;
 - de Opdrachtgever een akkoord aan zijn schuldeisers aanbiedt, in gebreke is met de nakoming van enige financiële verplichting jegens de Expediteur, ophoudt zijn bedrijf uit te oefenen of - ingeval van een rechtspersoon maatschap of vennootschap - indien deze ontbonden wordt.
6. De Opdrachtgever is verplicht om op eerste vordering van de Expediteur zekerheid te stellen voor hetgeen de Opdrachtgever aan de Expediteur is verschuldigd dan wel wordt verschuldigd. Deze verplichting bestaat ook, indien de Opdrachtgever zelf in verband met het verschuldigde reeds zekerheid heeft moeten stellen of heeft gesteld.

7. De Expediteur is niet verplicht uit eigen middelen zekerheid te stellen voor betaling van vracht, rechten, heffingen, belastingen en/of andere kosten, zo deze mocht worden verlangd. Alle gevolgen van het niet of niet dadelijk voldoen aan het verzoek van de expediteur tot een verplichting tot zekerheidstelling komen ten laste van de Opdrachtgever.

Indien de Expediteur uit eigen middelen zekerheid heeft gesteld, is hij gerechtigd van de Opdrachtgever onverwijlde betaling van het bedrag, waarvoor zekerheid is gesteld, te vorderen.

Waar mogelijk pleegt Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever. Indien geen tijdig voorafgaand overleg mogelijk is, neemt Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever daaromtrent

8. De Opdrachtgever is te allen tijde verplicht in verband met de Overeenkomst door enige overheid in te vorderen dan wel na te vorderen of na te heffen bedragen alsmede daarmee samenhangende boetes aan de Expediteur te vergoeden.

Voorvoemde bedragen dienen eveneens door de opdrachtgever aan de expediteur te worden vergoed, indien de expediteur in verband met de Overeenkomst voor voornoemde bedragen door een door hem ingeschakelde derde wordt aangesproken.

9. De Opdrachtgever zal de Expediteur te allen tijde vergoeden de bedragen die als gevolg van onjuist geheven vrachten en kosten, alsmede alle extra kosten die van de Expediteur in verband met de opdracht worden gevorderd dan wel nagevorderd.

10. Beroep op verrekening van vorderingen tot betaling van vergoedingen voortvloeiend uit de Overeenkomst, van het uit anderen hoofde ter zake van de Diensten door de Opdrachtgever verschuldigde of van verdere op de Zaken drukkende kosten, met vorderingen van de Opdrachtgever of opschorting van voormelde vorderingen door Opdrachtgever is niet toegestaan.

Artikel 16. Toerekening betalingen en rechtelijke- buitengerechtigde kosten

1. Betalingen à conto worden geacht in de eerste plaats in mindering op concurrente vorderingen te zijn geschied.
2. De Expediteur is gerechtigd om buitengerechtigde en gerechtelijke kosten ter incasso van de vordering aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. De buitengerechtigde incassokosten zijn verschuldigd vanaf het moment dat de Opdrachtgever in verzuim is en bedragen 10% van de vordering met een minimum van € 100,-.

Artikel 17. Zekerheden

1. De Expediteur heeft het recht de afgifte van Zaken, documenten en gelden, die de Expediteur uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, jegens een ieder te weigeren.
2. De Expediteur heeft een retentierecht op alle Zaken, documenten en gelden die hij uit welke

hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die de Expediteur ten laste van de Opdrachtgever en / of de eigenaar van de Zaken heeft of zal krijgen, ook ten aanzien van vorderingen welke geen betrekking hebben op die Zaken.

3. De Expediteur heeft een pandrecht op alle Zaken, documenten en gelden die de Expediteur uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die de Expediteur ten laste van de Opdrachtgever en / of de eigenaar van de Zaken heeft of zal krijgen.
4. De Expediteur zal een ieder die ten behoeve van de Opdrachtgever Zaken aan de Expediteur toevertrouwt voor het verrichten van Diensten, kunnen beschouwen als door de Opdrachtgever gevolmachtigd tot het vestigen van een pandrecht op die Zaken.
5. Indien bij afrekening een geschil ontstaat over het verschuldigde bedrag of ter bepaling daarvan een niet spoedig uit te voeren berekening nodig is, is, naar keuze van de Expediteur, de Opdrachtgever of hij die aflevering vordert gehouden op verzoek van de Expediteur het gedeelte over de verschuldigdheid waarvan overeenstemming bestaat terstond te voldoen en voor de betaling van het betwiste gedeelte of van het gedeelte, waarvan het bedrag nog niet vaststaat, zekerheid te stellen.
6. De Expediteur kan de in dit artikel genoemde rechten (pandrecht, retentie recht en recht om afgifte te weigeren) eveneens uitoefenen voor hetgeen hem door de Opdrachtgever nog verschuldigd is in verband met voorgaande opdrachten en voor hetgeen bij wijze van rembours op de zaak drukt.
7. Verkoop van enig onderpand geschiedt voor rekening van de Opdrachtgever op de bij de wet bepaalde wijze of, indien daaromtrent overeenstemming bestaat, onderhands.
8. Op eerste verzoek van de Expediteur zal de Opdrachtgever zekerheid stellen voor door de Expediteur aan derden of overheden betaalde of te betalen kosten en andere kosten die de Expediteur maakt of voorziet te zullen maken ten behoeve van de Opdrachtgever, waaronder onder meer vracht, havenkosten, rechten, belastingen, heffingen en premies.
9. De Expediteur is niet verplicht bij gebreke van documenten vrijwaringen af te geven of zekerheden te stellen. Indien de Expediteur een vrijwaring heeft afgegeven of zekerheid heeft gesteld, is zijn Opdrachtgever gehouden hem te vrijwaren tegen alle gevolgen daarvan.

Slotbepalingen

Artikel 18. Beëindiging van de Overeenkomst

1. De Expediteur kan de Overeenkomst met onmiddellijke ingang opzeggen ingeval de Opdrachtgever:
 - zijn beroep of bedrijf geheel of voor een belangrijk deel staakt;
 - de vrije beschikking over zijn vermogen of een belangrijk deel daarvan verliest;
 - zijn rechtspersoonlijkheid verliest, wordt ontbonden of feitelijk wordt geliquideerd;

- in staat van faillissement wordt verklaard;
 - een akkoord buiten faillissement aanbiedt;
 - surseance van betaling aanvraagt;
 - de beschikking over zijn goederen of een belangrijk deel daarvan verliest ten gevolge van beslaglegging.
2. Indien de Expediteur bij voortduring toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meerdere van haar verplichtingen onder de Overeenkomst kan de Opdrachtgever, onverminderd zijn recht op vergoeding van geleden schade conform artikel 11, de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk ontbinden, nadat:
- hij de Expediteur door aangetekend schrijven gemotiveerd heeft aangegeven waarin de Expediteur is tekort geschoten en deze daarbij een termijn van minimaal dertig dagen voor nakoming heeft gesteld en;
 - de Expediteur bij afloop van die termijn nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan.
3. Indien de Opdrachtgever bij voortduring toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meerdere van zijn verplichtingen onder de Overeenkomst kan de Expediteur onverminderd haar recht op vergoeding van geleden schade de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk ontbinden, nadat zij de Opdrachtgever door aangetekend schrijven een uiterste termijn van minimaal veertien dagen voor nakoming heeft gesteld en de Opdrachtgever bij afloop daarvan nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Indien door het stellen van een dergelijke termijn het belang van de Expediteur bij een ongestoorde exploitatie van zijn bedrijf op onevenredige wijze zou worden geschaad, kan zij ook zonder inachtneming van een uiterste termijn de Overeenkomst ontbinden.
4. Geen der Partijen kan de Overeenkomst ontbinden indien de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt.

Artikel 19. Procedures tegen derden

Gerechtelijke en arbitrale procedures tegen derden worden door de Expediteur niet gevoerd, tenzij deze zich daartoe op verlangen van de Opdrachtgever en voor diens rekening en risico bereid verklaart.

Artikel 20. Verjaring en verval

1. Onverminderd het in lid 5 van dit artikel bepaalde verjaart elke vordering door het enkele verloop van negen maanden.
2. Elke vordering jegens de Expediteur vervalt door het enkele verloop van 18 maanden.
3. De in de leden 1 en 2 genoemde termijnen, vangen aan op de dag volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden, dan wel de dag volgende op die waarop de benadeelde met de schade bekend is geworden. Onverminderd het hiervoor bepaalde, vangen voornoemde termijnen voor vorderingen met betrekking tot beschadiging, waardevermindering of verlies van de zaken aan op de dag volgende op dag waarop de Zaken door de Expediteur zijn afgeleverd of hadden moeten worden afgeleverd.
4. In het geval de Expediteur door derden, waaronder enige overheid, wordt aangesproken, vangen de in lid 1 en 2 genoemde termijnen aan vanaf de eerste van de volgende dagen:

- de dag volgende op die waarop de Expediteur door de derde in rechte is aangesproken;
- de dag volgende op die waarop de Expediteur de tot hem gerichte vordering heeft voldaan.

Indien de Expediteur of een door hem ingeschakelde derde in bezwaar en/of beroep is gegaan, vangen de in lid 1 en 2 genoemde termijnen aan op de dag volgende op die waarop de uitspraak in bezwaar en/of beroep definitief is geworden.

5. Tenzij de situatie als bedoeld in lid 4 van dit artikel zich voordoet, begint, indien na de termijn van verjaring één van de partijen wordt aangesproken voor hetgeen door hem aan een derde is verschuldigd, een nieuwe termijn van verjaring te lopen die drie maanden belooft.

Artikel 21. Rechtskeuze

1. Alle Overeenkomsten waarop deze Voorwaarden van toepassing zijn, zijn onderworpen aan Nederlands recht.
2. Als plaats van vereffening en schaderegeling geldt de plaats van vestiging van de Expediteur.

Artikel 22. Citeertitel

Deze algemene voorwaarden kunnen worden aangehaald als "Nederlandse Expeditievoorwaarden".

Geschillen

Artikel 23. Arbitrage

1. Alle geschillen, die tussen de Expediteur en zijn wederpartij mochten ontstaan, zullen met uitsluiting van de gewone rechter in hoogste ressort worden beslist door drie arbiters conform het FENEX arbitragereglement. Het FENEX arbitragereglement en de actuele tarieven van de arbitrageprocedure zijn te lezen en downloaden via de FENEX website. Een geschil is aanwezig wanneer één der partijen verklaart dat dit het geval is.
Onverminderd het in de voorgaande alinea bepaalde staat het de Expediteur vrij vorderingen van opeisbare geldsommen, waarvan de verschuldigheid niet door de wederpartij binnen vier weken na factuurdatum schriftelijk is betwist, voor te leggen aan de bevoegde Nederlandse rechter in de vestigingsplaats van de Expediteur. Eveneens staat het de expediteur vrij vorderingen met een spoedeisend karakter in kort geding voor te leggen aan de bevoegde Nederlandse rechter in de vestigingsplaats van de expediteur.
2. De arbitrage wordt beslecht door drie arbiters, tenzij geen der partijen een verzoek heeft ingediend om tot benoeming van arbiters over te gaan en partijen gezamenlijk aan het FENEX-secretariaat schriftelijk te kennen geven de arbitrage beslecht wensen te hebben door de door hen gezamenlijk benoemde arbiter, met als bijlage de schriftelijke verklaring van de door hen gezamenlijk benoemde arbiter inhoudende zijn/haar aanvaarding van de benoeming en de werking en geldigheid van het FENEX arbitragereglement.
3. Eén der arbiters wordt benoemd door de Voorzitter respectievelijk Vice-voorzitter van de FENEX; de tweede wordt benoemd door de Deken der Orde van Advocaten van het

arrondissement waarbinnen vorenbedoelde Expediteur is gevestigd; de derde wordt benoemd door beide aldus aangewezen arbiters in onderling overleg.

4. De Voorzitter van de FENEX zal een ter zake van expeditie en logistiek deskundig persoon benoemen; de Deken der Orde van Advocaten zal verzocht worden een ter zake van expeditie en logistiek deskundige jurist te benoemen; als derde arbiter zal bij voorkeur gekozen moeten worden een persoon, die deskundig is ter zake van de tak van handel of bedrijf, waarin de wederpartij van de Expediteur werkzaam is.
5. Waar toepasselijk zullen arbiters de bepalingen van internationale vervoersverdragen, waaronder onder meer het verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (CMR), toepassen.

FENEX, Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek

PortCityII, Waalhaven Z.z. 19, 3^e etage, Havennummer 2235, 3089 JH Rotterdam

Postbus 54200, 3008 JE Rotterdam

NEDERLANDSE OPSLAGVOORWAARDEN

*gedeponeerd door de FENEX,
Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek,
ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam
op 15 november 1995*

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden

- 1.1 Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle rechtsverhoudingen tussen opslagbedrijven en hun opdrachtgevers ook na de beëindiging van de overeenkomst, voor zover het betreft de bepalingen vermeld in hoofdstuk I dezer voorwaarden en op de rechtsverhouding tussen opslagbedrijven en houders van opslagbewijzen, voor zover het betreft de bepalingen, vermeld in hoofdstuk II dezer voorwaarden, indien in het opslagbewijs is vermeld, dat deze voorwaarden - aangeduid met de naam "Nederlandse Opslagvoorwaarden" - van toepassing zijn.
- 1.2 Op de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de opslagbedrijven zijn uitdrukkelijk niet van toepassing eventuele algemene voorwaarden waarnaar door de opdrachtgevers op enigerlei wijze mocht worden verwezen of die door deze van toepassing mochten worden verklaard.
- 1.3 De opdrachtgever, resp. de houder van het opslagbewijs kan zich niet beroepen op reglementen of bepalingen voorzover die met deze voorwaarden in strijd zijn.
- 1.4 Ten aanzien van de handelingen en werkzaamheden, zoals die van expediteurs, cargadoors, stuwadoors, vervoerders, assurantiebemiddelaars, controlebedrijven enz. die door het opslagbedrijf worden verricht, zullen mede van toepassing zijn de in de betrokken bedrijfstak gebruikelijke voorwaarden, onderscheidenlijk de voorwaarden waarvan de toepasselijkheid is bedongen.

Artikel 2

Definities

In deze voorwaarden wordt bedoeld met:

- opslagbedrijf:** degene, die - daargelaten de mogelijkheid van ruimere taakstelling - opdrachten aanvaardt tot opslag, bewaring of aflevering van zaken (hoofdstuk I) resp. degene, die zaken in bewaring heeft tegenover welke een door hem afgegeven opslagbewijs in omloop is (hoofdstuk II);
- opdrachtgever:** degene, die aan het opslagbedrijf een opdracht verstrekt tot opslag of uitlevering van zaken, resp. degene voor wie zaken door het opslagbedrijf worden bewaard waarvoor geen opslagbewijs in omloop is;
- opslagbewijs:** een van het opschrift "opslagbewijs" of synoniem voorzien, genummerd en rechtsgeldig getekend of gewaarmerkt bewijsstuk, waarin wordt verklaard dat de houder gerechtigd is de daarin genoemde zaken te ontvangen;

- houder van het opslagbewijs:** degene die zich als houder van het opslagbewijs aan het opslagbedrijf kenbaar maakt door vertoning van het opslagbewijs of op een andere voor het opslagbedrijf aanvaardbare wijze;
- laatste aan het opslagbedrijf bekende houder van het opslagbewijs:** degene, aan wie het opslagbewijs is afgegeven en vervolgens de houder van het opslagbewijs wiens schriftelijk verzoek aan het opslagbedrijf om als zodanig te worden behandeld de jongste datum draagt, echter met dien verstande, dat het opslagbedrijf gerechtigd is, doch niet verplicht om een ander als zodanig te beschouwen indien het reden heeft om aan te nemen, dat deze de laatste houder van het opslagbewijs is.

Artikel 3

Toepasselijk recht

Alle overeenkomsten tussen het opslagbedrijf en de opdrachtgever worden beheerst door Nederlands recht en voorzover in deze condities niet anders is bedoeld, zijn de bepalingen van het burgerlijk recht, betrekking hebbend op bewaargeving, in het algemeen en naar omstandigheden van toepassing.

Artikel 4

Geschillen

- 4.1 Alle geschillen, welke tussen het opslagbedrijf en zijn opdrachtgever respectievelijk de houder van het opslagbewijs mochten ontstaan, zullen met uitsluiting van de gewone rechter in hoogste ressort worden beslist door drie arbiters. Een geschil is aanwezig wanneer één der partijen verklaart dat dit het geval is. Onverminderd het in de voorgaande alinea bepaalde staat het het opslagbedrijf vrij vorderingen van opeisbare geldsommen waarvan de verschuldigheid niet door de wederpartij binnen vier weken na factuurdatum schriftelijk is betwist, voor te leggen aan de gewone rechter.
- 4.2 Eén der arbiters wordt benoemd door de Voorzitter van de FENEX; de tweede wordt benoemd door de Deken der Orde van Advocaten van het arrondissement waarbinnen vorenbedoeld opslagbedrijf is gevestigd; de derde wordt benoemd door beide aldus aangewezen arbiters in onderling overleg.
- De Voorzitter van de FENEX zal slechts tot benoeming van een arbiter overgaan indien één der bij het geschil betrokken partijen lid is van de FENEX. Indien eerder genoemde voorzitter geen arbiter benoemt, zal de benoeming van arbiters plaatsvinden overeenkomstig het bepaalde in lid 6 van dit artikel.
- 4.3 De Voorzitter van de FENEX zal een terzake van opslag deskundig persoon benoemen; de Deken der Orde van Advocaten zal verzocht worden een jurist te benoemen; als derde arbiter zal bij voorkeur gekozen moeten worden een persoon, die deskundig is terzake van de tak van handel of bedrijf, waarin de wederpartij van het opslagbedrijf werkzaam is.

- 4.4 De partij die een beslissing van het geschil verlangt zal hiervan bij aangetekende brief mededeling doen aan het secretariaat van de FENEX onder korte omschrijving van het geschil en zijn vordering, alsmede onder gelijktijdige toezending van het door het bestuur van de FENEX vast te stellen bedrag aan administratiekosten, verschuldigd als vergoeding voor de administratieve bemoeiingen van de FENEX bij een arbitrage.
- 4.5 Na ontvangst van bovengenoemde aangetekende brief zal het secretariaat van de FENEX ten spoedigste een kopie daarvan zenden aan de wederpartij, aan de Voorzitter van de FENEX, aan de Deken der Orde van Advocaten, wat de beide laatsten betreft met het verzoek ieder een arbiter te benoemen en het FENEX-secretariaat naam en woonplaats van de benoemde mede te delen. Na ontvangst van dit bericht zal het FENEX-secretariaat ten spoedigste de beide aangewezenen van hun benoeming in kennis stellen onder toezending van een kopie der arbitrage-aanvraag en een exemplaar van deze algemene voorwaarden, met verzoek de derde arbiter te benoemen en het FENEX-secretariaat te berichten, wie als zodanig is benoemd. Na ontvangst hiervan zal het FENEX-secretariaat ten spoedigste de derde arbiter van zijn benoeming in kennis stellen onder toezending van een kopie der arbitrage-aanvraag en een exemplaar van deze algemene voorwaarden. Vervolgens zal het FENEX-secretariaat beide partijen mededelen wie tot arbiters zijn benoemd.
- 4.6 Mocht binnen 30 dagen na het indienen der arbitrage-aanvraag de benoeming van alle drie arbiters niet hebben plaatsgehad, dan zullen alle arbiters op bij eenvoudig rekest te doen verzoek van de meest gereede partij, worden benoemd door de President van de Arrondissementsrechtbank binnen wiens ressort het opslagbedrijf is gevestigd.
- 4.7 Als Voorzitter van arbiters treedt op de door de Deken benoemde. Indien de benoeming door de President van de Arrondissementsrechtbank plaatsvindt, stellen arbiters onderling vast, wie hunner als voorzitter zal fungeren. Arbiters zullen uitspraak doen als goede mannen naar billijkheid onder gehoudenheid de toepasselijke dwingendrechtelijke bepalingen, waaronder de bepalingen van internationale vervoersverdragen, in acht te nemen. Zij bepalen op welke wijze de arbitrage zal worden behandeld, met dien verstande dat partijen in ieder geval in de gelegenheid zullen worden gesteld hun standpunt schriftelijk uiteen te zetten en mondeling toe te lichten.
- 4.8 De opdracht aan arbiters duurt voort tot aan de eindbeslissing. Hun vonnis zullen zij deponeren ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank binnen welk arrondissement de plaats van de arbitrage is gelegen, terwijl zij daarvan kopie zullen toezenden aan ieder van de partijen en aan het secretariaat van de FENEX. Arbiters kunnen vooraf van de eisende partij of van beide partijen een depot voor arbitragekosten verlangen; tijdens de behandeling kunnen zij aanvulling daarvan eisen. Arbiters zullen in hun vonnis bepalen wie van de beide partijen of voor welk deel ieder van partijen de arbitragekosten zal hebben te dragen. Hieronder zijn te begrijpen het honorarium en de verschotten van arbiters, het bij aanvraag aan de FENEX betaalde bedrag aan administratiekosten, alsmede de door partijen gemaakte kosten, voorzover arbiters die redelijkerwijze noodzakelijk achten. Het aan arbiters toekomende wordt, voor zover mogelijk, op het depot verhaald.

Artikel 5

Gedeponeerde voorwaarden

- 5.1 Deze voorwaarden zijn gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam. Zij worden op verzoek toegezonden.
- 5.2 Bij verschil tussen de Nederlandse en de in de enige andere taal gestelde tekst van de Nederlandse Opslagvoorwaarden, is de Nederlandse tekst doorslaggevend.

HOOFDSTUK I

BEPALINGEN BETREFFENDE AANLEVERING, OPSLAG, BEWARING EN UITLEVERING

Artikel 6

Schriftelijke vastlegging

- 6.1 Alle overeenkomsten, aandieningen, voorschriften betreffende opslag, bewaring, behandeling en uitlevering van zaken, moeten schriftelijk worden vastgelegd.
- 6.2 Door mondelinge of telefonische mededelingen of afspraken wordt het opslagbedrijf slechts gebonden indien onmiddellijk schriftelijke bevestiging is gevolgd, tenzij anders is overeengekomen.

Artikel 7

Omschrijving van zaken en verstrekken van inlichtingen

- 7.1 Aandiening van zaken en voorschriften betreffende opslag, bewaring en behandeling moeten geschieden, resp. verstrekt worden met vermelding van een juiste en volledige schriftelijke omschrijving van de zaken, zoals onder andere de waarde, het aantal colli, het bruto gewicht en voorts alle bijzonderheden welke van dien aard zijn dat de overeenkomst niet of niet onder dezelfde voorwaarden zou zijn gesloten indien het opslagbedrijf van de ware stand van zaken had kennis gedragen.
- 7.2 Indien zaken onderworpen zijn aan douane- en accijnsbepalingen of aan belastingvoorschriften of andere regelgeving van overheidswege, dient de opdrachtgever tijdig alle inlichtingen en documenten welke in verband hiermede noodzakelijk zijn te verstrekken teneinde het opslagbedrijf in staat te stellen de desbetreffende opgave te doen om aan die bepalingen of voorschriften te voldoen.

Artikel 8

Tarieven / vergoedingen / belastingen

- 8.1 Gangbare tarieven en vergoedingen voor werkzaamheden en alle mondeling of schriftelijke overeenkomsten tussen het opslagbedrijf en de opdrachtgever betreffende de tarieven en vergoedingen voor werkzaamheden zijn gebaseerd op de ten tijde van het verstrekken van de opdracht, resp. het tot stand komen van de overeenkomst geldende arbeidskosten. In geval van verhoging der arbeidskosten worden de gangbare, resp. de overeengekomen tarieven en vergoedingen daaraan met onmiddellijke inwerkingtreding aangepast. Het opslagbedrijf is ook gerechtigd tot aanpassing der tarieven in geval van invoering of verhoging door de overheid van de op de door het opslagbedrijf verleende diensten drukkende lasten.
- 8.2 Gangbare en overeengekomen tarieven voor bewaarloon zijn, tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen, gebaseerd op de voor de betreffende zaken usantiële wijze van stapeling. Indien op verlangen van de opdrachtgever of in verband met de toestand van de zaak van de usantiële wijze van stapeling wordt afgeweken, zal een tariefsverhoging worden toegepast evenredig met de ten opzichte van normale stapeling ingenomen meerdere vloeroppervlakte.

Artikel 9

Rechten, kosten en belastingen

- 9.1 Alle vracht, remboursen, belastingen, rechten, bijdragen, heffingen, boeten en/of andere lasten of kosten, hoe ook genaamd, terzake van de zaken of daarmee verband houdende, die bij aankomst of achteraf moeten worden betaald, zullen voor rekening van de opdrachtgever zijn en moeten door de opdrachtgever op eerste verzoek van het opslagbedrijf al dan niet bij vooruitbetaling worden voldaan c.q. vergoed, ongeacht of deze zaken nog niet op het terrein aanwezig zijn dan wel dit inmiddels hebben verlaten.
- 9.2 Indien het opslagbedrijf het nodig acht om terzake van door de overheid opgelegde belastingen, rechten, bijdragen, heffingen, boeten en/of andere lasten of kosten, hoe ook genaamd, procedures te voeren of rechtsmaatregelen te nemen, danwel indien de opdrachtgever het opslagbedrijf zulke procedures of rechtsmaatregelen verzoekt te voeren of te nemen en het opslagbedrijf zulk een verzoek inwilligt, zullen de daaruit voortvloeiende werkzaamheden en kosten met inbegrip van de kosten terzake van juridische en/of fiscale en/of andere door het opslagbedrijf noodzakelijk geachte adviezen of bijstand, voor rekening en risico zijn van de opdrachtgever. Voordat het opslagbedrijf overgaat tot het voeren van procedures of het nemen van rechtsmaatregelen als in dit artikel bedoeld, zal het opslagbedrijf trachten hieromtrent overleg te voeren met, dan wel instructies te verkrijgen van de opdrachtgever of direct belanghebbende.
- 9.3 Indien het opslagbedrijf optreedt of is opgetreden als fiscaal vertegenwoordiger, zijn alle door het opslagbedrijf verschuldigde belastingen, rechten, bijdragen en andere heffingen, alsmede boeten, rente, kosten, hoe ook genaamd, of schadevergoedingen voor rekening van de opdrachtgever, zulks onverminderd het bepaalde in lid 1 van dit artikel. De opdrachtgever is verplicht om deze bedragen op eerste verzoek van het opslagbedrijf te voldoen.

Artikel 10

Aansprakelijkheid opdrachtgever

- 10.1 De opdrachtgever is tegenover het opslagbedrijf en/of derden aansprakelijk voor schade welke voortvloeit uit onjuiste en/of bedrieglijke en/of onvolledige omschrijvingen, aanduidingen of mededelingen, alsmede voor schade welke voortvloeit uit niet te voren medegedeelde gebreken aan de zaken en/of aan de verpakking, ook indien deze schade zonder zijn schuld is ontstaan. Wordt het gewicht niet of verkeerd opgegeven dan is de opdrachtgever aansprakelijk voor alle schade die daaruit voortvloeit.
- 10.2 De opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade veroorzaakt door het niet/niet tijdig/niet behoorlijk nakomen van enige hem bij deze voorwaarden, of tussen het opslagbedrijf en opdrachtgever gesloten afzonderlijke overeenkomst, opgelegde verplichting, voorzover in deze voorwaarden niet reeds een regeling is opgenomen.
- 10.3 Onverminderd het hiervoor bepaalde, zal de opdrachtgever het opslagbedrijf vrijwaren tegen aanspraken van derden, dan wel het opslagbedrijf schadeloos stellen voor schade betaald of verschuldigd door derden of betaald of verschuldigd aan derden, waaronder begrepen ondergeschikten van zowel het opslagbedrijf als de opdrachtgever die verband houden met de aard of gesteldheid van de opgeslagen zaken.

Artikel 11

Het weigeren van een opdracht

Het opslagbedrijf is gerechtigd een opdracht tot opslag en/of bewaring zonder opgave van redenen te weigeren. Indien het opslagbedrijf de opdracht aanvaard heeft, kan de overeenkomst slechts met toestemming van beide partijen verbroken worden.

Artikel 12

Onderzoek van zaken

- 12.1 Zonder opdracht is het opslagbedrijf niet verplicht de zaken, welke worden opgeslagen, te wegen of te meten.
- 12.2 Het staat het opslagbedrijf vrij ter controle van ontvangen opgaven te wegen en te meten. Wordt in dat geval door het opslagbedrijf vastgesteld, dat gewicht of maat afwijken van de opgave, dan zijn de kosten aan het wegen en/of meten verbonden, voor rekening van de opdrachtgever. Het opslagbedrijf is echter slechts verantwoordelijk voor de vaststelling van gewichten en/of maten indien de zaken door het opslagbedrijf in opdracht van de opdrachtgever zijn gewogen en/of gemeten en onverminderd hetgeen in artikel 19 is bepaald ten aanzien van de aansprakelijkheid van het opslagbedrijf.
- 12.3 Het openen van colli, teneinde de inhoud te onderzoeken, geschiedt alleen op verzoek van de opdrachtgever, doch het opslagbedrijf is te allen tijde daartoe bevoegd, doch niet verplicht, indien het vermoedt, dat de inhoud niet juist is opgegeven.

- 12.4 Indien bij het onderzoek blijkt, dat de inhoud afwijkt van de opgave, zijn de kosten van het onderzoek voor rekening van de opdrachtgever. Het opslagbedrijf is echter nimmer verantwoordelijk voor de omschrijving en/of de aanduiding van in bewaring genomen zaken.

Artikel 13

Aanlevering/ uitlevering en inontvangstneming

- 13.1 Aanlevering bij en inontvangstneming door het opslagbedrijf vinden plaats door afgifte van de zaken door de opdrachtgever en inontvangstneming daarvan door het opslagbedrijf, ter plaatse van de opslag.
- 13.2 Uitlevering aan en inontvangstneming door de opdrachtgever vinden plaats door afgifte van de zaken door het opslagbedrijf en inontvangstneming daarvan door de opdrachtgever, ter plaatse van de opslag.

Artikel 14

Toestand van zaken bij aankomst

- 14.1 Zaken moeten, tenzij anders is aangegeven, in goede staat en indien verpakt, in goed verpakte toestand bij het opslagbedrijf aangeleverd worden.
- 14.2 Bevindt zich de zaak, die aan het opslagbedrijf is toegezonden, bij aankomst in een beschadigde of gebrekkige toestand, die uitwendig zichtbaar is, dan zal het opslagbedrijf gerechtigd doch niet gehouden zijn voor rekening en risico van de opdrachtgever diens belangen tegenover de vervoerder of anderen te behartigen en voor het bewijsmateriaal van de toestand te zorgen, zonder dat nochtans aan de wijze, waarop het opslagbedrijf zich van deze taak heeft gekweten, de opdrachtgever enig recht jegens het opslagbedrijf kan ontleen. Het opslagbedrijf zal de opdrachtgever onverwijld bericht zenden zonder dat deze op grond van het achterwege blijven van het bericht enige aanspraak tegenover het opslagbedrijf kan doen gelden.
- 14.3 Tot opslag ontvangen zaken die een zorgvuldig opslagbedrijf indien het geweten zou hebben dat ze na inontvangstneming gevaar zouden kunnen opleveren, met het oog daarop niet voor opslag zou hebben willen ontvangen, mogen door hem op ieder ogenblik worden verwijderd, vernietigd dan wel op andere wijze onschadelijk gemaakt.
- 14.4 Ten aanzien van voor opslag ontvangen zaken waarvan het opslagbedrijf de gevaarlijkheid heeft gekend, geldt hetzelfde, doch slechts dan wanneer die zaken onmiddellijk dreigend gevaar opleveren.
- 14.5 Het opslagbedrijf is terzake geen enkele schadevergoeding verschuldigd en de opdrachtgever is aansprakelijk voor alle kosten en schade voor het opslagbedrijf, voortvloeiende uit de aanlevering voor opslag, uit de opslag zelve of uit de maatregelen, tenzij die kosten en schade dan wel de noodzaak tot het treffen van zodanige maatregelen het uitsluitende gevolg zijn van schuld aan de zijde van het opslagbedrijf.

- 14.6 Door het treffen van maatregelen eindigt de overeenkomst met betrekking tot de daar genoemde zaken, doch indien deze alsnog worden uitgeleverd, eerst na uitlevering.

Artikel 15

Aanvang van de uitvoering van de opdracht tot opslag

Met de uitvoering van aanvaarde opdrachten tot opslag of uitlevering van zaken wordt door het opslagbedrijf, tenzij anders is overeengekomen of bijzondere omstandigheden het verhinderen, zo snel als mogelijk na aanvaarding van de opdracht en na ontvangst van de benodigde bescheiden, gegevens en behandelingsinstructies aangevangen.

Artikel 16

Niet tijdige, onregelmatige aanlevering of afhaling

Indien door de opdrachtgever aan het opslagbedrijf is medegedeeld dat zaken voor opslag in bepaalde hoeveelheid en/of op bepaalde tijd bij het opslagbedrijf zullen worden aangeleverd of, dat uit te leveren zaken in bepaalde hoeveelheid en/of op bepaalde tijd zullen worden afgehaald en indien in zodanig geval de opdrachtgever de zaken niet tijdig en regelmatig aanlevert resp. in ontvangst neemt is de opdrachtgever verplicht de kosten te vergoeden welke tengevolge daarvan voor het opslagbedrijf ontstaan doordat werklieden en werktuigen welke voor uitvoering van de betreffende opdracht door het opslagbedrijf waren besteld en/of ingedeeld niet of onvolledig benut worden.

Artikel 17

Werktijden

Aanleveren van zaken aan en afhalen van zaken van de bewaarplaats moet geschieden tijdens de, voor het personeel van het opslagbedrijf geldende werkuren. Indien door de opdrachtgever wordt verlangd, dat werkzaamheden worden verricht buiten de normale werktijd is het opslagbedrijf vrij daaraan wel of niet te voldoen. Extra kosten welke ontstaan door werken buiten de normale arbeidstijd zijn voor rekening van de opdrachtgever.

Artikel 18

Plaats van de opslag, verplaatsing van zaken

- 18.1 Het opslagbedrijf is, tenzij anders is overeengekomen, vrij in de keuze van de plaats van opslag.
- 18.2 Het opslagbedrijf is te allen tijde bevoegd de zaken naar een andere bewaarplaats te verplaatsen.
- 18.3 De verplaatsing geschiedt voor rekening van het opslagbedrijf, tenzij de verplaatsing moet geschieden:
- in het belang van de opdrachtgever, dan wel de opdracht, of
 - ten gevolge van omstandigheden waarvoor het opslagbedrijf niet aansprakelijk is, of
 - ten gevolge van omstandigheden die in redelijkheid niet voor rekening en risico van het opslagbedrijf komen, of
 - ten gevolge van regelgeving van overheidswege.

Het vervoer in verband met de verplaatsing welke voor rekening van het opslagbedrijf komt, vindt plaats onder de gebruikelijke vervoersvoorwaarden.

Het vervoer in verband met de verplaatsing welke voor rekening van de opdrachtgever komt, wordt door het opslagbedrijf verzorgd als expediteur en vindt plaats voor risico van de opdrachtgever.

- 18.4 Worden de zaken verplaatst naar een andere bewaarplaats, dan geeft het opslagbedrijf hiervan kennis aan de opdrachtgever, zonder dat deze op grond van het achterwege blijven van de kennisgeving enige aanspraak tegenover het opslagbedrijf kan doen gelden.

Artikel 19

Beschadiging / verlies van zaken

- 19.1 De opdrachtgever doet door deze opslagvoorwaarden voor het geval van beschadiging en/of vermissing afstand van verhaal op derden; hij zal uitsluitend het opslagbedrijf aansprakelijk kunnen stellen, ook indien het opslagbedrijf in de uitoefening van zijn bedrijf gebruik heeft gemaakt van de diensten van derden, een en ander onder de volgende beperking.
- 19.2 Alle handelingen en werkzaamheden geschieden voor rekening en risico van de opdrachtgever, tenzij in deze voorwaarden anders wordt bepaald.
- 19.3 Het opslagbedrijf is niet aansprakelijk voor enige schade, tenzij de opdrachtgever bewijst dat de schade is ontstaan door schuld of nalatigheid van het opslagbedrijf of diens ondergeschikten.
- 19.4 Het opslagbedrijf wordt in geval van beschadiging en/of verlies door diefstal met braak geacht voldoende zorg te hebben aangewend als het voor een behoorlijke afsluiting van de bewaarplaats heeft zorggedragen.
- 19.5 Bij zaken die op open terrein zijn opgeslagen of die alleen op open terrein opgeslagen kunnen worden of waarvoor het bij het opslagbedrijf gebruikelijk is deze op open terrein op te slaan, is iedere aansprakelijkheid van het opslagbedrijf voor schade, mogelijkerwijs verband houdende met zodanige opslag, uitgesloten.
- 19.6 De aansprakelijkheid van het opslagbedrijf is in alle gevallen beperkt tot 2 SDR per kilogram beschadigd of verloren gegaan brutogewicht met een maximum van 100.000 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak.
- 19.7 De door het opslagbedrijf te vergoeden schade zal nimmer meer bedragen dan de door de opdrachtgever te bewijzen factuurwaarde van de zaken, bij ontbreken waarvan de door de opdrachtgever te bewijzen marktwaarde zal gelden op het moment dat de schade is ontstaan. Het opslagbedrijf is slechts aansprakelijk voor schade aan de zaak zelf en voor schade zoals vermeld in artikel 19.9 en is nimmer aansprakelijk voor gedeelde winst, gevolgschade en immateriële schade.
- 19.8 Bij schade aan een zelfstandig onderdeel van de zaak of bij schade aan één of meer verscheidene bij elkaar behorende zaken blijft de eventuele waardevermindering van de overige onderdelen of de niet beschadigde zaken buiten beschouwing.

- 19.9 De aansprakelijkheid van het opslagbedrijf voor schade die voortvloeit uit het vervullen van (douane-)formaliteiten is beperkt tot 7500 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak.

Artikel 20

Toegang tot het terrein

- 20.1 Het opslagbedrijf is verplicht de opdrachtgever en de door deze aangewezen personen voor rekening en risico van de opdrachtgever toegang te verlenen tot de plaats waar diens zaken worden bewaard, zulks met inachtneming van de te vervullen douane- en andere van overheidswege voorgeschreven formaliteiten.
- 20.2 Voor hen aan wie het opslagbedrijf toegang verleent gelden de volgende voorwaarden:
- a. alle personen, die de bewaarplaats bezoeken, alsook het personeel van de aan de bewaarplaats komende vaar- en voertuigen moeten zich houden aan de voorschriften van het opslagbedrijf;
 - b. alleen gedurende de gewone werktijden en onder geleide wordt toegang verleend;
 - c. de aan het bezoek verbonden kosten van begeleiding moeten door de opdrachtgever aan het opslagbedrijf worden betaald;
 - d. de opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, direct of indirect door de bezoekende personen veroorzaakt.
- 20.3 De opdrachtgever zal het opslagbedrijf vrijwaren tegen aanspraken van derden, waaronder begrepen ondergeschikten van zowel het opslagbedrijf als de opdrachtgever, die verband houden met schade voortvloeiend uit de vorige leden.

Artikel 21

Uitvoering van handelingen

- 21.1 Door de opdrachtgever gewenste werkzaamheden, zoals bemonstering, behandeling, verzorging, overpakking, overstapeling, splitsing in partijen, weging, enz., alsmede uitlevering moeten ter uitvoering tegen de daarvoor geldende vergoedingen en condities worden opgedragen aan het bewarende opslagbedrijf.
- 21.2 Werkzaamheden welke het opslagbedrijf niet op zich wenst te nemen kunnen na verkregen toestemming van het opslagbedrijf, door of namens de opdrachtgever worden uitgevoerd, zulks met inachtneming van door het opslagbedrijf te stellen voorwaarden, onder toezicht van het opslagbedrijf en tegen betaling van de daaraan verbonden kosten, echter zonder verantwoordelijkheid van het opslagbedrijf.

Artikel 22

Bijzondere wijze van behandeling van zaken

- 22.1 Het opslagbedrijf is niet verplicht tot enige maatregel ten aanzien van de in bewaring ontvangen zaken of de verpakking daarvan dan die welke voor de bewaring van de betreffende zaken als normaal gelden.

- 22.2 Tot bijzondere maatregelen is het opslagbedrijf slechts verplicht indien deze zijn overeengekomen.
- 22.3 Het opslagbedrijf is echter gerechtigd een maatregel direct, op kosten en voor risico van de opdrachtgever te nemen, het opruimen, het verwijderen, het vernietigen of het op andere wijze onschadelijk maken daaronder begrepen, wanneer door het nalaten daarvan verlies en/of schade aan de zaken zelf of aan andere zaken, of aan de bewaarplaats of aan werktuigen, dan wel nadeel voor personen te vrezen is of wanneer het nemen van maatregelen uit andere hoofde vereist, dan wel geïndiceerd is, zulks ter beoordeling van het opslagbedrijf. Het opslagbedrijf stelt de opdrachtgever van de genomen maatregelen terstond in kennis, zonder dat deze op grond van het niet voldoen aan deze verplichting enige aanspraak tegenover het opslagbedrijf kan doen gelden.
- 22.4 Onverminderd het in het vorige lid bepaalde is de opdrachtgever gehouden het opslagbedrijf te vrijwaren tegen aanspraken van derden uit hoofde van schade door opdrachtgever's zaken veroorzaakt aan zaken van derden.

Artikel 23

Verzekering van zaken

- 23.1 Tenzij zulks uitdrukkelijk schriftelijk met de opdrachtgever is overeengekomen is het opslagbedrijf niet verplicht zorg te dragen voor enige verzekering van de zaken.

Indien tussen het opslagbedrijf en de opdrachtgever is overeengekomen dat het opslagbedrijf voor rekening van de opdrachtgever voor de verzekering van de zaken zal zorgdragen, dan heeft het opslagbedrijf het recht om naar eigen keuze de overeengekomen verzekering op naam van de opdrachtgever te sluiten, of om deze onder een polis van het opslagbedrijf onder te brengen.

Als te verzekeren waarde zal worden aangehouden het bedrag dat door de opdrachtgever is opgegeven. Het opslagbedrijf zal ten aanzien van de verzekeringen in alle gevallen uitsluitend worden beschouwd als tussenpersoon, zonder enige aansprakelijkheid, ook niet voor met de verzekeraar(s) bedongen voorwaarden of voor de soliditeit dan wel de solvabiliteit van de verzekeraar(s).

- 23.2 In alle gevallen waarin de zaken door tussenkomst van het opslagbedrijf verzekerd zijn, heeft het opslagbedrijf het recht om voor en namens de belanghebbenden bij de zaken de schadepenningen te incasseren en daarop al zijn vorderingen, uit welke hoofde dan ook, op de opdrachtgever te verhalen. Het overblijvende bedrag wordt aan de opdrachtgever uitgekeerd.
- 23.3 Indien in geval van schade aan of verlies van zaken door brand of door enige andere oorzaak de medewerking van het opslagbedrijf voor de vaststelling van de schade of het verlies gewenst of noodzakelijk is, dan wordt deze door het opslagbedrijf verleend tegen betaling van de daaraan verbonden kosten en van een vergoeding voor zijn bemoeiingen. Het opslagbedrijf kan het verlenen van medewerking afhankelijk stellen van de contante betaling van, of het stellen van zekerheid voor, al hetgeen het opslagbedrijf van de opdrachtgever uit welke hoofde dan ook te vorderen heeft en de in dit lid bedoelde kosten en vergoeding.

- 23.4 De opdrachtgever is verplicht om bij uitlevering van een deel van de zaken door het opslagbedrijf op te geven voor welk bedrag hij de overblijvende zaken wenst te doen verzekeren.

Bij gebreke van zulke opgave is het opslagbedrijf gerechtigd om het verzekerde bedrag naar eigen inzicht te verminderen in dezelfde verhouding als waarin de zaken in aantal, gewicht, maat of inhoud verminderd zijn.

Artikel 24

Berekening bewaarloon bij vernietiging van de zaken

In geval van vernietiging der bij het opslagbedrijf in bewaring liggende zaken door brand of anderszins, geldt de dag van vernietiging als de dag van uitlevering en is het bewaarloon, en indien de zaken door bemiddeling van het opslagbedrijf zijn verzekerd de verzekeringspremie en -kosten in volle maanden berekend, verschuldigd tot en met die dag.

Artikel 25

Terugneming van zaken

- 25.1 De opdrachtgever kan tegen betaling van hetgeen het opslagbedrijf van hem te vorderen heeft (in de ruimste zin) en met inachtneming van de bepalingen dezer condities de in bewaring gegeven zaken te allen tijde terugnemen.
- 25.2 Het bewaarloon - en indien de zaken door bemiddeling van het opslagbedrijf zijn verzekerd de verzekeringspremie en -kosten - wordt altijd berekend in volle maanden, een gedeelte van een maand tellende voor een volle maand.
- 25.3 Indien een vaste termijn van bewaring overeengekomen is kan het opslagbedrijf niet vorderen, dat de opdrachtgever de zaak vóór afloop van de overeengekomen tijd terugneemt.
- 25.4 Indien geen termijn van bewaring is overeengekomen of indien de overeengekomen termijn van bewaring is verstreken kan het opslagbedrijf de terugneming met een opzeggingstermijn van één maand verlangen, doch niet binnen drie maanden na de aanvang van de bewaring.
- 25.5 In geval van overmacht blijft de overeenkomst van kracht, de verplichtingen van het opslagbedrijf worden echter voor de duur van de overmacht opgeschort. Alle extra kosten veroorzaakt door overmacht komen ten laste van de opdrachtgever. Als overmacht gelden alle omstandigheden die het opslagbedrijf redelijkerwijze niet heeft kunnen vermijden en waarvan het opslagbedrijf de gevolgen redelijkerwijze niet heeft kunnen verhinderen.

Artikel 26

Tussentijdse terugneming van zaken wegens dringende reden

- 26.1 Het opslagbedrijf is echter te allen tijde gerechtigd de terugneming van de in bewaring ontvangen zaken vóór afloop van de termijn van bewaring en zonder zich te houden aan enige opzeggingstermijn, te vorderen, indien daartoe een dringende reden bestaat.

- 26.2 Onder dringende reden wordt verstaan een omstandigheid, die van dien aard is dat de opdrachtgever naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid instandhouding van de opslag niet mag verwachten.
- 26.3 Een dergelijke reden wordt onder meer geacht aanwezig te zijn, indien de opdrachtgever één of meer andere bepalingen dezer condities niet nakomt, indien blijkt, dat voor de aanwezigheid van de zaken gevaar voor verlies en/of schade aan andere zaken, aan de bewaarplaats of aan werktuigen, dan wel nadeel voor personen te vrezen is, en voorts indien de zaken aan bederf onderhevig zijn, of daarin veranderingen ontstaan die naar het oordeel van het opslagbedrijf het vermoeden van waardevermindering wettigen en de opdrachtgever nalatig is in het geven van instructies ter voorkoming en bestrijding daarvan.
- 26.4 De opdrachtgever blijft gehouden het bewaarloon tot op de dag van terugneming van de zaak aan het opslagbedrijf te vergoeden.

Artikel 27

Betaling

- 27.1 Alle bedragen welke het opslagbedrijf van de opdrachtgever te vorderen heeft, uit welke hoofde dan ook, zoals: bewaarloon, verzekeringspremie en -kosten, huur, verschot, vergoedingen voor opslag en uitlevering, gedane uitgaven en kosten voor verrichte of te verrichten werkzaamheden, kosten van opruiming e.d. bij of na brand of anderszins, buitengewone onkosten, extra arbeidsloon, belastingen, rechten, heffingen, boeten, rente enzovoorts, zijn terstond opeisbaar.

Indien het opslagbedrijf een betalingstermijn hanteert, dan zijn voornoemde bedragen terstond opeisbaar zodra de betalingstermijn is verstreken.

- 27.2 Onverminderd het bepaalde in het vorige lid is de opdrachtgever gehouden het verschuldigde bewaarloon steeds prompt te voldoen binnen de tussen partijen geldende termijn, doch ten minste éénmaal per 12 maanden.
- 27.3 Wanneer de opdrachtgever niet dadelijk de bedragen, welke het opslagbedrijf van de opdrachtgever te vorderen heeft, betaalt, is het opslagbedrijf gerechtigd de wettelijke rente in rekening te brengen.
- 27.4 Betalingen à conto worden geacht in de eerste plaats in mindering op concurrente vorderingen te zijn geschied, ongeacht of bij de betalingen andere aanwijzingen zijn gegeven.
- 27.5 Indien bij niet-tijdige betaling langs gerechtelijke of andere weg tot incasso wordt overgegaan, wordt het bedrag der vordering verhoogd met 10% administratiekosten, terwijl de gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten ten laste van de opdrachtgever komen, tot het door het opslagbedrijf betaalde of verschuldigde bedrag.

Artikel 28

Retentierecht en pandrecht

- 28.1 Het opslagbedrijf heeft jegens een ieder, die daarvan afgifte verlangt een pandrecht en een retentierecht op alle zaken, documenten en gelden die het opslagbedrijf uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die hij ten laste van de opdrachtgever en/of eigenaar heeft of mocht krijgen.
- 28.2 Het opslagbedrijf kan de hem in lid 1 toegekende rechten eveneens uitoefenen voor hetgeen hem door de opdrachtgever nog verschuldigd is in verband met voorgaande opdrachten.
- 28.3 Het opslagbedrijf zal een ieder die ten behoeve van de opdrachtgever zaken aan het opslagbedrijf toevertrouwt voor het verrichten van werkzaamheden beschouwen als door de opdrachtgever gevolmachtigd tot het vestigen van een retentie- en pandrecht op deze zaken.
- 28.4 Bij niet voldoening van de vordering geschiedt de verkoop van het onderpand op de bij de wet bepaalde wijze of -indien daaromtrent overeenstemming bestaat- onderhands.

Artikel 29

Openbare verkoop

- 29.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 28 van deze condities is het opslagbedrijf gerechtigd hem toevertrouwde zaken zonder inachtneming van enige formaliteit op de plaats, op de wijze en tegen de voorwaarden die het opslagbedrijf goeddunken in het openbaar dan wel op een andere wijze indien de wet dit toelaat, op kosten van de opdrachtgever te (doen) verkopen en om zichzelf uit de opbrengst daarvan alle bedragen die door de opdrachtgever aan het opslagbedrijf verschuldigd zijn, te voldoen, indien de opdrachtgever in gebreke is om de door hem aan het opslagbedrijf toevertrouwde zaken na beëindiging van de overeenkomst of op de overeengekomen dan wel aan het opslagbedrijf meegedeelde tijd of op een ander tijdstip in geval van een van de dringende redenen genoemd in artikel 26 van de condities, terug te nemen;
- 29.2 Indien aannemelijk is dat bij verkoop de kosten hoger zullen zijn dan de baten of indien geen koper gevonden wordt ondanks een redelijke poging daartoe dan is het opslagbedrijf gerechtigd om de zaken te verwijderen, te doen verwijderen of te vernietigen. De opdrachtgever blijft dan aansprakelijk voor hetgeen verschuldigd is, vermeerderd met de kosten van verwijdering of vernietiging.
- 29.3 In geval van verkoop zal het opslagbedrijf hetgeen van de opbrengst na aftrek van alle kosten en alle vorderingen op de opdrachtgever resteert, gedurende vijf jaar ter beschikking van de opdrachtgever houden, na welke termijn het restant indien dit niet is opgeëist, aan het opslagbedrijf vervalt.

Artikel 30

Verjaring en verval

- 30.1 Elke vordering verjaart door het enkele verloop van 12 maanden.
- 30.2 Alle vorderingen jegens het opslagbedrijf vervallen door het enkele verloop van 2 jaren.
- 30.3 De in de leden 1 en 2 genoemde termijnen vangen in geval van algeheel verlies, beschadiging of vermindering aan vanaf de eerste van de volgende dagen:
- de dag waarop de zaken door het opslagbedrijf worden uitgeleverd of hadden moeten worden uitgeleverd;
 - de dag waarop het opslagbedrijf hiervan aan de opdrachtgever mededeling heeft gedaan.
- 30.4 In het geval het opslagbedrijf door derden, waaronder enige overheid, wordt aangesproken, vangt de in lid 1 genoemde termijn aan vanaf de eerste van de volgende dagen:
- de dag waarop het opslagbedrijf door de derde is aangesproken of;
 - de dag waarop het opslagbedrijf de tot hem gerichte vordering heeft voldaan.
- 30.5 Onverminderd het bepaalde in de leden 3 en 4, vangen de in de leden 1 en 2 genoemde termijnen voor alle andere vorderingen aan vanaf het moment dat deze opeisbaar zijn geworden.

Artikel 31

Reclames

- 31.1 Indien de zaken ter beschikking worden gesteld door het opslagbedrijf zonder dat de opdrachtgever of een ander namens deze ten overstaan van het opslagbedrijf de staat daarvan heeft vastgesteld of zonder dat hij, indien het zichtbare verliezen of beschadigingen betreft, uiterlijk op het ogenblik van de ter beschikking stelling, of, indien het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft, binnen vijf werkdagen na de ter beschikking stelling, voorbehouden ter kennis van het opslagbedrijf heeft gebracht, waarin de algemene aard van het verlies of de beschadiging is aangegeven, wordt hij behoudens tegenbewijs geacht de zaken in goede staat te hebben ontvangen. De bovenbedoelde voorbehouden moeten, indien het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft, schriftelijk worden gemaakt.
- 31.2 De dag van de ter beschikkingstelling wordt bij het bepalen van voornoemde termijnen niet meegerekend.

Artikel 32

Overdracht respectievelijk overgang van zaken

- 32.1 Overdracht of overgang van eigendom van bij het opslagbedrijf aanwezige zaken resp. de overdracht of overgang van het recht op uitlevering daarvan door een opdrachtgever aan een derde, is tegenover het opslagbedrijf ongeldig en heeft tegenover het opslagbedrijf geen rechtsgevolgen, noch wordt deze door het opslagbedrijf erkend, tenzij alle vorderingen die het opslagbedrijf uit welke hoofde ook op de oorspronkelijke en/of overdragende opdrachtgever heeft, zijn voldaan.

- 32.2 Op de opdrachtgever rust de plicht om het opslagbedrijf van een eigendomsoverdracht of -overgang van zaken, resp. overdracht of overgang van het recht op uitlevering van zaken terstond schriftelijk op de hoogte te stellen.
- 32.3 Onverminderd het hiervoor bepaalde heeft overdracht of overgang tegenover het opslagbedrijf geen rechtsgevolgen, noch wordt deze door het opslagbedrijf erkend, dan nadat de nieuwe rechthebbende(n) alle bepalingen van de overeenkomst tussen het opslagbedrijf en de oorspronkelijke en/of overdragende opdrachtgever alsmede de onderhavige voorwaarden schriftelijk heeft aanvaard.
- 32.4 Het opslagbedrijf behoeft overdracht of overgang van eigendom resp. recht op uitlevering niet te erkennen en is zelfs gerechtigd een gedane erkenning te herroepen en het opslagbedrijf kan uitlevering van de zaken weigeren, indien naar het oordeel van het opslagbedrijf gebreken kleven aan de rechtstitel met betrekking tot enige eigendomsoverdracht of -overgang van de zaken resp. enige overdracht of overgang van het recht op uitlevering en indien de nieuwe rechthebbende(n) zich erop beroept (beroepen) de onderhavige voorwaarden niet te hebben aanvaard of daaraan niet te zijn gebonden.
- 32.5 De oorspronkelijke en/of overdragende opdrachtgever blijft jegens het opslagbedrijf aansprakelijk voor alle vorderingen van het opslagbedrijf terzake van of in verband met de opslag en/of met betrekking tot die zaken verrichte werkzaamheden, ook indien deze zijn verricht na de eigendomsoverdracht of -overgang resp. na de overdracht of overgang van het recht op uitlevering.

Na overdracht of overgang van de eigendom resp. het recht op uitlevering van de zaken geldt de nieuwe rechthebbende als de opdrachtgever en is hij naast zijn rechtsvoorganger hoofdelijk aansprakelijk voor alle bovenbedoelde vorderingen, ook voorzover deze vóór de overdracht of overgang zijn ontstaan.

Artikel 33

Afgifte van opslagbewijzen

- 33.1 Het opslagbedrijf kan aan de opdrachtgever op diens verzoek een opslagbewijs afgeven, vermeldende de door deze aan het opslagbedrijf in bewaring gegeven zaken.
- 33.2 Het opslagbedrijf is gerechtigd de afgifte van een opslagbewijs te weigeren indien niet door de opdrachtgever alle vorderingen welke het opslagbedrijf uit welke hoofde ook op hem heeft zijn voldaan.
- Het opslagbedrijf kan voorts de afgifte van een opslagbewijs weigeren indien het daartoe termen aanwezig acht.
- 33.3 Met de afgifte van een opslagbewijs aan toonder vervallen alle verplichtingen van het opslagbedrijf jegens de opdrachtgever en komen daarvoor in de plaats de verplichtingen van het opslagbedrijf jegens de houder van het opslagbewijs, nader geregeld in hoofdstuk II dezer condities. De opdrachtgever blijft ook na afgifte van het opslagbewijs tegenover het opslagbedrijf aansprakelijk voor de gevolgen van een verschil tussen de zaken tegenover welke het opslagbewijs is afgegeven en de omschrijving daarvan in het opslagbewijs.

HOOFDSTUK II

BEPALINGEN BETREFFENDE HET OPSLAGBEWIJS

Artikel 34

Toepasselijke bepalingen

Op de rechtsverhoudingen tussen opslagbedrijven en houders van opslagbewijzen zijn de bepalingen vermeld in hoofdstuk I van overeenkomstige toepassing, tenzij de voorwaarden in hoofdstuk II meebrengen dat een bepaling in hoofdstuk I geen toepassing mag vinden.

Artikel 35

Recht op uitlevering van de zaken

- 35.1 Het opslagbewijs geeft recht op uitlevering door het opslagbedrijf van de zaken welke het opslagbedrijf ter bewaring heeft ontvangen en tegenover welke het opslagbewijs is afgegeven. Voor een verschil tussen wat in bewaring is genomen en de omschrijving daarvan in het opslagbewijs is het opslagbedrijf aansprakelijk tegenover de houder van het opslagbewijs aan wie bij de verkrijging van het opslagbewijs het bestaan van het verschil onbekend was, tenzij het zaken betreft van welke de identificatie een bijzondere vakkennis en/of een diepgaand onderzoek of een analyse vereist.
- 35.2 Indien in het opslagbewijs de clausule:
"inhoud, hoedanigheid, getal, gewicht of maat onbekend"
of een daarmee gelijkstaande clausule is opgenomen, binden de in het opslagbewijs voorkomende vermeldingen, omtrent de inhoud, de hoedanigheid en het getal, het gewicht of de maat van de zaken het opslagbedrijf niet.
- 35.3 Het recht op uitlevering bestaat niet zolang het opslagbedrijf enig uit deze voorwaarden voortvloeiend recht op de zaken kan doen gelden en zolang niet aan alle voor uitlevering vereiste douane- en andere van overheidswege voorgeschreven formaliteiten is voldaan.

Artikel 36

Vervaldatum van het opslagbewijs

- 36.1 Het opslagbewijs heeft een geldigheidsduur van drie jaren, gerekend vanaf de op het opslagbewijs vermelde datum van afgifte, tenzij in het opslagbewijs een kortere geldigheidsduur is vermeld.
- 36.2 Tot de vervaldatum kan het opslagbewijs op verzoek van de houder van het opslagbewijs vervangen worden door een nieuw opslagbewijs tegen vergoeding der daaraan verbonden kosten. Het opslagbedrijf heeft het recht vervanging van het opslagbewijs te weigeren en op de vervaldatum terugneming van de zaken te verlangen.

- 36.3 Indien op de vervaldatum het opslagbewijs niet voor vervanging is aangeboden, resp. indien na weigering van vervanging van het opslagbewijs de zaken niet op de vervaldatum van het opslagbedrijf zijn teruggenomen wordt de houder van het vervallen opslagbewijs geacht in te stemmen met het bewaarloon - en indien de zaken door bemiddeling van het opslagbedrijf zijn verzekerd de verzekeringspremie en -kosten - zoals deze van die datum af door het opslagbedrijf zullen worden vastgesteld.
- 36.4 Indien op de vervaldatum het opslagbewijs niet voor vervanging is aangeboden, resp. indien na weigering van vervanging van het opslagbewijs de zaken niet op de vervaldatum zijn teruggenomen tegen betaling van de bedragen waarop het opslagbedrijf volgens artikel 36 recht heeft, is het opslagbedrijf gerechtigd de zaken waarop het vervallen opslagbewijs betrekking heeft te verkopen, met inachtneming van hetgeen daaromtrent in deze voorwaarden is bepaald.
- 36.5 Het opslagbedrijf is gedurende vijf jaar na de vervaldatum van het opslagbewijs verplicht om de zaken waarop het vervallen opslagbewijs betrekking heeft - resp. zo het opslagbedrijf gebruik heeft gemaakt van zijn recht om de zaken te verkopen de netto-opbrengst van de zaken, zonder vergoeding van rente - uit te leveren aan de houder van het vervallen opslagbewijs onder aftrek van alle bedragen welke het opslagbedrijf te vorderen heeft. Na afloop van deze vijf jaren zullen de rechten van de houder van het vervallen opslagbewijs ophouden en zal het opslagbedrijf de zaken niet meer behoeven uit te leveren - resp. de opbrengst niet meer behoeven te verantwoorden - noch aan de houder van het vervallen opslagbewijs, noch aan anderen.

Artikel 37

Uitlevering van zaken na betaling

- 37.1 Het opslagbedrijf is gerechtigd om, alvorens tot gehele of gedeeltelijk uitlevering van de zaken waarop het opslagbewijs recht geeft over te gaan, betaling te verlangen van:
- a. zoveel maanden bewaarloon als blijktens het opslagbewijs zijn verstreken en niet volgens aantekening op het opslagbewijs vóór de uitlevering reeds zijn afgerekend, zulks tegen het in het opslagbewijs vermelde bewaarloon per maand, gedeelten van maanden tellende voor volle maanden;
 - b. zoveel maanden verzekeringspremie en -kosten als blijktens het opslagbewijs zijn verstreken en niet volgens aantekening op het opslagbewijs vóór de uitlevering reeds zijn afgerekend, zulks tegen de in het opslagbewijs vermelde verzekeringspremie per maand, gedeelten van maanden tellende voor volle maanden;
 - c. de vergoeding voor het uitleveren der zaken volgens het daarvoor geldende tarief;
 - d. de voorschotten welke door het opslagbedrijf zijn verricht voor in opdracht van de uitlevering vragende houder van het opslagbewijs met betrekking tot de in het opslagbewijs vermelde zaken vervulde douane- en/of andere van overheidswege voorgeschreven formaliteiten;

- e. alle kosten welke door het opslagbedrijf na de op het opslagbewijs vermelde datum van afgifte zijn gemaakt:
 - e.1 ten behoeve van het behoud van de in het opslagbewijs vermelde zaken;
 - e.2 ter bestrijding van gevaren welke door de in het opslagbewijs vermelde zaken zijn veroorzaakt voor de bewaarplaats en andere daarin aanwezige zaken;
 - e.3 als gevolg van maatregelen welke met betrekking tot de in het opslagbewijs vermelde zaken moeten worden genomen tengevolge van omstandigheden welke het opslagbedrijf niet mogen worden aangerekend.
 - f. alle overige uit het opslagbewijs blijkende vorderingen van het opslagbedrijf.
- 37.2 Onverminderd het bepaalde in het vorige lid is de houder van het opslagbewijs gehouden het verschuldigde bewaarloon - en indien de zaken door bemiddeling van het opslagbedrijf zijn verzekerd de verzekeringspremie en -kosten - te voldoen telkens als 12 maanden bewaring zijn verstreken of zoveel eerder als blijkens vermelding in het opslagbewijs is overeengekomen en de onder d. en e. bedoelde, door het opslagbedrijf gemaakte kosten zodra deze door het opslagbedrijf aan hem worden bekend gemaakt.
- 37.3 Indien de houder van het opslagbewijs niet voldoet aan de verplichting om telkens na 12 maanden of zoveel eerder als blijkens vermelding in het opslagbewijs is overeengekomen het verschuldigde bewaarloon - en indien de zaken door bemiddeling van het opslagbedrijf zijn verzekerd de verzekeringspremie en -kosten - te voldoen, wordt met ingang van de dag waarop 12 maanden bewaring zijn verstreken het bedrag, dat uit hoofde daarvan aan het opslagbedrijf verschuldigd is, verhoogd met een boete van 1% van het betreffende bedrag voor elke maand waarmede de termijn van 12 maanden wordt overschreden.

Artikel 38

Schadevergoeding

In afwijking van het bepaalde in artikel 19.7 geldt dat de door het opslagbedrijf voor verlies van de zaak te betalen schadevergoeding, bij het ontbreken van de factuurwaarde van de zaak, is beperkt tot de door de opdrachtgever te bewijzen marktwaarde van de zaak op de dag van de afgifte van het opslagbewijs.

Artikel 39

Toegang tot en inlichtingen over zaken

Toegang tot en inlichtingen over zaken waarvoor opslagbewijzen zijn afgegeven worden alleen gegeven op vertoon van het betreffende opslagbewijs.

Artikel 40

Werkzaamheden met betrekking tot de zaken

- 40.1 Door de houder van het opslagbewijs gewenste werkzaamheden met betrekking tot de in het opslagbewijs vermelde zaken, zoals bemonstering, behandeling, verzorging, overpakking, overstapeling, splitsing in partijen, weging, enz., alsmede uitlevering moeten ter uitvoering tegen de daarvoor geldende vergoedingen en condities worden opgedragen aan het bewarende opslagbedrijf.

- 40.2 Door de houder van het opslagbewijs verlangde werkzaamheden worden door het opslagbedrijf slechts uitgevoerd na inlevering van het opslagbewijs.
- 40.3 Werkzaamheden welke het opslagbedrijf niet op zich wenst te nemen kunnen na verkregen toestemming van het opslagbedrijf en na inlevering van het opslagbewijs, door of namens de houder van het opslagbewijs worden uitgevoerd, zulks met inachtneming van door het opslagbedrijf te stellen voorwaarden, onder toezicht van het opslagbedrijf en tegen betaling van de daaraan verbonden kosten, echter zonder verantwoordelijkheid van het opslagbedrijf.
- 40.4 Gedeeltelijke uitleveringen, bemonsteringen en behandeling der zaken waardoor een verandering, vermindering of wijziging van het stukstal ontstaat worden in het opslagbewijs vermeld op de daarvoor bestemde plaats. Indien op het opslagbewijs voor verdere vermelding van uitleveringen, veranderingen, verminderingen, enz. geen plaats meer is wordt het opslagbewijs op kosten van de houder van het opslagbewijs vervangen.
- 40.5 Vorderingen van het opslagbedrijf uit hoofde van uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de in het opslagbewijs vermelde zaken of uit hoofde van toezicht daarop moeten onmiddellijk worden voldaan. Het opslagbedrijf is gerechtigd teruggave van het opslagbewijs te weigeren zolang deze vorderingen niet zijn voldaan.

Artikel 41

In kennis stellen van bijzondere wijze van behandeling

Indien het opslagbedrijf overgaat tot het nemen van een maatregel als bedoeld in artikel 22, stelt het opslagbedrijf de laatste aan het opslagbedrijf bekende houder van het opslagbewijs hiervan terstond in kennis, zonder dat de houder van het opslagbewijs van het achterwege blijven van kennisgeving enige aanspraak tegenover het opslagbedrijf kan doen gelden.

Artikel 42

Verplichting opslagbedrijf tot verzekering

- 42.1 Indien in het opslagbewijs is vermeld dat de betreffende zaken zijn verzekerd, heeft door deze vermelding het opslagbedrijf de verplichting op zich genomen ervoor te zorgen dat de zaken voor rekening van de houder van het opslagbewijs zijn verzekerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 23.
- 42.2 Als verzekerde waarde geldt de in het opslagbewijs vermelde waarde.
- 42.3 Indien in het opslagbewijs vermeld is, dat tot de waarde van de dag is verzekerd, behoort het tot de zorg van het opslagbedrijf de zaken voldoende verzekerd te houden.

Artikel 43

Verandering, van kracht zijn en beëindiging van de verzekering

- 43.1 Verandering van de verzekerde waarde en beëindiging van de verzekering zijn alleen mogelijk wanneer het opslagbewijs ter aantekening daarvan wordt ingeleverd.

- 43.2 Van kracht is alleen de verzekering zoals deze in het opslagbewijs is vermeld.
- 43.3 De verzekering eindigt overigens met de uitlevering van de zaak.
- 43.4 Bij aflevering van een gedeelte van de zaak moet de verzekerde waarde van het uit te leveren goed afzonderlijk worden opgegeven en op het opslagbewijs aangetekend indien in het opslagbewijs niet de verzekerde waarde per eenheid is vermeld en bijaldien geen verhoudingsgewijze vermindering uit het opslagbewijs kan blijken.

Artikel 44

Schadepeningen

De door het opslagbedrijf geïncasseerde schadepeningen worden door het opslagbedrijf tegen ontvangst van het opslagbewijs uitgekeerd, onder aftrek van al hetgeen het opslagbedrijf van de houder van het opslagbewijs te vorderen heeft.

Artikel 45

In kennisstelling van vernietiging van de zaken

In geval van vernietiging van de in het opslagbewijs vermelde zaken door brand of anderszins, stelt het opslagbedrijf de laatste aan het opslagbedrijf bekende houder van het opslagbewijs daarvan terstond in kennis, zonder dat de houder van het opslagbewijs op grond van het achterwege blijven van kennisgeving enige aanspraak tegenover het opslagbedrijf kan doen gelden.

Artikel 46

Beschadiging van het opslagbewijs

- 46.1 Raderingen en beschadigingen maken het opslagbewijs waardeloos; doorhalingen zijn slechts geldig indien door het opslagbedrijf geparafeerd.
- 46.2 De houder van een beschadigd opslagbewijs kan tegen teruggave van het opslagbewijs de afgifte van een duplicaat-opslagbewijs vorderen tegen vergoeding der daaraan verbonden kosten. Voor de vaststelling van de aard en hoeveelheid der in het duplicaat-opslagbewijs te vermelden zaken geldt uitsluitend de desbetreffende administratie van het opslagbedrijf als maatstaf.

Artikel 47

Verlies en tenietgaan van opslagbewijzen

- 47.1 Indien een opslagbewijs is verloren of tenietgegaan, kan de rechthebbende aan het opslagbedrijf een verzoek indienen tot nietigverklaring van dat opslagbewijs en tot afgifte der zaken of van een duplicaat-opslagbewijs; dit verzoek moet zo mogelijk de oorzaak van het teloorgaan van het opslagbewijs vermelden en de gronden inhouden, waarop de verzoeker zijn recht baseert.

- 47.2 Levert het door het opslagbedrijf in te stellen onderzoek geen redenen op om aan de juistheid van de gronden van het verzoek te twijfelen, dan zal het opslagbedrijf door twee aankondigingen met tussenruimte van minstens 14 dagen te plaatsen telkens in ten minste twee door het opslagbedrijf aan te wijzen dagbladen de indiening van het verzoek bekend maken, met uitnodiging aan hen, die recht menen te hebben op de in het vermiste opslagbewijs vermelde zaken, om zich bij deurwaardersexploit tegen afgifte daarvan of van het duplicaat-opslagbewijs te verzetten.
- 47.3 Wanneer binnen 14 dagen na de laatste aankondiging zich niemand bij deurwaardersexploit tegen de afgifte heeft verzet, kan het opslagbewijs door het opslagbedrijf nietig worden verklaard en afgifte van zaken of van een duplicaat-opslagbewijs aan de verzoeker plaats vinden. Voor de vaststelling van de aard en hoeveelheid der uit te leveren, resp. in het duplicaat-opslagbewijs te vermelden, zaken geldt uitsluitend de desbetreffende administratie van het opslagbedrijf als maatstaf. Van de nietigverklaring kan onmiddellijk daarna in de bovenbedoelde bladen kennis worden gegeven. Door deze nietigverklaring heeft het oorspronkelijke opslagbewijs haar waarde verloren en zijn alle verplichtingen voor het opslagbedrijf voortvloeiende uit het oorspronkelijke opslagbewijs tenietgegaan.
- 47.4 Bij verzet door een derde wordt het verzoek niet ingewilligd, zolang niet uit een rechterlijke gewijsde of andere definitief beslissende uitspraak of schikking is gebleken, dat verzoeker rechthebbende is op de zaken.
- 47.5 Degene, die de afgifte van de zaken, vermeld in een duplicaat-opslagbewijs, verkregen heeft, blijft garant voor alle aanspraken, welke eventueel ten laste van het opslagbedrijf uit deze afgifte zouden kunnen voortvloeien. Het opslagbedrijf kan terzake zekerheid verlangen.
- 47.6 Alle kosten in de ruimste zin, welke voor het opslagbedrijf ontstaan tengevolge van het verzoek, komen ten laste van de verzoeker. Het opslagbedrijf is gerechtigd voorschot te verlangen alvorens het verzoek in behandeling te nemen.

Artikel 48

Einde van de geldigheidsduur van het opslagbewijs

- 48.1 Indien na afloop van de geldigheidsduur van het opslagbewijs, het opslagbedrijf de zaken niet langer in bewaring wenst te houden sommeert het de laatste aan het opslagbedrijf bekende houder van het opslagbewijs om de zaken terug te nemen.
- 48.2 Indien deze niet binnen 14 dagen aan de sommatie voldoet of, zo hij niet meer in het bezit van het vervallen opslagbewijs is, door hem niet binnen 14 dagen de houder van het vervallen opslagbewijs wordt aangewezen en evenmin de houder van het vervallen opslagbewijs zich binnen die termijn heeft aangemeld, is het opslagbedrijf gerechtigd de zaken waarop het vervallen opslagbewijs betrekking heeft te verkopen.
- 48.3 Alvorens daartoe over te gaan maakt het opslagbedrijf zijn voornemen tot verkoop van zaken waarvoor een vervallen opslagbewijs in omloop is bekend door twee aankondigingen met tussenruimte van minstens 14 dagen te plaatsen telkens in ten minste twee dagbladen, waarvan ten minste één verschijnt in de plaats waar het opslagbedrijf gevestigd is, waarin alsnog de houder van het vervallen opslagbewijs gemaand wordt zijn verplichtingen na te komen, resp. de eventuele verkrijgers van het vervallen opslagbewijs gewaarschuwd worden.

- 48.4 Wanneer 14 dagen na de laatste aankondiging de houder van het opslagbewijs zich niet heeft gemeld, resp. indien hij zich wel heeft gemeld en geen overeenstemming is bereikt over de terugneming der zaken, heeft het opslagbedrijf vrijheid de zaken onmiddellijk te verkopen.

De verkoop geschiedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 29.

Artikel 49

Aanvang vervaltermijn

De verjarings- en vervaltermijn als bedoeld in artikel 30 begint in geval van algemeen verlies met afloop van de dag, waarop het opslagbedrijf de laatste aan het opslagbedrijf bekende houder van het opslagbewijs het verlies mededeelt of, indien deze niet meer in het bezit van het opslagbewijs is en zich geen volgende houder van het opslagbewijs bij het opslagbedrijf heeft gemeld een week na de aankondiging van het verlies in twee dagbladen, waarvan tenminste één verschijnende in de plaats waar het opslagbedrijf gevestigd is.

Artikel 50

Toepasselijkheid van de bepalingen van dit hoofdstuk

- 50.1 De bepalingen van dit hoofdstuk gelden uitsluitend voor de rechtsverhouding tussen het opslagbedrijf en de houder van het opslagbewijs als zodanig.
- 50.2 Op het moment, dat de houder van het opslagbewijs, om welke reden dan ook, het opslagbewijs bij het opslagbedrijf inlevert houden de bepalingen van dit hoofdstuk op van toepassing te zijn. Van dat moment af gelden de bepalingen van hoofdstuk I, regelende de rechtsverhouding tussen het opslagbedrijf en de opdrachtgever, met dien verstande, dat het opslagbedrijf alle rechten geldend kan maken die uit het opslagbewijs blijken.

FENEX, Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek
PortCity II, Waalhaven Z.z. 19, 3^e etage, Havennummer 2235, 3089 JH Rotterdam
Postbus 54200, 3008 JE Rotterdam

© FENEX, 1995

Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de FENEX mogen deze voorwaarden niet worden verveelvoudigd, opgeslagen in een gegevensbestand of in enige vorm openbaar gemaakt.

NEKOVRI - VOORWAARDEN ®

**ALGEMENE VOORWAARDEN VAN DE
VERENIGING VAN NEDERLANDSE KOEL- EN VRIESHUIZEN**

versie 2014

Gedeponeerd ter Griffie van Arrondissementsrechtbank te Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

Artikel	Omschrijving
Art. 1	Definities
Art. 2	Toepasselijkheid/werkingsgebied van deze voorwaarden
Art. 3	Voorwaarden met betrekking tot expeditie, transport etc.
Art. 4	Aard van de bewaarnemingsovereenkomst
Art. 5	Risico's en verzekering daarvan door de bewaargever
Art. 6	Inslag der goederen
Art. 7	Inspectie van de ruimte in een Koel/Vrieshuis, voorafgaande aan de aankomst der goederen
Art. 8	Wetten en voorschriften alsmede inspectie van overheidswege
Art. 9	Omschrijving der goederen
Art. 10	Goederen van afwijkende aard en/of temperatuur
Art. 11	Geen aansprakelijkheid voor onjuiste opgaven mededelingen en/of aanwijzingen
Art. 12	Bijzondere wijze van bewaren der goederen
Art. 13	Het verstrekken van instructies
Art. 14	Begin en einde van de bewaarneming der goederen
Art. 15	Afspraken omtrent het ontvangen van goederen
Art. 16	Gevolgen van oponthoud
Art. 17	Volgorde waarin voertuigen, wagons en schepen worden behandeld en ander werk wordt uitgevoerd
Art. 18	Vertraging bij het aanleveren of afhalen van de goederen bij de bewaarnemer
Art. 19	Tijden der werkzaamheden
Art. 20	Controle der goederen bij inslag
Art. 21	Aanwijzingen omtrent laden en lossen
Art. 22	Waarneembare toestand van de goederen bij aankomst
Art. 23	Weigering van opslag van goederen
Art. 24	Wijze van stapelen van de goederen
Art. 25	Eigen verantwoordelijkheid voor de bewaargever
Art. 26	Temperatuur en luchtvochtigheid
Art. 27	Plaats van opslag en verplaatsing van de goederen
Art. 28	Vervoermiddelen, verpakkingsmaterialen en containers
Art. 29	Goederen waarop kosten te betalen zijn
Art. 30	Rechten, belastingen en wettelijke verplichtingen / Douane-entrepot
Art. 31	Toegang
Art. 32	Duur van de bewaarnemingsovereenkomst
Art. 33	Het terugnemen van de goederen na beëindiging van de bewaarnemingsovereenkomst
Art. 34	Tussentijds terughalen van de goederen door bewaargever
Art. 35	Tussentijdse beëindiging van de bewaarnemingsovereenkomst door de bewaarnemer op grond van dringende redenen
Art. 36	Bijzondere maatregelen
Art. 37	Verbod van terbeschikkingstelling aan derden
Art. 38	Overdracht door de bewaarnemer
Art. 39	Reparaties aan Koel/Vrieshuisruimte
Art. 40	Reinigen van Koel/Vrieshuisruimte
Art. 41	Geen verplichting tot vervangende Koel/Vrieshuisruimte in geval van een calamiteit
Art. 42	Prijzen/tarieven
Art. 43	Wijzigingen in prijzen/tarieven
Art. 44	Werkzaamheden uit te voeren door de bewaargever
Art. 45	Betalingsvoorwaarden
Art. 46	Retentierecht en pandrecht alsmede verpanding
Art. 47	Afgifte van celen
Art. 48	Kennisgeving aan ceelhouders
Art. 49	Eigendomsovergang van de goederen welke aan bewaarnemer zijn toevertrouwd
Art. 50	Afgifte van de goederen door de bewaarnemer
Art. 51	Verlies of tenietgaan van documenten
Art. 52	Verzekering van de aan de bewaarnemer toevertrouwde goederen
Art. 53	Schade aan Koel/Vrieshuis en/of bijbehorende installaties
Art. 54	Vorderingen van derden
Art. 55	Omschrijving van de aansprakelijkheid van de bewaarnemer
Art. 56	Overmacht
Art. 57	Werkingsfeer van beschermende bepalingen
Art. 58	Verval van vorderingen tegen de bewaarnemer
Art. 59	Gedeeltelijke nietigheid
Art. 60	Vertalingen
Art. 61	Bevoegd rechter en toepasselijk recht
Art. 62	Gedeponeerde voorwaarden en vervangen van voorwaarden
Art. 63	Verkorte aanduiding
Art. 64	Auteursrecht

Versie juli 2014

ALGEMENE VOORWAARDEN VAN DE VERENIGING VAN NEDERLANDSE KOEL- EN VRIESHUIZEN: NEKOVRI-VOORWAARDEN

Artikel 1

Definities

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

- a. **Bewaarnemer:** degene die goederen in bewaarneming ontvangt in de zin van sub e van dit artikel.
- b. **Koelhuis:** iedere ruimte die bij de bewaarnemer in gebruik is en waarin met behulp van klimaat-beheersende maatregelen goederen ter koeling kunnen worden opgeslagen en/of bewerkt. De temperatuur zal over het algemeen meer dan 0 °C. bedragen dan wel, afhankelijk van de te koelen goederen, zich net onder 0 °C. bewegen.
- c. **Vrieshuis:** hiervoor geldt dezelfde definitie als bij "Koelhuis" met dien verstande dat de temperatuur in de ruimte lager is dan 0 °C.
- d. **Koel/Vrieshuis:** hier wordt het "Koelhuis" en het "Vrieshuis" onder één gemeenschappelijke noemer gebracht. In deze voorwaarden gaat het dan om situaties en regels die zowel op het "Koelhuis" als op het "Vrieshuis" van toepassing zijn.
- e. **Bewaarneming:** één of meer van de volgende handelingen:
 1. de inslag van goederen in een Koel/Vrieshuis, mits en voorzover de inslag door de bewaarnemer geschiedt;
 2. het in opslag houden van goederen in een Koel/Vrieshuis;
 3. het koelen of invriezen van goederen in een Koel/Vrieshuis;
 4. het overige behandelen en/of bewerken van goederen in een Koel/Vrieshuis en/of aanverwante ruimte mits en voor zover dit door de bewaarnemer geschiedt;
 5. de uitslag van goederen uit een Koel/Vrieshuis, mits en voorzover de uitslag door de bewaarnemer geschiedt.
- f. **Bewaarnemingsovereenkomst:** mondeling, schriftelijk of stilzwijgend aangegane overeenkomst tot bewaarneming als bij e) gedefinieerd.
- g. **Bewaarnemer:**
 - degene die een bewaarnemingsovereenkomst als bedoeld in sub f van dit artikel met de bewaarnemer is aangegaan;
 - ceelhouder als bedoeld in sub i van dit artikel;
 - degene die in de rechten van één van de hiervoor genoemden is getreden;
 - ieder ander die handelt of zich gedraagt als rechthebbende op zodanige goederen;
 - als zodanig optredende tussenpersonen;
 - expediteurs;
- h. **Ceel:** een van het opschrift ceel respectievelijk "delivery order" voorzien geschrift, rechtsgeldig ondertekend door of namens de bewaarnemer, waarin verklaard wordt dat de houder daarvan gerechtigd is om een daarin genoemde hoeveelheid goederen van een daarin genoemde soort van de bewaarnemer te ontvangen.
- i. **Ceelhouder:** degene die zich als houder van een ceel aan de bewaarnemer kenbaar maakt door het overleggen van de ceel.
- j. **Laatste aan de bewaarnemer bekende ceelhouder:** degene aan wie de ceel is afgegeven en ook de ceelhouder wiens schriftelijk verzoek aan de bewaarnemer om als zodanig te worden behandeld, de meest recente datum draagt, echter met dien verstande dat de bewaarnemer gerechtigd is doch niet verplicht om een ander als zodanig te beschouwen, indien hij, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, redenen heeft om aan te nemen dat deze de laatste ceelhouder is.
- k. **Goederen:**

Hier wordt niet bedoeld het juridisch begrip "goederen" maar de betekenis die hieraan in het handelsverkeer wordt toegekend in casu handelsgoederen.

I. Opslag:

Waar in deze voorwaarden sprake is van “opslag” kan dit behoudens voor geconditioneerde ruimten ook gelden voor zogeheten “droge” opslag, zowel binnen als buiten.

Artikel 2

Toepasselijkheid / werkingsgebied van deze voorwaarden

1. Elke bewaarneming door een bewaarnemer en elke opdracht daartoe alsmede in dat verband uitgebrachte offertes zullen worden beheerst door deze algemene voorwaarden.
2. De toepasselijkheid van algemene voorwaarden van de bewaargever wordt uitdrukkelijk uitgesloten tenzij de bewaargever aan de bewaarnemer uitdrukkelijk schriftelijk te kennen geeft de Nektivri voorwaarden niet te accepteren, daar zijn algemene voorwaarden voor in de plaats te stellen en bewaarnemer daarmee uitdrukkelijk schriftelijk heeft ingestemd.
3. Door het enkele feit van de bewaargeving onderwerpt de bewaargever zich aan deze voorwaarden. Een afzonderlijke schriftelijke verklaring is daarvoor niet nodig.

Artikel 3

Voorwaarden met betrekking tot expeditie transport etc.

1. Indien expeditiewerk wordt uitgevoerd zal zulks geschieden door de bewaarnemer en/of andere namens hem optredende personen op basis van de Nektivri voorwaarden aangevuld met de algemene voorwaarden van de Federatie van Nederlandse Expeditieorganisaties (Fenix voorwaarden). Bij een tegenstrijdigheid tussen enige bepaling van de Nektivri voorwaarden en laatstgenoemde voorwaarden, prevaleren de Nektivri voorwaarden.
2. Worden stuwadoorswerkzaamheden uitgevoerd, dan zal dit geschieden door de bewaarnemer en/of door andere namens hem optredende personen op basis van de Nektivri voorwaarden aangevuld met de algemene voorwaarden van de Vereniging van Rotterdamse Stuwadoors. Bij strijdigheid tussen enige bepaling van de Nektivri voorwaarden en laatstgenoemde, prevaleren de Nektivri voorwaarden.
3. Op alle transporten welke de bewaarnemer op zich neemt en/of namens hem door anderen worden uitgevoerd, zijn van toepassing de algemene Vervoers Conditie (AVC voorwaarden) voor zover het binnenlands vervoer betreft en de CMR-condities voor zover het grensoverschrijdend vervoer betreft. Bij strijdigheid tussen een bepaling van de AVC of CMR condities en de Nektivri voorwaarden, prevaleren de Nektivri voorwaarden.
4. Indien cargadoorswerkzaamheden worden uitgevoerd zal zulks geschieden door de bewaarnemer en/of andere namens hem optredende personen op basis van de Nektivri voorwaarden aangevuld met de Rotterdamse Cargadoorscondities. Bij tegenstrijdigheid tussen enige bepaling van de Nektivri voorwaarden en laatstgenoemde voorwaarden, prevaleren de Nektivri voorwaarden.
5. In geval van twijfel welke voorwaarden van toepassing zijn, zal bepalend zijn welke van de hierboven in dit artikel genoemde werkzaamheden als kenmerkend moet worden beschouwd in het licht van de te verrichten prestatie.

Artikel 4

Aard van de bewaarnemingsovereenkomst

1. De bewaarnemingsovereenkomst is, voor zover deze betrekking heeft op opslag van goederen en het beschikbaar stellen van ruimte in een Koel/Vrieshuis, steeds een overeenkomst van bewaarneming, ongeacht of een specifiek aangeduide dan wel niet nader aangeduide ruimte in een Koel/Vrieshuis aan de bewaargever beschikbaar wordt gesteld.
2. Is er sprake van een overeenkomst op grond waarvan door bewaarnemer een bepaalde afgesloten ruimte ter beschikking wordt gesteld, dan is niettemin artikel 46 van deze voorwaarden (retentierecht en pandrecht) van toepassing. De in de ter beschikking gestelde ruimte aanwezige goederen bevinden zich dan op het terrein van de bewaarnemer zodat het retentierecht en het pandrecht onverkort van toepassing zijn.

Artikel 5

Risico's en verzekering daarvan door bewaargever

1. Alle bewaring en/of bewerking van goederen in een Koel/Vrieshuis zal geschieden voor rekening en risico van de bewaargever. De bewaargever dient zich tegen alle risico's, die de opgeslagen en/of in bewerking gegeven goederen tijdens de duur van de bewaarnemings-overeenkomst kunnen treffen, steeds afdoende te verzekeren. Het tarief dat bewaarnemer hanteert is ook niet op het verzekeren van de goederen afgestemd.
2. In dit verband wordt ook verwezen naar artikel 52 van deze Nektivri voorwaarden.
3. De bewaargever dient er bij het verzekeren van de in opslag en/of bewerking gegeven goederen bovendien rekening mee te houden dat de bewaarnemer de mogelijkheid heeft de goederen elders op te slaan, zoals geregeld in artikel 27.

Artikel 6

Inslag van de goederen

1. De bewaargever zal ervoor zorgdragen dat de aangevoerde goederen vrij van kosten, door of namens hem bij het Koel/Vrieshuis worden aangeleverd.
2. De bewaarnemer verstrekt bij binnenkomst van de goederen op zijn complex aan de bewaargever een ontvangstbewijs. Behoudens andere overtuigende bewijsmiddelen is dit ontvangstbewijs het bewijs dat de daarop omschreven goederen voor rekening van de genoemde bewaargever door bewaarnemer ter bewaring en/of bewerking zijn ontvangen.
3. Indien is overeengekomen dat deze goederen op een andere plaats dan genoemd in het eerste lid van dit artikel door de bewaarnemer in ontvangst zullen worden genomen en naar het Koel/Vrieshuis vervoerd worden, zullen hiervoor de gangbare prijzen/tarieven aan de bewaargever in rekening worden gebracht.
4. Indien goederen, alvorens deze door de bewaarnemer in ontvangst kunnen worden genomen, van overheidswege voorzien moeten zijn van begeleidende documenten, veiligheidsvoorschriften en/of documentatie, dan wel onderhevig zijn aan enig ander voorschrift (bijvoorbeeld wijze van verpakking/codering) dan dient de bewaargever daarvoor zelf zorg te dragen. De bewaarnemer is daarom nooit aansprakelijk voor de schade die de bewaargever lijdt als gevolg van het niet door de bewaargever nakomen van enig (overheids)voorschrift.

5. Bewaargever vrijwaart bewaarnemer voor alle (financiële) consequenties die het gevolg mochten zijn van het niet nakomen van de in lid vier van dit artikel genoemde verplichtingen.

Artikel 7

Inspectie van de ruimte in een Koel/Vrieshuis, voorafgaande aan de aankomst der goederen

1. De bewaargever heeft het recht de reinheid, geschiktheid en de staat van de aan hem ter beschikking te stellen ruimte in het Koel/Vrieshuis te inspecteren vóór de aanlevering van zijn goederen nadat hij daarvoor een afspraak met de bewaarnemer heeft gemaakt.
2. Indien de bewaargever zodanige inspectie achterwege laat of geen aanmerkingen heeft geuit omtrent de reinheid, geschiktheid of de staat van de aan hem ter beschikking te stellen ruimte - buiten de gevallen bedoeld in artikel 27 van de Nekovri-voorwaarden - zal de bewaarnemer voldaan hebben aan de verplichting door het ter beschikking stellen van een reine en voor de opslag van de desbetreffende goederen geschikte ruimte. Voor schade en/of verliezen uit dien hoofde, is de bewaarnemer niet aansprakelijk.

Artikel 8

Wetten en voorschriften alsmede inspectie van overheidswege

1. De bewaarneming is onderworpen aan de desbetreffende wetten, regelingen, richtlijnen en/of voorschriften en aanwijzingen van overheidswege.
2. Indien zodanige wetten, regelingen, richtlijnen en/of voorschriften en aanwijzingen van overheidswege worden gewijzigd na het tijdstip waarop een bewaarnemingsovereenkomst tot stand is gekomen, zullen zodanige wijzigingen niettemin geacht worden deel uit te maken van deze overeenkomst.
3. Indien zodanige wijzigingen een verandering ten gevolge hebben in de kosten, zal de bewaarnemer met ingang van de datum van zodanige wijziging het recht hebben de overeengekomen prijs c.q. het tarief dienovereenkomstig aan te passen.
4. Indien als gevolg van een inspectie van overheidswege, bijvoorbeeld Douane of NWWA, door bewaarnemer extra, niet voorziene werkzaamheden moeten worden verricht, is bewaarnemer gerechtigd de daarmee samenhangende kosten aan bewaargever in rekening te brengen

Artikel 9

Omschrijving der goederen

1. De bewaargever dient bij het aangaan van de bewaarnemingsovereenkomst een deugdelijke en voldoende gedetailleerde schriftelijke omschrijving van de goederen aan de bewaarnemer te (doen) verstrekken met vermelding van de verschillende soorten, hoedanigheden, gewichten, waarden, aantallen alsmede van alle andere bijzonderheden en/of specifieke eigenschappen waarvan kennisneming door de bewaarnemer, voor een goede uitvoering van de bewaarnemingsovereenkomst van belang is.
2. Indien het goederen betreft die onder de werking van de Wet Gevaarlijke Stoffen vallen dan wel onder enige andere wetgeving, onder andere terzake Afvalstoffen en/of Chemische stoffen, dan dient de bewaargever dat met zoveel woorden schriftelijk aan de bewaarnemer te melden. De bewaargever vrijwaart de bewaarnemer uitdrukkelijk voor alle (financiële) consequenties die het gevolg zijn van het niet voldoen aan deze verplichting.

3. Van colli die meer dan 1000 kg. per stuk wegen zal de bewaargever tezamen met de bijzonderheden welke worden verstrekt over de desbetreffende partij, tevens afzonderlijk het gewicht opgeven.
4. Indien door de bewaarnemer goederen in ontvangst worden genomen waarvan niet de volledige bijzonderheden betreffende soort, hoedanigheid, aard of eigenschappen aan de bewaargever kenbaar zijn gemaakt, dan zal de bewaarnemer door de enkele in ontvangstneming van die goederen geen kennis dragen van deze bijzonderheden. Hetzelfde geldt indien door de bewaargever bij de aanlevering van de goederen niet die informatie aan de bewaarnemer wordt verstrekt die redelijkerwijs noodzakelijk is om een juiste bewaarneming mogelijk te maken.

Artikel 10

Goederen van afwijkende aard en/of temperatuur

1. De bewaarnemer zal niet verplicht zijn goederen in ontvangst te nemen waarvan de aard, de soort, de hoedanigheid, het gewicht, het aantal, de verpakking, de producttemperatuur en/of de waarde afwijkt van de oorspronkelijke omschrijving dan wel niet voldoen aan de eisen die daaraan gesteld kunnen worden. De beoordeling geschiedt door de bewaarnemer steeds naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid.
2. Indien de bewaarnemer er in toestemt zodanige goederen niettemin te bewaren of te bewerken, dan zullen alle noodzakelijke extra werkzaamheden voor het gereedmaken, reinigen of veranderen van de daartoe beschikbaar gestelde ruimte worden uitgevoerd door of onder toezicht van de bewaarnemer, hetgeen zal geschieden voor rekening en risico van de bewaargever. De bewaargever zal hiervan op de kortst mogelijke termijn in kennis worden gesteld.
3. Indien de bewaarnemer constateert dat de producttemperatuur afwijkt van de opgegeven temperatuur dan heeft bewaarnemer het recht de goederen, alvorens deze in een bewaarcel op te slaan, eerst op de opgegeven producttemperatuur te brengen. De bewaarnemer zal de bewaargever hiervan op de hoogte brengen. Alle hiermee samenhangende kosten zullen bij de bewaargever in rekening worden gebracht tegen in de branche gebruikelijke tarieven. De bewaargever zal hiervan op de kortst mogelijke termijn in kennis worden gesteld.

Artikel 11

Geen aansprakelijkheid voor onjuiste opgaven, mededelingen en/of aanwijzingen

1. De bewaargever is als enige verantwoordelijk voor een juiste en volledige opgave van de door hem ter bewaring of ter bewerking aangeboden goederen alsmede de verpakking waarin deze zich bevinden.
2. De bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor de gevolgen, op welke wijze dan ook ontstaan, van onjuiste, misleidende en/of onvolledige opgaven, mededelingen en/of aanwijzingen hem door of vanwege de bewaargever verstrekt omtrent de goederen, het verpakkingsmateriaal of de containers, noch voor de gevolgen van gebreken aan de goederen, het verpakkingsmateriaal of de containers.
3. De betrokken bewaargever vrijwaart de bewaarnemer voor zodanige gevolgen, hoe dan ook ontstaan.

Artikel 12

Bijzondere wijze van bewaren der goederen

1. Indien bij het aanleveren der goederen ter bewaring en/of bewerking geen schriftelijke instructies door de bewaargever aan de bewaarnemer zijn verstrekt, zal de bewaarnemer deze goederen bewaren en/of bewerken naar eigen inzicht en op een wijze die in de branche gebruikelijk is.
2. Indien naar de mening van bewaargever een bijzondere wijze van bewaarneming van de goederen is vereist, dan zal de bewaargever de bewaarnemer hiervan steeds tijdig schriftelijk in kennis stellen om deze de gelegenheid te geven de noodzakelijke voorbereidende maatregelen te treffen, bij gebreke van welke kennisgeving de bewaarnemer niet aansprakelijk zal zijn voor verliezen en/of schade, op welke wijze dan ook ontstaan, gedurende de bewaarneming van de desbetreffende goederen.
3. Indien door de bewaargever een bijzondere wijze van bewaren van de goederen door de bewaarnemer wordt verlangd of door de aard van die goederen noodzakelijk wordt gemaakt, zullen alle daarmee samenhangende extra kosten voor rekening van de bewaargever zijn.

Artikel 13

Het verstrekken van instructies

Alle voor de bewaarnemer bestemde aanvragen, opdrachten, instructies, aanbiedingen, verzoeken en mededelingen, in het bijzonder de temperatuur waarop de goederen bewaard dienen te worden, dienen altijd schriftelijk aan het plaatselijk kantoor van de bewaarnemer te worden gedaan respectievelijk te worden verstrekt. Het niet handelen door de bewaargever conform dit artikel komt voor zijn rekening en risico en kan de bewaarnemer nimmer tegengeworpen worden.

Artikel 14

Begin en einde van de bewaarneming der goederen

1. Er is een begin gemaakt met de bewaarneming en/of bewerking van de goederen door de bewaarnemer:
 - a. indien bij inslag de goederen worden gelost door personeel van de bewaarnemer: zodra dat personeel een collo van de partij heeft aangevat;
 - b. indien bij inslag de goederen niet worden gelost door personeel van de bewaarnemer: zodra het personeel dat het lossen verricht een collo van de partij te bestemder plaatse in het Koel/Vrieshuis heeft neergezet.
2. Er is een einde gekomen aan de bewaarneming en/of bewerking der goederen:
 - a. indien bij uitslag de goederen worden geladen door personeel van de bewaarnemer: zodra het personeel een desbetreffende collo van de partij te bestemder plaatse, dat is hetzij in het voertuig of vaartuig, dan wel op een andere plaats voor een uitslag heeft neergezet;
 - b. indien bij uitslag de goederen niet worden geladen door personeel van de bewaarnemer: zodra een desbetreffende collo van de partij door het personeel dat de uitslag verricht is aangevat.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 45 van deze algemene voorwaarden zullen bewaarloon en bijkomende kosten aan de bewaarnemer verschuldigd zijn over de volle periode waarvoor aan de bewaargever ruimte voor de betrokken goederen ter beschikking is gesteld.

Artikel 15

Afspraken omtrent het ontvangen van goederen

Wanneer goederen door de bewaarnemer worden ontvangen uit schepen, wagons of voertuigen, is deze alleen verplicht om ligplaats voor schepen en gelegenheid voor het in ontvangst nemen van ladingen uit wagons of voertuigen beschikbaar te stellen, indien dit tevoren uitdrukkelijk is overeengekomen.

Artikel 16

Gevolgen van oponthoud

1. De bewaarnemer is niet aansprakelijk - zelfs niet indien tevoren ruimte is besproken - voor oponthoud, tijdverlies, kosten of schade, van welke aard dan ook door wie dan ook geleden, tengevolge van een niet bereikbaar of niet bruikbaar of reeds ingenomen zijn van ligplaatsen of laad/losplaatsen.
2. Indien schepen, voertuigen en/of wagons niet aankomen of niet kunnen worden behandeld op de daarvoor vastgestelde tijd of niet op tijd hun ligplaats of laad/losplaats kunnen bereiken, om welke reden dan ook, zal de bewaarnemer, indien hem terzake geen verwijt treft, recht hebben op schadevergoeding, overliggeld en/of vergoeding van onnodige kosten, tijdverlies en/of andere kosten van welke aard dan ook, die als gevolg daarvan zijn ontstaan.

Artikel 17

Volgorde waarin voertuigen, wagons en schepen worden behandeld en ander werk wordt uitgevoerd

1. Onder normale omstandigheden zullen voertuigen, wagons en schepen door de bewaarnemer worden behandeld in de volgorde, waarin de aankomst op het emplacement of bij de kade van het emplacement heeft plaatsgevonden.
2. De bewaarnemer behoudt zich het recht voor deze volgorde te wijzigen, indien hij het redelijkerwijs noodzakelijk acht hiervan af te wijken teneinde te voldoen aan voorschriften en/of aanwijzingen van de Douane, Keuringsdienst of andere autoriteiten, dan wel indien bijzondere regelingen dienen te worden gemaakt ter bevordering van een vlotte gang van goederen of indien - zulks te beoordelen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid - hiervoor andere gegronde redenen aanwezig zijn.
3. De bewaarnemer is niet gehouden tot betaling of terugbetaling van overliggeld of kosten of vergoeding voor tijdverlet of enige andere schadevergoeding wegens vertragingen of onderbrekingen in verband met de werkzaamheden, welke door de bewaarnemer worden uitgevoerd tenzij aan de zijde van de bewaarnemer sprake is van opzet of grove schuld.

Artikel 18

Vertraging bij het aanleveren of afhalen van de goederen bij de bewaarnemer

Indien de bewaargever aan de bewaarnemer kennis geeft dat de goederen op een bepaalde tijd bij deze laatste zullen worden aangeleverd of afgehaald en daarvoor speciale actie of inzet van de bewaarnemer wordt verlangd, is de bewaargever, indien hij de goederen niet behoorlijk en op tijd aanlevert of afhaalt aansprakelijk voor alle schade en kosten daaruit voortvloeiende en vrijwaart hij de bewaarnemer tegen alle vorderingen, die derden in verband daarmee tegen de bewaarnemer mochten instellen.

Artikel 19

Tijden der werkzaamheden

1. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen zullen alle door de bewaarnemer aan of met betrekking tot de goederen uit te voeren werkzaamheden worden verricht op werkdagen tijdens de uren waarop Koel/Vriesshuizen normaliter geopend zijn.
2. Indien wegens overheidsvoorschriften of maatregelen, wegens onvoorziene omstandigheden dan wel in het belang van de goederen of van de bewaargever, werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid op andere dan de aldaar genoemde tijden dienen te worden uitgevoerd, zal de bewaarnemer bevoegd zijn, zonedig zonder voorafgaand overleg met de bewaargever, deze werkzaamheden buiten de normale werktijden uit te voeren.
3. Indien de bewaargever verlangt dat werk wordt verricht buiten de normale werktijden dan staat het de bewaarnemer vrij om al dan niet aan een zodanig verzoek te voldoen. De bewaarnemer zal echter niet anders dan op redelijke gronden weigeren.
4. Alle extra kosten, welke ontstaan door het verrichten van werkzaamheden buiten de normale werktijden, komen voor rekening van de bewaargever.

Artikel 20

Controle der goederen bij inslag

1. Bij de inslag van de goederen zal de bewaarnemer het aantal colli vaststellen, tenzij de aard of de samenstelling van de partij het om praktische redenen onuitvoerbaar maakt om het aantal colli vast te stellen, dan wel dat zulks redelijkerwijs van de bewaarnemer niet kan worden gevegd, in welk geval het gewicht der partij door hem zal worden vastgesteld.
2. De bewaarnemer is niet verplicht om goederen, welke aan hem worden toevertrouwd, te controleren, te wegen of te meten, en evenmin om die goederen te onderzoeken teneinde de aard daarvan vast te stellen, tenzij daartoe schriftelijk opdracht door hem is ontvangen en behoudens het bepaalde in lid 1 van dit artikel.
3. Indien een opdracht als genoemd in lid 2 van dit artikel is verstrekt, zal indien voor zo'n controle specifieke deskundigheid wordt vereist, die deskundigheid door bewaarnemer voor rekening van de bewaargever worden ingehuurd. De bewaarnemer is niet aansprakelijk voor de bevindingen van de ingeschakelde deskundige.
4. De bewaarnemer is evenwel te allen tijde gerechtigd de goederen te controleren, te wegen, te meten of de aard daarvan vast te stellen teneinde de van de bewaargever ontvangen bijzonderheden te verifiëren.
5. Indien bij de bewaarnemer gerede twijfel bestaat of de inhoud en de aard der goederen juist zijn vermeld, is de bewaarnemer te allen tijde gerechtigd doch niet verplicht om colli of containers te openen of daaruit een monster te trekken.
6. Indien de bewaarnemer in de gevallen genoemd in de voorgaande leden van dit artikel constateert dat het aantal, het gewicht, de maat of de aard van de goederen onjuist is opgegeven heeft de bewaarnemer het recht de bewaarnemingsovereenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden. Alle kosten van het onderzoek alsmede de door bewaarnemer als gevolg daarvan te lijden of geleden schade komen voor rekening van de bewaargever.

7. De bewaarnemer zal jegens de bewaargever nimmer verantwoordelijk zijn voor de omschrijving en/of aanduiding van in bewaarneming verkregen goederen.
8. De door weging verkregen gegevens omtrent het bruto gewicht der goederen kunnen door de bewaarnemer worden gebezigd als grondslag voor de berekening van de hem, krachtens de bewaarnemingsovereenkomst toekomstende vergoeding.
9. De bewaarnemer oefent geen enkele ingangscntrole uit op de hem ter bewaring en/of bewerking aangeboden goederen anders dan naar aantal colli, gewicht en uiterlijk waarneembare kenmerken voor wat betreft aard en soort. De bewaarnemer is niet tot verdere controle gehouden., tenzij anders overeengekomen.

Artikel 21

Aanwijzingen omtrent laden en lossen

1. Indien partijen zijn overeengekomen dat het laden of lossen van voertuigen, wagons of schepen zal geschieden door personeel van de bewaarnemer, zal de bewaargever ervoor dienen zorg te dragen dat de bewaarnemer, duidelijk en tijdig genoeg aanwijzingen ontvangt omtrent de wijze van laden en lossen en - indien bij aanlevering en lading uit meerdere partijen goederen bestaat - welke goederen tot welke der afzonderlijke partijen goederen behoren.
2. Indien de bewaargever tekort is geschoten in het tijdig verstrekken van voldoende aanwijzingen als bedoeld in het voorgaande lid en als gevolg daarvan partijen goederen door elkaar zijn geraakt of verkeerd zijn geladen of gelost, dan is de bewaargever een afzonderlijke vergoeding aan de bewaarnemer verschuldigd voor het eventueel sorteren of andere wijze van laden of lossen van de partijen goederen; de bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor schade van welke aard dan ook welke mocht voortvloeien uit door elkaar geraakt zijn of voor het niet op de juiste wijze geladen of gelost zijn van bedoelde partijen goederen.
3. Indien het laden der goederen door bewaarnemer geschiedt, is dit altijd in opdracht van bewaargever dan wel de door deze ingeschakelde vervoerder. Bewaarnemer is zodoende nooit aansprakelijk voor eventuele overbelading en de bewaargever vrijwaart bewaarnemer dan ook uitdrukkelijk.
4. Indien door of vanwege de bewaargever wordt geladen of gelost geschiedt de bepaling van het moment van laden en/of lossen voor risico van bewaargever. Bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor schade die het gevolg is van :
 - a) een verkeerd moment van laden en/of lossen;
 - b) een te langdurig verblijf op laad-en of losserrons;
 - c) de op het moment van laden en/of lossen ter plekke heersende buitentemperatuur.

Artikel 22

Waarneembare toestand van de goederen bij aankomst

1. Tenzij anders is overeengekomen zullen de goederen in goede staat en - indien verpakt - in deugdelijk verpakte toestand en duidelijk gemerkt aan de bewaarnemer aangeleverd worden. Voor alle schade die over het algemeen een gevolg is van slechte of niet geschikte verpakking, is de bewaarnemer niet aansprakelijk.
2. Indien een zogeheten BAR- code is aangebracht dient deze code op een zodanig toegankelijke plaats te zijn aangebracht en dient de plaatsing zodanig zorgvuldig te zijn geschied dat het lezen van die code met een scanner mogelijk is.

3. Indien goederen in uitwendig zichtbaar beschadigde of gebrekkige toestand of zonder duidelijke merken arriveren, zal de bewaarnemer gerechtigd zijn de in ontvangstneming van deze goederen te weigeren.
Deze weigering zal door bewaarnemer steeds worden gemotiveerd.
4. Indien goederen zich bij aankomst bevinden in een beschadigde of gebrekkige toestand die uitwendig zichtbaar is, dan is de bewaarnemer gerechtigd doch niet gehouden, om voor rekening en risico van de bewaargever diens belangen tegenover de vervoerder of anderen te behartigen en voor het bewijsmateriaal omtrent hun toestand te zorgen zonder dat nochtans de bewaargever aan de wijze waarop de bewaarnemer zich van deze taak heeft gekwet, enig recht zal kunnen ontlennen.
5. De bewaarnemer zal de bewaargever zo spoedig mogelijk op hoogte brengen van de getroffen maatregelen, zonder dat deze, op grond van het achterwege blijven van een zodanig bericht, enige aanspraak tegenover de bewaarnemer zal kunnen doen gelden.
6. Alle kosten die samenhangen met de in dit artikel genoemde acties van de zijde van bewaarnemer zijn voor rekening van de bewaargever.

Artikel 23 **Weigering van opslag van goederen**

1. De bewaarnemer heeft het recht om goederen die voor bewerking en/of opslag worden aangeboden te weigeren. De bewaarnemer zal bij de beoordeling handelen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid.
2. Naast de in artikel 20 lid 6 en 22 lid 3 genoemde gevallen zullen goederen in ieder geval geweigerd kunnen worden indien:
 - a) de goederen niet voldoen aan de in artikelen 8 en 9 genoemde voorwaarden en voorschriften;
 - b) de goederen gevaar en/of schade kunnen opleveren voor andere in de Koel/vriesruimte opgeslagen goederen;
 - c) de goederen niet correct en/of deugdelijk zijn verpakt;
 - d) de goederen zintuiglijk beschouwd niet in orde lijken te zijn;
 - e) de goederen niet op de voorgeschreven en/of overeengekomen temperatuur worden aangeleverd;
 - f) op daartoe strekkend verzoek de herkomst van de goederen niet kan worden medegedeeld en aangetoond.
3. De bewaarnemer heeft het recht de bewaarneming te weigeren van goederen welke naar zijn oordeel wegens hun aard, toestand of anderszins gevaar of schade voor andere goederen en/of personen of voor het Koel/Vrieshuis en/of de koelinstallatie opleveren. Dit geldt ook indien de bewaarneming van deze goederen is overeengekomen, echter zal de bewaarnemer in dat geval de weigering motiveren.

Artikel 24 **Wijze van stapelen van de goederen**

1. De wijze van stapelen van de goederen, zal door de bewaarnemer volgens goed vakmanschap worden bepaald.

2. Indien het in het belang der goederen, wegens aard of verpakking dan wel om andere redenen noodzakelijk is om de goederen op andere wijze te stapelen dan redelijkerwijze door bewaarnemer was te voorzien, zullen het meerdere bewaarloon en de bijkomende kosten welke daaruit voortvloeien aan de bewaargever in rekening worden gebracht.
3. Indien de goederen op door de bewaargever gestapelde pallets worden aangeleverd maar veiligheidseisen een andere wijze van stapelen of extra voorzieningen vorderen, zullen de goederen door bewaarnemer, op kosten van de bewaargever worden overgestapeld en/of zullen die extra voorzieningen worden getroffen.

Artikel 25 **Eigen verantwoordelijkheid voor de bewaargever**

1. Het verstrekken van opdrachten aan bewaarnemer al dan niet gedetailleerd, ontslaat bewaargever niet van de eigen verantwoordelijkheid en zorg om zondig met regelmaat de door hem ter bewaring en/of bewerking aangeboden goederen in het Koel/Vrieshuis te inspecteren.
2. Het bovenstaande is van bijzonder belang in al die gevallen waarbij sprake is van een kritische temperatuurgrens en/of andere kritische omstandigheden (bijvoorbeeld luchtvochtigheid en ventilatie) die voor een juiste bewaring van de goederen van belang kunnen zijn.

Artikel 26 **Temperatuur en luchtvochtigheid**

1. De in dit artikel respectievelijk deze algemene voorwaarden genoemde temperatuurbegrippen worden als volgt gedefinieerd:

Buitentemperatuur:

De door het KNMI vastgestelde buitenluchttemperatuur voor enige dag en enig tijdstip op die dag in enige regio van Nederland.

Bewaartemperatuur:

De door bewaargever verlangde, in °C. uitgedrukte temperatuur waarbij de goederen in een Koel-of Vrieshuis moeten worden bewaard, dan wel moeten worden bewerkt. Deze temperatuur wordt door de bewaarnemer geregistreerd.

Producttemperatuur:

De door de bewaargever verlangde, zo constant mogelijke temperatuur in °C., gemeten in de kern van een product dan wel gemeten in de kern van een verpakkingseenheid. De gewenste producttemperatuur wordt bereikt nadat de goederen tenminste een aantal weken in een Koel-of Vrieshuis zijn opgeslagen. De producttemperatuur wordt uitsluitend opgenomen en geregistreerd indien dit uitdrukkelijk bij het aangaan van de bewaarnemingsovereenkomst is overeengekomen.

2. Indien tussen de bewaargever en de bewaarnemer geen bewaartemperatuur in de zin van lid 1 van dit artikel is overeengekomen, bij welke de goederen moeten worden bewaard of bewerkt dan zal de bewaarnemer de bewaartemperatuur naar beste weten en ervaringsgegevens bepalen. De bewaarnemer is niet aansprakelijk voor schade als gevolg van de aldus gemaakte keuze van bewaartemperatuur.

3. De bewaarnemer zal de bewaartemperatuur tenminste tweemaal per etmaal - dagen waarop het Koel/Vrieshuis normaliter gesloten is uitgezonderd - controleren en zorgen dat deze temperatuur zoveel mogelijk gehandhaafd blijft.
Geringe schommelingen, onder meer ontstaan bij het inslaan en uitslaan van goederen, het openen van deuren, het ontdooien van luchtkoelers, het sneeuw- en ijsvrij maken van koelspiralen enz., zullen niet als afwijkingen worden beschouwd.
4. Bezwaren tegen afwijkingen van de overeengekomen bewaartemperatuur zullen onmiddellijk na het constateren hiervan schriftelijk aan de directie van het Koel/Vrieshuis moeten worden gemeld.
5. Een bepaald vochtigheidsgehalte van de lucht wordt niet gegarandeerd, tenzij uitdrukkelijk overeengekomen en onverminderd ook bij een zodanige garantie toegestane schommelingen.
6. Indien door bewaargever bij de bewaarnemer goederen ter opslag worden aangeboden welke gevoelig zijn voor koolstofdioxide - schade (CO² schade), een kritische bewaartemperatuur of anderszins speciale aandacht verlangen, dan dient de bewaargever dit vooraf aan de bewaarnemer expliciet te melden. Bij gebreke van een dergelijke mededeling is bewaarnemer in ieder geval niet aansprakelijk voor schade als gevolg van genoemde omstandigheden.

Artikel 27

Plaats van opslag en verplaatsing van de goederen

1. De bewaarnemer is te allen tijde bevoegd om de goederen te bewaren in zodanige ruimte in enig Koel/Vrieshuis als hij daarvoor beschikbaar kan stellen. Uitgangspunt daarbij is dat de ruimte, in algemene zin beschouwd, geschikt moet zijn voor het doel dat partijen met de bewaarnemingsovereenkomst voor ogen staat.
2. Tenzij partijen schriftelijk anders zijn overeengekomen, staat het de bewaarnemer vrij te allen tijde de hem ter bewaring aangeboden goederen over te brengen naar een ander Koel/Vrieshuis, mits dit geschikt is voor de desbetreffende soort goederen. In dit geval blijft de oorspronkelijke bewaarnemer de bewaarnemer en de oorspronkelijke bewaargever de bewaargever. Behoudens de omstandigheid dat een onverwijld overbrenging van de goederen naar een ander Koel/Vriehuis onontkoombaar is, zal de bewaarnemer vóór het overbrengen van de goederen de bewaargever van zijn voornemen per fax of per e-mail in kennis stellen onder opgave van het adres van de nieuwe koel/vriesruimte teneinde de bewaargever in de gelegenheid te stellen de nieuwe koel/vriesruimte te inspecteren. Indien de bewaargever niet binnen 12 uur (op werkdagen) na ontvangst van de hierboven bedoelde opgaaf schriftelijk te kennen heeft gegeven tegen het voornemen bezwaar te hebben, wordt de bewaargever geacht met het overbrengen te hebben ingestemd. Indien de bewaarnemer de bewaargever van de wijziging op de hoogte heeft gebracht is artikel 7 onverkort van toepassing.
3. De kosten van deze verplaatsing alsmede het transportrisico komen uitsluitend dan voor rekening van de bewaargever indien de overbrenging moet geschieden in het belang van de goederen of ten gevolge van omstandigheden die de bewaarnemer naar eisen van redelijkheid en billijkheid niet kunnen worden toegerekend.

Artikel 28

Vervoermiddelen, verpakkingsmateriaal en containers

1. De bewaargever draagt er zorg voor dat de vervoermiddelen, verpakkingsmaterialen en/of containers welke door of namens hem voor het vervoer van de goederen ter beschikking worden gesteld, te allen tijde volledig zijn, met alle toebehoren en in een schone, dichte en gezonde staat verkeren.
2. De enkele acceptatie van zodanige vervoermiddelen, verpakkingsmaterialen of containers zal in geen enkel geval betekenen dat de bewaarnemer daarmee stilzwijgend erkent dat aan de vereisten in het vorige lid is voldaan.
3. Indien de vervoermiddelen, verpakkingsmaterialen of containers niet voldoen aan deze vereisten is de bewaarnemer niet aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende schade of verlies van welke aard dan ook en vrijwaart de bewaargever hem tegen en is hij aansprakelijk voor alle daaruit voortvloeiende gevolgen op welke wijze dan ook ontstaan.
4. Indien als gevolg van enig overheidsvoorschrift door of vanwege de bewaargever aangeleverde verpakkingsmaterialen en emballage op een voorgeschreven wijze moeten worden afgevoerd en/of vernietigd, komen alle daarmee samenhangende kosten voor rekening van bewaargever.

Artikel 29

Goederen waarop kosten te betalen zijn

1. De bewaarnemer is in geen geval verplicht tot aanvaarding van goederen waarop vracht, belastingen, rechten, boetes en/of andere lasten of kosten, van welke aard dan ook, moeten worden betaald tenzij door of vanwege bewaargever voldoende zekerheid is gesteld.
2. De bewaargever is aansprakelijk voor en vrijwaart bewaarnemer voor alle vracht, belastingen, rechten, boetes en/of andere lasten of kosten, van welke aard dan ook, welke in verband met de goederen moeten worden betaald.
3. Alle vracht, belastingen, rechten, boetes en/of andere lasten of kosten hoe dan ook genaamd, welke bij aankomst of achteraf moeten worden betaald, dienen door de bewaargever bij vooruitbetaling te worden voldaan. Aangezien deze vooruitbetaling naar zijn aard kortstondig is zal daarover geen rente worden vergoed.
4. De bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor, noch verplicht tot terugvordering van vracht, belastingen, boetes en andere lasten en kosten, hoe dan ook genaamd, welke door hem te veel zijn betaald, tenzij de bewaarnemer naar eisen van redelijkheid en billijkheid niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen. Aan de bewaargever, terzake van zodanige lasten of kosten gepresenteerde nota's zullen door hem als juist en correct worden geaccepteerd tenzij de bewaargever daartegen vooraf bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 30

Rechten, belastingen en wettelijke verplichtingen

Douane-entrepot

1. Indien goederen onderworpen zijn aan douane- en accijnsbepalingen of aan andere belasting- en/of overheidsvoorschriften (b.v. Landbouwregelingen) dient de bewaargever steeds tijdig alle inlichtingen, welke door de bewaarnemer verlangd worden te verstrekken, teneinde hem in staat te stellen desbetreffende opgaven in te dienen.
2. De bewaargever is aansprakelijk voor alle onjuiste gegevens, die door of namens hem te dier zake mochten zijn verstrekt.
3. De bewaarnemer is op geen enkele wijze aansprakelijk voor de juistheid van de op een geleidebiljet vermelde gegevens. De bewaarnemer is slechts gehouden tot een controle van gewichten, aantal colli en omschrijving der goederen, dit laatste overigens alleen indien dit voor hem uiterlijk waarneembaar is. De bewaargever vrijwaart de bewaarnemer uitdrukkelijk voor alle schade die mocht voortvloeien uit een op basis van een opgave van bewaargever niet juist ingevuld zijn van geleidebiljetten.
4. De bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor het controleren, innemen, bewaren, invullen of afgeven van welke documenten dan ook, noch voor de inhoud van zulke documenten, tenzij daartoe een wettelijke verplichting bestaat of zulks uitdrukkelijk schriftelijk is overeengekomen als een door de bewaarnemer te leveren prestatie.
5. Indien goederen op verzoek van de bewaargever in een gesloten of open Douane entrepot moeten worden opgeslagen dan dienen die goederen steeds juist en duidelijk onderscheidend te worden gekenmerkt, in het bijzonder wanneer het (nagenoeg) identieke verpakkingen betreft en waarvan de inhoud niet eenvoudig is vast te stellen. Schade als gevolg van verwarring en/of verwisseling van goederen die niet aan deze voorwaarden voldoen komt voor rekening van de bewaargever.

Artikel 31

Toegang

1. De toegang tot de terreinen en de gebouwen van het Koel/Vrieshuis zal de bewaargever of iemand namens hem, slechts zijn toegestaan met schriftelijke toestemming van de bewaarnemer of - in geval een ceel in omloop is - op vertoon van de ceel en uitsluitend gedurende de normale openingstijden van het Koel/Vrieshuis. Bij bezoek aan het Koel/Vrieshuis dient de bewaargever of de persoon namens hem, zich altijd eerst bij de bedrijfsleiding te melden.
2. Alle personen, die zich namens of vanwege de bewaargever op de emplacements van de bewaarnemer bevinden, waaronder ook begrepen het personeel, alsmede diegene die het personeel begeleiden van de schepen, wagons en voertuigen, welke op de emplacements aankomen, zijn verplicht nauwlettend de ter plekke geldende regels, voorschriften, formaliteiten en aanwijzingen van de Douane- Keuringsdienst- en andere autoriteiten (b.v. AID en NVWA) met betrekking tot hygiëne, orde en veiligheid in acht te nemen.
3. Het in lid 2 bepaalde geldt ook voor de aanwijzingen of instructies gegeven door of namens de bewaarnemer.
4. Toegang tot de terreinen wordt alleen onder geleide van daartoe door de directie van het Koel/Vrieshuis aangewezen personen verleend.

5. Alle personen en voertuigen begeven zich op eigen risico op de emplacements van de bewaarnemer. De bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor verlies of schade van welke aard dan ook daarbij geleden.
6. De bewaargever is aansprakelijk voor alle verlies en/of schade te nadele van de bewaarnemer, van welke aard dan ook, ontstaan door handelingen of nalatigheden van een ieder, die - al dan niet in dienst van de bewaargever - ingevolge diens opdracht of toestemming aanwezig is op de emplacements van de bewaarnemer.
7. De bewaargever vrijwaart de bewaarnemer tegen alle vorderingen, van welke aard dan ook, die door derden tegen de bewaarnemer worden ingesteld en welke het gevolg zijn van het niet nakomen door bewaargever of door deze ingeschakelde personen van de in dit artikel genoemde voorschriften en instructies.

Artikel 32

Duur van de bewaarnemingsovereenkomst

1. Een bewaarnemingsovereenkomst, welke is aangegaan voor een bepaalde periode, eindigt door het enkel verstrijken van die bepaalde periode, tenzij partijen anders zijn overeengekomen.
2. Indien een bewaarnemingsovereenkomst voor onbepaalde tijd is aangegaan, hebben partijen het recht de overeenkomst te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van één maand. Opzegging dient te geschieden per aangetekende brief tegen het einde van een kalendermaand.
3. Indien celen zijn afgegeven, zullen deze binnen 24 uur na de opzegging aan de bewaarnemer worden toegezonden, opdat de opzegging daarop kan worden aangetekend. Het ontbreken van zodanige aantekening kan echter niet aan de bewaarnemer worden tegengeworpen.

Artikel 33

Het terugnemen van de goederen na beëindiging van de bewaarnemingsovereenkomst

1. Onverminderd de bepalingen van artikel 35 van deze algemene voorwaarden is de bewaargever verplicht zijn goederen terug te nemen uiterlijk op de laatste dag van de periode waarvoor de overeenkomst loopt, zulks na betaling van al hetgeen, uit welke hoofde dan ook, aan de bewaarnemer verschuldigd is en na teruggave van de ceel of delivery-order, indien deze daarvoor is uitgegeven; een en ander tenzij de bewaarnemer instemt met een verlenging van de bewaarnemingsovereenkomst.
2. Indien de bewaargever nalaat één van deze verplichtingen na te komen, dan is de bewaarnemer gerechtigd alle maatregelen te treffen die nodig zijn voor de ontruiming van de ter beschikking gestelde Koel/Vrieshuisruimte, daaronder begrepen het verplaatsen van de goederen naar een andere Koel/Vrieshuisruimte, dit alles voor rekening en risico van de bewaargever. Bovendien zal de bewaarnemer alsdan het recht hebben op een vergoeding van alle directe en indirecte kosten alsmede schade, van welke aard dan ook, welke van die nalatigheid het gevolg zijn.

Artikel 34

Tussentijds terughalen van de goederen door bewaargever

Met inachtneming van hetgeen in deze algemene voorwaarden is bepaald, zal de bewaargever het recht hebben te allen tijde zijn goederen terug te nemen na betaling van alle bedragen door hem uit welke hoofde dan ook, aan de bewaarnemer verschuldigd.

Artikel 35

Tussentijdse beëindiging van de bewaarnemingsovereenkomst door de bewaarnemer op grond van dringende redenen

1. De bewaarnemer heeft te allen tijde het recht, indien hij een dringende reden daartoe aanwezig acht, om de bewaarnemingsovereenkomst vóór de aflooptdatum of vóór de voltooiing van de werkzaamheden zonder ingebrekestelling te ontbinden.
2. Een dringende reden zal onder andere aanwezig zijn, zulks te beoordelen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid:
 - a. indien de bewaargever één van de bepalingen van deze algemene voorwaarden of één van de voorwaarden van de bewaarnemings-overeenkomst niet, niet tijdig of niet behoorlijk is nagekomen of in strijd daarmee heeft gehandeld;
 - b. indien de aanwezigheid van de goederen aanleiding geeft tot vrees voor verlies van of schade aan andere goederen of aan het Koel/Vrieshuis, dan wel voor dood of lichamelijk letsel van personen dan wel dieren;
 - c. indien de goederen aan bederf onderhevig zijn of indien daarin veranderingen optreden, welke aanleiding geeft om aan te nemen dat zij in kwaliteit achteruit gaan en de bewaargever nalaat duidelijke instructies te geven om dit te voorkomen of op te heffen;
 - d. indien de Koel/Vrieshuisruimte, welke voor de uitvoering van de bewaarnemingsovereenkomst wordt gebezigd, geheel of gedeeltelijk wordt vernield als gevolg van brand of door welke andere wijze dan ook ongeschikt wordt voor Koel/Vrieshuisopslag resp. Koel/Vrieshuiswerkzaamheden;
 - e. indien het goederen betreft die door een daartoe bevoegd overheidsorgaan zijn afgekeurd of wanneer het bevoegde overheidsorgaan heeft bepaald dat zij niet c.q. niet meer zijn toegelaten in Nederland;
 - f. indien de bewaargever in staat van faillissement komt te verkeren en/of surseance van betaling aanvraagt.

Artikel 36

Bijzondere maatregelen

1. Onverminderd hetgeen is bepaald in het voorgaande artikel heeft de bewaarnemer het recht om voor rekening en risico van de bewaargever terstond alle maatregelen te nemen, die de bewaarnemer noodzakelijk acht, daaronder begrepen vernietiging van de goederen, indien er naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, bij het achterwege laten van zodanige maatregelen gevaar ontstaat voor verlies of beschadiging van de goederen zelf, van andere goederen of van het Koel/Vrieshuis dan wel voor dood of lichamelijk letsel van personen of dieren. Alle daarmee samenhangende kosten, daaronder begrepen die van destructie, komen voor rekening van de bewaargever.
2. De bewaarnemer zal aan de bewaargever of - indien er een ceel in omloop is - aan de laatste hem bekende ceelhouder kennis geven van de maatregelen die genomen zijn.
3. In geval van vernietiging van de goederen geschiedt zodanige kennisgeving aan de ceelhouder op de wijze bepaald in artikel 48 van deze algemene voorwaarden.
4. De bewaarnemer is te allen tijde bevoegd om de krachtens dit artikel uit het Koel/Vrieshuis verwijderde goederen in het openbaar te doen verkopen op kosten van de bewaargever. Is vanwege de toestand van de goederen grote haast geboden, dan wordt, ter beperking van de schade met een openbare verkoop gelijk gesteld een onderhandse verkoop waarbij de prijs tenminste het gemiddelde is van een door twee onafhankelijke taxateurs vastgestelde waarde bij een geforceerde onderhandse verkoop.

5. De bewaarnemer zal niet eerder tot een openbare verkoop overgaan dan nadat de bewaargever zo mogelijk bij aangetekend schrijven of - in een geval als bedoeld in artikel 48 van deze algemene voorwaarden - door middel van een advertentie is gesommeerd de goederen tegen voldoening van alle terzake aan de bewaring verschuldigde bedragen af te halen en de bewaargever daarmee ingebreke blijft hieraan binnen één week na verzending van vermeld aangetekend schrijven, resp. na het verschijnen van de advertentie te voldoen, met dien verstande dat indien de toestand van de goederen dit naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid noodzakelijk maakt, de verkoop binnen kortere termijn kan plaatsvinden.
6. De bewaarnemer is verplicht de opbrengst van de goederen na aftrek van alle hiermee verbandhoudende kosten en van eventuele vorderingen op de bewaargever, zo mogelijk binnen één week na ontvangst, aan de bewaargever af te dragen, bij onmogelijkheid waarvan het bedrag in depot zal worden gehouden.
7. Indien het ter behoud van de in bewaring gegeven goederen noodzakelijk is om extra werkzaamheden te verrichten of extra kosten te maken is bewaargever gehouden de daaraan verbonden kosten aan de bewaarnemer te voldoen, ook als deze extra werkzaamheden/kosten uiteindelijk niet tot het gewenste resultaat hebben geleid.

Artikel 37

Verbod van terbeschikkingstelling aan derden

De bewaargever zal, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de bewaarnemer de hem ter beschikking gestelde Koel/Vrieshuisruimte niet ter beschikking van derden stellen.

Artikel 38

Overdracht door de bewaarnemer

Het is de bewaarnemer toegestaan zijn rechten en verplichtingen uit een bewaarnemingsovereenkomst over te dragen aan een derde mits de continuïteit van de bestaande bewaarnemingsovereenkomsten is gewaarborgd.

Artikel 39

Reparaties aan Koel/Vrieshuisruimte

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 55 en 56 van deze algemene voorwaarden zal de bewaarnemer de Koel/Vrieshuisruimte te allen tijde behoorlijk onderhouden en in bedrijfszekere staat houden.
2. De bewaarnemer heeft te allen tijde het recht om onverwijld zodanige herstel-, wederopbouw-, en/of verbouwwerkzaamheden aan het Koel/Vrieshuis te laten uitvoeren welke redelijkerwijs noodzakelijk zijn om dit te onderhouden en in bedrijfszekere staat te houden.
3. De bewaargever stemt ermee in dat de bewaarnemer de goederen van de bewaargever in verband met herstel-, wederopbouw-, en/of verbouwwerkzaamheden overbrengt naar een andere Koel/Vrieshuisruimte van zichzelf of derden, ook indien overeengekomen is, dat goederen in een bepaalde Koel/Vrieshuisruimte zullen worden bewaard. De verplichting van de bewaargever zoals geformuleerd in artikel 27 lid 2 is ook onder deze omstandigheden van kracht.

4. De bewaargever ziet - onverminderd het bepaalde in artikel 55 van deze algemene voorwaarden - af van het vorderen van enige vergoeding voor verlies of voor schade direct of indirect veroorzaakt door zodanige reparaties-, herstel-, en/of verbouwingswerkzaamheden alsmede van tijdelijk gemis van de Koel/ Vrieshuisruimte die hem beschikbaar is gesteld.

Artikel 40 **Reinigen van Koel/Vrieshuisruimte**

1. Tenzij uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen is de bewaargever bij het einde van de bewaarnemingsovereenkomst gehouden alle kosten verbonden aan het reinigen en/of repareren van de Koel/Vrieshuisruimte, die is gebruikt ten behoeve van diens goederen, aan de bewaarnemer te vergoeden voorzover die kosten het gevolg zijn van door of vanwege de bewaargever en/of diens goederen veroorzaakte omstandigheden.
2. Indien door bewaargever speciale voorzieningen zijn aangebracht in de aan hem ter beschikking gestelde ruimte of deel van een ruimte, dan dient de toestand zoals die was ten tijde van het aangaan van de bewaarnemingsovereenkomst te worden hersteld, tenzij partijen anders overeenkomen.

Artikel 41 **Geen verplichting tot vervangende Koel/Vrieshuisruimten in geval van een calamiteit**

Indien de Koel/Vrieshuisruimte, die beschikbaar is gesteld aan een bewaargever, geheel of gedeeltelijk wordt beschadigd of ongeschikt wordt voor Koel/Vrieshuisopslag of Koel/Vrieshuiswerkzaamheden, ten gevolge van brand of enige andere onvoorziene omstandigheid, zal de bewaarnemer niet verplicht zijn een andere Koel/Vrieshuisruimte beschikbaar te stellen. De bewaarnemer zal onder die omstandigheden echter al het redelijkerwijs mogelijke doen om vervangende Koel/vriesruimte te vinden.

Artikel 42 **Prijzen/Tarieven**

1. Tenzij met zoveel woorden een prijs/tarief is overeengekomen, zal de bewaargever de prijzen/tarieven verschuldigd zijn welke gewoonlijk door de bewaarnemer in rekening worden gebracht en welke in de branche gebruikelijk zijn.
2. De overeengekomen prijzen/tarieven betreffen alleen de in de bewaarnemingsovereenkomst uitgedrukte werkzaamheden van de bewaarnemer. In het geval dat de werkzaamheden niet zijn gespecificeerd, wordt alleen bedoeld: inslag, het inkoelen of invriezen, het in opslag houden en de uitslag van de goederen.
3. Alle andere kosten, zoals b.v. voor verplaatsing, behandeling en/of bewerking, ook indien niet genoemd in deze algemene voorwaarden, zullen in rekening worden gebracht tegen tarieven en op de condities welke bij de bewaarnemer en in de branche gebruikelijk zijn.

Artikel 43 **Wijzigingen in prijzen/tarieven**

1. Indien de kostprijs van de bewaarnemer wordt beïnvloed door wijzigingen in de arbeidskosten of door enige andere factor, welke niet in de macht van de bewaarnemer is gelegen, dan wel er sprake is van heffingen van overheidswege, dan is de bewaarnemer gerechtigd de met de bewaargever overeengekomen prijzen/tarieven dienovereenkomstig te wijzigen.
2. Zodanige wijzigingen in prijzen/tarieven zullen zo spoedig mogelijk ter kennis van de bewaargever of - indien er een ceel in omloop is - van de laatste aan de bewaarnemer bekende ceelhouder worden gebracht en zullen uiterlijk drie maanden na de kennisgeving in werking treden.
3. Indien de prijzen van energie in één keer met meer dan 5% worden verhoogd heeft de bewaarnemer het recht de financiële gevolgen van deze prijsverhoging onmiddellijk en in zijn geheel aan de bewaargever door te berekenen, d.w.z. met ingang van het tijdstip dat de nieuwe energieprijzen voor de bewaarnemer gaan gelden.

Artikel 44 **Werkzaamheden uit te voeren voor de bewaargever**

1. Indien bewaargever met betrekking tot zijn goederen werkzaamheden wenst te laten verrichten, die buiten de reeds overeengekomen bewaarneming vallen, zullen deze worden opgedragen aan de bewaarnemer tegen de prijzen/tarieven en op de voorwaarden van de bewaarnemingsovereenkomst of, indien deze daarover zwijgt, tegen de in de branche gebruikelijke prijzen/tarieven. Deze werkzaamheden vallen ook onder de werking van deze algemene voorwaarden, met dien verstande echter, dat werkzaamheden welke de bewaarnemer niet op zich wenst te nemen, met diens toestemming kunnen worden uitgevoerd door of namens de bewaargever onder toezicht van de bewaarnemer en tegen betaling voor het toezicht.
2. Onder werkzaamheden zoals bedoeld in de eerste zin van lid 1 van dit artikel vallen onder andere, invriezen, overpakken, inpakken, ompakken, ontdooien, tempereren, controleren, wegen, snijden, portioneren, verzamelen, merken, stickeren, prijzen alsmede het afvullen of legen van vaten, tanks en containers.
3. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 55 van deze algemene voorwaarden is de bewaarnemer noch tegenover de bewaargever noch tegenover derden aansprakelijk voor schade toegebracht bij of in verband met voornoemde werkzaamheden.
4. Voor zover door het verrichten van werkzaamheden door de bewaarnemer, in de zin van de produktaansprakelijkheidswetgeving een 'nieuw' produkt mocht ontstaan, zal steeds de bewaargever en nimmer de bewaarnemer als producent worden aangemerkt. Op de 'bewerkte' goederen zal de bewaargever zijn eigen merk- of onderscheidingsteken dienen aan te (laten) brengen.
Mocht de bewaargever nalatig blijven zulks te doen, dan is de bewaarnemer gerechtigd op de goederen een aanduiding aan te brengen, vermeldend de naam, adres en woonplaats van de bewaargever. Alle hiermee samenhangende kosten komen voor rekening van bewaargever. Indien echter ook van overheidswege verplichte merktekens moeten worden aangebracht is bewaarnemer bij weigering van bewaargever dit te doen gerechtigd de overeenkomst te ontbinden.
5. De bewaargever vrijwaart de bewaarnemer voor aanspraken van derden, hoe ook genaamd, gebaseerd op de produktaansprakelijkheidswetgeving.

Artikel 45

Betalingsvoorwaarden

1. Alle bedragen, die uit welke hoofde dan ook door de bewaargever aan de bewaarnemer verschuldigd zijn, dienen terstond en zonder toepassing van verrekening te worden betaald op de daartoe bekend gemaakte vervaldag.
2. Tenzij anders is overeengekomen geldt voor de bewaargever als betalingstermijn één maand na factuurdatum. Indien betaling binnen voornoemde periode niet heeft plaatsgevonden is bewaargever van rechtswege in verzuim. Vanaf dat moment is de bewaargever een vertragsrente verschuldigd van 1% per maand of gedeelte daarvan.
3. Het bewaarloon en - indien de goederen door bemiddeling van het Koel/Vrieshuis zijn verzekerd - de premies en kosten van verzekering, zullen in rekening worden gebracht over de overeengekomen periode, waarbij een gedeelte van deze periode als een volle periode zal worden aangemerkt.
4. De bewaarnemer heeft het recht om bij elke verandering in de financiële situatie van de bewaargever, een verandering van eigenaar/aandeelhouder en gerede twijfel aan de solvabiliteit van de bewaargever, (extra) zekerheid te verlangen. Van gerede twijfel is in ieder geval sprake indien de bewaarnemer blijkt dat de bewaargever opeisbare bedragen aan derden verschuldigd is. Het verlangen van (extra) zekerheid kan zowel vóór als tijdens de looptijd van de bewaarnemingsovereenkomst gebeuren. Indien zich een situatie als hierboven genoemd voordoet komen alle eerder overeengekomen betalingstermijnen te vervallen en zijn alle facturen cq. vorderingen van de bewaarnemer op de bewaargever per direct en hun geheel opeisbaar. Onder vervallen, respectievelijk verschuldigde bedragen tevens te verstaan latent verschuldigde invoerrechten en alle andere te verwachten kosten. De bewaarnemer kan daarnaast vóór het uitslaan van lading, gemeten per 2 TEU, een bedrag vaststellen hetwelk vooraf moet worden betaald alvorens de bewaarnemer de dienst hoeft te verrichten. Dit bedrag dient ter dekking van de kosten van het uitslaan, gereed zetten en laden alsmede nog verschuldigd bewaarloon. Bij het niet nakomen van deze aanvullende financiële verplichtingen dan wel bij het achterwege blijven van het stellen van zekerheid, is de bewaarnemer gerechtigd, zulks te zijner keuze, om de bewaarnemingsovereenkomst te ontbinden dan wel zich op het pandrecht te beroepen zoals geregeld in artikel 46. Dit alles overigens zonder tot vergoeding van enige schade gehouden te zijn en onverminderd de verplichting van de bewaargever om de schade die de bewaarnemer door dit alles lijdt te vergoeden.
5. Alle vorderingen van de bewaarnemer op de bewaargever zullen terstond opeisbaar zijn indien de bewaargever in staat van faillissement wordt verklaard, surséance van betaling aanvraagt, er beslag wordt gelegd op de goederen van bewaargever die zich al dan niet onder de bewaarnemer bevinden, in het geval de bewaargever de vrije beschikking over (delen van) zijn vermogen verliest, indien hij een accoord aan zijn schuldeisers aanbiedt, en indien hij in gebreke is met de nakoming van enige verplichting jegens de bewaarnemer, indien hij ophoudt zijn bedrijf uit te oefenen of - in het geval van een rechtspersoon of commanditaire vennootschap en vennootschap onder firma - indien deze in liquidatie treedt of wordt ontbonden. In genoemde gevallen zijn alle vorderingen van de bewaarnemer op bewaargever direct opeisbaar geworden en is de bewaargever onmiddellijk van rechtswege in verzuim. Aan de bewaargever zal in dat geval een termijn van twee tot maximaal vier werkdagen worden gegund, afhankelijk van de toestand (houdbaarheid) van de opgeslagen goederen, om aan de alsdan ontstane betalingsachterstand in zijn geheel te voldoen. Blijft de bewaargever daarmee in gebreke dan kan de bewaarnemer zich op het hem toekomende pandrecht, zoals geregeld in artikel 46 beroepen.

6. Bij overschrijding van enige betalingstermijn, op grond waarvan de bewaargever van rechtswege in verzuim is, is deze alle kosten verschuldigd die ter inning van de vordering moeten worden gemaakt. De buitengerechtigde kosten worden berekend op basis van de verrichte werkzaamheden, met een minimum van euro 500,00. Enkel door het in verzuim zijn, zijn de buitengerechtigde kosten verschuldigd zonder dat deze hoeven te zijn aangezegd.
7. In alle gevallen dat de bewaarnemer in of buiten rechte zijn vordering gaat verhalen, inclusief bij het uitoefenen van zijn pandrecht en retentierecht, geldt de voorraad-administratie van de bewaarnemer als volledig bewijs van de juistheid en de omvang van de goederen behoudens tegenbewijs.

Artikel 46

Retentierecht en pandrecht alsmede verpanding

1. Tot zekerheid voor de betaling van al hetgeen de bewaargever en/of enige ceelhouder aan de bewaarnemer uit welke hoofde dan ook verschuldigd is of zal worden, zal de bewaarnemer zowel het retentie- als het pandrecht hebben op alle gelden en goederen van de bewaargever en/of enige ceelhouder, die de bewaarnemer te eniger tijd onder zich heeft. Het pandrecht wordt gevestigd door het enkel aangaan van de bewaarnemingsovereenkomst en het in de macht van de bewaarnemer brengen van de goederen doordat deze zich op zijn terrein bevinden. Onder "zijn terrein" tevens te verstaan door de bewaarnemer elders gehuurde Koel/vriesruimte.
2. In het geval aan de goederen schade ontstaat, waarvoor bewaargever - al dan niet door tussenkomst van de bewaarnemer - een verzekering heeft afgesloten, is de bewaargever verplicht om binnen 2 dagen na een daartoe strekkend verzoek van bewaarnemer, de vordering uit hoofde van de verzekeringsovereenkomst aan bewaarnemer te verpanden, tenzij de bewaargever tot de onmiddellijke betaling overgaat van hetgeen bewaarnemer heeft te vorderen en/of - naar genoegen van de bewaarnemer - voldoende zekerheid stelt voor de met de bewaring samenhangende, nog niet opeisbare verplichtingen.
3. De bewaarnemer zal ook tegenover de houder van een ceel zijn retentierecht en pandrecht op gelijke wijze als tegenover de aansprakelijke bewaargever op de houder van de betrokken ceel kunnen uitoefenen alsmede - tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen - ter voldoening van vorderingen op eerdere bewaargevers van de betrokken goederen. Het enkele feit dat de bewaarnemer bij de afgifte van een ceel betrokken is of wordt doet aan het overige, in dit lid gestelde, geen afbreuk.
4. Indien de goederen als gevolg van het uitoefenen van het pandrecht door of vanwege de bewaarnemer openbaar worden verkocht, worden tot de executiekosten gerekend alle kosten die de bewaarnemer in het hele traject moet of gaat maken, inclusief de kosten van door hem in te schakelen derden, vanaf het moment dat een beroep op het pandrecht/retentierecht is gedaan tot aan het moment dat het pandrecht volledig is uitgeoefend. Tot deze kosten worden ook de kosten van taxatie gerekend alsmede die van juridische bijstand in de voorfase. De bewaargever en bewaarnemer kunnen ook overeenkomen dat onderhands wordt verkocht. Ook in dat geval komen alle door de bewaarnemer ter zake te maken kosten voor rekening van de bewaargever. De bewaarnemer is gerechtigd deze kosten en/of de volledige executiekosten op de opbrengst te verhalen. Indien de kwaliteitsomstandigheden van de te verkopen goederen van dien aard zijn dat een openbare verkoop niet kan worden afgewacht en toestemming moet worden verzocht aan de Voorzieningenrechter in de rechtbank, komen de met dat verzoek samenhangende kosten integraal voor rekening van de bewaargever. Dreigt door tijdsgebrek, buiten de schuld van bewaarnemer, een zodanige kwaliteitsachteruitgang van de goederen, dan wel een overschrijding van de THT datum, dat zelfs de toestemming van

de voorzieningenrechter niet meer kan worden afgewacht dan kan, bij wijze van uitzondering onderhands worden verkocht. Eis daarvoor is echter wel dat aan de verkoop een deugdelijk taxatierapport ten grondslag ligt, er minstens drie biedingen zijn en de verkoopopbrengst (exclusief btw) minimaal gelijk is aan de taxatiewaarde bij executie.

5. De bewaarnemer is gerechtigd om door de bewaargever verstrekte opdrachten voor werkzaamheden, niet zijnde bewaarnemings- of bewerkingswerkzaamheden (bijvoorbeeld transportwerkzaamheden) te laten verrichten door een aan de onderneming van bewaarnemer gelieerde onderneming (een onderneming behorende tot de bedrijvengroep waarvan ook de onderneming van bewaarnemer deel uit maakt). Niettegenstaande het feit dat op praktische gronden tot rechtstreekse facturering door gelieerde ondernemingen aan de bewaargever kan worden besloten, heeft de vordering uit deze werkzaamheden te gelden als een vordering van de bewaarnemer op de bewaargever, zodat het in dit artikel opgenomen pand- en retentierecht ook voor die vorderingen van toepassing is.
6. Indien er sprake is van verschillende partijen goederen waarop het pandrecht kan worden uitgeoefend, bepaalt de bewaarnemer de volgorde bij de uitoefening van zijn recht. Dat enige partij goederen waarop de pandnemer zijn pandrecht gaat uitoefenen mogelijk een hogere waarde vertegenwoordigt dan het bedrag dat de bewaarnemer van de bewaargever te vorderen heeft, beperkt de bewaarnemer op geen enkele wijze in het uitoefenen van zijn rechten zoals deze in deze Nekovri voorwaarden zijn vastgelegd.
7. Waar in dit artikel pandrecht wordt genoemd dient in voorkomende gevallen ook retentierecht te worden gelezen.

Artikel 47 **Afgifte van celen**

1. Nadat een partij of een hoeveelheid goederen is opgeslagen en het aantal en/of het gewicht en de identiteit daarvan door de bewaarnemer is vastgesteld, kan er op verzoek van de bewaargever een ceel of delivery-order worden afgegeven, met dien verstande echter dat:
 - a. De bewaarnemer niet aan het verzoek tot afgifte van een ceel of delivery-order behoeft te voldoen, voordat de bewaargever aan al zijn verplichtingen tegenover de bewaarnemer heeft voldaan;
 - b. de bewaarnemer gerechtigd zal zijn de afgifte van een ceel te weigeren, indien hij daartoe gronden aanwezig acht, zulks te beoordelen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid.
2. De celen en delivery-orders zullen een clause bevatten, welke de Nekovri voorwaarden van toepassing verklaart.
3. Niettegenstaande het bepaalde in artikel 55 van deze algemene voorwaarden draagt de bewaarnemer geen verantwoordelijkheid voor de juistheid van bijzonderheden, die voorkomen op celen en delivery-orders of welke andere documenten dan ook, afgegeven door de bewaarnemer en die betrekking hebben op de aard en de kwaliteit van de goederen, indien voor de vaststelling daarvan een speciale vakkennis of meer dan een oppervlakkig onderzoek vereist is.

Artikel 48 **Kennisgevingen aan ceelhouders**

Indien de bewaarnemer een kennisgeving wenst te doen aan een houder van een ceel, wiens naam of adres niet aan hem bekend is gemaakt, zal dit op kosten van de ceelhouder geschieden door middel van een aankondiging in een landelijk dagblad waarvan de oplage meer dan 300.000 stuks bedraagt.

Artikel 49 **Eigendomsovergang van de goederen welke aan de bewaarnemer zijn toevertrouwd**

1. Gelet op het pandrecht zoals vermeld in artikel 46 zal de bewaarnemer niet meewerken aan het effectueren van een eigendomsoverdracht door de bewaargever aan een derde van goederen aan de bewaarnemer toevertrouwd, alvorens alle vorderingen zijn voldaan die de bewaarnemer uit welke hoofde dan ook heeft op de bewaargever die de goederen wenst over te dragen.
2. Indien de eigendom van goederen, welke aan de bewaarnemer zijn toevertrouwd in geschil is tussen twee of meer partijen, of indien op zodanige goederen beslag wordt gelegd door derden, zal de bewaarnemer het recht hebben zijn belang bij de goederen in verband met zodanig geschil of beslag te beschermen onder andere door het inroepen van juridische bijstand en/of door het aanhangig maken van een procedure. De kosten van deze acties zullen voor rekening van de bewaargever zijn.
3. De oorspronkelijke bewaargever blijft jegens de bewaarnemer aansprakelijk voor alle vorderingen van de bewaarnemer terzake of in verband met de bewaarneming, ook indien deze ontstaan zijn na de overdracht van de goederen, tenzij de bewaarnemer de bewaargever van deze aansprakelijkheid schriftelijk ontheven heeft.
4. Het pandrecht, als omschreven in artikel 46 blijft te allen tijde op de goederen rusten tot het moment dat alle vorderingen van de bewaarnemer op de oorspronkelijke bewaargever zijn voldaan.
5. Na overdracht van de goederen geldt de nieuwe eigenaar tevens als bewaargever en is hij naast zijn voorganger hoofdelijk aansprakelijk voor alle in de lid 3 van dit artikel bedoelde vorderingen, ook voor zover deze vóór de overdracht zijn ontstaan.

Artikel 50 **Afgifte van de goederen door de bewaarnemer**

1. Indien een ceel in omloop is zullen de goederen welke aan de bewaarnemer zijn toevertrouwd, uitsluitend en alleen worden afgeleverd tegen inlevering van die ceel.
2. Indien geen ceel is afgegeven zal de bewaarnemer het recht hebben te verlangen, dat alvorens de goederen worden afgeleverd, een ontvangstbewijs (inslagbon) of schriftelijke opgaaf, rechtsgeldig ondertekend door de bewaarnemer of diens vertegenwoordiger, bij de bewaarnemer wordt ingeleverd.

Artikel 51

Verlies of tenietgaan van documenten

1. Indien een ceel verloren is gegaan, is vernietigd of anderszins in het ongerede is geraakt en de bewaarnemer daarvan per aangetekende brief in kennis is gesteld, in welke de inhoud van die ceel wordt beschreven, dan zal de bewaarnemer desgevraagd en mits hij geen reden heeft tot twijfel aan de juistheid van de gronden voor een zodanig verzoek, tweemaal met een tussenruimte van tenminste veertien dagen kennisgevingen plaatsen in een landelijk dagblad, waarbij de belanghebbenden bij het desbetreffende document worden opgeroepen zich onverwijld ten kantore van de bewaarnemer te vervoegen. De kosten van deze kennisgevingen dienen op voorhand door de degene die rechten op de goederen pretendeert voldaan te worden.
2. De bewaarnemer is gerechtigd een duplicaat-ceel of een duplicaat-delivery-order, vermeldend het woord duplicaat aan de aanvrager af te geven, mits niemand zich binnen veertien dagen na de datum van de tweede oproep als rechthebbende op de vernietigde of verloren gegane ceel of delivery-order bij de bewaarnemer heeft vervoegd. Door afgifte van zodanige duplicaat-ceel of duplicaat-delivery-order verliest de oude ceel of delivery-order zijn geldigheid tegenover de bewaarnemer.
3. Degene aan wie de bewaarnemer een duplicaat-ceel of duplicaat-delivery-order heeft afgegeven vrijwaart daardoor de bewaarnemer tegen alle verlies of schade welke van zodanige afgifte het gevolg mag zijn en betaalt aan de bewaarnemer alle kosten, welke in verband met afgifte voor de bewaarnemer zijn ontstaan.

Artikel 52

Verzekering van de aan de bewaarnemer toevertrouwde goederen

1. De bewaarnemer zal, tenzij dat uitdrukkelijk met de bewaargever is overeengekomen, nimmer verplicht zijn verzekeringen af te sluiten ten behoeve van de goederen die aan de bewaarnemer zijn toevertrouwd.
2. In alle gevallen waarin de goederen welke aan de bewaarnemer zijn toevertrouwd zijn verzekerd, is - in geval zich een schade veroorzakend evenement voordoet - bewaargever op eerste verzoek verplicht om diens vordering op de verzekeraar aan de bewaarnemer te verpanden, tot meerdere zekerheid van al hetgeen de bewaargever aan de bewaarnemer verschuldigd is.
3. Wordt in geval van schade aan of verlies van de goederen, welke aan de bewaarnemer zijn toevertrouwd door brand of enige andere oorzaak, diens medewerking ingeroepen voor het vaststellen van zodanig verlies of zodanige schade, dan zal de bewaarnemer gerechtigd zijn te vorderen, dat het bedrag van de daarmee samenhangende kosten inclusief van de beloning terzake zijn bemoeienissen aan hem worden vooruitbetaald dan wel dat daarvoor zekerheid wordt gesteld.
4. Tenzij anders is overeengekomen, zullen verzekeringen welke door de bewaarnemer op verzoek van de bewaargever gesloten zijn van maand tot maand doorlopen. Verzekeringen zullen eindigen aan het einde van de maand, waarin zij door de bewaargever aan de bewaarnemer zijn opgezegd of waarin de goederen hebben opgehouden bij de bewaarnemer in bewaarneming te zijn. Bij aflevering van een deel van de goederen zal de bewaargever aan de bewaarnemer opgeven voor welk bedrag deze de overblijvende goederen wenst te doen verzekeren. Bij gebreke van een zodanige opgave zal de bewaarnemer gerechtigd zijn het verzekerd bedrag te verminderen, in dezelfde verhouding als de goederen in aantal, gewicht of maat verminderd zijn.

5. Indien door tussenkomst van de bewaargever een verzekering is afgesloten, is de bewaarnemer nimmer aansprakelijk voor een niet juiste hoogte van de verzekerde bedragen.

Artikel 53

Schade aan Koel/Vrieshuis en/of bijbehorende installaties

De bewaargever is aansprakelijk voor alle schade van welke aard dan ook die door de door hem ter bewaring en/of bewerking goederen aan het Koel/Vrieshuis, de Koel/Vrieshuisinstallatie en/of andere bezittingen van de bewaarnemer zijn of worden toegebracht, ongeacht of de schade voor de bewaargever te voorzien was.

Artikel 54

Vorderingen van derden

1. Indien door derden vorderingen tegen de bewaarnemer worden ingesteld wegens dood, lichamelijk letsel, schade in verband met de opslag resp. bewerking van goederen van de bewaargever of hun aanwezigheid in de Koel/Vrieshuizen, vrijwaart de bewaargever onverminderd het bepaalde in het tweede lid van artikel 55 van deze algemene voorwaarden de bewaarnemer voor alle zodanige vorderingen als tegen deze mochten worden ingesteld.
2. Op gelijke voet dient de bewaargever de bewaarnemer te vrijwaren indien de bewaarnemer in vrijwaring wordt opgeroepen door derden naar aanleiding van een regresvordering, hoe dan ook genaamd, voortvloeiende uit de door of namens opdrachtgever of een partij die is gesubrogeerd in de rechten van of heeft overgenomen de rechten van de tegen de bewaargever ingestelde vordering tot vergoeding van schade toegebracht aan goederen van de bewaargever die zich bevinden of bevonden hebben in het Koel/Vrieshuis

Artikel 55

Omschrijving van de aansprakelijkheid van de bewaarnemer

1. Mede op grond van de hierna opgesomde omstandigheden komen bewaargever en bewaarnemer overeen dat de aansprakelijkheid van de bewaarnemer wordt beperkt in de zin van de hierna volgende artikelleden. Zonder uitputtend te zijn, liggen de navolgende omstandigheden daaraan mede ten grondslag.
 - Er is een grote discrepantie tussen de waarde van de ter bewaring en/of bewerking aangeboden goederen en de kosten van opslag en bewerking die door bewaarnemer aan de bewaargever in rekening worden gebracht. Aldus loopt de bewaarnemer voor een relatief geringe vergoeding grote risico's die zelfs het voortbestaan van zijn bedrijf in gevaar kunnen brengen.
 - Het verzekeren van contractuele aansprakelijkheid is slechts mogelijk tegen zeer hoge premies. De bewaargever zelf heeft de mogelijkheid om door hem ter bewaring en/of bewerking aangeboden goederen tegen alle van buiten komende onheil aanmerkelijk goedkoper te verzekeren.
 - De opslag in een Koel/Vrieshuis vindt plaats omdat de goederen aan bederf onderhevig zijn. De aard van de producten en hun kwaliteit op het moment van inslag, zijn van grote invloed op de bederfelijkheid, terwijl de bewaarnemer daarop geen andere invloed kan uitoefenen dan het handhaven van de gewenste bewaartemperatuur.
 - Herkomst en samenstelling van de goederen zijn door de bewaarnemer niet of slechts in zeer beperkte mate bekend, terwijl van bewaarnemer niet gevergd kan worden dat hij daarnaar speciaal onderzoek verricht.

2. De bewaarnemer zal zorgdragen dat ten aanzien van hem ter bewaring en/of bewerking toevertrouwde goederen de zorg van een goed bewaarder in acht wordt genomen.
3. Niettegenstaande hetgeen elders in deze algemene voorwaarden ten aanzien van uitsluiting van aansprakelijkheid is bepaald, is de bewaarnemer jegens de bewaargever of derden nimmer aansprakelijk voor schade, verlies, vorderingen van derden, boetes en/of kosten, op welke wijze dan ook ontstaan, tenzij de bewaargever aantoont dat die schade, dat verlies, die vorderingen van derden of die kosten veroorzaakt zijn door, naar objectieve maatstaven gemeten opzet, grove schuld of grove nalatigheid van de bewaarnemer zelf dan wel van zijn leidinggevende ondergeschikten.
4. De bewaarnemer is nimmer aansprakelijk voor fouten van ondergeschikten, niet-ondergeschikten en vertegenwoordigers tenzij aantoonbaar is dat de bewaarnemer duidelijk tekort is geschoten.
5. Indien de bewaarnemer met inachtneming van de voorgaande leden niettemin aansprakelijk is, zal deze aansprakelijkheid te allen tijde beperkt zijn:
 - in het geval van bewaring van goederen
 - tot maximaal het bedrag gelijk aan zesmaal het berekende bewaarloon over één maand van de betreffende partij goederen.
 - in het geval van bewerking van goederen
 - tot tweemaal het voor de betreffende partij goederen in rekening gebrachte bewerkingsloon en wel van die activiteit waarbij schade is geleden.
 Aansprakelijkheid voor gevolgschade is uitdrukkelijk uitgesloten.
6. De aansprakelijkheid van de bewaarnemer is, met inachtneming van de voorgaande leden, in alle gevallen beperkt tot het bedrag dat de (bedrijfsaansprakelijkheids)verzekering van de bewaarnemer in een voorkomend geval uitkeert, vermeerderd met het eigen risico.

Artikel 56 Overmacht

1. Onder overmacht in de zin van deze algemene voorwaarden dient te worden verstaan, naast hetgeen daar omtrent in de Wet en Jurisprudentie wordt begrepen, alle van buitenkomende oorzaken, direct dan wel indirect, voorzienbaar of niet voorzienbaar waardoor de bewaarnemer niet aan zijn verplichtingen uit hoofde van de bewaarnemingsovereenkomst kan voldoen, werkstapelingen in het eigen bedrijf en het uitvallen van de Koel/Vrieshuisinstallaties daaronder begrepen.
2. Onder overmacht in de zin van deze algemene voorwaarden tevens te verstaan:
 - natuurlijke hoedanigheid van de goederen;
 - kwaliteitsveranderingen door verloop van de tijd;
 - schimmel en innerlijk bederf;
 - gisting, roest, uitslaan, bevriezing, smelten, stollen,
 - vergassen, indroging, gewichtsverlies, lekkage en bederf,
 - schade door ratten, muizen, insecten, wormen en ander ongedierte;
 - schade veroorzaakt door andere goederen - verborgen gebreken van Koel/Vrieshuisgebouwen en/of Koel/Vrieshuisinstallaties;
 - alle andere omstandigheden die de bewaarnemer redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
3. De bewaarnemer is niet gehouden zijn verplichtingen na te komen gedurende en na de periode waarin de overmacht of de gevolgen daarvan de nakoming van zijn verplichtingen belemmeren of verhinderen.

Artikel 57 Werkingsfeer van beschermende bepalingen

Alle onderaannemers, agenten, vertegenwoordigers, werknemers of anderen die een opdracht hebben ontvangen van, of die zijn aangesteld dan wel in dienst genomen door de bewaarnemer, genieten ieder voor zich dezelfde bescherming en zijn gerechtigd tot dezelfde uitsluitingen, onthefingen en beperkingen van de aansprakelijkheid als ten aanzien van de bewaarnemer zelf zullen gelden ingevolge deze algemene voorwaarden of ingevolge de bewaarnemingsovereenkomst tussen partijen.

Artikel 58 Verval van vorderingen tegen de bewaarnemer

1. Alle vorderingen tegen de bewaarnemer vervallen, indien de schade, het verlies, vorderingen van derden, boetes, resp. kosten niet schriftelijk te zijner kennis zijn gebracht uiterlijk binnen 48 uur nadat de goederen ophouden bij bewaarnemer in bewaarneming te zijn tenzij de bewaargever aantoont de schade, het verlies, de vorderingen van derden, de boetes resp. de kosten niet eerder te hebben kunnen melden, in welk geval melding dient te geschieden binnen 24 uur nadat voornoemde feiten aan bewaargever kenbaar zijn geworden.
2. Elk vorderingsrecht van bewaargever tegen bewaarnemer vervalt 6 maanden na afloop van de dag waarop enige schade aan of verlies van de goederen ter kennis van de bewaargever is gebracht, c.q. de bewaargever enige schade met inachtneming van de in lid 1 van dit artikel ter kennis heeft gebracht van de bewaarnemer, tenzij binnen genoemde periode de vordering in rechte aanhangig is gemaakt.
3. De reclametermijn op door de bewaarnemer verzonden facturen bedraagt 8 dagen. Is binnen die termijn niet gereclameerd, dan wordt de factuur geacht de daarop in rekening gebrachte opslag en/of bewerkingskosten juist te hebben weergegeven.

Artikel 59 Gedeeltelijke nietigheid

Indien enig beding van deze algemene voorwaarden, dan wel enig onderdeel van een bewaarnemingsovereenkomst nietig mocht zijn of worden vernietigd dan laat dat de overige bedingen van deze algemene voorwaarden dan wel de overige onderdelen van de bewaarnemingsovereenkomst volledig intact.

Partijen zullen alsdan voor het nietige of vernietigde beding c.q. het nietige of vernietigde onderdeel van de bewaarnemingsovereenkomst een regeling treffen die de oorspronkelijke bedoeling die partijen bij de bewaarnemingsovereenkomst en de daarmee samenhangende algemene voorwaarden hadden het dichtst benadert.

Artikel 60 Vertalingen

Van deze algemene voorwaarden zijn vertalingen in omloop gebracht in de Engelse en Duitse taal. Bij geschillen over de uitleg/inhoud van deze algemene voorwaarden is de Nederlandse tekst bindend.

Artikel 61 Bevoegde rechter en toepasselijk recht

1. Op alle overeenkomsten waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn is uitsluitend Nederlands Recht van toepassing.

Verdrag van Boedapest inzake de overeenkomst voor het vervoer van goederen over de binnenwateren (CMNI)*

* Aangenomen door de gezamenlijk door de CCR, de Donaucommissie en de ECE/VN georganiseerde Diplomatieke Conferentie, die van 25 september tot 3 oktober 2000 te Boedapest heeft plaatsgevonden.

De Staten die Partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegende de aanbevelingen in de slotakte van de Conferentie inzake veiligheid en samenwerking in Europa van 1 augustus 1975 voor de harmonisering van rechtsvoorschriften ten behoeve van de ontwikkeling van het verkeer door de lidstaten van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart en de Donaucommissie, in samenwerking met de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties,

Erkennende de noodzaak en doelmatigheid uniforme voorschriften vast te stellen inzake overeenkomsten voor het vervoer van goederen over de binnenwateren,

Hebben besloten met dit doel een verdrag te sluiten en zijn overeengekomen als volgt :

**HOOFDSTUK I
ALGEMENE BEPALINGEN**

**Artikel 1
Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van dit Verdrag:

1. wordt verstaan onder "vervoerovereenkomst", elke overeenkomst, ongeacht hoe deze wordt aangeduid, waarbij een vervoerder zich verbindt tegen betaling van vracht goederen te vervoeren over de binnenwateren;
2. wordt verstaan onder "vervoerder", een ieder door wie of namens wie een vervoerovereenkomst is gesloten met een afzender;
3. wordt verstaan onder "ondervoerder", een ieder, anders dan de ondergeschikte of lasthebber van de vervoerder, aan wie de uitvoering van het vervoer geheel of gedeeltelijk door de vervoerder is toevertrouwd;
4. wordt verstaan onder "afzender", een ieder door wie of namens wie of voor wiens rekening een vervoerovereenkomst is gesloten met een vervoerder;
5. wordt verstaan onder "geadresseerde", de persoon die gerechtigd is de goederen in ontvangst te nemen;
6. wordt verstaan onder "vervoersdocument", een document dat het bewijs vormt van een vervoerovereenkomst en dat de inontvangstneming of het aan boord nemen van goederen door een vervoerder aantoont, opgemaakt in de vorm van een cognossement of vrachtbrief of in de vorm van elk ander in de handel gebruikelijk document;

7. wordt onder “goederen” niet begrepen gesleepte of geduwde vaartuigen, noch de bagage noch de voertuigen van de vervoerde personen; indien de goederen in een container, op een pallet of in of op een soortgelijke vervoerseenheid zijn samengebracht of indien zij zijn verpakt, wordt onder “goederen” eveneens deze vervoerseenheid of verpakking verstaan, indien deze door de afzender wordt verschaft;
8. wordt verstaan onder “schriftelijk”, tenzij de betrokken personen anders zijn overeengekomen, ook de situatie waarbij informatie wordt doorgegeven via elektronische, optische of soortgelijke communicatiemiddelen, met inbegrip van, doch niet beperkt tot, telegrammen, telefaxen, telexberichten, elektronische post of elektronische gegevensuitwisseling (EDI), mits de informatie beschikbaar blijft om vervolgens als referentie te worden gebruikt;
9. dient onder het overeenkomstig dit Verdrag toepasselijke recht van een Staat te worden verstaan, de in deze Staat geldende rechtsnormen met uitzondering van de rechtsnormen van het internationale privaatrecht.

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Dit Verdrag is van toepassing op iedere vervoerovereenkomst waarbij de laadhaven of plaats van inontvangstneming en loshaven of plaats van aflevering zijn gelegen in twee verschillende Staten waarvan er ten minste één Partij is bij dit Verdrag. Indien de overeenkomst een keuze biedt tussen meerdere loshavens of plaatsen van aflevering, is de loshaven of de plaats waar de goederen feitelijk zijn afgeleverd, bepalend.
2. Indien de vervoerovereenkomst betrekking heeft op het vervoer van goederen zonder overslag, zowel over de binnenwateren als over de wateren die onder maritieme reglementeringen vallen, is dit Verdrag ook op deze overeenkomst van toepassing overeenkomstig de in het eerste lid bepaalde voorwaarden, tenzij:
 - a. in overeenstemming met het toepasselijke zeerecht een zeecognossement is opgesteld, dan wel
 - b. de af te leggen afstand over wateren die onder maritieme reglementeringen vallen de langste is.
3. Dit Verdrag is van toepassing ongeacht de nationaliteit, plaats van registratie of thuishaven van het schip en ongeacht het feit of het schip een zeeschip of een binnenschip is en ongeacht de nationaliteit, woonplaats, zetel of verblijfplaats van de vervoerder, de afzender of de geadresseerde.

HOOFDSTUK II RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN DE OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN

Artikel 3 Inontvangstneming, vervoer en aflevering van de goederen

1. De vervoerder is verplicht de goederen binnen de gestelde termijn naar de plaats van aflevering te vervoeren en deze bij de geadresseerde af te leveren in dezelfde staat als waarin hij ze heeft overhandigd gekregen.
2. Tenzij anders is overeengekomen vinden de inontvangstneming en aflevering van de goederen plaats aan boord van het schip.
3. De vervoerder bepaalt welk schip moet worden gebruikt. Hij is verplicht, voorafgaand aan en bij aanvang van de reis, er naar behoren op toe te zien dat het schip, rekening houdend met de te vervoeren goederen, geschikt is om de lading in te nemen, geschikt is om te varen en voorzien is van de ingevolge de geldende regelgeving vereiste uitrusting en bemanning en dat de voor het vervoer van de betrokken goederen vereiste nationale en internationale vergunningen aanwezig zijn.
4. Indien is overeengekomen het vervoer te verrichten met een bepaald schip of een bepaald type schip, is de vervoerder, zonder toestemming van de afzender, slechts gerechtigd de goederen geheel of gedeeltelijk te laden of over te laden op een ander schip of een ander type schip,
 - a. bij omstandigheden zoals laagwater, aanvaringen of andere stremmingen van het scheepsverkeer die ten tijde van het sluiten van de vervoerovereenkomst niet te voorzien waren en die het laden of overladen van de goederen noodzakelijk maken voor de uitvoering van de vervoerovereenkomst en wanneer de vervoerder niet binnen een passende termijn instructies van de afzender kan verkrijgen, of
 - b. wanneer dit in overeenstemming is met de gebruiken in de haven waarin het schip zich bevindt.
5. Onverminderd de verplichtingen van de afzender, staat de vervoerder ervoor in dat het laden, het stuwen en het vastzetten van de goederen de veiligheid van het schip niet in gevaar brengt.
6. De vervoerder mag de goederen slechts vervoeren op het dek of in open ruimten indien dit met de afzender is overeengekomen of indien dit in overeenstemming is met het handelsgebruik of vereist is op grond van geldende voorschriften.

Artikel 4

Ondervoerder

1. De overeenkomst die beantwoordt aan de begripsomschrijving van artikel 1, eerste lid, gesloten tussen een vervoerder en een ondervoerder dient te worden beschouwd als een vervoerovereenkomst in de zin van dit Verdrag. Met betrekking tot deze overeenkomst zijn alle bepalingen van dit Verdrag die betrekking hebben op de afzender van toepassing op de vervoerder en alle bepalingen van dit Verdrag die betrekking hebben op de vervoerder op de ondervoerder.
2. Wanneer de vervoerder de uitvoering van het vervoer geheel of gedeeltelijk heeft toevertrouwd aan een ondervoerder, ongeacht of dit gebeurt ter uitvoering van een hem in de vervoerovereenkomst toegekend recht of niet, blijft de vervoerder, overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag, aansprakelijk voor het gehele vervoer. Alle bepalingen van dit Verdrag die betrekking hebben op de aansprakelijkheid van de vervoerder zijn ook van toepassing op de aansprakelijkheid van de ondervoerder met betrekking tot het door deze laatste verrichte vervoer.
3. De vervoerder dient de afzender in elk geval te informeren wanneer hij de uitvoering van het vervoer geheel of gedeeltelijk toevertrouwt aan een ondervoerder.
4. Iedere afspraak met de afzender of de geadresseerde waardoor de aansprakelijkheid van de vervoerder wordt uitgebreid in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag, is alleen bindend voor de ondervoerder voor zover deze hiermee uitdrukkelijk en schriftelijk heeft ingestemd. De ondervoerder kan zich beroepen op alle verweren die de vervoerder op grond van de vervoerovereenkomst ter beschikking staan.
5. Indien en voor zover zowel de vervoerder als de ondervoerder aansprakelijk zijn, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk. Niets in dit artikel doet afbreuk aan het recht van verhaal tussen hen.

Artikel 5 Afleveringstermijn

De vervoerder is verplicht de goederen af te leveren binnen de in de vervoerovereenkomst overeengekomen termijn of, indien geen termijn is overeengekomen, binnen de termijn die redelijkerwijs van een zorgvuldig vervoerder mag worden verlangd, rekening houdend met de omstandigheden van de reis en met een ongehinderde vaart.

Artikel 6 **Verplichtingen van de afzender**

1. De afzender is verplicht de uit hoofde van de vervoerovereenkomst verschuldigde bedragen te voldoen.
2. De afzender verschaft de vervoerder, voorafgaand aan de overhandiging van de goederen, schriftelijk de volgende gegevens met betrekking tot de te vervoeren goederen:
 - a. afmetingen, aantal of gewicht en stuwfactor van de goederen;
 - b. markeringen die nodig zijn voor de identificatie van de goederen;
 - c. aard, kenmerken en eigenschappen van de goederen;
 - d. instructies voor de douanerechtelijke of administratieve behandeling van de goederen;
 - e. andere noodzakelijke gegevens die in het vervoersdocument moeten worden vermeld.

De afzender verschaft bovendien aan de vervoerder, bij overhandiging van de goederen, alle voorgeschreven begeleidende documenten.

3. De afzender verpakt, indien de aard van de goederen dit vereist, rekening houdend met het overeengekomen vervoer, de goederen zodanig dat deze niet verloren kunnen gaan of kunnen worden beschadigd in de periode tussen de inontvangstneming en de aflevering door de vervoerder, en zodanig dat zij geen schade aan het schip of aan andere goederen kunnen veroorzaken. Bovendien draagt de afzender, rekening houdend met het overeengekomen vervoer, zorg voor een passende markering in overeenstemming met de toepasselijke internationale of nationale regelgeving of, bij gebrek aan dergelijke regelgeving, in overeenstemming met de in de binnenvaart algemeen erkende regels en gebruiken.
4. Onverminderd de verplichtingen van de vervoerder, moet de afzender de goederen laden, stuwen en vastzetten in overeenstemming met de gebruiken in de binnenvaart, tenzij in de vervoerovereenkomst anders is bepaald.

Artikel 7

Gevaarlijke of milieuschadelijke goederen

1. Indien gevaarlijke of milieuschadelijke goederen moeten worden vervoerd is de afzender verplicht, alvorens de goederen te overhandigen, en in aanvulling op de in artikel 6, tweede lid, bedoelde gegevens, de vervoerder schriftelijk en uitdrukkelijk in te lichten over het gevaar en de milieurisico's inherent aan de goederen, alsmede over de te nemen voorzorgsmaatregelen.
2. Indien voor het vervoer van de gevaarlijke of milieuschadelijke goederen een vergunning vereist is, verschaft de afzender de noodzakelijke documenten uiterlijk bij de overhandiging van de goederen.
3. Wanneer gevaarlijke of milieuschadelijke goederen door het ontbreken van een administratieve vergunning niet verder vervoerd, gelost of afgeleverd kunnen worden, komen de kosten voor de terugreis van de goederen naar de laadhaven of naar een meer nabijgelegen plaats waar ze kunnen worden gelost en afgeleverd of verwijderd, ten laste van de afzender.
4. In geval van onmiddellijk gevaar voor personen, materiële zaken of het milieu, is de vervoerder gerechtigd de goederen te lossen, onschadelijk te maken, of, mits een dergelijke maatregel met betrekking tot het gevaar dat van de goederen uitgaat niet onevenredig is, te vernietigen, ook indien hij vóór hij de goederen in ontvangst nam in kennis was gesteld of op grond van andere informatie op de hoogte was van de aard van het gevaar of de milieurisico's, inherent aan deze goederen.
5. De vervoerder heeft recht op vergoeding van de door hem geleden schade, indien hij gerechtigd is om de in het derde of vierde lid bedoelde maatregelen te nemen.

Artikel 8

Aansprakelijkheid van de afzender

1. De afzender, ook al heeft deze geen schuld, is aansprakelijk voor alle schaden en kosten die voor de vervoerder of ondervoerder zijn ontstaan als gevolg van het feit dat:
 - a. de in artikel 6, tweede lid, of artikel 7, eerste lid, bedoelde gegevens of bijzonderheden ontbreken, onjuist of onvolledig zijn;
 - b. de gevaarlijke of milieuschadelijke goederen niet in overeenstemming met de toepasselijke internationale of nationale regelgeving of, bij gebrek aan dergelijke regelgeving, in overeenstemming met de in de binnenvaart algemeen erkende regels en gebruiken gemarkeerd of geëtiketteerd zijn;

- c. de noodzakelijke begeleidende documenten ontbreken, onjuist of onvolledig zijn.

De vervoerder kan zich niet beroepen op de aansprakelijkheid van de afzender, indien bewezen wordt dat de schuld aan hemzelf, zijn ondergeschikten of lasthebbers te wijten is. Hetzelfde geldt voor de ondervoerder.

2. De afzender is op gelijke wijze als voor zijn eigen handelen en nalaten, aansprakelijk voor het handelen en nalaten van de personen van wie hij zich bedient bij het verrichten van de taken en het nakomen van de verplichtingen genoemd in de artikelen 6 en 7, voor zover deze personen handelen in de uitoefening van hun functie.

Artikel 9

Ontbinding van de vervoerovereenkomst door de vervoerder

1. De vervoerder kan de vervoerovereenkomst ontbinden wanneer de afzender zijn in artikel 6, tweede lid, of in artikel 7, eerste en tweede lid, bedoelde verplichtingen niet nagekomen is.
2. Indien de vervoerder gebruikmaakt van zijn recht tot ontbinding, kan hij de goederen op kosten van de afzender lossen en, naar keuze, betaling van de volgende bedragen verlangen:
 - a. een derde van de overeengekomen vracht; of
 - b. naast de eventuele overliggelden, een schadevergoeding gelijk aan het bedrag van de gemaakte kosten en de ontstane schade alsmede, wanneer de reis is aangevangen, de evenredige vracht voor het reeds afgelegde deel van de reis.

Artikel 10

Aflevering van de goederen

1. Behoudens de verplichting van de afzender bedoeld in artikel 6, eerste lid, is de geadresseerde, die na aankomst van de goederen op de plaats van aflevering om aflevering van de goederen verzoekt, in overeenstemming met de vervoerovereenkomst aansprakelijk voor de vracht en de overige op de goederen rustende vorderingen, alsmede voor zijn bijdragen in geval van avarij-grosse. Bij het ontbreken van een vervoersdocument of wanneer dit document niet is overgelegd, is de geadresseerde aansprakelijk voor de met de afzender overeengekomen vracht, indien deze overeenkomt met hetgeen in de handel gebruikelijk is.

2. De terbeschikkingstelling van de goederen aan de geadresseerde in overeenstemming met de vervoerovereenkomst of met de in de desbetreffende handel geldende gebruiken of met de in de loshaven geldende voorschriften wordt als aflevering beschouwd. De voorgeschreven overhandiging van de goederen aan een autoriteit of aan een derde wordt eveneens als aflevering beschouwd.

HOOFDSTUK III VERVOERSDOCUMENTEN

Artikel 11 Aard en inhoud

1. De vervoerder is verplicht voor elk vervoer van goederen waarop dit Verdrag van toepassing is een vervoersdocument op te maken; hij is alleen verplicht een cognossement op te maken indien de afzender daarom verzoekt en indien dit is overeengekomen voorafgaand aan het laden van de goederen of voor hun inontvangstneming ten vervoer. De afwezigheid of onvolledigheid van een vervoersdocument tast niet de geldigheid van de vervoerovereenkomst aan.
2. Het originele exemplaar van het vervoersdocument moet door de vervoerder, de schipper of door een door de vervoerder gemachtigde persoon worden ondertekend. De vervoerder kan eisen dat de afzender het origineel of een afschrift mede ondertekent. De ondertekening mag handgeschreven zijn, gedrukt in facsimile, aangebracht door middel van perforatie of stempel, worden weergegeven in de vorm van symbolen of door elk ander mechanisch of elektronisch middel, mits het procédé niet in strijd is met het recht van de Staat waar het vervoersdocument is uitgegeven.
3. Het vervoersdocument levert bewijs, behoudens tegenbewijs, van het sluiten en de inhoud van de vervoerovereenkomst alsmede van de inontvangstneming van de goederen door de vervoerder. Het vervoersdocument levert in het bijzonder het vermoeden op dat de goederen als omschreven in het document ten vervoer in ontvangst werden genomen.
4. Indien het vervoersdocument een cognossement is, levert alleen dit bewijs in de betrekkingen tussen de vervoerder en de geadresseerde. Voor de betrekkingen tussen de vervoerder en de afzender blijven de voorwaarden van de vervoerovereenkomst doorslaggevend.
5. Het vervoersdocument bevat behalve de aanduiding ervan, de volgende gegevens:
 - a. de naam, woonplaats, zetel of verblijfplaats van de vervoerder en van de afzender;

- b. de geadresseerde van de goederen;
- c. de naam of het nummer van het schip, indien de goederen aan boord zijn genomen, of de vermelding in het vervoersdocument dat de goederen door de vervoerder in ontvangst zijn genomen, maar nog niet aan boord van het schip zijn geladen;
- d. de laadhaven of de plaats van inontvangstneming en de loshaven of de plaats van aflevering;
- e. de gebruikelijke aanduiding van het soort goederen en hun verpakking en, voor gevaarlijke of milieuschadelijke goederen, hun aanduiding overeenkomstig de geldende voorschriften, of bij gebreke hiervan, hun algemene aanduiding;
- f. de afmetingen, het aantal of het gewicht alsmede de identificatiemarkeringen van de aan boord genomen of ten vervoer in ontvangst genomen goederen;
- g. de vermelding, in voorkomend geval, dat de goederen aan dek of in open ruimten kunnen of moeten worden vervoerd;
- h. de ten aanzien van de vracht overeengekomen bepalingen;
- i. in geval van vrachtbrieven, de aanduiding dat het een origineel of een afschrift betreft; in geval van cognossementen, het aantal originele exemplaren;
- j. de dag en de plaats van uitgifte.

Het ontbreken van één of meer in dit lid genoemde gegevens tast de juridische aard van een vervoersdocument in de zin van artikel 1, zesde lid, van dit Verdrag niet aan.

Artikel 12

Voorbehouden in de vervoersdocumenten

1. De vervoerder is gerechtigd in het vervoersdocument voorbehouden op te nemen:
 - a. betreffende de afmetingen, het aantal of het gewicht van de goederen, indien hij redenen heeft om te vermoeden dat de door de afzender verschaftte gegevens onjuist zijn of indien hij onvoldoende middelen heeft gehad om deze gegevens te controleren, met name omdat de goederen niet in zijn aanwezigheid zijn geteld, gemeten of gewogen, alsmede omdat de afmetingen of het gewicht zonder

uitdrukkelijke overeenstemming zijn vastgesteld door middel van scheepsmeting;

- b. betreffende de identificatiemarkeringen, indien deze niet duidelijk en duurzaam op de goederen zelf of, indien de goederen zijn verpakt, op de vaten of de verpakkingen zijn aangebracht;
 - c. betreffende de zichtbare staat van de goederen.
2. Indien de vervoerder geen melding maakt van de zichtbare staat van de goederen of ten aanzien hiervan geen voorbehoud maakt, wordt hij geacht in het vervoersdocument te hebben vermeld dat de goederen zich in een zichtbaar goede staat bevonden.
 3. Indien de goederen, in overeenstemming met de gegevens in het vervoersdocument, in een container of in ruimen van het schip zijn gestuwd die door andere personen dan de vervoerder, zijn ondergeschikten of lasthebbers zijn verzegeld, en de container of de zegels niet beschadigd of verbroken zijn tot aan de loshaven of de plaats van aflevering, wordt vermoed dat het verlies of de beschadiging van de goederen niet tijdens het vervoer heeft plaatsgevonden.

Artikel 13 Cognossement

1. De originele exemplaren van een cognossement zijn waardepapieren die zijn gesteld op naam van de geadresseerde, aan order of aan toonder.
2. Op de plaats van aflevering worden de goederen slechts afgeleverd tegen overhandiging van het eerst overgelegde originele exemplaar van het cognossement; daarna kan de aflevering niet meer worden geëist tegen overhandiging van de overige originele exemplaren.
3. Wanneer de goederen door de vervoerder in ontvangst zijn genomen, heeft de overhandiging van het cognossement aan een persoon die daardoor gerechtigd is de goederen te ontvangen, wat betreft het verkrijgen van rechten ten aanzien van de goederen, dezelfde gevolgen als de overhandiging van de goederen zelf.
4. Wanneer het cognossement is overgedragen aan een derde, met inbegrip van de geadresseerde, die te goeder trouw heeft gehandeld door zich te baseren op de in het cognossement vermelde omschrijving van de goederen, kan het bewijs van het tegengestelde van het vermoeden van artikel 11, derde lid, en artikel 12, tweede lid, niet tegen hem worden ingeroepen.

HOOFDSTUK IV HET RECHT OM OVER DE GOEDEREN TE BESCHIKKEN

Artikel 14 Beschikkingsgerechtigde

1. De afzender heeft het recht over de goederen te beschikken; hij kan met name eisen dat de vervoerder het vervoer van de goederen niet voortzet, dat hij de plaats van aflevering wijzigt of dat hij de goederen aan een andere geadresseerde aflevert dan die in het vervoersdocument vermeld staat.
2. Het beschikkingsrecht van de afzender vervalt zodra de geadresseerde, na aankomst van de goederen op de voorziene afleveringsplaats, om aflevering van de goederen heeft verzocht en,
 - a. bij vervoer onder vrachtbrief, zodra het origineel aan de geadresseerde is overhandigd;
 - b. bij vervoer onder cognossement, zodra de afzender zich heeft ontdaan van alle in zijn bezit zijnde originele exemplaren door deze aan een andere persoon te overhandigen.
3. Door een daartoe strekkende vermelding in de vrachtbrief kan de afzender bij de uitgifte hiervan ten gunste van de geadresseerde afzien van zijn beschikkingsrecht.

Artikel 15 Voorwaarden voor het uitoefenen van het beschikkingsrecht

De afzender of, in de gevallen van artikel 14, tweede en derde lid, de geadresseerde, dient, indien hij zijn beschikkingsrecht wenst uit te oefenen,

- a. wanneer het een cognossement betreft, hiervan alle originele exemplaren over te leggen vóór de aankomst van de goederen op de geplande plaats van aflevering;
- b. wanneer het een ander vervoersdocument betreft dan een cognossement, het vervoersdocument over te leggen waarin de nieuwe aan de vervoerder gegeven instructies dienen te worden vermeld;
- c. aan de vervoerder alle door de uitvoering van de instructies ontstane kosten en schaden te vergoeden;

- d. bij lossing van de goederen vóór aankomst op de geplande plaats van aflevering, de totale overeengekomen vracht te betalen, tenzij in de vervoerovereenkomst anders is bepaald.

HOOFDSTUK V AANSPRAKELIJKHEID VAN DE VERVOERDER

Artikel 16 Aansprakelijkheid voor schade

1. De vervoerder is aansprakelijk voor schade door verlies of door beschadiging van de goederen die ontstaat tussen het ogenblik van de inontvangstneming van de goederen ten vervoer en het ogenblik van hun aflevering, alsmede voor vertraging in de aflevering, voorzover hij niet bewijst dat de schade voortvloeit uit omstandigheden die een zorgvuldig vervoerder niet heeft kunnen vermijden en waarvan hij de gevolgen niet heeft kunnen verhinderen.
2. De aansprakelijkheid van de vervoerder voor schade door verlies of door beschadiging van de goederen die ontstaat vóór het ogenblik van laden in het schip of na het ogenblik van lossing, wordt geregeld door het op de vervoerovereenkomst toepasselijke recht van een Staat.

Artikel 17 Ondergeschikten en lasthebbers

1. De vervoerder is op gelijke wijze als voor zijn eigen handelen en nalaten, aansprakelijk voor het handelen en nalaten van zijn ondergeschikten en lasthebbers van wier diensten hij gebruik maakt tijdens de uitvoering van de vervoerovereenkomst, indien deze personen in de uitoefening van hun functie hebben gehandeld.
2. Indien het vervoer wordt verricht door een ondervoerder als bedoeld in artikel 4, is de vervoerder eveneens aansprakelijk voor het handelen en nalaten van de ondervoerder en diens ondergeschikten en lasthebbers, indien deze personen in de uitoefening van hun functie hebben gehandeld.
3. Indien een vordering wordt ingesteld tegen de ondergeschikten en lasthebbers van de vervoerder of van de ondervoerder, hebben deze personen, indien zij bewijzen dat zij hebben gehandeld in de uitoefening van hun functie, recht op dezelfde ontheffingen en dezelfde beperkingen van aansprakelijkheid als die waarop de vervoerder of de ondervoerder zich krachtens dit Verdrag kan beroepen.
4. Een loods die door een autoriteit wordt aangewezen en niet vrij kan worden gekozen, wordt niet beschouwd als ondergeschikte of lasthebber in de zin van het eerste lid.

Artikel 18 **Bijzondere ontheffingen van aansprakelijkheid**

1. De vervoerder en de ondervoerder zijn ontheven van aansprakelijkheid, indien het verlies, de schade of de vertraging het gevolg is van één van de hierna opgesomde omstandigheden of risico's:
 - a. het handelen of nalaten van de afzender, van de geadresseerde of van de persoon die beschikkingsbevoegd is;
 - b. het behandelen, laden, stuwen of lossen van de goederen door de afzender of de geadresseerde of derden die handelen voor de afzender of de geadresseerde;
 - c. het vervoer van goederen op het dek of in open ruimten, indien dit overeengekomen is met de afzender, of in overeenstemming is met de desbetreffende handelsgebruiken of indien dit vereist is op grond van de geldende regelgeving;
 - d. de aard van de goederen waardoor zij geheel of gedeeltelijk blootstaan aan verlies of schade, met name door breuk, roest, intern bederf, uitdroging, lekkage, normaal verlies tijdens het vervoer (in volume of gewicht) of door ongedierte of knaagdieren;
 - e. het ontbreken of gebrekkigheid van de verpakking bij goederen, die door hun aard aan verlies of schade blootstaan, indien zij niet of ondeugdelijk zijn verpakt;
 - f. onvoldoende of gebrekkige identificatiemarkeringen van de goederen;
 - g. hulp- of reddingsoperaties of pogingen daartoe op de vaarwegen;
 - h. vervoer van levende dieren, tenzij de vervoerder de maatregelen niet heeft getroffen of de instructies niet heeft nageleefd die in de vervoerovereenkomst overeengekomen zijn.

2. Wanneer, gelet op de omstandigheden van het geval, schade een gevolg heeft kunnen zijn van één van de in het eerste lid van dit artikel genoemde omstandigheden of risico's, wordt vermoed dat de schade is ontstaan door deze omstandigheid of dit risico. Dit vermoeden vervalt, indien de benadeelde bewijst dat de schade niet of niet uitsluitend voortvloeit uit één van de in het eerste lid van dit artikel genoemde omstandigheden of risico's.

Artikel 19

Berekening van de schadevergoeding

1. Indien de vervoerder aansprakelijk is voor het volledige verlies van de goederen, is de door hem verschuldigde schadevergoeding gelijk aan de waarde van de goederen op de plaats en dag van aflevering zoals vermeld in de vervoerovereenkomst. De aflevering aan een ander persoon dan de rechthebbende wordt beschouwd als een verlies.
2. Bij gedeeltelijk verlies van of schade aan de goederen, is de vervoerder slechts aansprakelijk voor de waardevermindering.
3. De waarde van de goederen wordt bepaald volgens de beursprijs of, bij gebreke daarvan, volgens de marktprijs, of, bij gebreke van beide, volgens de gebruikelijke waarde van goederen van dezelfde aard en kwaliteit op de plaats van aflevering.
4. Voor goederen die ingevolge hun aard aan verlies tijdens het vervoer onderhevig zijn, is de vervoerder, ongeacht de duur van het vervoer, slechts aansprakelijk voor dat gedeelte van het verlies dat groter is dan het normale verlies tijdens het vervoer (in volume of gewicht) zoals in de vervoerovereenkomst is overeengekomen of dat, bij gebreke daarvan, op grond van de op de plaats van aflevering geldende regelgeving of gebruiken wordt vastgesteld.
5. Het bepaalde in dit artikel doet geen afbreuk aan het recht van de vervoerder op de vracht zoals voorzien in de vervoerovereenkomst of, bij gebrek aan bijzondere afspraken op dit punt, in toepasselijke nationale regelgeving of gebruiken.

Artikel 20

Maximale aansprakelijkheidsgrenzen

1. Onverminderd artikel 21 en het vierde lid van dit artikel en ongeacht de tegen hem ingestelde vordering, is de vervoerder in geen geval aansprakelijk voor bedragen hoger dan 666.67 rekeneenheden voor elk collo of elke andere laadeenheid of 2 rekeneenheden voor elke kilogram van het in het vervoersdocument genoemde gewicht van de verloren gegane of beschadigde goederen, naargelang het hoogste bedrag. Indien het collo of de andere laadeenheid een container is en in het vervoersdocument geen colli of laadeenheden worden aangegeven als zijnde verpakt in een container, komt in de plaats van 666.67 rekeneenheden een bedrag van 1.500 rekeneenheden voor de container zonder de daarin samengebrachte goederen, plus 25.000 rekeneenheden extra voor de in de container samengebrachte goederen.

2. Indien een container, pallet of soortgelijke vervoerseenheid wordt gebruikt voor het samenbrengen van goederen, wordt elk collo of laadeenheid waarvan in het vervoersdocument is aangegeven dat deze zich in of op die vervoerseenheid bevindt, beschouwd als een collo of een andere laadeenheid. In de andere gevallen worden de goederen die zich in of op een dergelijke vervoerseenheid bevinden beschouwd als een enkele laadeenheid. Indien de vervoerseenheid zelf verloren gaat of wordt beschadigd, wordt deze eenheid, indien deze niet aan de vervoerder toebehoort of door hem is verschaft, beschouwd als een aparte laadeenheid.
3. In geval van schade als gevolg van te late aflevering is de vervoerder slechts aansprakelijk voor enkel het bedrag van de vracht. De ingevolge het eerste lid van dit artikel en de eerste volzin van dit lid verschuldigde schadevergoedingen mogen echter tezamen het bedrag niet te boven gaan dat voortvloeit uit het eerste lid in geval van volledig verlies van de goederen waarvoor de aansprakelijkheid ontstaan is.
4. De in het eerste lid genoemde maximale aansprakelijkheidsgrenzen zijn niet van toepassing:
 - a. indien de aard en hogere waarde van de goederen of de vervoerseenheden uitdrukkelijk zijn vermeld in het vervoersdocument en de vervoerder deze bijzonderheden niet heeft weerlegd, of
 - b. indien de partijen uitdrukkelijk hogere maximale aansprakelijkheidsgrenzen zijn overeengekomen.
5. Het totale bedrag dat voor dezelfde schade door de vervoerder, de ondervoerder en hun ondergeschikten en lasthebbers als vergoeding verschuldigd is, mag de som van de in dit artikel bedoelde maximale aansprakelijkheidsgrenzen niet te boven gaan.

Artikel 21

Verval van het recht op beperking van aansprakelijkheid

1. De vervoerder of de ondervoerder kan geen aanspraak maken op de in dit Verdrag of in de vervoerovereenkomst bedoelde ontheffingen en beperkingen van aansprakelijkheid, indien wordt bewezen dat de schade veroorzaakt is door een handelen of nalaten van hemzelf, hetzij met de opzet een dergelijke schade te veroorzaken, hetzij als gevolg van roekeloos gedrag en in de wetenschap dat een dergelijke schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.
2. De voor de vervoerder of ondervoerder optredende ondergeschikten en lasthebbers kunnen evenmin aanspraak maken op de in dit Verdrag of in de vervoerovereenkomst bedoelde ontheffingen en beperkingen van

aansprakelijkheid, indien wordt bewezen dat zij de schade hebben veroorzaakt op de in het eerste lid omschreven wijze.

Artikel 22

Toepassing van de ontheffingen en beperkingen van aansprakelijkheid

De in dit Verdrag voorziene of in de vervoerovereenkomst overeengekomen ontheffingen en beperkingen zijn van toepassing op elke vordering wegens verlies, schade of te late aflevering van de in de vervoerovereenkomst bedoelde goederen, ongeacht of deze vordering is gebaseerd op een vervoerovereenkomst, op onrechtmatige daad of op een andere rechtsgrond.

HOOFDSTUK VI

TERMIJN VOOR HET INSTELLEN VAN VORDERINGEN

Artikel 23

Mededeling van schade

1. De aanvaarding van de goederen zonder voorbehoud door de geadresseerde levert het vermoeden op dat de vervoerder de goederen heeft afgeleverd in dezelfde staat en hoeveelheid als waarin deze aan hem ten vervoer werden overhandigd.
2. De vervoerder en de geadresseerde kunnen eisen dat de staat en hoeveelheid van de goederen ten tijde van de aflevering in aanwezigheid van beide partijen worden vastgesteld.
3. Indien het verlies van of de schade aan de goederen zichtbaar is, moet elk voorbehoud van de geadresseerde schriftelijk worden gemaakt onder vermelding van de algemene aard van de schade, uiterlijk op het moment van aflevering, tenzij de geadresseerde en de vervoerder de toestand van de goederen gezamenlijk hebben vastgesteld.
4. Indien het verlies van of de schade aan de goederen niet zichtbaar is, moet elk voorbehoud van de geadresseerde schriftelijk worden gemaakt onder vermelding van de algemene aard van de schade, uiterlijk binnen zeven opeenvolgende dagen te rekenen vanaf het moment van aflevering, waarbij de benadeelde in dit geval moet bewijzen dat de schade ontstaan is terwijl de goederen zich onder de hoede van de vervoerder bevonden.
5. Voor schade die is ontstaan door vertraging in de aflevering is geen schadevergoeding verschuldigd, tenzij de geadresseerde kan bewijzen dat hij de vertraging binnen een termijn van eenentwintig opeenvolgende dagen na de aflevering van de goederen heeft gemeld aan de vervoerder en de vervoerder deze mededeling ontvangen heeft.

Artikel 24

Verjaring

1. Alle vorderingen die voortvloeien uit een overeenkomst waarop dit Verdrag van toepassing is, verjaren na een jaar, te rekenen vanaf de dag waarop de goederen zijn of hadden moeten zijn afgeleverd bij de geadresseerde. De dag waarop de verjaringstermijn aanvangt, wordt niet meegerekend.
2. De persoon tegen wie een vordering is ingesteld kan de termijn te allen tijde gedurende de verjaringstermijn verlengen door middel van een schriftelijke verklaring aan de benadeelde. Deze termijn kan opnieuw door één of meerdere verklaringen worden verlengd.
3. Op de stuiting en schorsing van de verjaring is het recht van de Staat van toepassing, dat op de vervoerovereenkomst van toepassing is. De instelling van een vordering bij een procedure ter verdeling van de beperkte aansprakelijkheid van alle uit een schadegeval voortvloeiende vorderingen schorst de verjaring.
4. Een vordering tot verhaal door een persoon die ingevolge dit Verdrag aansprakelijk wordt gesteld, kan ook na afloop van de in het eerste en tweede lid bedoelde verjaringstermijn worden ingesteld, indien een procedure wordt ingesteld binnen 90 dagen te rekenen vanaf de dag waarop de persoon die de vordering tot verhaal instelt de vordering heeft voldaan of waarop de vordering aan hem is betekend of, indien een procedure wordt ingesteld binnen een langere termijn als het recht van de Staat waar de procedure wordt ingesteld daarin voorziet.
5. Een verjaarde vordering kan niet worden ingesteld in de vorm van een tegenvordering of exceptie.

HOOFDSTUK VII BEPERKING VAN DE CONTRACTUELE VRIJHEID

Artikel 25 Nietige bedingen

1. Elk beding dat strekt tot uitsluiting, beperking of onder voorbehoud van het bepaalde in artikel 20, vierde lid, uitbreiding van de aansprakelijkheid in de zin van dit Verdrag van de vervoerder, de ondervoerder of van hun ondergeschikten of lasthebbers, of die strekt tot omkering van de bewijslast of tot verkorting van de in de artikelen 23 en 24 bedoelde vorderings- en verjaringstermijnen, is nietig. Elk beding dat aanspraken uit hoofde van de verzekering van de goederen toewijst aan de vervoerder is eveneens nietig.
2. Onverminderd het in het eerste lid van dit artikel bepaalde, en zonder afbreuk te doen aan artikel 21, zijn contractuele bedingen toegestaan

waarin wordt vastgelegd dat de vervoerder of de ondervoerder niet aansprakelijk is voor schade veroorzaakt:

- a. door een handelen of nalaten van de schipper van het schip, de loods of elke andere persoon in dienst van het schip of van de duwboot of de sleepboot tijdens de navigatie of bij de samenstelling of ontkoppeling van een duwkonvooi of sleepkonvooi, mits de vervoerder zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 3, derde lid, ten aanzien van de bemanning is nagekomen, tenzij het handelen of nalaten het gevolg was van een opzettelijke poging de schade te veroorzaken of van roekeloos gedrag in de wetenschap dat een dergelijke schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien;
- b. door brand of een explosie aan boord van het schip, zonder dat kan worden aangetoond dat de brand of de explosie door schuld van de vervoerder, de ondervoerder of van hun ondergeschikten of lasthebbers, of door een gebrek aan het schip is veroorzaakt;
- c. door gebreken aan zijn schip of aan een gehuurd of gecharterd schip die bestonden voor de aanvang van de reis, indien hij bewijst dat deze gebreken, ondanks inachtneming van de nodige zorgvuldigheid, vóór de aanvang van de reis niet konden worden ontdekt.

HOOFDSTUK VIII AANVULLENDE BEPALINGEN

Artikel 26 Avarij-grosse

Dit Verdrag doet geen afbreuk aan de toepassing van de bepalingen van de vervoerovereenkomst of van de nationale wetgeving met betrekking tot de berekening van de schade en van de verplichte bijdragen in geval van avarij-grosse.

Artikel 27 Andere toepasselijke regelgeving en kernschade

1. Dit Verdrag laat de rechten en verplichtingen van de vervoerder die voortvloeien uit internationale verdragen of uit het nationale recht inzake de beperking van de aansprakelijkheid van eigenaren van binnenvaart- of zeeschepen onverlet.
2. De vervoerder is ontheven van de aansprakelijkheid uit hoofde van dit Verdrag voor schade veroorzaakt door een kernongeval, indien de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is krachtens de wetten en voorschriften van een Staat die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 28 Rekeneenheid

De in artikel 20 van dit Verdrag bedoelde rekeneenheid is het door het Internationale Monetaire Fonds vastgestelde bijzondere trekkingsrecht. De in artikel 20 genoemde bedragen worden geconverteerd in de nationale munteenheid van een Staat op basis van de waarde van die munteenheid op de datum van de uitspraak of op een door de partijen overeengekomen datum. De waarde, uitgedrukt in bijzondere trekkingsrechten, van de nationale munteenheid van een Verdragsluitende Staat, wordt berekend volgens de waarderingsmethode die het Internationale Monetaire Fonds op de desbetreffende datum toepast voor zijn eigen verrichtingen en transacties.

Artikel 29 Aanvullend nationaal recht

1. Bij gebrek aan bepalingen in dit Verdrag wordt de vervoerovereenkomst beheerst door het recht van de door de partijen gekozen Staat.
2. Bij gebrek aan een dergelijke keuze is het recht van de Staat van toepassing waarmee de vervoerovereenkomst de nauwste banden heeft.
3. Vermoed wordt dat de vervoerovereenkomst de nauwste banden heeft met de Staat waarin de vervoerder op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst zijn hoofdvestiging heeft, indien zich in deze Staat ook de laadhaven of plaats van inontvangstneming of de loshaven of de plaats van aflevering of de hoofdvestiging van de afzender bevindt. Indien de vervoerder geen vestiging aan land heeft en hij de vervoerovereenkomst aan boord van zijn schip gesloten heeft, wordt vermoed dat de overeenkomst de nauwste banden heeft met de Staat waarin het schip is geregistreerd of onder de vlag waarvan het vaart, indien zich in deze Staat ook de laadhaven of plaats van inontvangstneming of de loshaven of de plaats van aflevering of de hoofdvestiging van de afzender bevindt.
4. De zakelijke zekerheid waarop de vervoerder aanspraak kan maken voor vorderingen uit hoofde van artikel 10, eerste lid, wordt bepaald door het recht van de Staat waar de goederen zich bevinden.

HOOFDSTUK IX VERKLARINGEN TEN AANZIEN VAN HET TOEPASSINGSGBIED

Artikel 30 Vervoer over bepaalde waterwegen

1. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening van dit Verdrag of bij bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, verklaren dat hij dit Verdrag niet toepast op overeenkomsten inzake vervoer waarbij gebruik wordt gemaakt van bepaalde waterwegen gelegen op zijn grondgebied, waarop geen internationaal scheepvaartregime van toepassing is en die geen verbinding vormen tussen dergelijke internationale waterwegen. In een dergelijke verklaring mogen echter niet alle hoofdwaterwegen van deze Staat worden genoemd.
2. Indien de vervoerovereenkomst betrekking heeft op vervoer van goederen zonder overslag zowel over waterwegen die niet worden genoemd in de verklaring als bedoeld in het eerste lid, als over waterwegen die wel worden genoemd in deze verklaring, is dit Verdrag ook op deze overeenkomst van toepassing, tenzij de op de laatstbedoelde waterwegen af te leggen afstand de langste is.
3. Indien een verklaring overeenkomstig het eerste lid wordt afgelegd, kan elke andere Verdragsluitende Staat verklaren dat ook hij de bepalingen van dit Verdrag niet toepast op de in de verklaring genoemde overeenkomsten. De verklaring overeenkomstig dit lid wordt van kracht met de inwerkingtreding van het Verdrag voor de Staat die de verklaring overeenkomstig het eerste lid heeft afgelegd, echter op zijn vroegst met de inwerkingtreding van het Verdrag voor de Staat die een verklaring overeenkomstig dit lid heeft afgelegd.
4. De verklaringen bedoeld in het eerste en derde lid kunnen op elk tijdstip geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken door middel van een kennisgeving hiertoe aan de depositaris, onder vermelding van de datum waarop de verklaringen ophouden van kracht te zijn. De intrekking van deze verklaringen heeft geen gevolgen voor reeds gesloten overeenkomsten.

Artikel 31 Nationaal vervoer of vervoer om niet

Elke Staat kan op het tijdstip van ondertekening van dit Verdrag, bij bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, of op elk later tijdstip, verklaren dat hij dit Verdrag eveneens toepast:

- a. op vervoerovereenkomsten waarbij de laadhaven of plaats van inontvangstneming en de loshaven of plaats van aflevering binnen zijn grondgebied zijn gelegen;
- b. in afwijking van artikel 1, eerste lid, op vervoer om niet.

Artikel 32

Regionale regelgeving met betrekking tot de aansprakelijkheid

1. Elke Staat kan op het tijdstip van ondertekening van dit Verdrag of bij bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, of op elk later tijdstip, verklaren dat ten aanzien van het vervoer van goederen tussen laadhavens of plaatsen van inontvangstneming en loshavens of plaatsen van aflevering die ofwel beide zijn gelegen op zijn grondgebied of waarvan de ene is gelegen op zijn grondgebied en de andere op het grondgebied van een Staat die dezelfde verklaring heeft afgelegd, de vervoerder niet aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door het handelen of nalaten van de schipper, de loods of elke andere persoon in dienst van het schip of van de duwboot of de sleepboot tijdens de navigatie of bij de samenstelling of ontkoppeling van een duw- of sleepkonvooi, mits de vervoerder zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 3, derde lid, ten aanzien van de bemanning is nagekomen, tenzij het handelen of nalaten het gevolg was van een opzettelijke poging de schade te veroorzaken of van roekeloos gedrag in de wetenschap dat een dergelijke schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.
2. De regelgeving met betrekking tot de aansprakelijkheid bedoeld in het eerste lid treedt tussen twee Verdragsluitende Staten in werking op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag in de tweede Staat die dezelfde verklaring heeft afgelegd. Indien een Staat deze verklaring heeft afgelegd nadat het Verdrag voor hem in werking is getreden, treedt de regelgeving met betrekking tot de aansprakelijkheid bedoeld in het eerste lid in werking op de eerste dag van de maand volgend op een termijn van drie maanden vanaf het tijdstip waarop de depositaris in kennis werd gesteld van de verklaring. De regelgeving met betrekking tot de aansprakelijkheid is alleen van toepassing op vervoerovereenkomsten die zijn gesloten na de inwerkingtreding hiervan.
3. Een overeenkomstig het eerste lid afgelegde verklaring kan te allen tijde worden ingetrokken door middel van een kennisgeving aan de depositaris. In geval van intrekking treedt de regelgeving met betrekking tot de aansprakelijkheid bedoeld in het eerste lid, buiten werking op de eerste dag van de maand die volgt op de kennisgeving of op een later tijdstip genoemd in de kennisgeving. De intrekking is niet van toepassing op vervoerovereenkomsten die zijn gesloten voordat de regelgeving met betrekking tot de aansprakelijkheid buiten werking treedt.

HOOFDSTUK X SLOTBEPALINGEN

Artikel 33

Ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, toetreding

1. Dit Verdrag staat gedurende een jaar op de zetel van de depositaris voor alle Staten open ter ondertekening. De termijn voor ondertekening begint op de dag waarop de depositaris vaststelt dat alle authentieke teksten van het Verdrag aanwezig zijn.
2. Elke Staat kan Partij worden bij dit Verdrag:
 - a. door het te ondertekenen zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring;
 - b. door het te ondertekenen onder voorbehoud van latere bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, en door het vervolgens te bekrachtigen, te aanvaarden of goed te keuren;
 - c. door na afloop van de termijn voor ondertekening tot het Verdrag toe te treden.
3. De akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding worden nedergelegd bij de depositaris.

Artikel 34

Inwerkingtreding

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop vijf Staten dit Verdrag zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring hebben ondertekend of hun akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding bij de depositaris hebben nedergelegd.
2. Voor een Staat die dit Verdrag na inwerkingtreding zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring heeft ondertekend of zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding bij de depositaris heeft nedergelegd, treedt dit Verdrag in werking op de eerste dag van de maand volgend op een termijn van drie maanden na ondertekening zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring of na nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

Artikel 35 Opzegging

1. Dit Verdrag kan door een Staat die Partij is worden opgezegd na een jaar, te rekenen vanaf de datum waarop het Verdrag voor de desbetreffende Staat in werking is getreden.
2. De betekening van de opzegging geschiedt door middel van nederlegging van een akte bij de depositaris.
3. De opzegging wordt van kracht de eerste dag van de maand volgend op een termijn van een jaar, te rekenen vanaf de datum van nederlegging van de akte of na een hierin vermelde langere termijn.

Artikel 36 Herziening en wijzigingen

Op verzoek van ten minste een derde van de Verdragsluitende Staten, roept de depositaris een conferentie van de Verdragsluitende Staten bijeen met het doel dit Verdrag te herzien of te wijzigen.

Artikel 37 Herziening van de maximum bedragen van aansprakelijkheid en van de rekeneenheid

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 36, doet de depositaris, wanneer een voorstel tot wijziging van de in artikel 20, eerste lid, genoemde bedragen of tot vervanging van de in artikel 28 vastgestelde eenheid door een andere eenheid wordt ingediend, op verzoek van ten minste een vierde van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag het voorstel toekomen aan alle leden van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties, de Centrale Commissie voor de Rijnvaart en de Donaucommissie alsmede alle Verdragsluitende Staten en roept de depositaris een conferentie bijeen die uitsluitend tot doel heeft de in artikel 20, eerste lid, genoemde bedragen te wijzigen of de in artikel 28 genoemde rekeneenheid te vervangen door een andere rekeneenheid.
2. De conferentie wordt op haar vroegst zes maanden na de dag van indiening van het voorstel bijeengeroepen.
3. Alle Verdragsluitende Staten bij dit Verdrag zijn bevoegd aan de conferentie deel te nemen, ongeacht of zij lid zijn van de in het eerste lid genoemde organisaties.
4. Besluiten tot wijziging worden genomen met tweederde meerderheid van de Verdragsluitende Staten bij het Verdrag die bij de conferentie aanwezig

zijn en deelnemen aan de stemming, mits ten minste de helft van de Verdragsluitende Staten bij de stemming aanwezig zijn.

5. Bij de beraadslaging over de wijziging van de in artikel 20, eerste lid, genoemde bedragen houdt de conferentie rekening met de uit schadegevallen afkomstige ervaringen en in het bijzonder met de omvang van de daaruit ontstane schade, waardeveranderingen van valuta alsmede de gevolgen van de voorziene wijziging voor de kosten van verzekering.
6.
 - a. Een wijziging van de bedragen op grond van dit artikel kan op zijn vroegst vijf jaar na de dag waarop dit Verdrag ter ondertekening werd opengesteld en op zijn vroegst vijf jaar na de dag van inwerkingtreding van een eerdere wijziging op grond van dit artikel in behandeling worden genomen.
 - b. Een bedrag mag niet zodanig verhoogd worden dat het hoger wordt dan het bedrag dat overeenkomt met de in het Verdrag vastgestelde maximale aansprakelijkheidsgrenzen plus 6 procent per jaar, berekend volgens het principe van rente op rente vanaf de dag waarop dit Verdrag ter ondertekening werd opengesteld.
 - c. Een bedrag mag niet zodanig verhoogd worden dat het hoger wordt dan het bedrag dat overeenkomt met het drievoudige van de in het Verdrag vastgestelde maximale aansprakelijkheidsgrenzen.
7. De depositaris stelt alle Verdragsluitende Staten in kennis van elke wijziging waartoe overeenkomstig het vierde lid besloten is. De wijziging geldt na afloop van een termijn van achttien maanden na de datum van de kennisgeving als zijnde aangenomen, tenzij binnen deze termijn ten minste een vierde van de Staten die ten tijde van de beslissing inzake de wijziging Verdragsluitende Staten waren, de depositaris hebben medegedeeld dat zij de wijziging niet aannemen; in dit geval is de wijziging afgewezen en wordt zij niet van kracht.
8. Een wijziging die overeenkomstig het zevende lid als zijnde aangenomen geldt, treedt achttien maanden na de aanneming ervan in werking.
9. Alle Verdragsluitende Staten worden door de wijziging gebonden, tenzij zij dit Verdrag overeenkomstig artikel 35 uiterlijk zes maanden voor de inwerkingtreding van de wijziging opzeggen. De opzegging wordt van kracht met de inwerkingtreding van de wijziging.
10. Indien tot een wijziging is besloten en de termijn van achttien maanden voor de aanneming ervan niet is verstreken, wordt een Staat die tijdens deze termijn een Verdragsluitende Staat wordt, door de wijziging gebonden, indien deze in werking treedt. Een Staat die na deze termijn Verdragsluitende Staat wordt, wordt door een overeenkomstig het zevende lid aanvaarde wijziging gebonden. In de in dit lid genoemde gevallen wordt een Staat door een wijziging gebonden, zodra deze wijziging in werking

treedt of zodra dit Verdrag voor deze Staat in werking treedt, indien dit later is.

Artikel 38 Depositaris

1. Dit Verdrag wordt nedergelegd bij de regering van de Republiek Hongarije.
2. De depositaris:
 - a. doet alle Staten die hebben deelgenomen aan de Diplomatieke Conferentie ter aanneming van het Verdrag van Boedapest inzake de overeenkomst voor het vervoer van goederen over de binnenwateren, dit Verdrag toekomen in de officiële taalversie die op de Conferentie nog niet voorhanden was, ter controle van deze versie;
 - b. brengt alle onder letter a genoemde Staten op de hoogte van ingediende voorstellen tot wijziging van de overeenkomstig letter a toegezonden tekst;
 - c. stelt de dag vast waarop alle taalversies van dit Verdrag onderling moeten zijn afgestemd en dienen te worden beschouwd als zijnde authentiek;
 - d. deelt alle onder letter a genoemde Staten de overeenkomstig letter c vastgestelde dag mee;
 - e. doet alle Staten die een uitnodiging hebben ontvangen voor deelname aan de Diplomatieke Conferentie ter aanneming van het Verdrag van Boedapest inzake de overeenkomst voor het vervoer van goederen over de binnenwateren, en die welke dit Verdrag hebben ondertekend of ertoe zijn toegetreden gewaarmerkte afschriften toekomen van dit Verdrag;
 - f. brengt alle Staten die dit Verdrag hebben ondertekend of ertoe zijn toegetreden op de hoogte van:
 - i. elke nieuwe ondertekening, elke kennisgeving en elke daarbij afgelegde verklaring onder vermelding van de datum van de ondertekening, kennisgeving of verklaring;
 - ii. de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag;
 - iii. elke opzegging van dit Verdrag onder vermelding van de datum waarop deze van kracht wordt;

- iv. elke wijziging waartoe overeenkomstig de artikelen 36 en 37 van dit Verdrag is besloten, onder vermelding van de datum van inwerkingtreding;
 - v. elke mededeling op grond van een bepaling van dit Verdrag.
3. Na de inwerkingtreding van dit Verdrag doet de depositaris het Secretariaat van de Verenigde Naties een gewaarmerkt afschrift van dit Verdrag toekomen ter registratie en publicatie in overeenstemming met artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties.

GEDAAN te Boedapest, de 22ste juni 2001 in een enkel exemplaar, zijnde de Duitse, Engelse, Franse, Nederlandse en Russische teksten gelijkelijk authentiek.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden, daartoe door hun regeringen naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

CMR

Verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg

In Stichting Vervoeradres, opgericht in 1946, werken samen:

evofenedex, de ondernemersorganisatie voor logistiek en transport

CBRB, Centraal Bureau voor de Rijn- & Binnenvaart

Koninklijke BLN-Schuttevaer, de ketenbrede brancheorganisatie voor de binnenvaart

Transport en Logistiek Nederland, de ondernemersorganisatie voor het goederenvervoer

Goederenvervoer Nederland

Hoofdstuk I	
Toepasselijkheid, art. 1 en 2	3
Hoofdstuk II	
Personen voor wie de vervoerder aansprakelijk is, art. 3	4
Hoofdstuk III	
Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst, art. 4-16	5
Hoofdstuk IV	
Aansprakelijkheid van de vervoerder, art. 17-29	10
Hoofdstuk V	
Vorderingen in en buiten rechte, art. 30-33	15
Hoofdstuk VI	
Bepalingen nopens vervoer verricht door opvolgende vervoerders, art. 34-40	17
Hoofdstuk VII	
Nietigheid van bedingen in strijd met het Verdrag, art. 41	19
Hoofdstuk VIII	
Slotbepalingen, art. 42-51	20

Verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (CMR)

Preamble

De Verdragsluitende Partijen, Erkend hebbende het nut om de voorwaarden van de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg, in het bijzonder voor wat betreft de voor dit vervoer te gebruiken documenten en de aansprakelijkheid van de vervoerder, op eenvormige wijze te regelen, zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

1. Dit Verdrag is van toepassing op iedere overeenkomst onder bezwarende titel voor het vervoer van goederen over de weg door middel van voertuigen, wanneer de plaats van inontvangstneming der goederen en de plaats bestemd voor de aflevering, zoals deze zijn aangegeven in de overeenkomst, gelegen zijn in twee verschillende landen, waarvan tenminste één een bij het Verdrag partij zijnde land is, ongeacht de woonplaats en de nationaliteit van partijen.
2. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder “voertuigen” verstaan: de motorrijtuigen, gelede voertuigen, aanhangwagens en opleggers, zoals deze zijn omschreven in artikel 4 van het Verdrag nopens het wegverkeer van 19 september 1949.
3. Dit Verdrag is eveneens van toepassing, indien het vervoer, dat binnen zijn werkingssfeer valt, wordt bewerkstelligd door Staten of door Regerings-instellingen of -organisaties.
4. Dit Verdrag is niet van toepassing:
 - a) op vervoer, bewerkstelligd overeenkomstig internationale postovereenkomsten,
 - b) op vervoer van lijken,
 - c) op verhuizingen.
5. De Verdragsluitende Partijen komen overeen, dat dit Verdrag niet door bijzondere overeenkomsten, gesloten tussen twee of meer van haar, zal worden gewijzigd, tenzij om aan de werking daarvan haar grensverkeer te onttrekken of om voor vervoer, dat uitsluitend over haar grondgebied plaats heeft, het gebruik van een der goederen vertegenwoordigende vrachtbrief toe te staan.

Artikel 2

1. Wanneer het voertuig, waarin de goederen zich bevinden, over een gedeelte van het traject wordt vervoerd over zee, per spoor, over de binnenwateren of door de lucht, zonder dat de goederen - behoudens ter toepassing van de bepalingen van artikel 14 - uit dat voertuig worden uitgeladen, blijft dit Verdrag niettemin van toepassing op het gehele vervoer. Voorzover evenwel wordt bewezen dat verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering van de goederen, ontstaan tijdens het vervoer op andere wijze dan over de weg, niet is veroorzaakt door een daad of nalatigheid van de wegvervoerder en voortspruit uit een feit, dat zich alleen heeft kunnen voordoen tijdens en tengevolge van het vervoer anders dan over de weg, wordt de aansprakelijkheid van de wegvervoerder niet bepaald door dit Verdrag, maar op de wijze waarop de aansprakelijkheid van de niet-wegvervoerder zou zijn bepaald, zo een vervoerovereenkomst tussen de afzender en de niet-wegvervoerder tot vervoer van de goederen alleen zou zijn afgesloten overeenkomstig de wettelijke bepalingen van dwingend recht betreffende het vervoer van goederen op die andere wijze. Bij gebreke van dergelijke bepalingen wordt de aansprakelijkheid van de wegvervoerder echter bepaald door dit Verdrag.
2. Indien de wegvervoerder zelf het gedeelte van het vervoer dat niet over de weg plaatsvindt bewerkstelligt, wordt zijn aansprakelijkheid eveneens bepaald volgens het eerste lid, als werden zijn hoedanigheden van wegvervoerder en niet-wegvervoerder uitgeoefend door twee verschillende personen.

Artikel 3

Voor de toepassing van dit Verdrag is de vervoerder, als ware het voor zijn eigen daden en nalatigheden, aansprakelijk voor de daden en nalatigheden van zijn ondergeschikten en van alle andere personen, van wie hij zich voor de bewerkstelling van het vervoer bedient, wanneer deze ondergeschikten of deze personen handelen in de uitoefening van hun werkzaamheden.

Artikel 4

De vervoerovereenkomst wordt vastgelegd in een vrachtbrief. De afwezigheid, de onregelmatigheid of het verlies van de vrachtbrief tast noch het bestaan noch de geldigheid aan van de vervoerovereenkomst, die onderworpen blijft aan de bepalingen van dit Verdrag.

Artikel 5

1. De vrachtbrief wordt opgemaakt in drie oorspronkelijke exemplaren, ondertekend door de afzender en de vervoerder. Deze ondertekening kan worden gedrukt of vervangen door de stempels van de afzender en de vervoerder, indien de wetgeving van het land, waar de vrachtbrief wordt opgemaakt, zulks toelaat. Het eerste exemplaar wordt overhandigd aan de afzender, het tweede begeleidt de goederen en het derde wordt door de vervoerder behouden.
2. Wanneer de te vervoeren goederen moeten worden geladen in verschillende voertuigen of wanneer het verschillende soorten goederen of afzonderlijke partijen betreft, heeft de afzender of de vervoerder het recht om te eisen, dat er evenzoveel vrachtbrieven worden opgemaakt als er voertuigen moeten worden gebruikt of als er soorten of partijen goederen zijn.

Artikel 6

1. De vrachtbrief moet de volgende aanduidingen bevatten:
 - a) de plaats en de datum van het opmaken daarvan;
 - b) de naam en het adres van de afzender;
 - c) de naam en het adres van de vervoerder;
 - d) de plaats en de datum van inontvangstneming der goederen en de plaats bestemd voor de aflevering der goederen;
 - e) de naam en het adres van de geadresseerde;
 - f) de gebruikelijke aanduiding van de aard der goederen en de wijze van verpakking en, voor gevaarlijke goederen, hun algemeen erkende benaming;
 - g) het aantal colli, hun bijzondere merken en hun nummers;
 - h) het bruto-gewicht of de op andere wijze aangegeven hoeveelheid van de goederen;
 - i) de op het vervoer betrekking hebbende kosten (vrachtprijs, bijkomende kosten, douanerechten en andere vanaf de sluiting van de overeenkomst tot aan de aflevering opkomende kosten);
 - j) de voor het vervullen van douane- en andere formaliteiten nodige instructies;
 - k) de aanduiding, dat het vervoer, ongeacht enig tegenstrijdig beding, is onderworpen aan de bepalingen van dit Verdrag.
2. Als het geval zich voordoet, moet de vrachtbrief nog de volgende aanduidingen bevatten:
 - a) het verbod van overlading;
 - b) de kosten, welke de afzender voor zijn rekening neemt;
 - c) het bedrag van het bij de aflevering van de goederen te innen remboursement;
 - d) de gedeclareerde waarde der goederen en het bedrag van het bijzonder belang bij de aflevering;
 - e) de instructies van de afzender aan de vervoerder voor wat betreft de verzekering der goederen;
 - f) de overeengekomen termijn, binnen welke het vervoer moet zijn volbracht;
 - g) de lijst van bescheiden, welke aan de vervoerder zijn overhandigd.
3. De partijen kunnen in de vrachtbrief iedere andere aanduiding, welke zij nuttig achten, opnemen.

Artikel 7

1. De afzender is aansprakelijk voor alle kosten en schade, welke door de vervoerder worden geleden tengevolge van de onnauwkeurigheid of de onvolledigheid:
 - a) van de aanduidingen, aangegeven in artikel 6, eerste lid onder b), d), e), f), g), h) en j);
 - b) van de aanduidingen, aangegeven in artikel 6, tweede lid;
 - c) van alle andere aanduidingen of instructies, welke hij verstrekt voor het opmaken van de vrachtbrief of om daarin te worden opgenomen.
2. Indien de vervoerder op verzoek van de afzender de vermeldingen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, in de vrachtbrief opneemt, wordt hij behoudens tegenbewijs geacht voor rekening van de afzender te handelen.
3. Indien de vrachtbrief niet de vermelding, bedoeld in artikel 6, eerste lid onder k), bevat, is de vervoerder aansprakelijk voor alle kosten en schade, welke de rechthebbende op de goederen door deze nalatigheid lijdt.

Artikel 8

1. Bij de inontvangstneming der goederen is de vervoerder gehouden te onderzoeken:
 - a) de juistheid van de vermeldingen in de vrachtbrief met betrekking tot het aantal colli en hun merken en nummers;
 - b) de uiterlijke staat van de goederen en hun verpakking.
2. Indien de vervoerder geen redelijke middelen ter beschikking staan om de juistheid van de vermeldingen, bedoeld in het eerste lid onder a) van dit artikel, te onderzoeken, tekent hij in de vrachtbrief met redenen omkleed aan, welke voorbehouden hij maakt. Eveneens geeft hij de redenen aan voor alle voorbehouden, welke hij maakt ten aanzien van de uiterlijke staat van de goederen en van hun verpakking. Deze voorbehouden verbinden de afzender niet, indien zij niet uitdrukkelijk in de vrachtbrief door hem zijn aanvaard.
3. De afzender heeft het recht te eisen, dat de vervoerder het brutogewicht of de op andere wijze uitgedrukte hoeveelheid der goederen onderzoekt. Hij kan tevens een onderzoek van de inhoud der colli eisen. De vervoerder kan de kosten van het onderzoek in rekening brengen. Het resultaat van de onderzoeken wordt in de vrachtbrief neergelegd.

Artikel 9

1. De vrachtbrief levert volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van de voorwaarden der overeenkomst en van de ontvangst van de goederen door de vervoerder.
2. Bij gebreke van vermelding in de vrachtbrief van gemotiveerde voorbehouden van de vervoerder wordt vermoed, dat de goederen en hun verpakking in uiterlijk goede staat waren op het ogenblik van de inontvangstneming door de vervoerder en dat het aantal colli en hun merken en nummers in overeenstemming waren met de opgaven in de vrachtbrief.

Artikel 10

De afzender is jegens de vervoerder aansprakelijk voor de schade aan personen, materiaal of aan andere goederen en de kosten, welke voortspruiten uit de gebrekkige verpakking van de goederen, tenzij de gebrekkigheid zichtbaar of aan de vervoerder bekend was op het ogenblik van de inontvangstneming en de vervoerder te dien aanzien geen voorbehouden heeft gemaakt.

Artikel 11

1. Ter voldoening aan douane- en andere formaliteiten, welke vóór de aflevering van de goederen moeten worden vervuld, moet de afzender de nodige bescheiden bij de vrachtbrief voegen of ter beschikking van de vervoerder stellen en hem alle gewenste inlichtingen verschaffen.
2. De vervoerder is niet gehouden de nauwkeurigheid en de volledigheid van deze bescheiden en inlichtingen te onderzoeken. De afzender is jegens de vervoerder aansprakelijk voor alle schade, die kunnen voortspuiten uit de afwezigheid, onvolledigheid of onregelmatigheid van deze bescheiden en inlichtingen, behoudens in geval van schuld van de vervoerder.
3. De vervoerder is op dezelfde voet als een commissionair aansprakelijk voor de gevolgen van verlies of onjuiste behandeling van de bescheiden, die in de vrachtbrief zijn vermeld en deze begeleiden of in zijn handen zijn gesteld. De door hem verschuldigde schadevergoeding mag evenwel die, verschuldigd in geval van verlies van de goederen, niet overschrijden.

Artikel 12

1. De afzender heeft het recht over de goederen te beschikken, in het bijzonder door van de vervoerder te vorderen dat hij het vervoer ophoudt, de plaats bestemd voor de aflevering der goederen wijzigt of de goederen aflevert aan een andere geadresseerde dan in de vrachtbrief is aangegeven.
2. Dit recht vervalt, wanneer het tweede exemplaar van de vrachtbrief aan de geadresseerde is overhandigd of wanneer deze gebruik maakt van het recht bedoeld in artikel 13, eerste lid; vanaf dat ogenblik moet de vervoerder zich houden aan de opdrachten van de geadresseerde.
3. Het beschikkingsrecht komt evenwel reeds vanaf het opmaken van de vrachtbrief aan de geadresseerde toe, wanneer een vermelding in die zin door de afzender op de vrachtbrief is gesteld.
4. Indien de geadresseerde bij de uitoefening van zijn beschikkingsrecht bepaalt, dat de goederen aan een andere persoon moeten worden afgeleverd, kan deze persoon geen andere geadresseerde aanwijzen.
5. De uitoefening van het beschikkingsrecht is onderworpen aan de volgende voorwaarden:
 - a) de afzender of, in het geval bedoeld in het derde lid van dit artikel, de geadresseerde, die dit recht wenst uit te oefenen, moet het eerste exemplaar van de vrachtbrief, waarop de aan de vervoerder gegeven nieuwe instructies moeten zijn aangetekend, overleggen en de vervoerder schadeloos stellen voor kosten en schade die de uitvoering van deze instructies meebrengt;
 - b) de uitvoering van deze instructies moet mogelijk zijn op het ogenblik, dat de instructies de persoon, die deze moet uitvoeren, bereiken en zij mag noch de normale bedrijfsvoering van de vervoerder beletten noch schade toebrengen aan afzenders of geadresseerden van andere zendingen; c) de instructies mogen nimmer het verdelen van de zending tot gevolg hebben.
6. Wanneer de vervoerder tengevolge van de bepalingen van het vijfde lid onder b. van dit artikel de instructies, die hij ontvangt, niet kan uitvoeren, moet hij onmiddellijk de persoon, van wie deze instructies afkomstig zijn, daarvan in kennis stellen.
7. De vervoerder, die de volgens de voorwaarden van dit artikel gegeven instructies niet heeft uitgevoerd of die dergelijke instructies heeft opgevolgd zonder overlegging van het eerste exemplaar van de vrachtbrief te hebben geëist, is tegenover de rechthebbende aansprakelijk voor de hierdoor veroorzaakte schade.

Artikel 13

1. Na aankomst van de goederen op de plaats bestemd voor de aflevering, heeft de geadresseerde het recht van de vervoerder te vorderen dat het tweede exemplaar van de vrachtbrief aan hem wordt overhandigd en de

goederen aan hem worden afgeleverd, één en ander tegen ontvangstbewijs. Wanneer verlies van de goederen is vastgesteld of de goederen aan het einde van de termijn, bedoeld in artikel 19, niet zijn aangekomen, is de geadresseerde gerechtigd om op eigen naam tegenover de vervoerder gebruik te maken van de rechten, die uit de vervoerovereenkomst voortspuiten.

2. De geadresseerde, die gebruik maakt van de rechten, die hem ingevolge het eerste lid van dit artikel zijn toegekend, is gehouden de volgens de vrachtbrief verschuldigde bedragen te betalen. In geval van geschil terzake is de vervoerder niet verplicht om de goederen af te leveren dan tegen zekerheidstelling door de geadresseerde.

Artikel 14

1. Indien, om welke reden ook, de uitvoering van de overeenkomst op de voorwaarden van de vrachtbrief onmogelijk is of wordt voordat de goederen op de plaats bestemd voor de aflevering, zijn aangekomen, is de vervoerder gehouden instructies te vragen aan de persoon, die het recht heeft overeenkomstig artikel 12 over de goederen te beschikken.
2. Indien evenwel de omstandigheden de uitvoering van het vervoer toelaten op andere voorwaarden dan die van de vrachtbrief en indien de vervoerder niet tijdig instructies heeft kunnen verkrijgen van de persoon, die het recht heeft overeenkomstig artikel 12 over de goederen te beschikken, neemt hij de maatregelen, welke hem het beste voorkomen in het belang van de persoon, die het recht heeft over de goederen te beschikken.

Artikel 15

1. Wanneer na aankomst van de goederen op de plaats van bestemming zich omstandigheden voordoen die de aflevering beletten, vraagt de vervoerder instructies aan de afzender. Indien de geadresseerde de goederen weigert, heeft de afzender het recht om daarover te beschikken zonder verplicht te zijn het eerste exemplaar van de vrachtbrief te tonen.
2. De geadresseerde kan, zelfs indien hij de goederen heeft geweigerd, te allen tijde de aflevering daarvan vragen, zolang de vervoerder geen andersluidende instructies van de afzender heeft ontvangen.
3. Indien een omstandigheid, die de aflevering belet, zich voordoet, nadat de geadresseerde overeenkomstig zijn recht ingevolge artikel 12, derde lid, opdracht heeft gegeven om de goederen aan een andere persoon af te leveren, treedt voor de toepassing van het eerste en tweede lid van dit artikel de geadresseerde in de plaats van de afzender en die andere persoon in de plaats van de geadresseerde.

Artikel 16

1. De vervoerder heeft recht op vergoeding van de kosten, welke zijn verzoek om instructies of de uitvoering van ontvangen instructies voor hem meebrengt, mits deze kosten niet door zijn schuld zijn ontstaan.
2. In de gevallen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, en in artikel 15, kan de vervoerder de goederen onmiddellijk voor rekening van de rechthebbende lossen; na deze lossing wordt het vervoer geacht te zijn geëindigd. De vervoerder neemt dan de bewaring van de goederen op zich. Hij kan de goederen evenwel aan een derde toevertrouwen en is dan slechts aansprakelijk voor een oordeelkundige keuze van deze derde. De goederen blijven belast met volgens de vrachtbrief verschuldigde bedragen en alle andere kosten.
3. De vervoerder kan zonder instructies van de rechthebbende af te wachten tot verkoop van de goederen overgaan, wanneer de bederfelijke aard of de staat van de goederen dit rechtvaardigt of wanneer de kosten van bewaring onevenredig hoog zijn in verhouding tot de waarde van de goederen. In andere gevallen kan hij eveneens tot verkoop overgaan, wanneer hij niet binnen een redelijke termijn van de rechthebbende andersluidende instructies heeft ontvangen, waarvan de uitvoering redelijkerwijs kan worden gevorderd.

4. Indien de goederen ingevolge dit artikel zijn verkocht, moet de opbrengst van de verkoop ter beschikking van de rechthebbende worden gesteld onder aftrek van de kosten, die op de goederen drukken. Indien deze kosten de opbrengst van de verkoop te boven gaan, heeft de vervoerder recht op het verschil.
5. De verkoop geschiedt op de wijze bepaald door de wet of de gebruiken van de plaats, waar de goederen zich bevinden.

Artikel 17

1. De vervoerder is aansprakelijk voor geheel of gedeeltelijk verlies en voor beschadiging van de goederen, welke ontstaan tussen het ogenblik van de inontvangstneming van de goederen en het ogenblik van de aflevering, alsmede voor vertraging in de aflevering.
2. De vervoerder is ontheven van deze aansprakelijkheid, indien het verlies, de beschadiging of de vertraging is veroorzaakt door schuld van de rechthebbende, door een opdracht van deze, welke niet het gevolg is van schuld van de vervoerder, door een eigen gebrek van de goederen of door omstandigheden, die de vervoerder niet heeft kunnen vermijden en waarvan hij de gevolgen niet heeft kunnen verhinderen.
3. De vervoerder kan zich niet aan zijn aansprakelijkheid onttrekken door een beroep te doen op gebreken van het voertuig, waarvan hij zich bedient om het vervoer te bewerkstelligen, of op fouten van de persoon, van wie hij het voertuig heeft gehuurd of van diens ondergeschikten.
4. Met inachtneming van artikel 18, tweede tot vijfde lid, is de vervoerder ontheven van zijn aansprakelijkheid, wanneer het verlies of de beschadiging een gevolg is van de bijzondere gevaren, eigen aan één of meer van de volgende omstandigheden:
 - a) gebruik van open en niet met een dekzeil afgedekte voertuigen, wanneer dit gebruik uitdrukkelijk is overeengekomen en in de vrachtbrief is vermeld;
 - b) ontbreken of gebrekkigheid van de verpakking bij goederen, die door hun aard aan kwaliteitsverlies of beschadiging zijn blootgesteld, wanneer zij niet of slecht verpakt zijn;
 - c) behandeling, lading, stuwning of lossing van de goederen door de afzender, de geadresseerde of personen, die voor rekening van de afzender of de geadresseerde handelen;
 - d) de aard van bepaalde goederen, die door met deze aard zelf samenhangende oorzaken zijn blootgesteld hetzij aan geheel of gedeeltelijk verlies hetzij aan beschadiging, in het bijzonder door breuk, roest, bederf, uitdroging, lekkage, normaal kwaliteitsverlies, of optreden van ongedierte en knaagdieren;
 - e) onvolledigheid of gebrekkigheid van de merken of nummers der colli;
 - f) vervoer van levende dieren.
5. Indien ingevolge dit artikel de vervoerder niet aansprakelijk is voor sommige der factoren, die de schade hebben veroorzaakt, is hij slechts aansprakelijk in evenredigheid tot de mate, waarin de factoren waarvoor hij ingevolge dit artikel aansprakelijk is, tot de schade hebben bijgedragen.

Artikel 18

1. Het bewijs, dat het verlies, de beschadiging of de vertraging door één der in artikel 17, tweede lid, genoemde feiten is veroorzaakt, rust op de vervoerder.
2. Wanneer de vervoerder aantoont, dat, gelet op de omstandigheden van het geval, het verlies of de beschadiging een gevolg heeft kunnen zijn van een of meer van de in artikel 17, vierde lid, genoemde bijzondere gevaren, wordt vermoed dat deze daarvan de oorzaak zijn. De rechthebbende kan evenwel bewijzen, dat de schade geheel of gedeeltelijk niet door een van deze gevaren veroorzaakt is.
3. Het hierboven genoemde vermoeden bestaat niet in het in artikel 17, vierde lid, onder a, genoemde geval, indien zich een ongewoon groot tekort of een verlies van colli voordoet.
4. Indien het vervoer wordt bewerkstelligd door middel van een voertuig, ingericht om de goederen te onttrekken aan de invloed van hitte, koude, temperatuurverschillen of vochtigheid van de lucht, kan de

vervoerder geen beroep doen op het voorrecht van artikel 17, vierde lid, onder d, tenzij hij bewijst, dat alle maatregelen, waartoe hij, rekening houdende met de omstandigheden, verplicht was, zijn genomen met betrekking tot de keuze, het onderhoud en het gebruik van deze inrichtingen en dat hij zich heeft gericht naar de bijzondere instructies, die hem mochten zijn gegeven.

5. De vervoerder kan geen beroep doen op het voorrecht van artikel 17, vierde lid, onder f, tenzij hij bewijst, dat alle maatregelen, waartoe hij normaliter, rekening houdende met de omstandigheden, verplicht was, zijn genomen en dat hij zich heeft gericht naar de bijzondere instructies, die hem mochten zijn gegeven.

Artikel 19

Er is vertraging in de aflevering, wanneer de goederen niet zijn afgeleverd binnen de bedongen termijn of, bij gebreke van zulk een termijn, wanneer de werkelijke duur van het vervoer, zo men rekening houdt met de omstandigheden en met name, bij gedeeltelijke lading, met de tijd benodigd voor het verkrijgen van een volledige lading op de gebruikelijke voorwaarden, meer tijd vergt dan een goed vervoerder redelijkerwijs behoort te worden toegestaan.

Artikel 20

1. De rechthebbende kan, zonder enig nader bewijs, de goederen als verloren beschouwen, wanneer zij niet zijn afgeleverd binnen dertig dagen na afloop van de bedongen termijn, of, bij gebreke van zulk een termijn, binnen zestig dagen na de inontvangstneming van de goederen door de vervoerder.
2. De rechthebbende kan bij ontvangst van de schadevergoeding voor de verloren goederen schriftelijk verzoeken hem onmiddellijk te berichten ingeval de goederen worden teruggevonden in de loop van het jaar, volgende op de betaling der schadevergoeding. Dit verzoek wordt hem schriftelijk bevestigd.
3. Binnen dertig dagen na ontvangst van dit bericht kan de rechthebbende vorderen, dat de goederen aan hem worden afgeleverd tegen betaling van de volgens de vrachtbrief verschuldigde bedragen en tegen teruggave van de schadevergoeding, die hij heeft ontvangen, onder aftrek van de kosten, welke in deze schadevergoeding mochten zijn begrepen, en met behoud van alle rechten op schadevergoeding voor vertraging in de aflevering ingevolge artikel 23 en, indien toepasselijk, ingevolge artikel 26.
4. Bij gebreke hetzij van het verzoek, bedoeld in het tweede lid, hetzij van instructies gegeven binnen de termijn van dertig dagen, bedoeld in het derde lid, of ook, indien de goederen eerst meer dan een jaar na betaling van de schadevergoeding zijn teruggevonden, kan de vervoerder over de goederen beschikken overeenkomstig de wet van de plaats, waar deze zich bevinden.

Artikel 21

Indien de goederen aan de geadresseerde zijn afgeleverd zonder inning van het remboursement, dat door de vervoerder volgens de bepalingen van de vervoerovereenkomst zou moeten zijn ontvangen, is de vervoerder gehouden de afzender schadeloos te stellen tot ten hoogste het bedrag van het remboursement, onverminderd zijn verhaal op de geadresseerde.

Artikel 22

1. Indien de afzender aan de vervoerder gevaarlijke goederen aanbiedt, licht hij hem in over de juiste aard van het gevaar, dat zij opleveren, en geeft hij, zo nodig, de te nemen voorzorgsmaatregelen aan. Indien deze inlichting niet in de vrachtbrief is vermeld, staat het aan de afzender of de geadresseerde vrij met enig ander middel te bewijzen, dat de vervoerder kennis heeft gedragen van de juiste aard van het gevaar, dat het vervoer van de voornoemde goederen opleverde.
2. De gevaarlijke goederen, die niet, gegeven het bepaalde in het eerste lid van dit artikel, als zodanig aan de vervoerder bekend waren, kunnen op ieder ogenblik en op iedere plaats door de vervoerder worden gelost,

vernietigd of onschadelijk gemaakt en wel zonder enige schade- vergoeding; de afzender is bovendien aansprakelijk voor alle kosten en schaden, voortvloeiende uit de aanbieding ten vervoer of uit het vervoer zelf.

Artikel 23

1. Wanneer ingevolge de bepalingen van dit Verdrag een schadevergoeding voor geheel of gedeeltelijk verlies van de goederen ten laste van de vervoerder wordt gebracht, wordt deze schadevergoeding berekend naar de waarde van de goederen op de plaats en het tijdstip van de inontvangstneming.
2. De waarde van de goederen wordt vastgesteld volgens de beurskoers of, bij gebreke daarvan, volgens de gangbare marktprijs of, bij gebreke van een en ander, volgens de gebruikelijke waarde van goederen van dezelfde aard en kwaliteit.
3. De schadevergoeding kan evenwel niet meer bedragen dan 8,33 rekeneenheden voor elk ontbrekend kilogram bruto-gewicht.
4. Bovendien worden de vrachtprijs, de douanerechten en de overige met betrekking tot het vervoer der goederen gemaakte kosten, in geval van geheel verlies volledig en in geval van gedeeltelijk verlies naar verhouding, terugbetaald; verdere schadevergoeding is niet verschuldigd.
5. In geval van vertraging is, indien de rechthebbende bewijst, dat daardoor schade is ontstaan, de vervoerder gehouden voor deze schade een vergoeding te betalen, die niet meer kan bedragen dan de vrachtprijs.
6. Hogere vergoedingen kunnen slechts worden gevorderd in geval van aangifte van de waarde der goederen of van een bijzonder belang bij de aflevering, overeenkomstig de artikelen 24 en 26.
7. De in dit Verdrag genoemde rekeneenheid is het bijzondere trekkingsrecht zoals dit is omschreven door het Internationale Monetaire Fonds. Het in het derde lid van dit artikel genoemde bedrag wordt omgerekend in de nationale munteenheid van de Staat van het gerecht, waarvoor de vordering aanhangig is, volgens de waarde van die munteenheid op de datum van het vonnis of de datum, die de Partijen zijn overeengekomen. De waarde van de nationale munteenheid, uitgedrukt in bijzondere trekkingsrechten, van een Staat die lid is van het Internationale Monetaire Fonds, wordt berekend overeenkomstig de waarderingsmethode die door het Internationale Monetaire Fonds op de desbetreffende datum wordt toegepast voor zijn eigen verrichtingen en transacties. De waarde van de nationale munteenheid, uitgedrukt in bijzondere trekkingsrechten, van een Staat, die geen lid is van het Internationale Monetaire Fonds, wordt berekend op een door die Staat vastgestelde wijze.
8. Niettemin kan een Staat, die geen lid is van het Internationale Monetaire Fonds en waarvan de wet de toepassing van de bepalingen van het zevende lid van dit artikel niet toelaat, op het tijdstip van bekrachtiging van of toetreding tot het Protocol bij het CMR, of op enig tijdstip nadien, verklaren dat de in het derde lid van dit artikel bedoelde aansprakelijkheidsgrens, die op zijn grondgebied van toepassing is, 25 monetaire eenheden bedraagt. De in dit lid bedoelde monetaire eenheid komt overeen met 10/31 gram goud van een gehalte van 0,900. De omrekening van het in dit lid genoemde bedrag in de nationale munteenheid geschiedt volgens de wet van de betrokken Staat.
9. De in de laatste zin van het zevende lid van dit artikel genoemde berekening en de in het achtste lid van dit artikel genoemde omrekening geschieden op zodanige wijze, dat in de nationale munteenheid van de Staat zo veel mogelijk dezelfde werkelijke waarde tot uitdrukking komt voor het bedrag genoemd in het derde lid van dit artikel, als daarin uitgedrukt in rekeneenheden. Bij nederlegging van een in artikel 3 van het Protocol bij het CMR genoemde akte en telkens wanneer een verandering optreedt in hun wijze van berekening ingevolge het zevende lid van dit artikel of in het resultaat van de omrekening ingevolge het achtste lid van dit artikel,

delen de Staten de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties hun wijze van berekening dan wel het resultaat van de omrekening mede.

Artikel 24

De afzender kan tegen betaling van een overeengekomen toeslag in de vrachtbrief een waarde van de goederen aangeven, die het maximum, vermeld in het derde lid van artikel 23, overschrijdt. In dat geval treedt het aangegeven bedrag in de plaats van dit maximum.

Artikel 25

1. In geval van beschadiging vergoedt de vervoerder het bedrag van de waardevermindering, berekend naar de volgens artikel 23, eerste, tweede en vierde lid vastgestelde waarde der goederen.
2. De schadevergoeding belooft evenwel niet meer dan de volgende bedragen:
 - a) indien de gehele zending door de beschadiging in waarde is verminderd, het bedrag, dat zij zou hebben belopen in geval van geheel verlies;
 - b) indien slechts een gedeelte van de zending door de beschadiging in waarde is verminderd, het bedrag, dat zij zou hebben belopen in geval van verlies van het in waarde verminderd gedeelte.

Artikel 26

1. De afzender kan tegen betaling van een overeengekomen toeslag het bedrag van een bijzonder belang bij de aflevering voor het geval van verlies of beschadiging en voor dat van overschrijding van de overeengekomen termijn, vaststellen door vermelding van dit bedrag in de vrachtbrief.
2. Indien een bijzonder belang bij de aflevering is aangegeven, kan, onafhankelijk van de schadevergoedingen, bedoeld in de artikel 23, 24 en 25, en tot ten hoogste het bedrag van het aangegeven belang, een schadevergoeding worden gevorderd gelijk aan de bewezen bijkomende schade.

Artikel 27

1. De rechthebbende kan over het bedrag der schadevergoeding rente vorderen. Deze rente, ten bedrage van vijf procent per jaar, loopt vanaf de dag waarop de vordering schriftelijk bij de vervoerder is ingediend of, indien dit niet is geschied, vanaf de dag waarop zij in rechte aanhangig is gemaakt.
2. Wanneer de bedragen, die tot grondslag voor de berekening der schadevergoeding dienen, niet zijn uitgedrukt in de munt van het land, waar de betaling wordt gevorderd, geschiedt de omrekening volgens de koers van de dag en de plaats van betaling der schadevergoeding.

Artikel 28

1. Wanneer het verlies, de beschadiging of de vertraging, ontstaan in de loop van een aan dit Verdrag onderworpen vervoer, volgens de toepasselijke wet kan leiden tot een vordering, die niet op de vervoerovereenkomst is gegrond, kan de vervoerder zich beroepen op de bepalingen van dit Verdrag, die zijn aansprakelijkheid uitsluiten of de verschuldigde schadevergoedingen vaststellen of beperken.
2. Wanneer de niet op de vervoerovereenkomst berustende aansprakelijkheid voor verlies, beschadiging of vertraging, van één der personen voor wie de vervoerder ingevolge artikel 3 aansprakelijk is, in het geding is, kan deze persoon zich eveneens beroepen op de bepalingen van dit Verdrag, die de aansprakelijkheid van de vervoerder uitsluiten of de verschuldigde schade-vergoedingen vaststellen of beperken.

Artikel 29

1. De vervoerder heeft niet het recht om zich te beroepen op de bepalingen van dit hoofdstuk, die zijn aansprakelijkheid uitsluiten of beperken of die de bewijslast omkeren, indien de schade voortspuit uit zijn

opzet of uit schuld zijnerzijds, welke volgens de wet van het gerecht, waar de vordering aanhangig is, met opzet gelijkgesteld wordt.

2. Hetzelfde geldt bij opzet of schuld van de ondergeschikten van de vervoerder of van alle andere personen, van wier diensten hij voor de bewerkstelling van het vervoer gebruik maakt, wanneer deze ondergeschikten of deze andere personen handelen in de uit-oefening van hun werkzaamheden. In dat geval hebben deze ondergeschikten of andere personen eveneens niet het recht om zich, voor wat hun persoonlijke aansprakelijkheid betreft, te beroepen op de bepalingen van dit hoofdstuk, als omschreven in het eerste lid.

Artikel 30

1. Indien de geadresseerde de goederen in ontvangst heeft genomen zonder dat hij ten overstaan van de vervoerder de staat daarvan heeft vastgesteld of zonder dat hij, indien het zichtbare verliezen of beschadigingen betreft, uiterlijk op het ogenblik van de aflevering, of, indien het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft, binnen zeven dagen na de aflevering, zon- en feestdagen niet inbegrepen, voorbehouden ter kennis van de vervoerder heeft gebracht, waarin de algemene aard van het verlies of de beschadiging is aangegeven, wordt hij behoudens tegenbewijs geacht de goederen te hebben ontvangen in de staat als omschreven in de vrachtbrief. De bovenbedoelde voorbehouden moeten, indien het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft, schriftelijk worden gemaakt.
2. Wanneer de staat van de goederen door de geadresseerde ten overstaan van de vervoerder is vastgesteld, is geen tegenbewijs tegen het resultaat van deze vaststelling toegelaten, tenzij het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft en de geadresseerde schriftelijke voorbehouden ter kennis van de vervoerder heeft gebracht binnen zeven dagen, zon- en feestdagen niet inbegrepen, na deze vaststelling.
3. Bij vertraging in de aflevering is schadevergoeding alleen verschuldigd, indien binnen een termijn van 21 dagen nadat de goederen ter beschikking van de geadresseerde zijn gesteld, een schriftelijk voorbehoud ter kennis van de vervoerder is gebracht.
4. Bij het bepalen van de termijnen ingevolge dit artikel wordt de datum van aflevering of, al naar het geval, de datum van vaststelling of die van terbeschikkingstelling niet meegerekend.
5. De vervoerder en de geadresseerde verlenen elkaar alle redelijke faciliteiten voor de nodige vaststellingen en onderzoeken.

Artikel 31

1. Alle rechtsgedingen, waartoe het aan dit Verdrag onderworpen vervoer aanleiding geeft, kunnen door de eiser behalve voor de gerechten van de bij dit Verdrag partij zijnde landen, bij beding tussen partijen aangewezen, worden gebracht voor de gerechten van het land op het grondgebied waarvan:
 - a) de gedaagde zijn gewone verblijfplaats, zijn hoofdzetel of het filiaal of agentschap heeft, door bemiddeling waarvan de vervoervereenkomst is gesloten, of
 - b) de plaats van inontvangstneming der goederen of de plaats bestemd voor de aflevering der goederen, is gelegen; zij kunnen voor geen andere gerechten worden gebracht.
2. Wanneer in een rechtsgeding, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, een vordering aanhangig is voor een volgens dat lid bevoegd gerecht, of wanneer in een zodanig geding door een zodanig gerecht een uitspraak is gedaan, kan geen nieuwe vordering omtrent hetzelfde onderwerp tussen dezelfde partijen worden ingesteld, tenzij de uitspraak van het gerecht, waarvoor de eerste vordering aanhangig is gemaakt, niet vatbaar is voor tenuitvoerlegging in het land, waarin de nieuwe vordering wordt ingesteld.
3. Wanneer in een rechtsgeding, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, een uitspraak, gedaan door een gerecht van een bij het Verdrag partij zijnd land, in dat land uitvoerbaar is geworden, wordt zij eveneens uitvoerbaar in elk ander bij het Verdrag partij zijnd land, zodra de aldaar terzake voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld. Deze formaliteiten kunnen geen hernieuwde behandeling van de zaak meebrengen.
4. De bepalingen van het derde lid van dit artikel zijn van toepassing op uitspraken op tegenspraak gewezen, op uitspraken bij verstek en op schikkingen, aangegaan ten overstaan van de rechter, maar zij zijn niet van

toepassing op uitspraken die slechts bij voorraad uitvoerbaar zijn, noch op veroordelingen tot vergoeding van schaden en interessen, welke boven de kosten zijn uitgesproken tegen een eiser wegens de gehele of gedeeltelijke afwijzing van zijn vordering.

5. Van onderdanen van bij het Verdrag partij zijnde landen, die hun woonplaats of een bedrijf hebben in een van deze landen, kan geen zekerheidstelling voor de betaling der proceskosten worden gevorderd in rechtsgedingen, waartoe een aan dit Verdrag onderworpen vervoer aanleiding geeft.

Artikel 32

1. De rechtsvorderingen, waartoe een aan dit Verdrag onderworpen vervoer aanleiding geeft, verjaren door verloop van een jaar. In geval van opzet of van schuld, welke volgens de wet van het gerecht, waarvoor de vordering aanhangig is, met opzet gelijkgesteld wordt, is de verjaringstermijn drie jaar. De verjaring loopt:
 - a) in geval van gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging, vanaf de dag, waarop de goederen zijn afgeleverd;
 - b) in geval van volledig verlies, vanaf de dertigste dag na afloop van de bedongen termijn of, bij gebreke van zulk een termijn, vanaf de zestigste dag na de inontvangstneming van de goederen door de vervoerder;
 - c) in alle andere gevallen, na afloop van een termijn van drie maanden na de sluiting der vervoerovereenkomst.

De hierboven als begin van de verjaring aangegeven dag wordt niet begrepen in de verjaringstermijn.

2. Een schriftelijke vordering schorst de verjaring tot aan de dag, waarop de vervoerder de vordering schriftelijk afwijst en de daarbij gevoegde stukken terugzendt. In geval van gedeeltelijke aanvaarding van de vordering hervat de verjaring haar loop alleen voor het deel van de vordering, dat betwist blijft. Het bewijs van ontvangst van de vordering of van het antwoord en van het terugzenden der stukken rust op de partij, die dit feit inroept. Verdere, op hetzelfde onderwerp betrekking hebbende vorderingen schorsen de verjaring niet.
3. Met inachtneming van de bepalingen van het tweede lid, wordt de schorsing van de verjaring beheerst door de wet van het gerecht waarvoor de zaak aanhangig is. Hetzelfde geldt voor de stuiting van de verjaring.
4. Een verjaarde vordering kan ook niet meer in de vorm van een vordering in reconventie of van een exceptie worden geldend gemaakt.

Artikel 33

De vervoerovereenkomst kan een bepaling bevatten inzake het toekennen van bevoegdheid aan een scheidsgerecht, mits deze bepaling inhoudt, dat het scheidsgerecht dit Verdrag zal toepassen.

Toelichting

Sinds 1 september 2011 worden arbitrages die zijn aangemeld bij de Stichting Arbitrage voor Logistiek, uitgevoerd door het arbitrage-instituut TAMARA.

TAMARA is gespecialiseerd in het voeren van arbitrages op de terreinen transport, opslag, logistiek, internationale handel, scheepvaart en scheepsbouw. Om de belangen van het wegtransport en de logistieke dienstverlening te behartigen, zit Stichting vervoeradres in het bestuur van TAMARA.

Wenst u voor het beslechten van geschillen gebruik te maken van TAMARA? Dan kunt u de volgende arbitrageclausule opnemen in de vervoerovereenkomst:

'Alle geschillen die tussen in Nederland gevestigde partijen ontstaan met betrekking tot de onderhavige overeenkomst worden, met toepassing van het CMR-verdrag, beslecht overeenkomstig het reglement van de stichting TAMARA gevestigd te Rotterdam.'

Artikel 34

Indien een vervoer, onderworpen aan één enkele overeenkomst, wordt bewerkstelligd door opvolgende wegvervoerders, worden de tweede en ieder van de volgende vervoerders door inontvangstneming van de goederen en van de vrachtbrief partij bij de overeenkomst op de voorwaarden van de vrachtbrief en wordt ieder van hen aansprakelijk voor de bewerkstelling van het gehele vervoer.

Artikel 35

1. De vervoerder, die de goederen van de voorafgaande vervoerder in ontvangst neemt, overhandigt hem een gedateerd en ondertekend ontvangstbewijs. Hij moet zijn naam en adres op het tweede exemplaar van de vrachtbrief vermelden. Indien daartoe aanleiding is, tekent hij op dat exemplaar alsmede op het ontvangstbewijs soortgelijke voorbehouden aan als die, bedoeld in artikel 8, tweede lid.
2. De bepalingen van artikel 9 zijn op de betrekkingen tussen opvolgende vervoerders van toepassing.

Artikel 36

Behoudens in het geval van een eis in reconventie of van een exceptie, opgeworpen in een rechtsgeding inzake een eis, welke is gebaseerd op dezelfde vervoerovereenkomst, kan de vordering tot aansprakelijkstelling voor verlies, beschadiging of vertraging slechts worden gericht tegen de eerste vervoerder, de laatste vervoerder of de vervoerder, die het deel van het vervoer bewerkstelligde, gedurende hetwelk het feit, dat het verlies, de beschadiging of de vertraging heeft veroorzaakt, zich heeft voorgedaan; de vordering kan tegelijkertijd tegen verschillende van deze vervoerders worden ingesteld.

Artikel 37

De vervoerder, die een schadevergoeding heeft betaald uit hoofde van de bepalingen van dit Verdrag, heeft recht van verhaal voor de hoofdsom, rente en kosten tegen de vervoerders, die aan de uitvoering van de vervoerovereenkomst hebben deelgenomen, overeenkomstig de volgende bepalingen:

- a) de vervoerder, door wiens toedoen de schade is veroorzaakt, draagt de schadevergoeding alleen, onverschillig of deze door hemzelf of door een andere vervoerder is betaald;
- b) wanneer de schade is veroorzaakt door toedoen van twee of meer vervoerders, moet ieder van hen een bedrag betalen in verhouding tot zijn deel van de aansprakelijkheid; indien begroting van de delen der aansprakelijkheid niet mogelijk is, is ieder van hen aansprakelijk in verhouding tot het hem toekomende deel van de beloning voor het vervoer.
- c) indien niet kan worden vastgesteld, aan wie van de vervoerders de aansprakelijkheid moet worden toegerekend, wordt het bedrag van de schadevergoeding verdeeld tussen alle vervoerders, in de verhouding bepaald onder b).

Artikel 38

Indien één van de vervoerders insolvent is, wordt het door hem verschuldigde deel, dat hij niet heeft betaald, tussen alle andere vervoerders verdeeld in verhouding tot hun beloning.

Artikel 39

1. De vervoerder, op wie verhaal wordt uitgeoefend ingevolge de artikelen 37 en 38, is niet gerechtigd de gegrondheid van de betaling door de vervoerder, die het verhaal uitoefent, te betwisten, wanneer de schadevergoeding is vastgesteld bij rechterlijke uitspraak, mits hij behoorlijk van het rechtsgeding in kennis is gesteld en hij gelegenheid heeft gehad om daarin zich te voegen of tussen te komen.

2. De vervoerder, die verhaal wil uitoefenen, kan zulks doen voor het bevoegde gerecht van het land, waarin één van de betrokken vervoerders zijn gewone verblijfplaats, zijn hoofdzetel of het filiaal of agentschap heeft, door bemiddeling waarvan de vervoerovereenkomst is gesloten. Het verhaal kan in een en hetzelfde geding tegen alle betrokken vervoerders worden gericht.
3. De bepalingen van artikel 31, derde en vierde lid, zijn van toepassing op rechterlijke uitspraken, gegeven terzake van het verhaal ingevolge de artikelen 37 en 38.
4. De bepalingen van artikel 32 zijn van toepassing op het verhaal tussen vervoerders. De verjaring loopt evenwel hetzij vanaf de dag van een rechterlijke einduitspraak tot vaststelling van de ingevolge de bepalingen van dit Verdrag te betalen schadevergoeding hetzij, bij gebreke van zulk een uitspraak, vanaf de dag waarop de betaling is geschied.

Artikel 40

De vervoerders kunnen onderling een van de artikelen 37 en 38 afwijkende regeling bedingen.

Artikel 41

1. Behoudens de bepalingen van artikel 40 is nietig ieder beding, dat middellijk of onmiddellijk afwijkt van de bepalingen van dit Verdrag. De nietigheid van dergelijke bedingen heeft niet de nietigheid van de overige bepalingen van de overeenkomst tot gevolg.
2. In het bijzonder is nietig ieder beding, door hetwelk de vervoerder zich de rechten uit de verzekering der goederen laat overdragen of ieder ander beding van dergelijke strekking, evenals ieder beding, dat de bewijslast verplaatst.

Artikel 42

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening of toetreding door landen die lid zijn van de Economische Commissie voor Europa en landen, die overeenkomstig paragraaf 8 van het mandaat van deze Commissie met raadgevende stem tot de Commissie zijn toegelaten.
2. De landen, die overeenkomstig paragraaf 11 van het mandaat van deze Commissie aan zekere werkzaamheden van de Economische Commissie voor Europa kunnen deelnemen, kunnen partij bij dit Verdrag worden door toetreding na de inwerkingtreding.
3. Het Verdrag zal voor ondertekening openstaan tot en met 31 augustus 1956. Na deze datum zal het openstaan voor toetreding.
4. Dit Verdrag zal worden bekrachtigd.
5. Bekrachtiging of toetreding geschiedt door nederlegging van een akte bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 43

1. Dit Verdrag treedt in werking op de negentigste dag, nadat vijf landen, als bedoeld in het eerste lid van artikel 42, hun akte van bekrachtiging of van toetreding hebben nedergelegd.
2. Voor ieder land, dat het Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt, nadat vijf landen hun akte van bekrachtiging of van toetreding hebben nedergelegd, treedt dit Verdrag in werking op de negentigste dag na de nederlegging van de akte van bekrachtiging of toetreding door het genoemde land.

Artikel 44

1. Iedere Verdragsluitende Partij kan dit Verdrag opzeggen door middel van een tot de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving.
2. De opzegging heeft rechtsgevolg twaalf maanden na de datum, waarop de Secretaris-Generaal de kennisgeving heeft ontvangen.

Artikel 45

Indien na de inwerkingtreding van dit Verdrag het aantal Verdragsluitende Partijen tengevolge van opzeggingen is teruggebracht tot minder dan vijf, houdt de werking van dit Verdrag op van de datum af, waarop de laatste opzegging rechtsgevolg heeft.

Artikel 46

1. Ieder land kan bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of toetreding of te eniger tijd daarna, door middel van een tot de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving verklaren, dat dit Verdrag van toepassing zal zijn op alle of een deel van de gebieden, welke internationale betrekkingen het behartigt. Het Verdrag is op het gebied of de gebieden, vermeld in de kennisgeving, van toepassing met ingang van de negentigste dag na de ontvangst van deze kennisgeving door de Secretaris-Generaal of, indien het Verdrag op die datum nog niet in werking is getreden, met ingang van de dag der inwerkingtreding.

2. Ieder land, dat overeenkomstig het vorige lid een verklaring heeft afgelegd, waardoor dit Verdrag van toepassing wordt op een gebied, welks internationale betrekkingen het behartigt, kan overeenkomstig artikel 44 het Verdrag, voor wat dat gebied betreft, opzeggen.

Artikel 47

Ieder geschil tussen twee of meer Verdragsluitende Partijen betreffende de uitleg of de toepassing van dit Verdrag, dat de Partijen niet door middel van onderhandelingen of door andere middelen hebben kunnen regelen, kan op verzoek van één der betrokken Verdragsluitende Partijen ter beslissing worden voorgelegd aan het Internationale Gerechtshof.

Artikel 48

1. Iedere Verdragsluitende Partij kan op het tijdstip, waarop zij dit Verdrag ondertekent of bekrachtigt of ertoe toetreedt, verklaren dat zij zich niet door artikel 47 van het Verdrag gebonden acht. De andere Verdragsluitende Partijen zijn niet door artikel 47 gebonden tegenover een Verdragsluitende Partij, die zulk een voorbehoud heeft gemaakt.
2. Iedere Verdragsluitende Partij die een voorbehoud overeenkomstig het eerste lid heeft gemaakt, kan te allen tijde dit voorbehoud intrekken door een tot de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving.
3. Geen enkel ander voorbehoud ten aanzien van dit Verdrag is toegestaan.

Artikel 49

1. Nadat dit Verdrag gedurende drie jaar in werking is geweest, kan iedere Verdragsluitende Partij door middel van een tot de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving de bijeenroeping verzoeken van een conferentie teneinde dit Verdrag te herzien.
De Secretaris-Generaal geeft van dit verzoek kennis aan alle Verdragsluitende Partijen en roept een conferentie tot herziening bijeen, indien binnen een termijn van vier maanden na de door hem gedane kennisgeving, ten minste één vierde van de Verdragsluitende Partijen hun instemming met dit verzoek aan hem hebben medegedeeld.
2. Indien een conferentie wordt bijeengeroepen overeenkomstig het vorige lid, stelt de Secretaris-Generaal alle Verdragsluitende Partijen daarvan in kennis en nodigt hij hen uit binnen een termijn van drie maanden voorstellen in te dienen welke zij door de conferentie wensen bestudeerd te zien. De Secretaris-Generaal deelt de voorlopige agenda van de conferentie alsmede de tekst van die voorstellen tenminste drie maanden vóór de openingsdatum van de conferentie aan alle Verdragsluitende Partijen mede.
3. De Secretaris-Generaal nodigt voor iedere conferentie, bijeengeroepen overeenkomstig dit artikel, alle landen uit, die zijn bedoeld in het eerste lid van artikel 42, alsmede de landen die partij bij het Verdrag zijn geworden door toepassing van het tweede lid van artikel 42.

Artikel 50

Behalve de kennisgevingen ingevolge artikel 49 geeft de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties aan de in het eerste lid van artikel 42 bedoelde landen, alsmede aan de landen, die partij bij het Verdrag zijn geworden door toepassing van het tweede lid van artikel 42, kennis van:

- a) de bekrachtigingen en toetredingen ingevolge artikel 42;
- b) de data, waarop dit Verdrag in werking treedt overeenkomstig artikel 43;
- c) de opzeggingen ingevolge artikel 44;
- d) het overeenkomstig artikel 45 buiten werking treden van dit Verdrag;
- e) de overeenkomstig artikel 46 ontvangen kennisgevingen;
- f) de overeenkomstig het eerste en tweede lid van artikel 48 ontvangen verklaringen en kennisgevingen.

Artikel 51

Na 31 augustus 1956 wordt het origineel van dit Verdrag nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die aan elke van de in het eerste en tweede lid van artikel 42, bedoelde landen gewaarmerkte afschriften doet toekomen. Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend. Gedaan te Genève, de negentiende mei negentienhonderd zesenvijftig, in een enkel exemplaar in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Op onafhankelijke en onpartijdige wijze ondersteunt Stichting Vervoeradres de gemeenschappelijke belangen van verladers en vervoerders op privaatrechtelijk en publiekrechtelijk terrein. Door het aanbieden van standaarden voor juridische documenten (vrachtbrieven) en teksten (algemene voorwaarden en voorbeeld clausules / overeenkomsten) worden vervoerders en verladers ondersteund bij het op juridisch juiste en evenwichtige wijze sluiten van vervoerovereenkomsten. Gebruik van de standaarden vermindert het aantal conflicten over de feitelijke uitvoering van logistieke contracten. De standaarden dragen bij aan het voorkomen van inbreuken op de wet.

Beurtvaartadres

Teneinde administratieve lasten terug te dringen in de logistieke sector faciliteert Beurtvaartadres haar klanten door optimale begeleiding bij het gebruik van haar dienstenpakket. Dit doet zij door de klant te ontzorgen met intuïtieve, digitale, oplossingen en kennissessies voor optimaal gebruik van de (standaard) documenten.

De toekomst van Beurtvaartadres in de logistieke keten ligt besloten in het weten te realiseren van meerwaarde in de keten door het verzorgen, faciliteren, verstrekken, onderling uitwisselen en bewaren van (data)gegevens van logistieke transacties. Dit doen we als autoriteit in uitgifte van logistieke formulieren.

Stichting Vervoeradres

Centraal Bureau voor de
Rijn- & Binnenvaart

e:ofenedex

The Hague-Visby Rules - The Hague Rules as Amended by the Brussels Protocol 1968

multilateral

copy @ lexmercatoria.org

Copyright © 1968 multilateral

Contents

The Hague-Visby Rules - The Hague Rules as Amended by the Brussels Protocol	
1968	1
Article I	1
Article II	1
Article III	1
Article IV	3
Article IV bis	5
Article V	6
Article VI	6
Article VII	6
Article VIII	7
Article IX	7
Article X	7
Metadata	8
SiSU Metadata, document information	8

The Hague-Visby Rules - The Hague Rules as Amended by the Brussels Protocol 1968

Article I

In these Rules the following words are employed, with the meanings set out below:

(a) 'Carrier' includes the owner or the charterer who enters into a contract of carriage with a shipper.

(b) 'Contract of carriage' applies only to contracts of carriage covered by a bill of lading or any similar document of title, in so far as such document relates to the carriage of goods by sea, including any bill of lading or any similar document as aforesaid issued under or pursuant to a charter party from the moment at which such bill of lading or similar document of title regulates the relations between a carrier and a holder of the same.

(c) 'Goods' includes goods, wares, merchandise, and articles of every kind whatsoever except live animals and cargo which by the contract of carriage is stated as being carried on deck and is so carried.

(d) 'Ship' means any vessel used for the carriage of goods by sea.

(e) 'Carriage of goods' covers the period from the time when the goods are loaded on to the time they are discharged from the ship.

Article II

Subject to the provisions of Article VI, under every contract of carriage of goods by sea the carrier, in relation to the loading, handling, stowage, carriage, custody, care and discharge of such goods, shall be subject to the responsibilities and liabilities and entitled to the rights and immunities hereinafter set forth.

Article III

1. The carrier shall be bound before and at the beginning of the voyage to exercise due diligence to:

(a) Make the ship seaworthy;

(b) Properly man, equip and supply the ship;

(c) Make the holds, refrigerating and cool chambers, and all other parts of the ship in which goods are carried, fit and safe for their reception, carriage and preservation.

2. Subject to the provisions of Article IV, the carrier shall properly and carefully load, handle, stow, carry, keep, care for, and discharge the goods carried.

3. After receiving the goods into his charge the carrier or the master or agent of the

carrier shall, on demand of the shipper, issue to the shipper a bill of lading showing among other things:

(a) The leading marks necessary for identification of the goods as the same are furnished in writing by the shipper before the loading of such goods starts, provided such marks are stamped or otherwise shown clearly upon the goods if uncovered, or on the cases or coverings in which such goods are contained, in such a manner as should ordinarily remain legible until the end of the voyage. 18

(b) Either the number of packages or pieces, or the quantity, or weight, as the case may be, as furnished in writing by the shipper. 19

(c) The apparent order and condition of the goods. 20

Provided that no carrier, master or agent of the carrier shall be bound to state or show in the bill of lading any marks, number, quantity or weight which he has reasonable ground for suspecting not accurately to represent the goods actually received, or which he has had no reasonable means of checking. 21

4. Such a bill of lading shall be prima facie evidence of the receipt by the carrier of the goods as therein described in accordance with paragraph 3 (a), (b) and (c). However, proof to the contrary shall not be admissible when the bill of lading has been transferred to a third party acting in good faith. 22

5. The shipper shall be deemed to have guaranteed to the carrier the accuracy at the time of shipment of the marks, number, quantity and weight, as furnished by him, and the shipper shall indemnify the carrier against all loss, damages and expenses arising or resulting from inaccuracies in such particulars. The right of the carrier to such indemnity shall in no way limit his responsibility and liability under the contract of carriage to any person other than the shipper. 23

6. Unless notice of loss or damage and the general nature of such loss or damage be given in writing to the carrier or his agent at the port of discharge before or at the time of the removal of the goods into the custody of the person entitled to delivery thereof under the contract of carriage, or, if the loss or damage be not apparent, within three days, such removal shall be prima facie evidence of the delivery by the carrier of the goods as described in the bill of lading. 24

The notice in writing need not be given if the state of the goods has, at the time of their receipt, been the subject of joint survey or inspection. 25

Subject to paragraph 6bis the carrier and the ship shall in any event be discharged from all liability whatsoever in respect of the goods, unless suit is brought within one year of their delivery or of the date when they should have been delivered. This period, may however, be extended if the parties so agree after the cause of action has arisen. 26

In the case of any actual or apprehended loss or damage the carrier and the receiver shall give all reasonable facilities to each other for inspecting and tallying the goods. 27

6 bis. An action for indemnity against a third person may be brought even after the 28

expiration of the year provided for in the preceding paragraph if brought within the time allowed by the law of the Court seized of the case. However, the time allowed shall be not less than three months, commencing from the day when the person bringing such action for indemnity has settled the claim or has been served with process in the action against himself.

7, After the goods are loaded the bill of lading to be issued by the carrier, master, or agent of the carrier, to the shipper shall, if the shipper so demands be a 'shipped' bill of lading, provided that if the shipper shall have previously taken up any document of title to such goods, he shall surrender the same as against the issue of the 'shipped' bill of lading, but at the option of the carrier such document of title may be noted at the port of shipment by the carrier, master, or agent with the name or names of the ship or ships upon which the goods have been shipped and the date or dates of shipment, and when so noted, if it shows the particulars mentioned in paragraph 3 of Article III, shall for the purpose of this article be deemed to constitute a 'shipped' bill of lading.

8. Any clause, covenant, or agreement in a contract of carriage relieving the carrier or the ship from liability for loss or damage to, or in connection with, goods arising from negligence, fault, or failure in the duties and obligations provided in this article or lessening such liability otherwise than as provided in these Rules, shall be null and void and of no effect. A benefit of insurance in favour of the carrier or similar clause shall be deemed to be a clause relieving the carrier from liability.

Article IV

1. Neither the carrier nor the ship shall be liable for loss or damage arising or resulting from unseaworthiness unless caused by want of due diligence on the part of the carrier to make the ship seaworthy, and to secure that the ship is properly manned, equipped and supplied, and to make the holds, refrigerating and cool chambers and all other parts of the ship in which goods are carried fit and safe for their reception, carriage and preservation in accordance with the provisions of paragraph 1 of Article III. Whenever loss or damage has resulted from unseaworthiness the burden of proving the exercise of due diligence shall be on the carrier or other person claiming exemption under this article.

2. Neither the carrier nor the ship shall be responsible for loss or damage arising or resulting from:

(a) Act, neglect, or default of the master, mariner, pilot, or the servants of the carrier in the navigation or in the management of the ship.

(b) Fire, unless caused by the actual fault or privity of the carrier.

(c) Perils, dangers and accidents of the sea or other navigable waters.

(d) Act of God.

(e) Act of war.

(f) Act of public enemies.

- (g) Arrest or restraint of princes, rulers or people, or seizure under legal process. 40
- (h) Quarantine restrictions. 41
- (i) Act or omission of the shipper or owner of the goods, his agent or representative. 42
- (j) Strikes or lockouts or stoppage or restraint of labour from whatever cause, whether partial or general. 43
- (k) Riots and civil commotions. 44
- (l) Saving or attempting to save life or property at sea. 45
- (m) Wastage in bulk of weight or any other loss or damage arising from inherent defect, quality or vice of the goods. 46
- (n) Insufficiency of packing. 47
- (o) Insufficiency or inadequacy of marks. 48
- (p) Latent defects not discoverable by due diligence. 49
- (q) Any other cause arising without the actual fault or privity of the carrier, or without the fault or neglect of the agents or servants of the carrier, but the burden of proof shall be on the person claiming the benefit of this exception to show that neither the actual fault or privity of the carrier nor the fault or neglect of the agents or servants of the carrier contributed to the loss or damage. 50
3. The shipper shall not be responsible for loss or damage sustained by the carrier or the ship arising or resulting from any cause without the act, fault or neglect of the shipper, his agents or his servants. 51
4. Any deviation in saving or attempting to save life or property at sea or any reasonable deviation shall not be deemed to be an infringement or breach of these Rules or of the contract of carriage, and the carrier shall not be liable for any loss or damage resulting therefrom. 52
- 5 (a) Unless the nature and value of such goods have been declared by the shipper before shipment and inserted in the bill of lading, neither the carrier nor the ship shall in any event be or become liable for any loss or damage to or in connection with the goods in an amount exceeding the equivalent of 666.67 units of account per package or unit or units of account per kilo of gross weight of the goods lost or damaged, whichever is the higher. 53
- (b) The total amount recoverable shall be calculated by reference to the value of such goods at the place and time at which the goods are discharged from the ship in accordance with the contract or should have been so discharged. 54
- The value of the goods shall be fixed according to the commodity exchange price, or, if there be no such price, according to the current market price, or, if there be no commodity exchange price or current market price, by reference to the normal value of goods of the same kind and quality. 55

(c) Where a container, pallet or similar article of transport is used to consolidate goods, the number of packages or units enumerated in the bill of lading as packed in such article of transport shall be deemed the number of packages or units for the purpose of this paragraph as far as these packages or units are concerned. Except as aforesaid such article of transport shall be considered the package or unit. 56

(d) The unit of account mentioned in this Article is the special drawing right as defined by the International Monetary Fund. The amounts mentioned in h_visby/art/art04_5asub-paragraph (a) of this paragraph shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency on a date to be determined by the law of the Court seized of the case. 57

(e) Neither the carrier nor the ship shall be entitled to the benefit of the limitation of liability provided for in this paragraph if it is proved that the damage resulted from an act or omission of the carrier done with intent to cause damage, or recklessly and with knowledge that damage would probably result. 58

(f) The declaration mentioned in sub-paragraph (a) of this paragraph, if embodied in the bill of lading, shall be prima facie evidence, but shall not be binding or conclusive on the carrier. 59

(g) By agreement between the carrier, master or agent of the carrier and the shipper other maximum amounts than those mentioned in sub-paragraph (a) of this paragraph may be fixed, provided that no maximum amount so fixed shall be less than the appropriate maximum mentioned in that sub-paragraph. 60

(h) Neither the carrier nor the ship shall be responsible in any event for loss or damage to, or in connection with, goods if the nature or value thereof has been knowingly misstated by the shipper in the bill of lading. 61

6. Goods of an inflammable, explosive or dangerous nature to the shipment whereof the carrier, master or agent of the carrier has not consented with knowledge of their nature and character, may at any time before discharge be landed at any place, or destroyed or rendered innocuous by the carrier without compensation and the shipper of such goods shall be liable for all damages and expenses directly or indirectly arising out of or resulting from such shipment. If any such goods shipped with such knowledge and consent shall become a danger to the ship or cargo, they may in like manner be landed at any place, or destroyed or rendered innocuous by the carrier without liability on the part of the carrier except to general average, if any. 62

Article IV bis 63

1. The defences and limits of liability provided for in these Rules shall apply in any action against the carrier in respect of loss or damage to goods covered by a contract of carriage whether the action be founded in contract or in tort. 64

2. If such an action is brought against a servant or agent of the carrier (such servant or agent not being an independent contractor), such servant or agent shall be entitled to 65

avail himself of the defences and limits of liability which the carrier is entitled to invoke under these Rules.

3. The aggregate of the amounts recoverable from the carrier, and such servants and agents, shall in no case exceed the limit provided for in these Rules. 66

4. Nevertheless, a servant or agent of the carrier shall not be entitled to avail himself of the provisions of this article, if it is proved that the damage resulted from an act or omission of the servant or agent done with intent to cause damage or recklessly and with knowledge that damage would probably result. 67

Article V 68

A carrier shall be at liberty to surrender in whole or in part all or any of his rights and immunities or to increase any of his responsibilities and obligations under these Rules, provided such surrender or increase shall be embodied in the bill of lading issued to the shipper. The provisions of these Rules shall not be applicable to charter parties, but if bills of lading are issued in the case of a ship under a charter party they shall comply with the terms of these Rules. Nothing in these Rules shall be held to prevent the insertion in a bill of lading of any lawful provision regarding general average. 69

Article VI 70

Notwithstanding the provisions of the preceding articles, a carrier, master or agent of the carrier and a shipper shall in regard to any particular goods be at liberty to enter into any agreement in any terms as to the responsibility and liability of the carrier for such goods, and as to the rights and immunities of the carrier in respect of such goods, or his obligation as to seaworthiness, so far as this stipulation is not contrary to public policy, or the care or diligence of his servants or agents in regard to the loading, handling, stowage, carriage, custody, care and discharge of the goods carried by sea, provided that in this case no bill of lading has been or shall be issued and that the terms agreed shall be embodied in a receipt which shall be a non-negotiable document and shall be marked as such. 71

An agreement so entered into shall have full legal effect. 72

Provided that this article shall not apply to ordinary commercial shipments made in the ordinary course of trade, but only to other shipments where the character or condition of the property to be carried or the circumstances, terms and conditions under which the carriage is to be performed are such as reasonably to justify a special agreement. 73

Article VII 74

Nothing herein contained shall prevent a carrier or a shipper from entering into any agreement, stipulation, condition, reservation or exemption as to the responsibility and liability of the carrier or the ship for the loss or damage to, or in connection with, the 75

custody and care and handling of goods prior to the loading on, and subsequent to the discharge from, the ship on which the goods are carried by sea.

Article VIII

76

The provisions of these Rules shall not affect the rights and obligations of the carrier under any statute for the time being in force relating to the limitation of the liability of owners of sea-going vessels.

77

Article IX

78

These Rules shall not affect the provisions of any international Convention or national law governing liability for nuclear damage.

79

Article X

80

The provisions of these Rules shall apply to every bill of lading relating to the carriage of goods between ports in two different States if

81

(a) the bill of lading is issued in a contracting State, or

82

(b) the carriage is from a port in a contracting State, or

83

(c) the contract contained in or evidenced by the bill of lading provides that these Rules or legislation of any State giving effect to them are to govern the contract;

84

whatever may be the nationality of the ship, the carrier, the shipper, the consignee, or any other interested person.

85

(The last two paragraphs of this Article are not reproduced. They require contracting States to apply the Rules to bills of lading mentioned in the Article and authorise them to apply the Rules to other bills of lading).

86

(Article 11 to 16 of the International Convention for the unification of certain rules of law relating to bills of lading signed at Brussels on August 25, 1974 are not reproduced. They deal with the coming into force of the Convention, procedure for ratification, accession and denunciation and the right to call for a fresh conference to consider amendments to the Rules contained in the Convention).

87

Metadata

SiSU Metadata, document information

Document Manifest @:

`<http://www.jus.uio.no/lm/sea.carriage.hague.visby.rules.1968/sisu_manifest.html>`

Title: The Hague-Visby Rules - The Hague Rules as Amended by the Brussels Protocol 1968

Creator: multilateral

Rights: Copyright (C) 1968 multilateral

Publisher: SiSU `<http://www.jus.uio.no/sisu>` (this copy)

Date: 1968

Topics Registered: carriage:goods:sea:liability

Version Information

Sourcefile: sea.carriage.hague.visby.rules.1968.sst

Filetype: SiSU text 2.0

Source Digest: SHA256(sea.carriage.hague.visby.rules.1968.sst)=7286191afc7dcebc62a68079f1a744a498c33839-6927d1fd202cdd16e5ad6cc9

Skin Digest: SHA256(skin_lm.rb)=5acda64a9532f9ef6b71693da2b471d4efac2f23a8499e68de066eec8ea9b8e9

Generated

Document (dal) last generated: Tue Sep 21 17:31:55 -0400 2010

Generated by: SiSU 2.6.3 of 2010w30/3 (2010-07-28)

Ruby version: ruby 1.8.7 (2010-08-16 patchlevel 302) [i486-linux]

Organisation intergouvernementale
pour les transports internationaux
ferroviaires (OTIF)

Zwischenstaatliche Organisation
für den internationalen
Eisenbahnverkehr (OTIF)

Intergovernmental Organisation
for International Carriage
by Rail (OTIF)

COTIF 1999

**Verdrag betreffende het
internationale
spoorwegvervoer**

**zoals gewijzigd bij het
Protocol van Vilnius van
kracht vanaf 1 juli 2006**

van toepassing vanaf 1 januari 2011

Organisation intergouvernementale
pour les transports internationaux
ferroviaires (OTIF)

Zwischenstaatliche Organisation
für den internationalen
Eisenbahnverkehr (OTIF)

Intergovernmental Organisation
for International Carriage
by Rail (OTIF)

COTIF 1999

Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer

zoals gewijzigd bij het Protocol van Vilnius van kracht vanaf 1 juli 2006 en met wijzigingen van de artikelen 9 en 27 van het Verdrag en van de Aansluitingen B (CIM), E (CUI), F (APTU) en G (ATMF) bij het Verdrag aangenomen door de Herzieningscommissie tijdens haar 24^e zitting alsmede van Aansluiting C (RID) bij het Verdrag aangenomen door de Commissie van deskundigen inzake RID tijdens haar 47^e en 48^e zitting.

Gryphenhübeliweg 30, CH - 3006 Berne

Phone : + 41 31 359 10 10
Fax : + 41 31 359 10 11
E-mail : info@otif.org
Internet : www.otif.org

Contents

Protocol van 3 juni 1999 Houdende wijziging van het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF) van 9 mei 1980 (Protocol 1999)		16
Artikel 1	Nieuwe versie van het Verdrag	17
Artikel 2	Voorlopige depositaris	17
Artikel 3	Ondertekening. Bekrachtiging. Aanvaarding. Goedkeuring. Toetreding	17
Artikel 4	Inwerkingtreding	18
Artikel 5	Verklaringen en voorbehouden	18
Artikel 6	Overgangsbepalingen	18
Artikel 7	Teksten van het Protocol	20
 Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF) van 9 mei 1980 in de versie van het Protocol van wijziging van 3 juni 1999		 23
Titel I	Algemene bepalingen	23
Artikel 1	Intergouvernementele organisatie	23
Artikel 2	Doel van de Organisatie	23
Artikel 3	Internationale samenwerking	24
Artikel 4	Overname en overdracht van bevoegdheden	25
Artikel 5	Bijzondere verplichtingen van de Lidstaten	25
Artikel 6	Uniforme regelen	26
Artikel 7	Omschrijving van het begrip “Verdrag”	26
Titel II	Gemeenschappelijke bepalingen	27
Artikel 8	Nationaal recht	27
Artikel 9	Rekeneenheid	27
Artikel 10	Aanvullende bepalingen	27
Artikel 11	Gerechtelijke zekerheidstelling	28
Artikel 12	Tenuitvoerlegging van uitspraken. Beslaglegging	28
Title III	Structure and Functioning	29
Article 13	Organs	29
Artikel 14	Algemene Vergadering	29
Artikel 15	Comité van Beheer	31
Artikel 16	Commissies	33
Artikel 17	Herzieningscommissie	35
Artikel 18	Commissie van RID-deskundigen	35

Artikel 19	Commissie vergemakkelijking spoorwegverkeer	35
Artikel 20	Commissie van technisch deskundigen	35
Artikel 21	Secretaris-Generaal	36
Artikel 22	Personeel van de Organisatie	37
Artikel 23	Tijdschrift	37
Artikel 24	Lijsten van de lijnen	38
Titel IV	Financiën	39
Artikel 25	Werkprogramma. Begroting. Rekeningen. Verslag	39
Artikel 26	Financiering van de uitgaven	39
Artikel 27	Controle van de boekhouding	40
Titel V	Arbitrage	42
Artikel 28	Bevoegdheid	42
Artikel 29	Arbitrageovereenkomst. Griffie	43
Artikel 30	Scheidsmannen	43
Artikel 31	Procedure. Kosten	44
Artikel 32	Verjaring. Uitvoerbaarheid	44
Titel VI	Wijziging van het Verdrag	45
Artikel 33	Bevoegdheid	45
Artikel 34	Besluiten van de Algemene Vergadering	46
Artikel 35	Besluiten van de Commissies	47
Titel VII	Slotbepalingen	48
Artikel 36	Depositaris	48
Artikel 37	Toetreding tot het Verdrag	48
Artikel 38	Toetreding door regionale organisaties voor economische integratie	49
Artikel 39	Geassocieerde leden	49
Artikel 40	Schorsing van het lidmaatschap	50
Artikel 41	Opzegging van het Verdrag	50
Artikel 42	Verklaringen en voorbehouden met betrekking tot het Verdrag	50
Artikel 43	Opheffing van de Organisatie	51
Artikel 44	Overgangsbepaling	51
Artikel 45	Teksten van het Verdrag	51

Protocol over de voorrechten en immuniteiten van de Intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer (OTIF)		52
Artikel 1	Immunititeit van rechtsmacht, executie en beslag	52
Artikel 2	Bescherming tegen onteigening	52
Artikel 3	Vrijstelling van belastingen	52
Artikel 4	Vrijstelling van rechten en heffingen	53
Artikel 5	Officiële werkzaamheden	53
Artikel 6	Geldverkeer	53
Artikel 7	Berichtenverkeer	53
Artikel 8	Voorrechten en immuniteiten van de vertegenwoordigers van de Staten	53
Artikel 9	Voorrechten en immuniteiten van de personeelsleden van de Organisatie	54
Artikel 10	Voorrechten en immuniteiten van de deskundigen	55
Artikel 11	Doel van de verleende voorrechten en immuniteiten	55
Artikel 12	Voorkoming van misbruik	56
Artikel 13	Behandeling van eigen onderdanen	56
Artikel 14	Aanvullende overeenkomsten	56
Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van reizigers (CIV – Aangangsel A bij het Verdrag)		57
Titel I	Algemene bepalingen	57
Artikel 1	Toepassingsgebied	57
Artikel 2	Verklaring betreffende de aansprakelijkheid in geval van dood en letsel van reizigers	58
Artikel 3	Begripsomschrijvingen	58
Artikel 4	Afwijkingen	59
Artikel 5	Dwingend recht	59
Titel II	Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst	59
Artikel 6	Vervoerovereenkomst	59
Artikel 7	Vervoerbewijs	60
Artikel 8	Betaling en terugbetaling van de vervoerprijs	60
Artikel 9	Recht op vervoer. Uitsluiting van vervoer	60
Artikel 10	Naleving van overheidsvoorschriften	61
Artikel 11	Uitvallen en vertraging van een trein. Missen van een aansluiting	61

Titel III	Vervoer van handbagage, dieren, bagage en voertuigen	61
Hoofdstuk I	Gemeenschappelijke bepalingen	61
Artikel 12	Toegelaten voorwerpen en dieren	61
Artikel 13	Onderzoek	62
Artikel 14	Naleving van overheidsvoorschriften	62
Hoofdstuk II	Handbagage en dieren	62
Artikel 15	Toezicht	62
Hoofdstuk	III Bagage	62
Artikel 16	Aanbieding ten vervoer van bagage	62
Artikel 17	Bagagebewijs	63
Artikel 18	Inschrijving en vervoer	63
Artikel 19	Betaling van de prijs voor het vervoer van bagage	64
Artikel 20	Merken van de bagage	64
Artikel 21	Recht om over de bagage te beschikken	64
Artikel 22	Aflevering	64
Hoofdstuk	IV Voertuigen	65
Artikel 23	Vervoervoorwaarden	65
Artikel 24	Vervoerbewijs	65
Artikel 25	Toepasselijk recht	66
Titel IV	Aansprakelijkheid van de vervoerder	66
Hoofdstuk I	Aansprakelijkheid in geval van dood en letsel van reizigers	66
Artikel 26	Aansprakelijkheidsgronden	66
Artikel 27	Schadevergoeding in geval van dood	67
Artikel 28	Schadevergoeding in geval van letsel	67
Artikel 29	Vergoeding van andere personenschade	67
Artikel 30	Wijze en hoogte van de schadevergoeding in geval van dood of letsel	68
Artikel 31	Andere vervoermiddelen	68
Hoofdstuk II	Aansprakelijkheid in geval van niet-nakoming van de dienstregeling	68
Artikel 32	Aansprakelijkheid in geval van uitvallen, vertraging van een trein of gemiste aansluiting	68

Hoofdstuk III	Aansprakelijkheid voor handbagage, dieren, bagage en voertuigen	69
Afdeling 1	Handbagage en dieren	69
Artikel 33	Aansprakelijkheid	69
Artikel 34	Beperking van schadevergoeding in geval van verlies of beschadiging van voorwerpen	69
Artikel 35	Ontheffing van aansprakelijkheid	69
Afdeling 2	Bagage	70
Artikel 36	Aansprakelijkheidsgronden	70
Artikel 37	Bewijslast	70
Artikel 38	Opvolgende vervoerders	70
Artikel 39	Ondervervoerder	71
Artikel 40	Vermoeden van verlies	71
Artikel 41	Schadevergoeding in geval van verlies	72
Artikel 42	Schadevergoeding in geval van beschadiging	72
Artikel 43	Schadevergoeding in geval van vertraging in de aflevering	72
Afdeling 3	Voertuigen	73
Artikel 44	Schadevergoeding in geval van vertraging	73
Artikel 45	Schadevergoeding in geval van verlies	73
Artikel 46	Aansprakelijkheid met betrekking tot andere voorwerpen	74
Artikel 47	Toepasselijk recht	74
Hoofdstuk IV	Gemeenschappelijke bepalingen	74
Artikel 48	Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen	74
Artikel 49	Omrekening en rente	74
Artikel 50	Aansprakelijkheid in geval van een kernongeval	75
Artikel 51	Personen voor wie de vervoerder aansprakelijk is	75
Artikel 52	Andere vorderingen	75
Titel V	Aansprakelijkheid van de reiziger	75
Artikel 53	Bijzondere aansprakelijkheidsgronden	75
Titel VI	Uitoefening van rechten	76
Artikel 54	Vaststelling van gedeeltelijk verlies of beschadiging	76
Artikel 55	Vorderingen buiten rechte	76
Artikel 56	Vervoerders die in rechte kunnen worden aangesproken	77
Artikel 57	Rechtsmacht	77

Artikel 58	Verval van de vordering in geval van dood en letsel	78
Artikel 59	Verval van de vordering uit bagagevervoer	78
Artikel 60	Verjaring	79
Titel VII	Onderlinge betrekkingen tussen de vervoerders	80
Artikel 61	Verdeling van de vervoerprijs	80
Artikel 62	Recht van regres	80
Artikel 63	Regres-procedure	81
Artikel 64	Overeenkomsten betreffende regres	81
Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM - Aangangsel B bij het Verdrag)		82
Titel I	Algemene bepalingen	82
Artikel 1	Toepassingsgebied	82
Artikel 2	Bepalingen van publiek recht	83
Artikel 3	Begripsomschrijvingen	83
Artikel 4	Afwijkingen	84
Artikel 5	Dwingend recht	84
Titel II	Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst	84
Artikel 6	Vervoerovereenkomst	84
Artikel 7	Inhoud van de vrachtbrief	85
Artikel 8	Aansprakelijkheid voor de aanduidingen op de vrachtbrief	87
Artikel 9	Gevaarlijke goederen	87
Artikel 10	Betaling der kosten	87
Artikel 11	Onderzoek	88
Artikel 12	Bewijskracht van de vrachtbrief	88
Artikel 13	Laden en lossen van goederen	89
Artikel 14	Verpakking	89
Artikel 15	Naleving van overheidsvoorschriften	89
Artikel 16	Afleveringstermijnen	90
Artikel 17	Aflevering	91
Artikel 18	Het recht om over de goederen te beschikken.	92
Artikel 19	Uitoefening van het beschikkingsrecht	93
Artikel 20	Belemmeringen in het vervoer	94
Artikel 21	Belemmeringen in de aflevering	94

Artikel 22	Gevolgen van de belemmeringen in het vervoer en in de aflevering.	94
Titel III	Aansprakelijkheid	95
Artikel 23	Aansprakelijkheidsgronden	95
Artikel 24	Aansprakelijkheid in geval van vervoer van spoorwegvoertuigen als te vervoeren goed	96
Artikel 25	Bewijslast	97
Artikel 26	Opvolgende vervoerders	97
Artikel 27	Ondervervoerder	97
Artikel 28	Vermoeden van schade in geval van doorzending	98
Artikel 29	Vermoeden van verlies van de goederen	98
Artikel 30	Schadevergoeding in geval van verlies	99
Artikel 31	Aansprakelijkheid in geval van gewichtsverlies	99
Artikel 32	Schadevergoeding in geval van beschadiging	100
Artikel 33	Schadevergoeding in geval van overschrijding van de afleveringstermijn	100
Artikel 34	Schadevergoeding in geval van aangifte van waarde	101
Artikel 35	Schadevergoeding in geval van belang bij de aflevering	101
Artikel 36	Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen	101
Artikel 37	Omrekening en rente	102
Artikel 38	Aansprakelijkheid in spoor / zeevervoer	102
Artikel 39	Aansprakelijkheid in geval van een kernongeval	103
Artikel 40	Personen voor wie de vervoerder aansprakelijk is	103
Artikel 41	Andere vorderingen	103
Titel IV	Uitoefening van rechten	104
Artikel 42	Proces-verbaal van vaststelling	104
Artikel 43	Vorderingen buiten rechte	104
Artikel 44	Personen die de vervoerder in rechte kunnen aanspreken	105
Artikel 45	Vervoerders die in rechte kunnen worden aangesproken	105
Artikel 46	Rechtsmacht	106
Artikel 47	Verval van de vordering	107
Artikel 48	Verjaring	107

Titel V	Onderlinge betrekkingen tussen de vervoerders	108
Artikel 49	Verdeling	108
Artikel 50	Recht van regres	109
Artikel 51	Regres-procedure	109
Artikel 52	Overeenkomsten betreffende regres	110
Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID - Aanhangsel C bij het Verdrag)		111
Artikel 1	Toepassingsgebied	111
Artikel 1bis	Begripsomschrijvingen	111
Artikel 2	Vrijstellingen	111
Artikel 3	Beperkingen	111
Artikel 4	Andere voorschriften	111
Artikel 5	Toegelaten treinsoorten. Vervoer als handbagage, aangegeven bagage of in voertuigen	112
Artikel 6	Bijlage	112
Uniforme Regelen betreffende de overeenkomsten inzake het gebruik van voertuigen in het internationale spoorwegverkeer (CUV – Aanhangsel D bij het Verdrag)		113
Artikel 1	Toepassingsgebied	113
Artikel 2	Begripsomschrijvingen	113
Artikel 3	Tekens en opschriften op de voertuigen	113
Artikel 4	Aansprakelijkheid in geval van verlies of beschadiging van een voertuig	114
Artikel 5	Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen.	114
Artikel 6	Vermoeden van verlies van een voertuig	114
Artikel 7	Aansprakelijkheid voor door een voertuig veroorzaakte schade	115
Artikel 8	Subrogatie	115
Artikel 9	Aansprakelijkheid voor ondergeschikten en andere personen	115
Artikel 10	Andere vorderingen	116
Artikel 11	Rechtsmacht	116
Artikel 12	Verjaring	116

Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst inzake het gebruik van de infrastructuur bij internationaal spoorwegvervoer (CUI - Aanhangsel E bij het Verdrag)		118
Titel I	Algemene bepalingen	118
Artikel 1	Toepassingsgebied	118
Artikel 2	Verklaring betreffende de aansprakelijkheid in geval van personenschade	118
Artikel 3	Begripsomschrijvingen	118
Artikel 4	Dwingend recht	119
Title II	Gebruiksovereenkomst	120
Article 5	Inhoud en form	120
Artikel 5bis	Wetgeving die onverlet blijft	120
Artikel 6	Bijzondere verplichtingen van de vervoerder en de beheerder	121
Artikel 7	Einde van de overeenkomst	121
Titel III	Aansprakelijkheid	122
Artikel 8	Aansprakelijkheid van de beheerder	122
Artikel 9	Aansprakelijkheid van de vervoerder	123
Artikel 10	Medeschuld	124
Artikel 11	Schadevergoeding in geval van dood	124
Artikel 12	Schadevergoeding in geval van letsel	125
Artikel 13	Vergoeding van andere personenschade	125
Artikel 14	Wijze en hoogte van de schadevergoeding in geval van dood of letsel	125
Artikel 15	erlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen	125
Artikel 16	Omrekening en rente	125
Artikel 17	Aansprakelijkheid in geval van een kernongeval	126
Artikel 18	Aansprakelijkheid voor hulppersonen	126
Artikel 19	Andere vorderingen	126
Artikel 20	Beding voor geschillenregeling	126
Titel IV	Vorderingen van hulppersonen	126
Artikel 21	Vorderingen tegen de beheerder of tegen de vervoerder	126
Titel V	Uitoefening van rechten	127
Artikel 22	Bemiddelingsprocedure	127

Artikel 23	Regres	127
Artikel 24	Rechtsmacht	127
Artikel 25	Verjaring	127

Uniforme Regelen betreffende de verbindendverklaring van technische normen en de aanneming van uniforme technische voorschriften die van toepassing zijn op spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in internationaal verkeer (APTU – Aanhangel F bij het Verdrag) 129

Artikel 1	Toepassingsgebied	129
Artikel 2	Begripsomschrijvingen	129
Artikel 3	Doel	130
Artikel 4	Ontwikkeling van technische normen en UTP	130
Artikel 5	Verbindendverklaring van technische normen	130
Artikel 6	Aanneming van UTP's	131
Artikel 7	Vorm van de verzoeken	131
Artikel 7a	Raming van de gevolgen	132
Artikel 8	UTP	132
Artikel 8a	Vastgestelde gebreken in UTP's	134
Artikel 9	Verklaringen	134
Artikel 10	Opheffing van de Technische Eenheid	135
Artikel 11	Voorrang van de UTP's	135
Artikel 12	Nationale technische specificaties	135
Artikel 13	Equivalentietabel	136
Bijlage	Parameters die gecontroleerd moeten worden in Verband met de technische toelating van voertuigen die niet UTP-Conform zijn en classificatie van nationale technische specificaties	137

Uniforme Regelen betreffende de technische toelating van spoorwegmaterieel dat wordt gebruikt in internationaal verkeer (ATMF – Aanhangel G bij het Verdrag) 140

Artikel 1	Toepassingsgebied	140
Artikel 2	Begripsomschrijvingen	140
Artikel 3	Toelating tot het internationaal verkeer	144
Artikel 3a	Relatie met andere internationale overeenkomsten	144
Artikel 4	Procedure	145
Artikel 5	Bevoegde autoriteit	146
Artikel 6	Geldigheid van technische certificaten	148
Artikel 6a	Erkenning van documentatie	149

Artikel 6b	Erkenning van technische en operationele tests	149
Artikel 7	Voorschriften voor voertuigen	150
Artikel 7a	Afwijkingen	150
Artikel 8	Voorschriften voor spoorweginfrastructuur	150
Artikel 9	Exploitatievoorschriften	151
Artikel 10	Aanvraag en verlening van technische certificaten en verklaringen en daarmee verband houdende voorwaarden	151
Artikel 10a	Regels voor de intrekking of schorsing van technische certificaten	153
Artikel 10b	Regels voor beoordelingen en procedures	154
Artikel 11	Technische certificaten en verklaringen	154
Artikel 12	Standaardmodellen	156
Artikel 13	Registers	156
Artikel 14	Opschriften en tekens	157
Artikel 15	Onderhoud	157
Artikel 16	Ongevallen, incidenten en ernstige schade	159
Artikel 17	Stilzetten en weigeren van voertuigen	160
Artikel 18	Niet in acht nemen van de voorschriften	160
Artikel 19	Overgangsbepalingen	160
Artikel 20	Geschillen	161

**Protocol
van 3 juni 1999**

**Houdende wijziging van het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer
(COTIF) van 9 mei 1980
(Protocol 1999)**

Met toepassing van de artikelen 6 en 19, § 2 van het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer, ondertekend te Bern op 9 mei 1980, hierna te noemen "COTIF 1980", heeft van 26 mei tot en met 3 juni 1999 te Vilnius de vijfde Algemene Vergadering van de Intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer (OTIF) plaatsgevonden.

- Overtuigd van de noodzaak en het nut van een intergouvernementele organisatie die zich voorzover mogelijk met alle aspecten van het internationale spoorwegvervoer op het niveau van de Staten bezighoudt,
- overwegende dat met het oog daarop en rekening houdende met de toepassing van de COTIF 1980 door 39 staten in Europa, Azië en Afrika, alsook door de spoorwegondernemingen in deze Staten, de OTIF hiervoor de meest aangewezen organisatie is,
- gelet op de noodzaak de COTIF 1980, met name de Uniforme Regelen CIV en de Uniforme Regelen CIM, aan te passen aan de nieuwe behoeften van het internationale spoorwegvervoer,
- overwegende dat de veiligheid bij het vervoer van gevaarlijke goederen in het internationale spoorwegvervoer vereist het RID om te zetten in een publiekrechtelijk stelsel, waarvan de toepassing niet meer afhankelijk is van het sluiten van een vervoerovereenkomst, onderworpen aan de Uniforme Regelen CIM,
- overwegende dat sinds de ondertekening van het Verdrag op 9 mei 1980 de politieke, economische en juridische veranderingen die in een groot aantal Lidstaten hebben plaatsgevonden, nopen tot het opstellen en ontwikkelen van uniforme voorschriften die zich uitstrekken tot andere rechtsgebieden die voor het internationale spoorwegverkeer van belang zijn,
- overwegende dat de Staten, door rekening te houden met bijzondere openbare belangen, meer doeltreffende maatregelen zouden moeten nemen voor het wegnemen van de belemmeringen die thans nog bestaan bij de grensoverschrijding in het internationale spoorwegverkeer,
- overwegende dat in het belang van het internationale spoorwegvervoer het belangrijk is de op spoorweggebied bestaande multilaterale internationale verdragen en overeenkomsten te moderniseren en deze, in voorkomend geval, in het Verdrag op te nemen, heeft de Algemene Vergadering het volgende besloten :

Artikel 1 **Nieuwe versie van het Verdrag**

De COTIF 1980 wordt gewijzigd volgens de in de bijlage opgenomen versie, die een integrerend deel vormt van dit Protocol.

Artikel 2 **Voorlopige depositaris**

§ 1 De in de artikelen 22 tot en met 26 van de COTIF 1980 genoemde taken van de depositaris worden, vanaf de openstelling ter ondertekening van dit Protocol tot aan de datum van inwerkingtreding hiervan, door de OTIF als voorlopige depositaris vervuld.

§ 2 De voorlopige depositaris geeft de Lidstaten kennis :

- a) van de ondertekeningen van dit Protocol en van de neerlegging van de akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding,
- b) van de datum waarop dit Protocol met toepassing van artikel 4 in werking treedt,

en vervult de overige taken van de depositaris zoals vermeld in Deel VII van het Verdrag van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht.

Artikel 3 **Ondertekening. Bekrachtiging. Aanvaarding. Goedkeuring. Toetreding**

§ 1 Dit Protocol blijft tot en met 31 december 1999 openstaan voor ondertekening door de Lidstaten. Deze ondertekening vindt plaats te Bern bij de voorlopige depositaris.

§ 2 Overeenkomstig artikel 20, § 1 van de COTIF 1980, is dit Protocol onderworpen aan bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden zo snel mogelijk bij de voorlopige depositaris neergelegd.

§ 3 De Lidstaten die het Protocol niet binnen de in § 1 bedoelde termijn hebben ondertekend, alsook de Lidstaten wier verzoek tot toetreding tot de COTIF 1980, overeenkomstig artikel 23, § 2 daarvan, van rechtswege is ingewilligd, kunnen voor de inwerkingtreding van dit Protocol hiertoe toetreden door middel van neerlegging van een akte van toetreding bij de voorlopige depositaris.

§ 4 De toetreding van een Staat tot de COTIF 1980 overeenkomstig artikel 23 daarvan, waarvoor het verzoek is gedaan na de openstelling ter ondertekening van dit Protocol maar voor de inwerkingtreding hiervan, geldt zowel voor de COTIF 1980 als voor het Verdrag in de versie van de Bijlage bij dit Protocol.

Artikel 4 Inwerkingtreding

- § 1 Dit Protocol treedt in werking op de eerste dag van de derde maand volgend op de maand waarin de voorlopige depositaris de Lidstaten kennis heeft gegeven van de neerlegging van de akte waardoor de voorwaarden van artikel 20, § 2 van de COTIF 1980 zijn vervuld. Als Lidstaten in de zin van dit artikel 20, § 2 worden de Staten aangemerkt, die ten tijde van het besluit van de vijfde Algemene Vergadering Lidstaten waren en dit nog steeds zijn op het tijdstip waarop de voorwaarden voor de inwerkingtreding van dit Protocol zijn vervuld.
- § 2 Artikel 3 is evenwel van toepassing vanaf de openstelling ter ondertekening van dit Protocol.

Artikel 5 Verklaringen en voorbehouden

De in artikel 42, § 1 van het Verdrag in de versie van de Bijlage bij dit Protocol bedoelde verklaringen en voorbehouden kunnen op elk tijdstip worden afgelegd of gemaakt, zelfs voor de inwerkingtreding van dit Protocol. Deze verklaringen en voorbehouden worden van kracht op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Protocol.

Artikel 6 Overgangsbepalingen

- § 1 Uiterlijk zes maanden na de inwerkingtreding van dit Protocol roept de Secretaris-Generaal van de OTIF de Algemene Vergadering bijeen teneinde :
- a) de leden van het Comité van Beheer voor de komende periode aan te wijzen (artikel 14, § 2, onder b van de COTIF in de versie van de Bijlage bij dit Protocol) en, in voorkomend geval, tot de beëindiging van het mandaat van het zittende Comité van Beheer te besluiten,
 - b) het maximale bedrag, per tijdvak van zes jaar, vast te stellen voor de uitgaven van de Organisatie in iedere begrotingsperiode (artikel 14, § 2, onder e van de COTIF in de versie van de Bijlage bij dit Protocol), en
 - c) in voorkomend geval over te gaan tot de verkiezing van de Secretaris-Generaal (artikel 14, § 2, onder c van de COTIF in de versie van de Bijlage bij dit Protocol).
- § 2 Uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van dit Protocol, roept de Secretaris-Generaal van de OTIF de Commissie van technisch deskundigen bijeen.
- § 3 Na de inwerkingtreding van dit Protocol vervalt het overeenkomstig artikel 6, § 2, onder b van de COTIF 1980 vastgestelde mandaat van het Comité van Beheer op de door de Algemene Vergadering vastgestelde datum; deze datum valt samen met de aanvang van het mandaat van de door de Algemene Vergadering aangewezen leden en plaatsvervangende leden van het Comité van Beheer (artikel 14, § 2, onder b van de COTIF in de versie van de Bijlage bij dit Protocol).

§ 4 Het mandaat van de Directeur-Generaal van het Centraal Bureau, die in functie is op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Protocol, vervalt aan het einde van de periode waarvoor hij overeenkomstig artikel 7, § 2, onder d van de COTIF 1980 is benoemd. Vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van dit Protocol oefent hij de functie van Secretaris-Generaal uit.

§ 5 Zelfs na de inwerkingtreding van dit Protocol blijven de relevante bepalingen van de artikelen 6, 7 en 11 van de COTIF 1980 van toepassing met betrekking tot :

- a) de controle van de boekhouding en de goedkeuring van de jaarrekening van de Organisatie,
- b) de vaststelling van de definitieve bijdragen van de Lidstaten aan de uitgaven van de Organisatie,
- c) de betaling van de bijdragen,
- d) het maximale bedrag van de uitgaven van de Organisatie gedurende een periode van vijf jaar, dat voor de inwerkingtreding van dit Protocol wordt vastgesteld.

De onderdelen a tot en met c hebben betrekking op het jaar waarin dit Protocol in werking treedt alsook op het daaraan voorafgaande jaar.

§ 6 De definitieve bijdragen van de Lidstaten, die verschuldigd zijn voor het jaar waarin dit Protocol in werking treedt, worden berekend op basis van artikel 11, § 1 van de COTIF 1980.

§ 7 Op verzoek van de Lidstaat waarvan de krachtens artikel 26 van het Verdrag in de versie van de Bijlage bij dit Protocol berekende bijdrage hoger is dan die welke voor het jaar 1999 verschuldigd is, kan de Algemene Vergadering de bijdrage van deze Lidstaat voor de drie jaren die volgen op het jaar van de inwerkingtreding van dit Protocol vaststellen met inachtneming van de volgende beginselen :

- a) de overgangsbijdrage wordt vastgesteld op basis van de in bovengenoemd artikel 26, § 3 bedoelde minimale bijdrage of van de voor het jaar 1999 verschuldigde bijdrage, indien deze hoger is dan de minimale bijdrage;
- b) de bijdrage wordt geleidelijk in maximaal drie stappen aangepast tot het niveau van de krachtens bovengenoemd artikel 26 berekende definitieve bijdrage.

Deze bepaling is niet van toepassing op de Lidstaten die de minimale bijdrage verschuldigd zijn, die in elk geval verschuldigd blijft.

§ 8 De overeenkomsten tot het vervoer van reizigers of goederen in het internationale verkeer tussen de Lidstaten, gesloten krachtens de Uniforme Regelen CIV 1980 of de Uniforme Regelen CIM 1980, blijven onderworpen aan de Uniforme Regelen die op het moment van het sluiten van de overeenkomst van kracht waren, zelfs na de inwerkingtreding van dit Protocol.

- § 9 De dwingende bepalingen van de Uniforme Regelen CUV en de Uniforme Regelen CUI zijn een jaar na de inwerkingtreding van dit Protocol van toepassing op de overeenkomsten die zijn gesloten voor de inwerkingtreding van dit Protocol.

Artikel 7
Teksten van het Protocol

- § 1 Dit Protocol is gesloten en ondertekend in de Duitse, de Engelse en de Franse taal. In geval van verschillen is de Franse tekst doorslaggevend.
- § 2 Op voorstel van een van de betrokken Lidstaten publiceert de Organisatie officiële vertalingen van dit Protocol in andere talen, voorzover een van deze talen een officiële taal is op het grondgebied van ten minste twee Lidstaten. Deze vertalingen worden verzorgd in samenwerking met de bevoegde diensten van de betrokken Lidstaten.

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigden, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Protocol hebben ondertekend.

Gedaan te Vilnius, 3 juni 1999, in een enkel oorspronkelijk exemplaar in de Duitse, de Engelse en de Franse taal; deze exemplaren blijven neergelegd in het archief van de OTIF. Gewaarmerkte afschriften hiervan worden aan de Lidstaten toegezonden.

Voor de Republiek Albanië :

Voor de Democratische Volksrepubliek Algerije :

Voor het Koninkrijk België :

Voor de Republiek Bosnië-Herzegovina :

Voor de Republiek Bulgarije :

Voor het Koninkrijk Denemarken :

Voor de Bondsrepubliek Duitsland :

Voor de Republiek Finland :

Voor de Republiek Frankrijk :

Voor de Helleense Republiek :

Voor het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland :

Voor de Republiek Hongarije :

Voor Ierland :

Voor de Republiek Irak :

Voor de Islamitische Republiek Iran :

Voor de Italiaanse Republiek :

Voor de Republiek Kroatië :

Voor de Republiek Libanon :

Voor het Vorstendom Liechtenstein :

Voor de Republiek Litouwen :

Voor het Groothertogdom Luxemburg :

Voor de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië :

Voor het Koninkrijk Marokko :

Voor het Vorstendom Monaco :

Voor het Koninkrijk der Nederlanden :

Voor het Koninkrijk Noorwegen :

Voor de Republiek Oostenrijk :

Voor de Republiek Polen :

Voor de Republiek Portugal :

Voor de Republiek Roemenië :

Voor de Republiek Slovenië :

Voor de Slowaakse Republiek :

Voor het Koninkrijk Spanje :

Voor de Syrische Arabische Republiek :

Voor de Tsjechische Republiek :

Voor de Republiek Tunesië :

Voor de Republiek Turkije :

Voor het Koninkrijk Zweden :

Voor de Zwitserse Bondsstaat

**Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer
(COTIF)
van 9 mei 1980
in de versie van het Protocol van wijziging van 3 juni 1999**

**Titel I
Algemene bepalingen**

**Artikel 1
Intergouvernementele organisatie**

- § 1 De Partijen bij dit Verdrag vormen, als Lidstaten, de Intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer (OTIF), hierna genoemd “de Organisatie”.
- § 2 De Organisatie heeft haar zetel in Bern. De Algemene Vergadering kan besluiten de zetel te vestigen in een andere plaats in een van de Lidstaten.
- § 3 De Organisatie heeft rechtspersoonlijkheid. Zij is met name bevoegd overeenkomsten te sluiten, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden alsmede in rechte op te treden.
- § 4 De Organisatie, haar personeelsleden, de deskundigen waarop zij een beroep doet en de vertegenwoordigers van de Lidstaten genieten de voor het vervullen van hun taak noodzakelijke voorrechten en immuniteiten onder de voorwaarden, zoals die zijn vastgesteld in het Protocol over de voorrechten en immuniteiten van de Organisatie, dat bij het Verdrag is gevoegd.
- § 5 De betrekkingen tussen de Organisatie en de Staat waar de zetel is gevestigd, worden geregeld in een zetelovereenkomst.
- § 6 De werktalen van de Organisatie zijn het Duits, het Engels en het Frans. De Algemene Vergadering kan andere werktalen invoeren.

**Artikel 2
Doel van de Organisatie**

- § 1 De Organisatie heeft tot doel het internationale spoorwegverkeer in alle opzichten te bevorderen, te verbeteren en te vergemakkelijken, met name :
- a) door het opstellen van uniforme rechtsstelsels voor de volgende rechtsgebieden:
1. de overeenkomst betreffende het vervoer van reizigers en goederen in het rechtstreekse internationale spoorwegverkeer, met inbegrip van aanvullend vervoer met het gebruik van andere vervoermiddelen dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst;
 2. de overeenkomst betreffende het gebruik van voertuigen als vervoermiddel

in het internationale spoorwegverkeer;

3. de overeenkomst betreffende het gebruik van de infrastructuur in het internationale spoorwegverkeer;
 4. het vervoer van gevaarlijke goederen in het internationale spoorwegverkeer;
- b) door, rekening houdende met bijzondere openbare belangen, bij te dragen aan het zo snel mogelijk wegnemen van belemmeringen bij de grensoverschrijding in het internationale spoorwegverkeer, voorzover de oorzaken van deze belemmeringen onder de bevoegdheid van de Staten vallen;
 - c) door bij te dragen aan de interoperabiliteit en de technische harmonisatie in de spoorwegsector door het verbindend verklaren van technische normen en het aannemen van uniforme technische voorschriften;
 - d) door het opstellen van een uniforme procedure voor de technische toelating van spoorwagematerieel, bestemd voor gebruik in internationaal verkeer;
 - e) door toe te zien op de toepassing en uitvoering van alle rechtsregels en aanbevelingen waartoe binnen de Organisatie is besloten;
 - f) door de onder a tot en met e bedoelde uniforme rechtsstelsels, regels en procedures verder te ontwikkelen met inachtneming van de juridische, economische en technische ontwikkelingen.

§ 2 De Organisatie kan :

- a) in het kader van de in § 1 genoemde doelstellingen andere uniforme rechtsstelsels ontwikkelen;
- b) een kader vormen waarbinnen de Lidstaten andere internationale verdragen kunnen uitwerken die ten doel hebben het internationale spoorwegverkeer te bevorderen, te verbeteren en te vergemakkelijken.

Artikel 3 **Internationale samenwerking**

§ 1 De Lidstaten verplichten zich ertoe hun internationale samenwerking op spoorweggebied in beginsel te concentreren binnen de Organisatie, voorzover er sprake is van een samenhang met de taken die haar overeenkomstig de artikelen 2 en 4 zijn opgedragen. Teneinde dit doel te bereiken zullen de Lidstaten alle maatregelen treffen die nodig en nuttig zijn voor de aanpassing van de multilaterale internationale verdragen en overeenkomsten waarbij zij partij zijn, voorzover deze verdragen en overeenkomsten betrekking hebben op internationale samenwerking op spoorweggebied en deze aan andere intergouvernementele en niet-gouvernementele organisaties bevoegdheden overdragen, die samenvallen met de aan de Organisatie opgedragen taken.

- § 2 De uit § 1 voortvloeiende verplichtingen voor de Lidstaten, die tevens lid zijn van de Europese Gemeenschappen of als Staat partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, hebben geen voorrang op hun verplichtingen uit hoofde van hun lidmaatschap van de Europese Gemeenschappen of uit hoofde van hun hoedanigheid van Staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.

Artikel 4

Overname en overdracht van bevoegdheden

- § 1 De Organisatie is, bij besluit van de Algemene Vergadering, bevoegd, in overeenstemming met de in artikel 2 genoemde doelen, tot het overnemen van bevoegdheden, middelen en verplichtingen die aan haar worden overgedragen door andere intergouvernementele organisaties krachtens met deze organisaties gesloten overeenkomsten.
- § 2 De Organisatie kan, bij besluit van de Algemene Vergadering, bevoegdheden, middelen en verplichtingen aan andere intergouvernementele organisaties overdragen krachtens met deze organisaties gesloten overeenkomsten.
- § 3 De Organisatie kan, met goedkeuring van het Comité van Beheer, administratieve taken op zich nemen die verband houden met haar doelen en die haar door een Lidstaat worden toevertrouwd. De uitgaven van de Organisatie die verband houden met deze taken komen ten laste van de betrokken Lidstaat.

Artikel 5

Bijzondere verplichtingen van de Lidstaten

- § 1 De Lidstaten komen overeen alle nodige maatregelen te treffen teneinde het internationale spoorwegverkeer te vergemakkelijken en te bespoedigen. Hiertoe verplicht iedere Lidstaat zich ertoe, voorzover mogelijk :
- a) alle onnodige procedures af te schaffen;
 - b) de nog vereiste voorschriften te vereenvoudigen en te standaardiseren;
 - c) de grenscontroles te vereenvoudigen.
- § 2 Teneinde het internationale spoorwegverkeer te vergemakkelijken en te verbeteren, komen de Lidstaten overeen hun medewerking te verlenen om te komen tot een zo groot mogelijke uniformiteit van de voorschriften, normen, procedures en organisatiemethoden met betrekking tot spoorwegvoertuigen, spoorwegpersoneel, spoorweginfrastructuur en ondersteunende diensten.
- § 3 De Lidstaten komen overeen het sluiten van overeenkomsten tussen infrastructuurbeheerders te vergemakkelijken welke tot doel hebben het internationale spoorwegverkeer te optimaliseren.

Artikel 6 **Uniforme regelen**

§ 1 Het internationale spoorwegverkeer en de toelating van spoorwegmaterieel tot gebruik in het internationale verkeer, worden, voorzover er geen verklaringen of voorbehouden overeenkomstig artikel 42, § 1, eerste volzin zijn afgelegd of gemaakt, geregeld door :

- a) de “Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van reizigers (CIV)”, Aanhangsel A bij het Verdrag,
- b) de “Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM)”, Aanhangsel B bij het Verdrag,
- c) het “Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID)”, Aanhangsel C bij het Verdrag,
- d) de “Uniforme Regelen betreffende de overeenkomsten inzake het gebruik van voertuigen in het internationale spoorwegverkeer (CUV)”, Aanhangsel D bij het Verdrag,
- e) de “Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst inzake het gebruik van de infrastructuur in het internationale spoorwegverkeer (CUI)”, Aanhangsel E bij het Verdrag,
- f) de “Uniforme Regelen betreffende de verbindendverklaring van technische normen en de aanneming van uniforme technische voorschriften die van toepassing zijn op spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in internationaal verkeer (APTU)”, Aanhangsel F bij het Verdrag,
- g) de “Uniforme Regelen betreffende de technische toelating van spoorwegmaterieel dat wordt gebruikt in internationaal verkeer (ATMF)”, Aanhangsel G bij het Verdrag,
- h) andere door de Organisatie, overeenkomstig artikel 2, § 2, onder a ontwikkelde uniforme rechtsstelsels, die eveneens worden opgenomen in Aanhangsels bij het Verdrag.

§ 2 De Uniforme Regelen, het Reglement en de stelsels genoemd in § 1 vormen met hun Bijlagen een integrerend deel van het Verdrag.

Artikel 7 **Omschrijving van het begrip “Verdrag”**

In de onderstaande bepalingen wordt onder het begrip “Verdrag” verstaan : het eigenlijke Verdrag, het in artikel 1, § 4 bedoelde Protocol en de in artikel 6 bedoelde Aanhangsels met hun Bijlagen..

Titel II Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 8 Nationaal recht

- § 1 Bij de interpretatie en de toepassing van het Verdrag zal rekening worden gehouden met de internationaal-rechtelijke aard ervan en met de noodzaak de uniformiteit te bevorderen.
- § 2 Bij gebreke van bepalingen in het Verdrag geldt het nationale recht.
- § 3 Onder nationaal recht wordt verstaan het recht van de Staat waar de rechthebbende zijn rechten doet gelden, de conflictregels daaronder begrepen.

Artikel 9 Rekeneenheid

- § 1 De in de Aanhangsels bedoelde rekeneenheid is het Bijzondere Trekkingsrecht, zoals dit is omschreven door het Internationale Monetaire Fonds.
- § 2 De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Lidstaat die tevens lid is van het Internationale Monetaire Fonds wordt overeenkomstig de door dit Fonds voor zijn eigen verrichtingen en transacties toegepaste methode berekend.
- § 3 De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Lidstaat die geen lid is van het Internationale Monetaire Fonds, wordt op de door die Staat vastgestelde wijze berekend. Deze berekening moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken die de uit de toepassing van § 2 voortvloeiende waarde zo dicht mogelijk benadert.
- § 4 Telkens wanneer in hun berekeningsmethode of in de waarde van hun nationale munteenheid in verhouding tot de rekeneenheid een wijziging optreedt, delen de Staten hun berekeningsmethode volgens §3 mee aan de Secretaris-Generaal. De Secretaris-Generaal geeft van deze mededelingen kennis aan de Lidstaten.
- § 5 Een bedrag uitgedrukt in rekeneenheden wordt omgerekend in de nationale munteenheid van de Staat van de rechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. De omrekening vindt plaats overeenkomstig de waarde van de desbetreffende munteenheid op de dag van de rechterlijke beslissing of op de door de partijen overeengekomen dag.

Artikel 10 Aanvullende bepalingen

- § 1 Twee of meer Lidstaten of twee of meer vervoerders kunnen voor de uitvoering van de Uniforme Regelen CIV en de Uniforme Regelen CIM aanvullende bepalingen overeenkomen, mits deze niet van deze Uniforme Regelen afwijken.

- § 2 De in § 1 bedoelde aanvullende bepalingen treden in werking en worden gepubliceerd op de bij de wetten en voorschriften van iedere Staat bepaalde wijze. De aanvullende bepalingen van Staten en hun inwerkingtreding worden aan de Secretaris-Generaal van de Organisatie medegedeeld. De Secretaris-Generaal geeft van deze mededelingen kennis aan de andere Lidstaten.

Artikel 11

Gerechtelijke zekerheidstelling

De zekerheidstelling voor de betaling van de kosten kan niet worden verlangd ter gelegenheid van rechtsvorderingen gegrond op de Uniforme Regelen CIV, de Uniforme Regelen CIM, de Uniforme Regelen CUV of de Uniforme Regelen CUI.

Artikel 12

Tenuitvoerlegging van uitspraken. Beslaglegging

- § 1 De uitspraken die krachtens de bepalingen van het Verdrag, op tegenspraak of bij verstek, zijn gedaan door de bevoegde rechter en die volgens de door die rechter toegepaste wetten voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn, kunnen ten uitvoer worden gelegd in ieder van de andere Lidstaten, zodra de formaliteiten die zijn voorgeschreven in de Staat waar de tenuitvoerlegging moet plaatsvinden, zijn vervuld. Toetsing van de zaak ten gronde is niet toegestaan. Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op gerechtelijke schikkingen.
- § 2 Paragraaf 1 is niet van toepassing op uitspraken die slechts voorlopig uitvoerbaar zijn en evenmin op veroordelingen tot schadevergoeding die, naast de veroordeling in de proceskosten, worden uitgesproken tegen een eiser wegens het afwijzen van zijn vordering.
- § 3 Op schuldvorderingen van een vervoeronderneming, voortvloeiende uit vervoer dat is onderworpen aan de Uniforme Regelen CIV of de Uniforme Regelen CIM, op een andere niet in dezelfde Lidstaat gevestigde vervoeronderneming kan slechts beslag worden gelegd krachtens een uitspraak gedaan door een rechter van de Lidstaat waarin de onderneming, die crediteur is van de vorderingen waarop beslag moet worden gelegd, is gevestigd.
- § 4 Op schuldvorderingen voortvloeiende uit een overeenkomst die is onderworpen aan de Uniforme Regelen CUV of de Uniforme Regelen CUI kan slechts beslag worden gelegd krachtens een uitspraak gedaan door een rechter van de Lidstaat waarin de onderneming, die crediteur is van de vorderingen waarop beslag moet worden gelegd, is gevestigd.
- § 5 Op spoorwegvoertuigen kan op een ander grondgebied dan dat van de Lidstaat waar de houder zijn hoofdkantoor heeft slechts beslag worden gelegd krachtens een uitspraak door een rechter van die Staat. Onder de term “houder” wordt verstaan degene die duurzaam een spoorwegvoertuig als vervoermiddel economisch exploiteert, ongeacht of hij er de eigenaar van is of het recht heeft erover te beschikken.

Title III
Structure and Functioning

Article 13
Organs

- § 1 De werking van de Organisatie wordt verzekerd door de volgende organen :
- a) de Algemene Vergadering,
 - b) het Comité van Beheer,
 - c) de Herzieningscommissie,
 - d) de Commissie van deskundigen voor het vervoer van gevaarlijke goederen (Commissie van RID-deskundigen),
 - e) de Commissie vergemakkelijking spoorwegverkeer,
 - f) de Commissie van technisch deskundigen,
 - g) de Secretaris-Generaal.
- § 2 De Algemene Vergadering kan besluiten tot de tijdelijke instelling van andere commissies voor specifieke taken.
- § 3 Bij de vaststelling van het quorum in de Algemene Vergadering en in de in § 1, onder c tot en met f bedoelde Commissies wordt geen rekening gehouden met de Lidstaten die geen stemrecht hebben (artikel 14, § 5, artikel 26, § 7 of artikel 40, § 4).
- § 4 Het voorzitterschap van de Algemene Vergadering, het voorzitterschap van het Comité van Beheer alsmede de functie van Secretaris-Generaal moeten in beginsel worden toebedeeld aan onderdanen van verschillende Lidstaten.

Artikel 14
Algemene Vergadering

- § 1 De Algemene Vergadering bestaat uit alle Lidstaten.
- § 2 De Algemene Vergadering :
- a) stelt haar huishoudelijk reglement op;
 - b) benoemt de leden van het Comité van Beheer alsook een plaatsvervangend lid voor ieder van hen en kiest de Lidstaat die het voorzitterschap van het Comité van Beheer zal bekleden (artikel 15, §§ 1 tot en met 3);
 - c) kiest de Secretaris-Generaal (artikel 21, § 2);

- d) geeft richtlijnen betreffende de werkzaamheden van het Comité van Beheer en van de Secretaris-Generaal;
- e) stelt, voor een periode van zes jaar, het maximale bedrag vast voor de uitgaven van de Organisatie in iedere begrotingsperiode (artikel 25); bij gebreke hiervan, geeft zij voor een periode van maximaal zes jaar richtlijnen voor de begrenzing van deze uitgaven;
- f) besluit of de zetel van de Organisatie in een andere plaats wordt gevestigd (artikel 1, § 2);
- g) besluit over de invoering van andere werktalen (artikel 1, § 6);
- h) besluit over de overname van andere bevoegdheden door de Organisatie (artikel 4, § 1) alsook over de overdracht van bevoegdheden van de Organisatie aan een andere intergouvernementele organisatie (artikel 4, § 2);
- i) besluit, in voorkomend geval, tot de tijdelijke instelling van andere commissies voor specifieke taken (artikel 13, § 2);
- j) onderzoekt of de houding van een Staat moet worden beschouwd als een stilzwijgende opzegging (artikel 26, § 7);
- k) besluit over het opdragen van de uitvoering van de controle van de boekhouding aan een andere Lidstaat dan de Staat waar de zetel is gevestigd (artikel 27, § 1);
- l) besluit over voorstellen tot wijziging van het Verdrag (artikel 33, §§ 2 en 3);
- m) besluit over verzoeken tot toetreding die aan haar worden voorgelegd (artikel 37, § 4);
- n) besluit over de voorwaarden voor toetreding door een regionale organisatie voor economische integratie (artikel 38, § 1);
- o) besluit over verzoeken tot associatie die aan haar worden voorgelegd (artikel 39, § 1);
- p) besluit over de ontbinding van de Organisatie en over de eventuele overdracht van haar bevoegdheden aan een andere intergouvernementele organisatie (artikel 43);
- q) besluit over andere kwesties die op de agenda zijn geplaatst.

§ 3 De Secretaris-Generaal roept de Algemene Vergadering bijeen eenmaal in de drie jaar dan wel op verzoek van een derde van de Lidstaten of van het Comité van Beheer, alsmede in de in de artikelen 33, §§ 2 en 3 en 37, § 4 bedoelde gevallen. De Secretaris-Generaal zendt, uiterlijk drie maanden voor de opening van de zitting, de ontwerpagenda aan de Lidstaten, onder de in het in § 2, onder a bedoelde huishoudelijk reglement vastgestelde voorwaarden.

- § 4 Het quorum van de Algemene Vergadering (artikel 13 § 3) wordt bereikt wanneer de meerderheid van de Lidstaten hierin is vertegenwoordigd. Een Lidstaat kan zich laten vertegenwoordigen door een andere Lidstaat; een Staat kan evenwel niet meer dan één andere Staat vertegenwoordigen.
- § 5 In geval van stemming in de Algemene Vergadering over wijzigingen van de Aanhangsels bij het Verdrag, hebben de Lidstaten die, overeenkomstig artikel 42, § 1, eerste volzin, een verklaring met betrekking tot het desbetreffende Aangangsel hebben afgelegd, geen stemrecht.
- § 6 De besluiten van de Algemene Vergadering worden genomen met meerderheid van de bij de stemming vertegenwoordigde Lidstaten, behalve in de gevallen van § 2, onder e, f, g, h, l en p alsook van artikel 34, § 6 waarvoor een meerderheid van twee derde vereist is. In het geval van § 2, onder l is een meerderheid van twee derde evenwel niet vereist wanneer het voorstellen betreft tot wijziging van het eigenlijke Verdrag, met uitzondering van de artikelen 9 en 27, §§ 2 tot en met 5 en van het in artikel 1, § 4 bedoelde Protocol.
- § 7 Op uitnodiging van de Secretaris-Generaal, met instemming van de meerderheid van de Lidstaten, kunnen
- a) Staten die geen lid zijn van de Organisatie,
 - b) internationale organisaties en verenigingen, die bevoegd zijn voor aangelegenheden die betrekking hebben op de werkzaamheden van de Organisatie of die zich bezighouden met op de agenda geplaatste kwesties,
- met een adviserende stem deelnemen aan de zittingen van de Algemene Vergadering.

Artikel 15 **Comité van Beheer**

- § 1 Het Comité van Beheer bestaat uit een derde van de Lidstaten.
- § 2 De leden van het Comité en een plaatsvervangend lid voor ieder van hen, alsook de Lidstaat die voorzitter is, worden benoemd voor een periode van drie jaar. De samenstelling van het Comité wordt voor iedere periode vastgesteld, waarbij met name rekening wordt gehouden met een billijke geografische verdeling. Een plaatsvervangend lid dat gedurende een periode lid van het Comité is geworden, moet voor de volgende periode als lid van het Comité worden benoemd.
- § 3 In geval zich een vacature voordoet, het stemrecht van een lid is geschorst of in geval van afwezigheid van een lid bij twee opvolgende zittingen van het Comité, zonder dat het zich overeenkomstig § 6 laat vertegenwoordigen door een ander lid, vervult het door de Algemene Vergadering benoemde plaatsvervangend lid zijn functie voor de rest van de periode.
- § 4 Afgezien van het in § 3 bedoelde geval kan geen enkele Lidstaat voor meer dan twee achtereenvolgende volledige perioden deel uitmaken van het Comité.

§ 5 Het Comité

- a) stelt zijn huishoudelijk reglement op;
- b) sluit de zetelovereenkomst;
- c) stelt het statuut van het personeel van de Organisatie op;
- d) benoemt, rekening houdend met de bekwaamheid van de kandidaten en met een billijke geografische verdeling, de hooggeplaatste functionarissen van de Organisatie;
- e) stelt een reglement op betreffende de financiën en de boekhouding van de Organisatie;
- f) keurt het werkprogramma, de begroting, het verslag en de rekeningen van de Organisatie goed;
- g) stelt op basis van de goedgekeurde rekeningen de door de Lidstaten overeenkomstig artikel 26 verschuldigde definitieve bijdrage vast voor de afgelopen twee kalenderjaren, alsook de hoogte van het door de Lidstaten overeenkomstig artikel 26, § 5 voor het lopende jaar en voor het volgende kalenderjaar verschuldigde voorschot;
- h) bepaalt de taken van de Organisatie die betrekking hebben op alle Lidstaten of slechts enkele Lidstaten, alsook de dientengevolge door deze Lidstaten te dragen uitgaven (artikel 26, § 4);
- i) stelt de hoogte van de specifieke vergoedingen vast (artikel 26, § 11);
- j) geeft bijzondere richtlijnen betreffende de controle van de boekhouding (artikel 27, § 1);
- k) keurt goed dat de Organisatie administratieve taken op zich neemt (artikel 4, § 3) en stelt de door de betrokken Lidstaat verschuldigde specifieke bijdrage vast;
- l) deelt aan de Lidstaten het verslag, de rekeningen alsmede zijn besluiten en aanbevelingen mede;
- m) stelt een verslag op over zijn werkzaamheden, evenals voorstellen inzake zijn nieuwe samenstelling en deelt deze stukken, met het oog op de Algemene Vergadering die een besluit moet nemen omtrent zijn samenstelling (artikel 14, § 2, onder b), uiterlijk twee maanden voor de opening van de zitting aan de Lidstaten mede;
- n) controleert het beheer van de Secretaris-Generaal;
- o) ziet toe op de juiste toepassing van het Verdrag door de Secretaris-Generaal alsmede op de uitvoering door de Secretaris-Generaal van de door de overige organen genomen besluiten; hiertoe kan het Comité alle nodige maatregelen

nemen voor de verbetering van de toepassing van het Verdrag en van de bovengenoemde besluiten;

- p) geeft met redenen omklede adviezen over vraagstukken die van belang kunnen zijn voor de werkzaamheden van de Organisatie en die het Comité worden voorgelegd door een Lidstaat of door de Secretaris-Generaal;
- q) beslecht geschillen tussen een Lidstaat en de Secretaris-Generaal met betrekking tot zijn functie als depositaris (artikel 36, § 2);
- r) besluit over verzoeken om schorsing van het lidmaatschap (artikel 40).

§ 6 Het quorum van het Comité wordt bereikt wanneer twee derde van de leden hierin is vertegenwoordigd. Een Lidstaat kan zich laten vertegenwoordigen door een andere Lidstaat; een lid kan evenwel niet meer dan één ander lid vertegenwoordigen.

§ 7 De besluiten van het Comité worden genomen met meerderheid van de bij de stemming vertegenwoordigde leden.

§ 8 Het Comité komt, tenzij het anders besluit, bijeen op de plaats waar de zetel van de Organisatie is gevestigd. De notulen van de zittingen worden aan alle Lidstaten gezonden.

§ 9 De voorzitter van Comité :

- a) roept het Comité ten minste eenmaal per jaar bijeen, alsook op verzoek van hetzij vier van zijn leden, hetzij van de Secretaris-Generaal;
- b) doet de leden van het Comité de ontwerp-agenda toekomen;
- c) behandelt, binnen de grenzen en onder de voorwaarden vastgelegd in het huishoudelijk reglement van het Comité, spoedeisende vraagstukken die zich in de periode tussen de zittingen voordoen;
- d) ondertekent de in § 5, onder b bedoelde zetelovereenkomst.

§ 10 Het Comité kan, binnen zijn eigen bevoegdheden, de voorzitter opdragen bepaalde specifieke taken uit te voeren.

Artikel 16 **Commissies**

§ 1 De in artikel 13, § 1, onder c tot en met f en § 2 bedoelde Commissies zijn in beginsel samengesteld uit alle Lidstaten. Wanneer de Herzieningscommissie, de Commissie van RID-deskundigen of de Commissie van technisch deskundigen in het kader van hun bevoegdheden beraadslagen en besluiten over wijzigingen van de Aanhangsels bij het Verdrag, zijn de Lidstaten die, overeenkomstig artikel 42, § 1, eerste volzin, een verklaring hebben afgelegd met betrekking tot de desbetreffende Aanhangsels, geen lid van de betrokken Commissie.

- § 2 De Secretaris-Generaal roept de Commissies bijeen hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van vijf Lidstaten of van het Comité van Beheer. De Secretaris-Generaal zendt de ontwerp-agenda uiterlijk twee maanden voor de opening van de zitting aan de Lidstaten.
- § 3 Een Lidstaat kan zich laten vertegenwoordigen door een andere Lidstaat, een Staat kan evenwel niet meer dan twee andere Staten vertegenwoordigen.
- § 4 Iedere vertegenwoordigde Lidstaat heeft recht op een stem. Een voorstel is aangenomen indien het aantal voor het voorstel uitgebrachte stemmen :
- a) ten minste gelijk is aan een derde van het aantal bij de stemming vertegenwoordigde Lidstaten en
 - b) hoger is dan het aantal tegen het voorstel uitgebrachte stemmen.
- § 5 Op uitnodiging van de Secretaris-Generaal, met instemming van de meerderheid van de Lidstaten, kunnen
- a) Staten die geen lid zijn van de Organisatie,
 - b) Lidstaten die evenwel geen lid zijn van de betrokken Commissies,
 - c) internationale organisaties en verenigingen, die bevoegd zijn voor aangelegenheden die betrekking hebben op de werkzaamheden van de Organisatie of die zich bezighouden met op de agenda geplaatste kwesties, may attend meetings of the Committees in an advisory capacity.
- met een adviserende stem deelnemen aan de zittingen van de Commissies.
- § 6 De Commissies kiezen voor iedere zitting of voor een bepaalde periode een voorzitter en een of meer vice-voorzitters.
- § 7 De beraadslagingen worden gehouden in de werktalen. Van de uiteenzettingen die tijdens een zitting in een van de werktalen worden gegeven, wordt de essentie in de andere werktalen vertaald; de voorstellen en de besluiten worden in hun geheel vertaald.
- § 8 In de verslagen worden de beraadslagingen in het kort weergegeven. De voorstellen en de besluiten worden in hun geheel weergegeven. Wat de besluiten betreft, is alleen de Franse tekst authentiek. De verslagen worden aan alle Lidstaten gezonden.
- § 9 De Commissies kunnen werkgroepen instellen voor de behandeling van bepaalde aangelegenheden.
- § 10 De Commissies stellen hun huishoudelijk reglement op.

Artikel 17
Herzieningscommissie

- § 1 De Herzieningscommissie :
- a) besluit, overeenkomstig artikel 33, § 4, over voorstellen tot wijziging van het Verdrag;
 - b) onderzoekt de overeenkomstig artikel 33, § 2 ter beslissing aan de Algemene Vergadering voor te leggen voorstellen.
- § 2 Het quorum (artikel 13, § 3) van de Herzieningscommissie wordt bereikt wanneer de meerderheid van de Lidstaten hierin is vertegenwoordigd.

Artikel 18
Commissie van RID-deskundigen

- § 1 De Commissie van RID-deskundigen besluit, overeenkomstig artikel 33, § 5, over voorstellen tot wijziging van het Verdrag.
- § 2 Het quorum (artikel 13, § 3) van de Commissie van RID-deskundigen wordt bereikt wanneer een derde van de Lidstaten hierin is vertegenwoordigd.

Artikel 19
Commissie vergemakkelijking spoorwegverkeer

- § 1 De Commissie vergemakkelijking spoorwegverkeer :
- a) behandelt alle aangelegenheden die ten doel hebben de grensoverschrijding in het internationale spoorwegverkeer te vergemakkelijken;
 - b) beveelt normen, methoden, procedures en handelwijzen aan met betrekking tot de vergemakkelijking van het spoorwegverkeer.
- § 2 Het quorum (artikel 13, § 3) van de Commissie vergemakkelijking spoorwegverkeer wordt bereikt wanneer een derde van de Lidstaten hierin is vertegenwoordigd.

Artikel 20
Commissie van technisch deskundigen

- § 1 De Commissie van technisch deskundigen :
- a) besluit, overeenkomstig artikel 5 van de Uniforme Regelen APTU, over de verbindendverklaring van een technische norm met betrekking tot spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in internationaal verkeer;
 - b) besluit, overeenkomstig artikel 6 van de Uniforme Regelen APTU, over de aanneming van een uniform technisch voorschrift voor de bouw, het in bedrijf hebben, het onderhoud of voor een procedure met betrekking tot spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in internationaal verkeer;

- c) ziet toe op de toepassing van de technische normen en de uniforme technische voorschriften met betrekking tot spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in het internationale verkeer en onderzoekt de ontwikkeling hiervan met het oog op de verbindendverklaring of aanneming hiervan overeenkomstig de in de artikelen 5 en 6 van de Uniforme Regelen APTU bedoelde procedures;
- d) besluit, overeenkomstig artikel 33, § 6, over voorstellen tot wijziging van het Verdrag;
- e) behandelt alle overige aangelegenheden die haar overeenkomstig de Uniforme Regelen APTU en Uniforme Regelen ATMF worden opgedragen.

§ 2 Het quorum (artikel 13, § 3) van de Commissie van technisch deskundigen wordt bereikt wanneer de helft van de Lidstaten, in de zin van artikel 16, § 1, hierin is vertegenwoordigd. Bij het nemen van besluiten over de bepalingen van de Bijlagen van de Uniforme Regelen APTU hebben de Lidstaten die, overeenkomstig artikel 35, § 4, ten aanzien van de desbetreffende bepalingen bezwaar hebben gemaakt of, overeenkomstig artikel 9, § 1 van de Uniforme Regelen APTU, een verklaring hebben afgelegd, geen stemrecht.

§ 3 De Commissie van technisch deskundigen kan hetzij technische normen verbindend verklaren of uniforme technische voorschriften aannemen, hetzij weigeren deze verbindend te verklaren of aan te nemen; de Commissie van technisch deskundigen kan de normen of voorschriften in geen geval wijzigen.

Artikel 21 **Secretaris-Generaal**

§ 1 De Secretaris-Generaal verzorgt de taken van het secretariaat van de Organisatie.

§ 2 De Secretaris-Generaal wordt door de Algemene Vergadering gekozen voor een periode van drie jaar en is ten hoogste twee maal opnieuw verkiesbaar.

§ 3 Tot de werkzaamheden van de Secretaris-Generaal behoort met name :

- a) het vervullen van de taken van depositaris (artikel 36);
- b) het naar buiten vertegenwoordigen van de Organisatie;
- c) het aan de Lidstaten mededelen van de door de Algemene Vergadering en door de Commissies genomen besluiten (artikel 34, § 1; artikel 35, § 1);
- d) het uitvoeren van de taken die door de andere organen van de Organisatie aan hem worden toevertrouwd;
- e) het onderzoeken van voorstellen van de Lidstaten tot wijziging van het Verdrag, eventueel met hulp van deskundigen;
- f) het bijeenroepen van de Algemene Vergadering en de Commissies (artikel 14, § 3; artikel 16, § 2);

- g) het tijdig aan de Lidstaten toezenden van de documenten die nodig zijn voor de zittingen van de verschillende organen;
- h) het opstellen van het werkprogramma, de ontwerpbegroting en het verslag van de Organisatie en het ter goedkeuring daarvan voorleggen aan het Comité van Beheer (artikel 25);
- i) het beheren van de financiën van de Organisatie binnen het kader van de goedgekeurde begroting;
- j) het op verzoek van een van de betrokken partijen trachten door het aanbieden van zijn goede diensten geschillen tussen deze partijen over de interpretatie of de toepassing van het Verdrag te beslechten;
- k) het op verzoek van alle betrokken partijen geven van adviezen over geschillen over de interpretatie of de toepassing van het Verdrag;
- l) het vervullen van de taken die hem door Titel V worden toegekend;
- m) het ontvangen van de mededelingen van de Lidstaten, internationale organisaties en verenigingen, bedoeld in artikel 16, § 5, en van de ondernemingen (vervoerders, infrastructuurbeheerders, enzovoort) die aan het internationale spoorwegverkeer deelnemen en eventueel het hiervan kennis geven aan de andere Lidstaten, internationale organisaties en verenigingen alsmede aan de ondernemingen;
- n) het leiding geven aan het personeel van de Organisatie;
- o) het tijdig op de hoogte stellen van de Lidstaten van de vacatures bij de Organisatie;
- p) het bijhouden en publiceren van de in artikel 24 bedoelde lijsten van de lijnen.

§ 4 De Secretaris-Generaal kan op eigen initiatief voorstellen doen tot wijziging van het Verdrag.

Artikel 22 **Personeel van de Organisatie**

De rechten en plichten van het personeel van de Organisatie worden vastgelegd in het door het Comité van Beheer overeenkomstig artikel 15, § 5, onder c opgestelde statuut van het personeel.

Artikel 23 **Tijdschrift**

§ 1 De Organisatie geeft een tijdschrift uit met officiële mededelingen alsmede mededelingen die voor de toepassing van het Verdrag noodzakelijk en nuttig zijn.

- § 2 De mededelingen die de Secretaris-Generaal krachtens het Verdrag moet doen, kunnen in voorkomend geval worden gedaan door middel van een publicatie in het tijdschrift.

Artikel 24 **Lijsten van de lijnen**

- § 1 De in artikel 1 van de Uniforme Regelen CIV en Uniforme Regelen CIM bedoelde lijnen over zee en binnenwateren waarop, in aanvulling op een vervoer per spoor, vervoer plaatsvindt dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst, worden ingeschreven op twee

lijsten :

- a) de lijst van lijnen over zee en binnenwateren CIV,
- b) de lijst van lijnen over zee en binnenwateren CIM.

- § 2 De spoorweglijnen van een Lidstaat die overeenkomstig artikel 1, § 6 van de Uniforme Regelen CIV of overeenkomstig artikel 1, § 6 van de Uniforme Regelen CIM een voorbehoud heeft gemaakt, worden overeenkomstig dit voorbehoud ingeschreven op twee lijsten :

- a) de lijst van spoorweglijnen CIV,
- b) de lijst van spoorweglijnen CIM.

- § 3 De Lidstaten zenden aan de Secretaris-Generaal hun mededelingen betreffende het inschrijven of het schrappen van de in de §§ 1 en 2 bedoelde lijnen. De in § 1 bedoelde lijnen over zee en binnenwateren worden, voorzover zij Lidstaten met elkaar verbinden, slechts ingeschreven na toestemming van deze Staten; voor het schrappen van een dergelijke lijn is de mededeling van een van deze Staten voldoende.

- § 4 De Secretaris-Generaal geeft alle Lidstaten kennis van het inschrijven of schrappen van een lijn.

- § 5 Het vervoer over de in § 1 bedoelde lijnen over zee en binnenwateren en het vervoer over de in § 2 bedoelde spoorweglijnen zijn onderworpen aan de bepalingen van het Verdrag na verloop van een maand te rekenen van de datum van de kennisgeving van de inschrijving door de Secretaris-Generaal. Een dergelijke lijn is niet meer onderworpen aan de bepalingen van het Verdrag na verloop van drie maanden te rekenen van de datum van kennisgeving door de Secretaris-Generaal dat zij is geschrapt, behalve ten aanzien van reeds aangevangen vervoer, dat moet worden voltooid.

**Titel IV
Financiën**

**Artikel 25
Werkprogramma. Begroting. Rekeningen. Verslag**

- § 1 Het werkprogramma, de begroting en de rekeningen van de Organisatie hebben betrekking op een periode van twee kalenderjaren.
- § 2 De Organisatie stelt ten minste eens in de twee jaar een verslag op.
- § 3 De hoogte van de uitgaven van de Organisatie wordt voor iedere begrotingsperiode door het Comité van Beheer vastgesteld op voorstel van de Secretaris-Generaal.

**Artikel 26
Financiering van de uitgaven**

- § 1 Behoudens de §§ 2 tot en met 4 worden de uitgaven van de Organisatie die niet door andere inkomsten worden gedekt, gedragen door de Lidstaten voor twee vijfde deel, op basis van de verdeelsleutel voor de bijdragen van het stelsel van de Verenigde Naties, en voor drie vijfde naar evenredigheid van de totale lengte van de spoorweginfrastructuur alsook van de overeenkomstig artikel 24, § 1 ingeschreven lijnen over zee en binnenwateren. De lijnen over zee en binnenwateren worden evenwel slechts gerekend voor de helft van hun lengte.
- § 2 Wanneer een Lidstaat een voorbehoud overeenkomstig artikel 1, §6 van de Uniforme Regelen CIV of overeenkomstig artikel 1, § 6 van de Uniforme Regelen CIM heeft gemaakt, wordt de in § 1 bedoelde formule voor de bijdragen als volgt toegepast :
- a) in plaats van de totale lengte van de spoorweginfrastructuur op het grondgebied van die Lidstaat, wordt slechts rekening gehouden met de lengte van de spoorweglijnen die overeenkomstig artikel 24, § 2 zijn ingeschreven;
 - b) het deel van de bijdrage volgens het stelsel van de Verenigde Naties wordt berekend naar evenredigheid van de lengte van de overeenkomstig artikel 24, §§ 1 en 2 ingeschreven lijnen in verhouding tot de totale lengte van de spoorweginfrastructuur op het grondgebied van die Lidstaat en de lengte van de overeenkomstig artikel 24, § 1 ingeschreven lijnen; deze bijdrage kan in geen geval lager zijn dan 0,01 procent.
- § 3 Iedere Lidstaat draagt ten minste 0,25 procent en ten hoogste 15 procent van de bijdragen.
- § 4 Het Comité van Beheer stelt de werkzaamheden van de Organisatie vast die :
- a) op alle Lidstaten op gelijke wijze betrekking hebben en de uitgaven die volgens de in § 1 genoemde formule door alle Lidstaten worden gedragen;
 - b) op slechts enkele Lidstaten betrekking hebben en de uitgaven die volgens dezelfde formule door deze Lidstaten worden gedragen.

- § 3 is van overeenkomstige toepassing. Deze bepalingen laten artikel 4, § 3 onverlet.
- § 5 De bijdragen van de Lidstaten aan de uitgaven van de Organisatie zijn verschuldigd in de vorm van een voorschot, betaalbaar in twee termijnen, uiterlijk op 31 oktober van ieder van de twee jaar waarop de begroting betrekking heeft. Het voorschot wordt vastgesteld op basis van de definitief verschuldigde bijdrage over de twee voorgaande jaren.
- § 6 Bij de toezending aan de Lidstaten van het verslag en de rekeningen, doet de Secretaris-Generaal mededeling van het definitieve bedrag van de bijdrage van de twee voorgaande kalenderjaren alsook van de hoogte van het voorschot voor de komende twee kalenderjaren.
- § 7 Na 31 december van het jaar van de mededeling door de Secretaris-Generaal overeenkomstig § 6 is over de verschuldigde bedragen voor de twee voorgaande kalenderjaren rente verschuldigd ten bedrage van vijf procent per jaar. Indien een Lidstaat een jaar na deze datum zijn bijdrage niet heeft betaald, wordt zijn stemrecht geschorst, totdat hij aan de verplichting tot betaling heeft voldaan. Na verloop van nog eens twee jaar onderzoekt de Algemene Vergadering of de houding van die Staat moet worden beschouwd als een stilzwijgende opzegging van het Verdrag en stelt zij daarbij eventueel de datum vast waarop deze opzegging van kracht wordt.
- § 8 De vervallen bijdragen blijven verschuldigd in de gevallen van opzegging krachtens § 7 of artikel 41 alsmede in de in artikel 40, § 4 onder b bedoelde gevallen van schorsing van het stemrecht.
- § 9 De niet-geïnde bijdragen worden gedekt uit de middelen van de Organisatie.
- § 10 De Lidstaat die het Verdrag heeft opgezegd, kan opnieuw Lidstaat worden door toetreding, op voorwaarde dat hij de door hem verschuldigde bedragen heeft betaald.
- § 11 De Organisatie heft een vergoeding ter dekking van de bijzondere kosten die voortvloeien uit de in artikel 21, § 3, onder j tot en met l bedoelde werkzaamheden. In de in artikel 21, § 3, onder j en k bedoelde gevallen wordt deze vergoeding vastgesteld door het Comité van Beheer op voorstel van de Secretaris-Generaal; in het in artikel 21, § 3, onder l bedoelde geval is artikel 31, § 3 van toepassing.

Artikel 27

Controle van de boekhouding

- § 1 Tenzij de Algemene Vergadering overeenkomstig artikel 14, § 2, onder k anders besluit, wordt de controle van de boekhouding uitgevoerd door de Lidstaat waar de zetel is gevestigd volgens de regels van dit artikel en, behoudens alle bijzondere richtlijnen van het Comité van Beheer, in overeenstemming met het reglement betreffende de financiën en de boekhouding van de Organisatie (artikel 15, § 5, onder e).
- § 2 De controleur onderzoekt naar eigen inzicht de boekhouding van de Organisatie, met inbegrip van alle beheerde fondsen en speciale rekeningen, om zich ervan te vergewissen dat :

- a) de financiële staten overeenstemmen met de boeken en geschriften van de Organisatie;
- b) de financiële verrichtingen waarop die staten betrekking hebben, zijn uitgevoerd in overeenstemming met de voorschriften en reglementen, de budgettaire bepalingen en de andere richtlijnen van de Organisatie;
- c) de waardepapieren en het contante geld die in een bank of kas zijn gedeponeerd gecontroleerd werden aan de hand van rechtstreeks van de deponhouders ontvangen certificaten, of daadwerkelijk geteld werden;
- d) de interne controles, met inbegrip van het interne onderzoek van de boekhouding, doeltreffend zijn;
- e) alle activa en passiva, alsook alle overschotten en tekorten, zijn geboekt volgens procedures die hij bevredigend acht.

§ 3 De controleur heeft te allen tijde onbeperkte inzage in alle boeken, geschriften, boekhoudkundige documenten en andere informatiebronnen die hij nodig meent te hebben.

§ 4 De controleur vermeldt in zijn verslag over de financiële verrichtingen :

- a) de aard en de draagwijdte van het door hem uitgevoerde onderzoek;
- b) de elementen die verband houden met de volledigheid of de juistheid van de boekhouding, eventueel met inbegrip van :
 - 1. de voor de juiste interpretatie en de juiste beoordeling van de boekhouding vereiste gegevens;
 - 2. elk bedrag dat geïnd had moeten worden, maar niet geboekt is;
 - 3. elk bedrag dat een regelmatige of voorwaardelijke uitgavenverplichting inhoudt en dat niet geboekt is of waarmee in de financiële staten geen rekening is gehouden;
 - 4. de uitgaven waarvoor geen toereikende bewijsstukken zijn overgelegd;
 - 5. het bijhouden van de boeken in de goede en voorgeschreven wijze; gevallen waarin de vorm en inhoud van de financiële staten afwijken van de algemeen erkende en altijd gehanteerde boekhoudkundige beginselen moeten worden gemeld;
- c) andere kwesties waarop de aandacht van het Comité van Beheer moet worden gevestigd, zoals :
 - 1. gevallen van fraude of vermoedelijke fraude;
 - 2. verspilling of onregelmatig gebruik van fondsen of andere tegoeden van de Organisatie (ook al zou de boekhouding in orde zijn op het punt van de

- uitgevoerde verrichting);
3. uitgaven die op een later tijdstip aanzienlijke kosten voor de Organisatie zouden kunnen meebrengen;
 4. elke tekortkoming, algemeen of bijzonder, in het controlesysteem van de ontvangsten en uitgaven of de leveringen en het materiaal;
 5. uitgaven die niet stroken met de intenties van het Comité van Beheer, rekening houdend met officieel toegestane overboekingen binnen de begroting;
 6. kredietoverschrijdingen, rekening houdend met de wijzigingen voortvloeiend uit officieel toegestane overboekingen binnen de begroting;
 7. uitgaven die niet overeenstemmen met de daarvoor geldende machtigingen;
- d) de juistheid of onjuistheid van de boekhouding inzake de leveringen en het materiaal, vastgesteld op basis van de inventarisatie en de controle van de boeken.

Bovendien kan het verslag handelen over verrichtingen die tijdens een vorige begrotingsperiode werden geboekt en waarover nieuwe gegevens verkregen werden, alsook over verrichtingen die in de loop van een volgende begrotingsperiode moeten plaatsvinden en waarvan het wenselijk lijkt dat het Comité van Beheer er vooraf van op de hoogte wordt gesteld.

- § 5 De controleur deelt aan het Comité van Beheer en de Secretaris-Generaal zijn bevindingen mee als gevolg van de controle. Bovendien kan hij elk commentaar leveren dat hij passend acht betreffende het financieel verslag van de Secretaris-Generaal.

Titel V Arbitrage

Artikel 28 Bevoegdheid

- § 1 De geschillen tussen de Lidstaten voortvloeiende uit de interpretatie of de toepassing van het Verdrag, alsmede de geschillen tussen de Lidstaten en de Organisatie voortvloeiende uit de interpretatie of de toepassing van het Protocol over de voorrechten en immuniteiten, kunnen, op verzoek van een van de partijen, worden voorgelegd aan een scheidsgerecht. De partijen zijn vrij te beslissen over de samenstelling van het scheidsgerecht en over de scheidsrechterlijke procedure.
- § 2 De andere geschillen voortvloeiende uit de interpretatie of de toepassing van het Verdrag of van andere, in overeenstemming met artikel 2, § 2 door de Organisatie opgestelde verdragen, indien zij niet in der minne zijn geregeld of ter beslissing zijn voorgelegd aan de gewone rechter, kunnen in onderling overleg tussen de betrokken partijen worden voorgelegd aan een scheidsgerecht. De artikelen 29 tot en met 32

zijn van toepassing op de samenstelling van het scheidsgerecht en op de scheidsrechterlijke procedure.

- § 3 Iedere Staat kan zich, bij zijn verzoek om toetreding tot het Verdrag, het recht voorbehouden het bepaalde in § 1 en § 2 niet of slechts voor een gedeelte toe te passen.
- § 4 De Staat die een voorbehoud heeft gemaakt overeenkomstig § 3 kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door de depositaris hiervan op de hoogte te stellen. Deze intrekking wordt van kracht een maand na de datum waarop de depositaris hiervan kennis geeft aan de Lidstaten.

Artikel 29 **Arbitrageovereenkomst. Griffie**

De partijen sluiten een arbitrageovereenkomst, waarin in het bijzonder wordt geregeld :

- a) het onderwerp van het geschil;
- b) de samenstelling van het scheidsgerecht en de overeengekomen termijnen voor de benoeming van de scheidsman of de scheidsmannen;
- c) de overeengekomen plaats waar het scheidsgerecht zitting houdt.

De arbitrageovereenkomst moet worden medegedeeld aan de Secretaris-Generaal, die optreedt als griffier.

Artikel 30 **Scheidsmannen**

- § 1 Er wordt een lijst van scheidsmannen opgesteld en bijgehouden door de Secretaris-Generaal. Iedere Lidstaat kan twee van zijn onderdanen op de lijst van scheidsmannen laten opnemen.
- § 2 Het scheidsgerecht bestaat uit een, drie of vijf scheidsmannen, overeenkomstig de arbitrageovereenkomst. De scheidsmannen worden gekozen uit de personen die voorkomen op de in § 1 bedoelde lijst. Indien de arbitrageovereenkomst voorziet in vijf scheidsmannen, kan ieder der partijen evenwel een scheidsman kiezen die niet op de lijst voorkomt. Indien de arbitrageovereenkomst voorziet in een enkele scheidsman, wordt deze door de partijen in gemeenschappelijk overleg gekozen. Indien de arbitrageovereenkomst drie of vijf scheidsmannen voorschrijft, kiest ieder der partijen een of twee scheidsmannen, al naar gelang van het geval; deze scheidsmannen wijzen in gemeenschappelijk overleg de derde of de vijfde scheidsman aan, die als voorzitter van het scheidsgerecht optreedt. Indien de partijen over de aanwijzing van de enkele scheidsman of indien de gekozen scheidsmannen over de aanwijzing van de derde of de vijfde scheidsman niet tot overeenstemming komen, geschiedt bedoelde aanwijzing door de Secretaris-Generaal.
- § 3 De enkele, de derde of de vijfde scheidsman moet van een andere nationaliteit zijn dan de partijen, tenzij deze dezelfde nationaliteit hebben.

- § 4 De tussenkomst in het geschil door een derde partij heeft geen invloed op de samenstelling van het scheidsgerecht.

Artikel 31 **Procedure. Kosten**

- § 1 Het scheidsgerecht stelt de te volgen procedure vast, waarbij met name rekening wordt gehouden met de volgende bepalingen :
- a) het onderzoekt en beoordeelt de zaken aan de hand van de door de partijen naar voren gebrachte punten, zonder dat het, wanneer het een uitspraak over rechtsvragen moet doen, is gebonden aan de interpretatie door de partijen;
 - b) het kan niet meer of iets anders toewijzen dan hetgeen is geëist in de conclusies van de eiser, en niet minder toewijzen dan hetgeen de verweerder heeft erkend verschuldigd te zijn;
 - c) de scheidsrechterlijke uitspraak wordt, met redenen omkleed, opgesteld door het scheidsgerecht en wordt door de Secretaris-Generaal aan de partijen betekend;
 - d) de scheidsrechterlijke uitspraak is, behoudens andersluidende bepaling van dwingend recht, geldend ter plaatse waar het scheidsgerecht zitting houdt en behoudens andersluidende overeenkomst tussen de partijen, beslissend.
- § 2 De honoraria van de scheidsmannen worden vastgesteld door de Secretaris-Generaal.
- § 3 In de scheidsrechterlijke uitspraak worden de kosten en uitgaven vastgesteld en wordt beslist hoe deze alsmede de honoraria van de scheidsmannen tussen de partijen worden verdeeld.

Artikel 32 **Verjaring. Uitvoerbaarheid**

- § 1 Het in werking stellen van de scheidsrechterlijke procedure heeft, wat de stuiting van de verjaring betreft, hetzelfde gevolg als dat voorzien in het materiële recht dat van toepassing is op het instellen van de vordering voor de gewone rechter.
- § 2 De uitspraak van het scheidsgerecht kan in ieder van de Lidstaten ten uitvoer worden gelegd nadat is voldaan aan de formaliteiten die zijn voorgeschreven in de Staat waar de tenuitvoerlegging moet plaatsvinden. Toetsing van de zaak ten gronde is niet toegestaan.

Titel VI
Wijziging van het Verdrag

Artikel 33
Bevoegdheid

- § 1 De Secretaris-Generaal brengt de door de Lidstaten aan hem gezonden of door hemzelf uitgewerkte voorstellen tot wijziging van het Verdrag onmiddellijk ter kennis van de Lidstaten.
- § 2 De Algemene Vergadering beslist over de voorstellen tot wijziging van het Verdrag, voorzover in de §§ 4 tot en met 6 niets anders is bepaald.
- § 3 Wanneer een wijzigingsvoorstel is voorgelegd aan de Algemene Vergadering kan deze met de in artikel 14, § 6 bedoelde meerderheid besluiten, dat dit voorstel naar zijn aard nauw verband houdt met een of meer bepalingen van de Aanhangsels bij het Verdrag. In dit geval, alsook in de in de §§ 4 tot en met 6, tweede volzin bedoelde gevallen is de Algemene Vergadering eveneens bevoegd een besluit te nemen over de wijziging van deze bepaling of bepalingen van de Aanhangsels.
- § 4 Behoudens de besluiten van de Algemene Vergadering, genomen volgens § 3, eerste volzin, beslist de Herzieningscommissie over de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot :
- a) de artikelen 9 en 27, §§ 2 tot en met 5;
 - b) de Uniforme Regelen CIV, met uitzondering van de artikelen 1, 2, 5, 6, 16, 26 tot en met 39, 41 tot en met 53 en 56 tot en met 60;
 - c) de Uniforme Regelen CIM, met uitzondering van de artikelen 1, 5, 6, §§ 1 en 2, de artikelen 8, 12, 13, § 2, de artikelen 14, 15, §§ 2 en 3, artikel 19, §§ 6 en 7, alsmede de artikelen 23 tot en met 27, 30 tot en met 33, 36 tot en met 41 en 44 tot en met 48;
 - d) de Uniforme Regelen CUV, met uitzondering van de artikelen 1, 4, 5 en 7 tot en met 12;
 - e) de Uniforme Regelen CUI, met uitzondering van de artikelen 1, 2, 4, 8 tot en met 15, 17 tot en met 19, 21 en 23 tot en met 25;
 - f) de Uniforme Regelen APTU , met uitzondering van de artikelen 1, 3 en 9 tot en met 11, alsmede de Bijlagen van deze Uniforme Regelen;
 - g) de Uniforme Regelen ATMF , met uitzondering van de artikelen 1, 3 en 9.

Wanneer wijzigingsvoorstellen overeenkomstig onder a tot en met g aan de Herzieningscommissie worden voorgelegd, kan een derde van de in de Commissie vertegenwoordigde Staten verlangen dat deze voorstellen ter beslissing aan de Algemene Vergadering worden voorgelegd.

- § 5 De Commissie van RID-deskundigen beslist over wijzigingsvoorstellen met betrekking tot het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID). Wanneer dergelijke voorstellen aan de Commissie van RID-deskundigen worden voorgelegd, kan een derde van de in de Commissie vertegenwoordigde Staten verlangen dat deze voorstellen ter beslissing aan de Algemene Vergadering worden voorgelegd.
- § 6 De Commissie van technisch deskundigen beslist over wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de Bijlagen van de Uniforme Regelen APTU. Wanneer dergelijke voorstellen aan de Commissie van technisch deskundigen worden voorgelegd, kan een derde van de in de Commissie vertegenwoordigde Staten verlangen dat deze voorstellen ter beslissing aan de Algemene Vergadering worden voorgelegd.

Artikel 34 **Besluiten van de Algemene Vergadering**

- § 1 De wijzigingen van het Verdrag waartoe de Algemene Vergadering heeft besloten, worden door de Secretaris-Generaal ter kennis gebracht aan de Lidstaten.
- § 2 De wijzigingen van het Verdrag zelf, waartoe de Algemene Vergadering heeft besloten, treden twaalf maanden na goedkeuring daarvan door twee derde van de Lidstaten in werking voor alle Lidstaten met uitzondering van die welke, voordat de wijzigingen van kracht worden, een verklaring hebben afgelegd waarin zij stellen dat zij de genoemde wijzigingen niet goedkeuren.
- § 3 De wijzigingen van de Aanhangsels bij het Verdrag waartoe de Algemene Vergadering heeft besloten, treden twaalf maanden na goedkeuring daarvan door de helft van de Lidstaten die geen verklaring overeenkomstig artikel 42, § 1, eerste volzin hebben afgelegd, in werking voor alle Lidstaten met uitzondering van die welke, voordat de wijzigingen in werking treden, een verklaring hebben afgelegd waarin zij stellen dat zij de genoemde wijzigingen niet goedkeuren en van die welke een verklaring overeenkomstig artikel 42, § 1, eerste volzin hebben afgelegd.
- § 4 De Lidstaten doen de Secretaris-Generaal hun kennisgevingen toekomen inzake de goedkeuring van de wijzigingen van het Verdrag waartoe de Algemene Vergadering heeft besloten, alsmede hun verklaringen waarin zij stellen dat zij deze wijzigingen niet goedkeuren. De Secretaris-Generaal stelt de andere Lidstaten hiervan op de hoogte.
- § 5 De in de §§ 2 en 3 bedoelde termijn loopt te rekenen van de dag van de kennisgeving van de Secretaris-Generaal dat aan de voorwaarden voor het in werking treden van de wijzigingen is voldaan.
- § 6 De Algemene Vergadering kan op het tijdstip van de aanneming van een wijziging aangeven dat deze wijziging van zodanige betekenis is dat elke Lidstaat, die een verklaring zoals bedoeld in § 2 of § 3 aflegt en die de wijziging binnen de termijn van achttien maanden te rekenen van de inwerkingtreding daarvan niet goedkeurt, na afloop van deze termijn niet langer Lidstaat van de Organisatie is.

- § 7 Wanneer de besluiten van de Algemene Vergadering betrekking hebben op de Aanhangsels bij het Verdrag, wordt de toepassing van het desbetreffende Aangangsel volledig geschorst, vanaf het tijdstip waarop de besluiten in werking treden, voor het verkeer met en tussen de Lidstaten die zich overeenkomstig § 3 binnen de gestelde termijn tegen de besluiten hebben verzet. De Secretaris-Generaal geeft de Lidstaten kennis van deze schorsing; de schorsing eindigt na verloop van een maand, te rekenen van de datum waarop de Secretaris-Generaal de andere Lidstaten kennis heeft gegeven dat het verzet is ingetrokken.

Artikel 35 **Besluiten van de Commissies**

- § 1 De wijzigingen van het Verdrag waartoe de Commissies hebben besloten, worden door de Secretaris-Generaal ter kennis gebracht aan de Lidstaten.
- § 2 De wijzigingen van het Verdrag zelf, waartoe de Herzieningscommissie heeft besloten, treden voor alle Lidstaten in werking op de eerste dag van de twaalfde maand, volgend op de maand waarin de Secretaris-Generaal deze wijzigingen aan de Lidstaten ter kennis heeft gebracht. De Lidstaten kunnen binnen vier maanden na de datum van kennisgeving bezwaar aantekenen. In geval van bezwaar door een kwart van de Lidstaten treedt de wijziging niet in werking. Indien een Lidstaat binnen vier maanden bezwaar aantekent tegen een besluit van de Herzieningscommissie en het Verdrag opzegt, wordt de opzegging van kracht op de datum waarop het genoemde besluit in werking treedt.
- § 3 De wijzigingen van de Aanhangsels bij het Verdrag, waartoe de Herzieningscommissie heeft besloten, treden voor alle Lidstaten in werking op de eerste dag van de twaalfde maand, volgend op de maand waarin de Secretaris-Generaal deze wijzigingen aan de Lidstaten ter kennis heeft gebracht. De wijzigingen waartoe de Commissie van RID-deskundigen of de Commissie van technisch deskundigen heeft besloten, treden voor alle Lidstaten in werking op de eerste dag van de zesde maand, volgend op de maand waarin de Secretaris-Generaal deze wijzigingen aan de Lidstaten ter kennis heeft gebracht.
- § 4 De Lidstaten kunnen binnen een termijn van vier maanden, te rekenen van de dag waarop de in § 3 bedoelde kennisgeving is gedaan, bezwaar aantekenen. In geval van bezwaar door een kwart van de Lidstaten treedt de wijziging niet in werking. In de Lidstaten die binnen de gestelde termijn bezwaar hebben aangetekend tegen een besluit, wordt de toepassing van het desbetreffende Aangangsel volledig geschorst voor het verkeer met en tussen de Lidstaten vanaf het tijdstip waarop de besluiten van kracht worden. Evenwel, in geval van bezwaar tegen de verbindendverklaring van een technische norm of tegen de aanneming van een uniform technisch voorschrift, worden alleen deze normen of voorschriften geschorst ten aanzien van het verkeer met en tussen de Lidstaten, te rekenen van het tijdstip waarop de besluiten van kracht worden; hetzelfde geldt in geval van gedeeltelijk bezwaar.
- § 5 De Secretaris-Generaal brengt de Lidstaten op de hoogte van de in § 4 bedoelde schorsingen; zij worden opgeheven na verloop van een termijn van een maand, te

rekenen van de dag waarop de Secretaris-Generaal de overige Lidstaten van de intrekking van een dergelijk bezwaar kennis heeft gegeven.

§ 6 Voor de vaststelling van het aantal bezwaren zoals bedoeld in de §§ 2 en 4, wordt geen rekening gehouden met de Lidstaten die :

- a) geen stemrecht hebben (artikel 14, § 5, artikel 26, § 7 of artikel 40, § 4);
- b) geen lid zijn van de desbetreffende Commissie (artikel 16, § 1, tweede volzin);
- c) een verklaring hebben afgelegd overeenkomstig artikel 9, § 1 van de Uniforme Regelen APTU .

Titel VII Slotbepalingen

Artikel 36 Depositaris

§ 1 De Secretaris-Generaal is de depositaris van dit Verdrag. Zijn taken van depositaris zijn die welke worden vermeld in Deel VII van het Verdrag van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht.

§ 2 Wanneer tussen een Lidstaat en de depositaris een geschil rijst met betrekking tot de vervulling van de taken van de depositaris, brengt de depositaris of de betrokken Lidstaat deze kwestie onder de aandacht van de Lidstaten of legt hij, in voorkomend geval, deze ter beslissing voor aan het Comité van Beheer.

Artikel 37 Toetreding tot het Verdrag

§ 1 De toetreding tot het Verdrag staat open voor iedere Staat op het grondgebied waarvan een spoorweginfrastructuur wordt geëxploiteerd.

§ 2 Een Staat die tot het Verdrag wenst toe te treden, richt een verzoek aan de depositaris. De depositaris doet hiervan mededeling aan de Lidstaten.

§ 3 Het verzoek is van rechtswege ingewilligd drie maanden na de in § 2 bedoelde mededeling, tenzij door vijf Lidstaten bij de depositaris bezwaar wordt aangetekend. De depositaris doet hiervan de verzoekende Staat alsmede de Lidstaten onverwijld mededeling. De toetreding wordt van kracht op de eerste dag van de derde maand volgend op deze mededeling.

§ 4 In geval van bezwaar van ten minste vijf Lidstaten binnen de in § 3 bedoelde termijn, wordt het verzoek tot toetreding voorgelegd aan de Algemene Vergadering, die daarover een besluit neemt.

- § 5 Behoudens artikel 42, kan elke toetreding tot het Verdrag slechts betrekking hebben op het Verdrag in de versie die geldt op het tijdstip waarop de toetreding van kracht wordt.

Artikel 38

Toetreding door regionale organisaties voor economische integratie

- § 1 De toetreding tot het Verdrag staat open voor regionale organisaties voor economische integratie die zelf de bevoegdheid hebben voor hun leden bindende wetgeving aan te nemen met betrekking tot de aangelegenheden die in dit Verdrag worden geregeld en waarvan een of meer Lidstaten lid zijn. De voorwaarden van deze toetreding worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de Organisatie en de regionale organisatie.
- § 2 De regionale organisatie kan de rechten die haar leden krachtens het Verdrag bezitten, uitoefenen voorzover deze rechten betrekking hebben op aangelegenheden die onder haar bevoegdheid vallen. Dit geldt eveneens voor de verplichtingen die ingevolge dit Verdrag op de Lidstaten rusten, met uitzondering van de in artikel 26 bedoelde financiële verplichtingen.
- § 3 Met betrekking tot de uitoefening van het in artikel 35, §§ 2 en 4 bedoelde stemrecht en recht van bezwaar, beschikt de regionale organisatie over een aantal stemmen dat gelijk is aan haar aantal leden die tevens Lidstaten van de Organisatie zijn. Deze laatste kunnen hun rechten, met name het stemrecht, slechts uitoefenen voorzover § 2 dit toelaat. Ten aanzien van Titel IV heeft de regionale organisatie geen stemrecht.
- § 4 Voor de beëindiging van het lidmaatschap is artikel 41 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 39

Geassocieerde leden

- § 1 Elke Staat op het grondgebied waarvan een spoorweginfrastructuur wordt geëxploiteerd, kan geassocieerd lid van de Organisatie worden. Artikel 37, §§ 2 tot en met 5 is van overeenkomstige toepassing.
- § 2 Een geassocieerd lid kan slechts met een adviserende stem deelnemen aan de werkzaamheden van de in artikel 13, § 1, onder a en c tot en met f bedoelde organen.
- Een geassocieerd lid kan niet worden aangewezen als lid van het Comité van Beheer. Een geassocieerd lid draagt met 0,25 procent van de bijdragen bij aan de uitgaven van de Organisatie (artikel 26, § 3).
- § 3 Voor de beëindiging van het geassocieerd lidmaatschap is artikel 41 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 40 **Schorsing van het lidmaatschap**

- § 1 Een Lidstaat kan, zonder het Verdrag op te zeggen, een schorsing van zijn lidmaatschap van de Organisatie verzoeken, wanneer op zijn grondgebied geen internationaal spoorwegverkeer meer plaatsvindt en de redenen hiervoor niet aan deze Lidstaat zijn toe te schrijven.
- § 2 Het Comité van Beheer besluit over een verzoek tot schorsing van het lidmaatschap. Het verzoek moet uiterlijk drie maanden voor een zitting van het Comité worden ingediend bij de Secretaris-Generaal.
- § 3 De schorsing van het lidmaatschap treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op de dag waarop de Secretaris-Generaal de Lidstaten kennis heeft gegeven van het besluit van het Comité van Beheer. De schorsing van het lidmaatschap wordt beëindigd door de kennisgeving door de Lidstaat van het hervatten van internationaal spoorwegverkeer op zijn grondgebied. De Secretaris-Generaal geeft hiervan onverwijld kennis aan de andere Lidstaten.
- § 4 De schorsing van het lidmaatschap heeft tot gevolg dat :
- a) de Lidstaat wordt vrijgesteld van zijn verplichting bij te dragen aan de financiering van de uitgaven van de Organisatie;
 - b) het stemrecht in de organen van de Organisatie wordt geschorst;
 - c) het recht van bezwaar ingevolge artikel 34, §§ 2 en 3 en ingevolge artikel 35, §§ 2 en 4 wordt geschorst.

Artikel 41 **Opzegging van het Verdrag**

- § 1 Het Verdrag kan op elk tijdstip worden opgezegd.
- § 2 Elke Lidstaat die het Verdrag wenst op te zeggen, doet hiervan mededeling aan de depositaris. De opzegging wordt van kracht op 31 december van het volgende jaar.

Artikel 42 **Verklaringen en voorbehouden met betrekking tot het Verdrag**

- § 1 Iedere Lidstaat kan op elk tijdstip verklaren dat hij bepaalde Aanhangsels bij het Verdrag niet in hun geheel zal toepassen. Bovendien zijn voorbehouden alsook verklaringen dat bepaalde bepalingen van het Verdrag zelf of van de Aanhangsels daarbij niet worden toegepast, slechts toegestaan indien in dergelijke voorbehouden en verklaringen uitdrukkelijk wordt voorzien in de bepalingen zelf.
- § 2 De voorbehouden of de verklaringen worden gericht aan de depositaris. Zij worden van kracht op het tijdstip waarop het Verdrag voor de desbetreffende Staat in werking treedt. Elke verklaring die na deze inwerkingtreding wordt gedaan, wordt

van kracht op 31 december van het jaar volgend op deze verklaring. De depositaris doet hiervan mededeling aan de Lidstaten.

Artikel 43 **Opheffing van de Organisatie**

- § 1 De Algemene Vergadering kan besluiten tot opheffing van de Organisatie en van de eventuele overdracht van haar bevoegdheden aan een andere intergouvernementele organisatie, waarbij zij voorzover nodig met deze organisatie de voorwaarden van deze overdracht vaststelt.
- § 2 In geval van opheffing van de Organisatie wordt haar vermogen verdeeld onder de Lidstaten die gedurende de vijf kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar, waarin het besluit ingevolge § 1 is genomen, zonder onderbreking lid van de Organisatie zijn geweest, een en ander naar evenredigheid van het percentage waarmee zij deze voorgaande vijf jaar hebben bijgedragen aan de uitgaven van Organisatie.

Artikel 44 **Overgangsbepaling**

In de gevallen bedoeld in artikel 34, § 7, artikel 35, § 4, artikel 41, § 1 en artikel 42, blijft het recht dat gold op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomsten onderworpen aan de Uniforme Regelen CIV, de Uniforme Regelen CIM, de Uniforme Regelen CUV of de Uniforme Regelen CUI van toepassing op bestaande overeenkomsten.

Artikel 45 **Teksten van het Verdrag**

- § 1 Het Verdrag is opgesteld in de Duitse, de Engelse en de Franse taal. In geval van verschillen is de Franse tekst doorslaggevend.
- § 2 Op voorstel van een van de betrokken Staten publiceert de Organisatie officiële vertalingen van het Verdrag in andere talen, voorzover een van deze talen een officiële taal is op het grondgebied van ten minste twee Lidstaten. Deze vertalingen worden verzorgd in samenwerking met de bevoegde diensten van de betrokken Lidstaten.

**Protocol over de voorrechten en immuniteiten
van de Intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer
(OTIF)**

**Artikel 1
Immunitet van rechtsmacht, executie en beslag**

- § 1 In het kader van haar officiële werkzaamheden geniet de Organisatie immunitet van rechtsmacht en executie behoudens :
- a) voorzover de Organisatie in een bijzonder geval uitdrukkelijk afstand van een dergelijke immunitet heeft gedaan;
 - b) in geval van een door een derde ingestelde civiele rechtsvordering;
 - c) in geval van een eis in reconventie die rechtstreeks verband houdt met een door de Organisatie in de hoofdzaak aangespannen procedure;
 - d) in geval van beslag, bevolen bij rechterlijke beslissing, op de door de Organisatie aan een van haar personeelsleden verschuldigde wedden, salarissen en andere emolumenten.
- § 2 De tegoeden en andere vermogensbestanddelen van de Organisatie genieten, ongeacht waar deze zich bevinden, immunitet ten aanzien van elke vorm van vordering, verbeurdverklaring, sekwester en andere vormen van beslag of dwangmaatregel, behalve voorzover deze tijdelijk vereist zijn ter voorkoming van ongevallen veroorzaakt door motorvoertuigen die toebehoren aan de Organisatie of die voor haar rekening rijden en de onderzoeken waartoe genoemde ongevallen aanleiding kunnen geven.

**Artikel 2
Bescherming tegen onteigening**

Indien een onteigening om redenen van algemeen belang noodzakelijk is, moeten alle geschikte maatregelen worden genomen teneinde te voorkomen dat de onteigening een belemmering vormt voor de uitoefening van de werkzaamheden van de Organisatie en moet een voorafgaande, onmiddellijke en passende schadevergoeding worden betaald.

**Artikel 3
Vrijstelling van belastingen**

- § 1 Iedere Lidstaat stelt de Organisatie, haar vermogen en inkomsten voor de uitoefening van haar officiële werkzaamheden, vrij van directe belastingen. Wanneer aankopen of diensten van een aanzienlijk bedrag, die strikt noodzakelijk zijn voor de officiële werkzaamheden van de Organisatie, door de Organisatie worden verricht of gebruikt en wanneer in de prijs van deze aankopen of diensten heffingen of rechten zijn begrepen, nemen de Lidstaten, iedere keer als het mogelijk is, geschikte maatregelen met het oog op de vrijstelling van deze heffingen of rechten of de terugbetaling daarvan.

- § 2 Geen enkele vrijstelling wordt verleend ten aanzien van de belastingen en heffingen die slechts een enkele beloning vormen voor verleende diensten.
- § 3 De goederen die overeenkomstig § 1 zijn verkregen mogen slechts verkocht, afgestaan of gebruikt worden onder de voorwaarden die zijn vastgesteld door de Lidstaat die de vrijstellingen heeft verleend.

Artikel 4

Vrijstelling van rechten en heffingen

- § 1 De goederen die door de Organisatie zijn ingevoerd of uitgevoerd en die noodzakelijk zijn voor de oefening van haar officiële werkzaamheden, zijn vrijgesteld van alle rechten en heffingen die geïnd worden bij de invoer of de uitvoer.
- § 2 Uit hoofde van dit artikel wordt geen enkele vrijstelling verleend ten aanzien van de aankopen en de invoer van goederen of het verlenen van diensten bestemd voor de
- § 3 Artikel 3, § 3 is van overeenkomstige toepassing op de goederen die overeenkomstig § 1 zijn ingevoerd.

Artikel 5

Officiële werkzaamheden

De in dit Protocol bedoelde officiële werkzaamheden van de Organisatie zijn de werkzaamheden die overeenstemmen met de doelstellingen omschreven in artikel 2 van het Verdrag van de Organisatie.

Artikel 6

Geldverkeer

De Organisatie kan alle soorten geldmiddelen, deviezen, contant geld of waardepapieren ontvangen en bezitten. Zij kan daarover vrijelijk beschikken voor elk gebruik zoals voorzien in het Verdrag en rekeningen aanhouden in elke valuta voorzover nodig voor het nakomen van haar verplichtingen.

Artikel 7

Berichtenverkeer

Voor haar officiële berichtenverkeer en het overbrengen van al haar documenten geniet de Organisatie een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke door iedere Lidstaat aan andere vergelijkbare internationale organisaties wordt verleend.

Artikel 8

Voorrechten en immuniteiten van de vertegenwoordigers van de Staten

De vertegenwoordigers van de Lidstaten genieten, in de uitoefening van hun functies en tijdens de duur van hun dienstreezen, op het grondgebied van iedere Lidstaat de volgende voorrechten en immuniteiten :

- a) immuniteit van rechtsmacht, zelfs na beëindiging van hun opdracht, voor de handelingen, met inbegrip van hun woorden en geschriften, door hen in de uitoefening van hun functies verricht; deze immuniteit geldt echter niet in geval van schade ten gevolge van een ongeval veroorzaakt door een motorvoertuig of ieder ander vervoermiddel toebehorend aan een vertegenwoordiger van een Lidstaat of door hem bestuurd of in geval van een overtreding van de verkeersvoorschriften waarbij een dergelijk vervoermiddel betrokken is;
- b) immuniteit van aanhouding en voorlopige hechtenis, behalve in geval van ontdekking op heterdaad;
- c) immuniteit van beslag op hun persoonlijke bagage, behalve in geval van ontdekking op heterdaad;
- d) onschendbaarheid van al hun officiële papieren en documenten;
- e) vrijstelling voor hen zelf en voor hun echtgenoten van elke beperkende maatregel betreffende de toegang en van alle formaliteiten van vreemdelingenregistratie;
- f) dezelfde faciliteiten met betrekking tot de monetaire of de valutavoorschriften zoals verleend aan de vertegenwoordigers van buitenlandse Regeringen met een tijdelijke officiële opdracht.

Artikel 9

Voorrechten en immuniteiten van de personeelsleden van de Organisatie

De personeelsleden van de Organisatie genieten, gedurende de uitoefening van hun functies, op het grondgebied van iedere Lidstaat de volgende voorrechten en immuniteiten :

- a) immuniteit van rechtsmacht voor de handelingen, met inbegrip van hun woorden en geschriften, verricht in de uitoefening van hun functies en binnen de grenzen van hun bevoegdheden; deze immuniteit geldt echter niet in geval van schade ten gevolge van een ongeval veroorzaakt door een motorvoertuig of ieder ander vervoermiddel toebehorend aan een personeelslid van de Organisatie of door hem bestuurd of in geval van een overtreding van de verkeersvoorschriften waarbij een dergelijk vervoermiddel betrokken is; de personeelsleden blijven zelfs na het beëindigen van de dienstbetrekking bij de Organisatie deze immuniteit genieten;
- b) onschendbaarheid van al hun officiële papieren en documenten;
- c) dezelfde vrijstellingen van maatregelen die de immigratie beperken en de vreemdelingenregistratie regelen, als die welke in het algemeen worden verleend aan de personeelsleden van internationale organisaties; hun familieleden die deel uitmaken van hun huishouden genieten dezelfde faciliteiten;

- d) vrijstelling van de nationale belasting op het inkomen, onder voorbehoud van de invoering, ten gunste van de Organisatie, van een interne belastingheffing op de wedden, salarissen en andere emolumenten betaald door de Organisatie; echter, de Lidstaten hebben de mogelijkheid met deze wedden, salarissen en emolumenten rekening te houden bij de berekening van het belastingbedrag dat uit de opbrengsten van andere bronnen wordt geïnd; de Lidstaten zijn niet gehouden deze fiscale vrijstelling toe te passen op de vergoedingen en de ouderdoms- en overlevings-/nabestaandenpensioenen die door de Organisatie aan de voormalige personeelsleden of hun rechthebbenden zijn toegekend;
- e) met betrekking tot de valutavoorschriften, dezelfde voorrechten als die in het algemeen zijn verleend aan de personeelsleden van internationale organisaties;
- f) in periode van internationale crisis, dezelfde faciliteiten van terugkeer naar het vaderland voor hen en hun familieleden die deel uitmaken van hun huishouden als die in het algemeen zijn verleend aan de personeelsleden van internationale organisaties.

Artikel 10

Voorrechten en immuniteiten van de deskundigen

De deskundigen op wie de Organisatie een beroep doet, genieten, wanneer zij functies bij de Organisatie uitoefenen of opdrachten voor deze uitvoeren, met inbegrip van tijdens de in de uitoefening van deze functies of in het kader van die opdrachten verrichte reizen, de volgende voorrechten en immuniteiten, voorzover deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun functies :

- a) immuniteit van rechtsmacht met betrekking tot de handelingen, met inbegrip van hun woorden en geschriften, door hen in de uitoefening van hun functies verricht; deze immuniteit geldt echter niet in geval van schade ten gevolge van een ongeval veroorzaakt door een motorvoertuig of ieder ander vervoermiddel toebehorend aan een personeelslid van de Organisatie of door hem bestuurd of in geval van een overtreding van de verkeersvoorschriften waarbij een dergelijk vervoermiddel betrokken is; de deskundigen blijven zelfs na het beëindigen van hun functies bij de Organisatie deze immuniteit genieten;
- b) chendbaarheid van al hun officiële papieren en documenten;
- c) de noodzakelijke valutafaciliteiten voor het overmaken van hun bezoldiging;
- d) dezelfde faciliteiten, met betrekking tot hun persoonlijke bagage, als die zijn verleend aan de vertegenwoordigers van buitenlandse Regeringen met een tijdelijke officiële opdracht.

Artikel 11

Doel van de verleende voorrechten en immuniteiten

§ 1 De in dit Protocol bedoelde voorrechten en immuniteiten zijn uitsluitend ingesteld teneinde, onder alle omstandigheden, het onbelemmerd functioneren van de Organisatie en de volledige onafhankelijkheid van de personen aan wie ze zijn

verleend, te verzekeren. De bevoegde autoriteiten heffen elke immuniteit op in alle gevallen waarin de handhaving het optreden van de justitie kan belemmeren en waarin zij kan worden opgeheven zonder de verwezenlijking van het doel waartoe deze is verleend, aan te tasten.

§ 2 De bevoegde autoriteiten met betrekking tot de doeleinden van § 1 zijn :

- a) de Lidstaten, ten aanzien van hun vertegenwoordigers;
- b) het Comité van Beheer, ten aanzien van de Secretaris-Generaal;
- c) de Secretaris-Generaal, ten aanzien van de andere personeelsleden van de Organisatie evenals ten aanzien van de deskundigen op wie de Organisatie een beroep doet.

Artikel 12 **Voorkoming van misbruik**

§ 1 Geen enkele bepaling van dit Protocol kan afbreuk doen aan het recht van iedere Lidstaat om in het belang van zijn openbare veiligheid alle dienstige voorzorgsmaatregelen te nemen.

§ 2 De Organisatie werkt te allen tijde met de bevoegde autoriteiten van de Lidstaten samen met de bedoeling een goede rechtsgang te vergemakkelijken, de naleving van de wetten en voorschriften van de betrokken Lidstaten te verzekeren en elk misbruik te verhinderen waartoe de in dit Protocol bedoelde voorrechten en immuniteiten aanleiding zouden kunnen geven.

Artikel 13 **Behandeling van eigen onderdanen**

Geen enkele Lidstaat is verplicht de voorrechten en immuniteiten genoemd :

- a) in artikel 8, met uitzondering van onder d,
- b) in artikel 9, met uitzondering van onder a, b en d,
- c) in artikel 10, met uitzondering van onder a en b

te verlenen aan zijn eigen onderdanen of aan de personen die in deze Staat hun permanente woonplaats hebben.

Artikel 14 **Aanvullende overeenkomsten**

De Organisatie kan met een of verscheidene Lidstaten aanvullende overeenkomsten sluiten met het oog op de toepassing van dit Protocol ten aanzien van deze Lidstaat of deze Lidstaten, alsook andere overeenkomsten met de bedoeling de goede werking van de Organisatie te verzekeren.

**Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal
spoorwegvervoer van reizigers
(CIV – Aanhangsel A bij het Verdrag)**

**Titel I
Algemene bepalingen**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

- § 1 Deze Uniforme Regelen zijn van toepassing op elke overeenkomst van spoorwegvervoer van reizigers, onder bezwarende titel of om niet, wanneer de plaats van vertrek en de plaats van bestemming zijn gelegen in twee verschillende Lidstaten. Dit geldt ongeacht de woonplaats of zetel en de nationaliteit van de partijen bij de vervoerovereenkomst.
- § 2 Wanneer een internationaal vervoer dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst, in aanvulling op het grensoverschrijdende vervoer per spoor, een binnenlands vervoer over de weg of over binnenwateren van een Lidstaat omvat, zijn deze Uniforme Regelen van toepassing.
- § 3 Wanneer een internationaal vervoer dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst, in aanvulling op het vervoer per spoor, een vervoer over zee of een grensoverschrijdend vervoer over binnenwateren omvat, zijn deze Uniforme Regelen van toepassing, indien het vervoer over zee of het vervoer over binnenwateren wordt uitgevoerd over de lijnen die zijn ingeschreven op de in artikel 24, § 1 van het Verdrag bedoelde lijst van de lijnen.
- § 4 Deze Uniforme Regelen zijn, voor wat betreft de aansprakelijkheid van de vervoerder in geval van dood of letsel van reizigers, eveneens van toepassing op personen die een zending begeleiden die wordt vervoerd overeenkomstig de Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM).
- § 5 Deze Uniforme Regelen zijn niet van toepassing op het vervoer tussen stations gelegen op het grondgebied van aangrenzende Staten, wanneer de infrastructuur van deze stations wordt beheerd door een of meer beheerders van infrastructuur behorend tot een van deze Staten.
- § 6 Iedere Staat die partij is bij een ander met deze Uniforme Regelen vergelijkbaar verdrag betreffende het rechtstreekse internationale vervoer per spoor van reizigers kan, bij zijn verzoek tot toetreding tot het Verdrag, verklaren dat hij deze Uniforme Regelen slechts zal toepassen op vervoer verricht op een gedeelte van de op zijn grondgebied gelegen spoorweginfrastructuur. Dit gedeelte van de spoorweginfrastructuur moet nauwkeurig zijn omschreven en zijn aangesloten op de spoorweginfrastructuur van een Lidstaat. Wanneer een Staat de bovengenoemde verklaring heeft afgelegd, zijn deze Uniforme Regelen slechts van toepassing indien :

- a) de plaats van vertrek of van bestemming alsmede het vervoertraject, zoals die in de vervoerovereenkomst zijn bepaald, gelegen zijn op de omschreven spoorweginfrastructuur of
- b) de omschreven spoorweginfrastructuur de verbinding vormt tussen de spoorweginfrastructuur van twee Lidstaten en deze in de vervoerovereenkomst als vervoertraject voor transitovervoer is overeengekomen.

§ 7 De Staat die overeenkomstig § 6 een verklaring heeft afgelegd, kan die op elk tijdstip herroepen door hiervan mededeling te doen aan de depositaris. Deze herroeping wordt van kracht een maand na de dag waarop de depositaris de Lidstaten hiervan kennis heeft gegeven. De verklaring verliest haar werking, wanneer het in § 6, eerste volzin bedoelde verdrag voor die Staat buiten werking treedt.

Artikel 2

Verklaring betreffende de aansprakelijkheid in geval van dood en letsel van reizigers

§ 1 Iedere Staat kan op elk tijdstip verklaren dat hij alle bepalingen van deze Uniforme Regelen betreffende de aansprakelijkheid van de vervoerder in geval van dood en letsel van reizigers niet zal toepassen op slachtoffers van een ongeval op zijn grondgebied, die zijn onderdanen zijn of hun gewone verblijfplaats hebben in deze Staat.

§ 2 De Staat die een verklaring overeenkomstig § 1 heeft afgelegd, kan deze op elk tijdstip herroepen door hiervan mededeling te doen aan de depositaris. Deze herroeping wordt van kracht een maand na de dag waarop de depositaris de Lidstaten hiervan kennis heeft gegeven.

Artikel 3

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Uniforme Regelen wordt verstaan onder :

- a) “vervoerder”, de contractuele vervoerder met wie de reiziger overeenkomstig deze Uniforme Regelen de vervoerovereenkomst heeft gesloten, of een opvolgende vervoerder, die op grond van deze overeenkomst aansprakelijk is;
- b) “ondervoerder”, een vervoerder die niet de vervoerovereenkomst heeft gesloten met de reiziger, maar aan wie de onder a bedoelde vervoerder de uitvoering van het vervoer per spoor, geheel of gedeeltelijk, heeft toevertrouwd;
- c) “Algemene vervoervoorwaarden”, de voorwaarden van de vervoerder in de vorm van algemene voorwaarden of van in iedere Lidstaat rechtens geldende tarieven die door het sluiten van de vervoerovereenkomst onderdeel daarvan zijn geworden;
- d) “voertuig”, motorvoertuig of aanhangwagen die ter gelegenheid van vervoer van reizigers wordt vervoerd.

Artikel 4 Afwijkingen

- § 1 De Lidstaten kunnen overeenkomsten sluiten waarin van deze Uniforme Regelen wordt afgeweken voor vervoer dat uitsluitend wordt verricht tussen twee stations gelegen aan weerszijden van de grens, wanneer zich tussen deze stations en de grens geen ander station bevindt.
- § 2 Voor vervoer tussen twee Lidstaten via een Staat die geen Lidstaat is, kunnen de betrokken Staten overeenkomsten sluiten die van deze Uniforme Regelen afwijken.
- § 3 Behoudens andere volkenrechtelijke bepalingen, kunnen twee of meer Lidstaten onderling de voorwaarden vaststellen waaronder de vervoerders in het verkeer tussen deze Staten verplicht zijn reizigers, bagage, dieren en voertuigen te vervoeren.
- § 4 De in de §§ 1 tot en met 3 bedoelde overeenkomsten, alsmede hun inwerkingtreding worden medegedeeld aan de Intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer. De Secretaris-Generaal van de Organisatie stelt de Lidstaten en de belanghebbende ondernemingen hiervan op de hoogte.

Artikel 5 Dwingend recht

Voorzover deze Uniforme Regelen het niet uitdrukkelijk toelaten, is elk beding dat middellijk of onmiddellijk afwijkt van deze Uniforme Regelen nietig en zonder rechtsgevolgen. De nietigheid van dergelijke bedingen heeft niet de nietigheid van de overige bepalingen van de vervoerovereenkomst tot gevolg. Niettemin kan een vervoerder een zwaardere aansprakelijkheid en zwaardere verplichtingen op zich nemen dan die welke in deze Uniforme Regelen zijn bepaald.

Titel II Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst

Artikel 6 Vervoerovereenkomst

- § 1 Op grond van de vervoerovereenkomst is de vervoerder verplicht de reiziger alsmede, in voorkomend geval, bagage en voertuigen te vervoeren naar de plaats van bestemming en de bagage en de voertuigen af te leveren op de plaats van bestemming.
- § 2 De vervoerovereenkomst moet worden vastgelegd in een of meer vervoerbewijzen die aan de reiziger worden overhandigd. Onverminderd artikel 9 tast het ontbreken, deonregelmatigheid of het verlies van het vervoerbewijs noch het bestaan, noch de geldigheid van de overeenkomst aan, die onderworpen blijft aan deze Uniforme Regelen.

- § 3 Het vervoerbewijs levert volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van het sluiten en de inhoud van de vervoerovereenkomst.

Artikel 7 Vervoerbewijs

- § 1 De Algemene vervoervoorwaarden bepalen de vorm en de inhoud van de vervoerbewijzen, alsmede de taal waarin en de lettertekens waarmee zij moeten worden gedrukt en ingevuld.

- § 2 Op het vervoerbewijs moet ten minste worden vermeld :

- a) de vervoerder of de vervoerders;
- b) de aanduiding dat het vervoer, ongeacht enig andersluidend beding, is onderworpen aan deze Uniforme Regelen; zulks kan geschieden door vermelding van de afkorting CIV;
- c) Ike andere aanduiding die noodzakelijk is om het sluiten en de inhoud van de vervoerovereenkomst te bewijzen en de reiziger in staat te stellen de rechten die uit de vervoerovereenkomst voortvloeien, te doen gelden.

- § 3 De reiziger moet er zich bij het in ontvangst nemen van het vervoerbewijs van overtuigen, dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.

- § 4 Het vervoerbewijs is overdraagbaar, indien het niet op naam is gesteld en de reis nog niet is aangevangen.

- § 5 Het vervoerbewijs kan ook worden opgesteld in de vorm van elektronische registratie van gegevens, die kunnen worden omgezet in leesbare lettertekens. De voor de registratie en verwerking van de gegevens gebruikte procedures moeten uit functioneel oogpunt gelijkwaardig zijn, in het bijzonder wat betreft de bewijskracht van het vervoerbewijs, dat door deze elektronische gegevens wordt gevormd.

Artikel 8 Betaling en terugbetaling van de vervoerprijs

- § 1 Tenzij tussen de reiziger en de vervoerder anders is overeengekomen, moet de vervoerprijs vooraf worden betaald.

- § 2 De Algemene vervoervoorwaarden bepalen onder welke voorwaarden een terugbetaling van de vervoerprijs plaatsvindt.

Artikel 9 Recht op vervoer. Uitsluiting van vervoer

- § 1 De reiziger moet vanaf het begin van de reis voorzien zijn van een geldig vervoerbewijs en dit bij een controle van de vervoerbewijzen tonen. De Algemene vervoervoorwaarden kunnen bepalen :

- a) dat een reiziger die geen geldig vervoerbewijs toont, boven de vervoerprijs een toeslag moet betalen.
- b) dat een reiziger die weigert onmiddellijk de vervoerprijs of de toeslag te betalen, van het vervoer kan worden uitgesloten;
- c) of en onder welke voorwaarden een terugbetaling van de toeslag plaatsvindt.

§ 2 De Algemene vervoervoorwaarden kunnen bepalen dat reizigers die :

- a) een gevaar vormen voor de veiligheid en de goede bedrijfsgang of voor de veiligheid van andere reizigers,
- b) andere reizigers op onaanvaardbare wijze lastig vallen,

van het vervoer zijn uitgesloten of onderweg van het vervoer kunnen worden uitgesloten en dat deze personen geen recht hebben op terugbetaling van de vervoerprijs, noch van de prijs die ze hebben betaald voor het vervoer van hun bagage.

Artikel 10 **Naleving van overheidsvoorschriften**

De reiziger moet de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties naleven.

Artikel 11 **Uitvallen en vertraging van een trein. Missen van een aansluiting**

De vervoerder moet eventueel op het vervoerbewijs vermelden dat de trein is uitgevallen of de aansluiting is gemist.

Titel III **Vervoer van handbagage, dieren, bagage en voertuigen**

Hoofdstuk I **Gemeenschappelijke bepalingen**

Artikel 12 **Toegelaten voorwerpen en dieren**

§ 1 De reiziger mag, overeenkomstig de Algemene vervoervoorwaarden, makkelijk draagbare voorwerpen (handbagage) alsook levende dieren meenemen. Bovendien mag de reiziger voorwerpen van grote omvang meenemen, overeenkomstig de bijzondere bepalingen in de Algemene vervoervoorwaarden. Voorwerpen of dieren die voor de reizigers hinderlijk kunnen zijn of schade kunnen veroorzaken, zijn van het vervoer uitgesloten.

§ 2 De reiziger kan, overeenkomstig de Algemene vervoervoorwaarden, voorwerpen en dieren als bagage verzenden.

- § 3 De vervoerder kan, overeenkomstig de bijzondere bepalingen in de Algemene vervoervoorwaarden, het vervoer van voertuigen toelaten ter gelegenheid van het vervoer van reizigers.
- § 4 Het vervoer van gevaarlijke goederen als handbagage, bagage in of op voertuigen die overeenkomstig deze Titel per spoor worden vervoerd, moet in overeenstemming zijn met het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID).

Artikel 13

Onderzoek

- § 1 De vervoerder heeft bij een ernstig vermoeden van overtreding van de vervoervoorwaarden het recht te onderzoeken of de vervoerde voorwerpen (handbagage, bagage, voertuigen met inbegrip van hun lading) en dieren voldoen aan de vervoervoorwaarden, wanneer de wetten en voorschriften van de Staat waar het onderzoek moet plaatsvinden zulks niet verbieden. De reiziger moet worden verzocht bij het onderzoek aanwezig te zijn. Indien hij zich niet meldt of niet kan worden bereikt, moet de vervoerder een beroep doen op twee onafhankelijke getuigen.
- § 2 Wanneer wordt vastgesteld dat de vervoervoorwaarden niet zijn nageleefd, kan de vervoerder van de reiziger betaling verlangen van de kosten die in verband met het onderzoek zijn gemaakt.

Artikel 14

Naleving van overheidsvoorschriften

De reiziger moet tijdens zijn vervoer de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties met betrekking tot het vervoer van voorwerpen (handbagage, bagage, voertuigen met inbegrip van hun lading) en dieren, ter gelegenheid van zijn vervoer, naleven. Tenzij in de wetten en voorschriften van de desbetreffende Staat anders wordt bepaald, moet de reiziger bij het onderzoek van deze voorwerpen aanwezig zijn.

Hoofdstuk II

Handbagage en dieren

Artikel 15

Toezicht

De reiziger moet toezicht uitoefenen op de handbagage en de dieren die hij meeneemt.

Hoofdstuk III

Bagage

Artikel 16

Aanbieding ten vervoer van bagage

- § 1 De contractuele verplichtingen met betrekking tot het vervoer van bagage moeten worden vastgelegd in een bagagebewijs dat aan de reiziger wordt overhandigd.

- § 2 Onverminderd artikel 22 tast het ontbreken, de onregelmatigheid of het verlies van het bagagebewijs noch het bestaan, noch de geldigheid aan van bedingen met betrekking tot het vervoer van bagage, die onderworpen blijven aan deze Uniforme Regelen.
- § 3 Het bagagebewijs levert volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van de inschrijving van de bagage en van de voorwaarden van het vervoer ervan.
- § 4 Behoudens tegenbewijs wordt vermoed dat bij de inontvangstneming door de vervoerder de bagage in uiterlijk goede staat was en dat het aantal en de massa van de colli overeenkwamen met de vermelding op het bagagebewijs.

Artikel 17 **Bagagebewijs**

- § 1 De Algemene vervoervoorwaarden bepalen de vorm en de inhoud van het bagagebewijs, alsmede de taal waarin en de lettertekens waarmee het moet worden gedrukt en ingevuld. Artikel 7, § 5 is van overeenkomstige toepassing.
- § 2 Op het bagagebewijs moet ten minste worden vermeld :
- a) de vervoerder of de vervoerders;
 - b) de aanduiding dat het vervoer, ongeacht enig andersluidend beding, is onderworpen aan deze Uniforme Regelen; zulks kan geschieden door vermelding van de afkorting CIV;
 - c) elke andere aanduiding die noodzakelijk is om de contractuele verplichtingen met betrekking tot het vervoer van de bagage te bewijzen en de reiziger in staat te stellen de rechten die uit de vervoerovereenkomst voortvloeien, te doen gelden.
- § 3 De reiziger moet er zich bij het in ontvangst nemen van het bagagebewijs van overtuigen, dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.

Artikel 18 **Inschrijving en vervoer**

- § 1 Behoudens in de Algemene vervoervoorwaarden bepaalde uitzonderingen, wordt bagage slechts ingeschreven op vertoon van een vervoerbewijs dat ten minste geldig is tot de plaats van bestemming van de bagage. De inschrijving geschiedt overigens volgens de op de plaats van verzending geldende voorschriften.
- § 2 Wanneer de Algemene vervoervoorwaarden bepalen dat bagage ten vervoer mag worden toegelaten zonder vertoon van een vervoerbewijs, zijn de bepalingen van deze Uniforme Regelen betreffende de rechten en verplichtingen van de reiziger met betrekking tot zijn bagage van overeenkomstige toepassing op de afzender van de bagage.

- § 3 De vervoerder kan de bagage met een andere trein of met een ander vervoermiddel en over een ander vervoertraject vervoeren dan die welke door de reiziger worden gebruikt.

Artikel 19
Betaling van de prijs voor het vervoer van bagage

Tenzij tussen de reiziger en de vervoerder anders is overeengekomen, moet de prijs voor het vervoer van bagage worden betaald bij de inschrijving.

Artikel 20
Merken van de bagage

De reiziger moet op een goed zichtbare plaats op ieder collo een houdbare en duidelijke aanduiding plaatsen van :

- a) zijn naam en zijn adres;
- b) de plaats van bestemming.

Artikel 21
Recht om over de bagage te beschikken

- § 1 Indien de omstandigheden dit toestaan en de voorschriften van de douane of van andere overheidsinstanties zich daartegen niet verzetten, kan de reiziger om de teruggave van de bagage verzoeken op de plaats van verzending tegen afgifte van het bagagebewijs en, wanneer de Algemene vervoervoorwaarden zulks bepalen, op vertoon van het vervoerbewijs.
- § 2 In de Algemene vervoervoorwaarden kunnen andere bepalingen zijn opgenomen betreffende het recht om over de bagage te beschikken, in het bijzonder het wijzigen van de plaats van bestemming en de eventuele hieruit voortvloeiende financiële gevolgen voor de reiziger.

Artikel 22
Aflevering

- § 1 De aflevering van bagage geschiedt tegen afgifte van het bagagebewijs en eventueel tegen betaling van de op de zending drukkende kosten. De vervoerder heeft het recht doch niet de verplichting te onderzoeken of de houder van het bagagebewijs bevoegd is tot inontvangstneming.
- § 2 Met de aflevering aan de houder van het bagagebewijs worden, wanneer zulks overeenkomstig de op de plaats van aflevering geldende voorschriften geschiedt, gelijkgesteld :
- a) de afgifte van de bagage aan de douane of belastinginstanties in hun expeditie- of opslagruimten, wanneer die zich niet onder de hoede van de vervoerder bevinden;

- b) het toevertrouwen van levende dieren aan een derde.
- § 3 De houder van het bagagebewijs kan op de plaats van bestemming om de aflevering van de bagage verzoeken zodra de overeengekomen tijd alsook, eventueel, de benodigde tijd voor de afhandeling door de douane of andere overheidsinstanties is verstreken.
- § 4 Wordt het bagagebewijs niet afgegeven, dan is de vervoerder slechts gehouden de bagage af te leveren aan degene die zijn recht daarop bewijst; bij onvoldoende bewijs kan de vervoerder een zekerheid verlangen.
- § 5 De bagage wordt afgeleverd op de plaats van bestemming waarvoor zij is ingeschreven.
- § 6 De houder van het bagagebewijs aan wie de bagage niet is afgeleverd, kan verlangen dat de dag en het uur waarop hij overeenkomstig § 3 om de aflevering heeft verzocht op het bagagebewijs worden vermeld.
- § 7 De rechthebbende kan de inontvangstneming van de bagage weigeren, indien de vervoerder geen gevolg geeft aan zijn verzoek over te gaan tot onderzoek van de bagage teneinde een beweerde schade vast te stellen.
- § 8 Overigens vindt de aflevering van de bagage plaats overeenkomstig de op de plaats van bestemming geldende voorschriften.

Hoofdstuk IV Voertuigen

Artikel 23 Vervoervoorwaarden

De bijzondere bepalingen voor het vervoer van voertuigen in de Algemene vervoervoorwaarden regelen met name de voorwaarden voor de toelating tot het vervoer, de inschrijving, de belading en het vervoer, het lossen en de aflevering, alsook de verplichtingen van de reiziger.

Artikel 24 Vervoerbewijs

- § 1 De contractuele verplichtingen met betrekking tot het vervoer van voertuigen moeten worden vastgelegd in een vervoerbewijs dat aan de reiziger wordt overhandigd. Dit vervoerbewijs kan deel uitmaken van het vervoerbewijs van de reiziger.
- § 2 De bijzondere bepalingen voor het vervoer van voertuigen in de Algemene vervoervoorwaarden regelen de vorm en de inhoud van het vervoerbewijs, alsmede de taal waarin en de leettertekens waarmee het moet worden gedrukt en ingevuld. Artikel 7, § 5 is van overeenkomstige toepassing.
- § 3 Op het vervoerbewijs moet ten minste worden vermeld :
- a) de vervoerder of de vervoerders;

- b) de aanduiding dat het vervoer, ongeacht enig andersluidend beding, is onderworpen aan deze Uniforme Regelen; zulks kan geschieden door vermelding van de afkorting CIV;
- c) elke andere aanduiding die noodzakelijk is om de contractuele verplichtingen met betrekking tot het vervoer van voertuigen te bewijzen en de reiziger in staat te stellen de rechten die uit de vervoerovereenkomst voortvloeien, te doen gelden.

§ 4 De reiziger moet zich bij het in ontvangst nemen van het vervoerbewijs ervan overtuigen, dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.

Artikel 25 **Toepasselijk recht**

Behoudens de bepalingen van dit hoofdstuk zijn de bepalingen van Hoofdstuk III betreffende het vervoer van bagage van toepassing op voertuigen.

Titel IV **Aansprakelijkheid van de vervoerder**

Hoofdstuk I **Aansprakelijkheid in geval van dood en letsel van reizigers**

Artikel 26 **Aansprakelijkheidsgronden**

§ 1 De vervoerder is aansprakelijk voor de schade ten gevolge van dood, verwonding of elk ander lichamelijk of geestelijk letsel van de reiziger, veroorzaakt door een ongeval dat in verband met de uitoefening van het spoorwegbedrijf aan de reiziger is overkomen tijdens zijn verblijf in de spoorwegvoertuigen of bij het in- of uitstappen, ongeacht welke spoorweginfrastructuur wordt gebruikt.

§ 2 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven :

- a) indien het ongeval is veroorzaakt door omstandigheden buiten de uitoefening van het spoorwegbedrijf, die de vervoerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen;
- b) voorzover het ongeval te wijten is aan schuld van de reiziger;
- c) indien het ongeval te wijten is aan het gedrag van een derde, dat de vervoerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen; een andere onderneming die dezelfde spoorweginfrastructuur gebruikt, wordt niet aangemerkt als een derde; het recht van regres wordt niet aangetast.

§ 3 Indien het ongeval te wijten is aan het gedrag van een derde en indien desondanks de vervoerder niet geheel van zijn aansprakelijkheid is ontheven overeenkomstig § 2,

onder c, is hij voor het geheel aansprakelijk binnen de grenzen van deze Uniforme Regelen onverminderd zijn eventueel regres op de derde.

§ 4 Deze Uniforme Regelen laten de eventuele aansprakelijkheid van de vervoerder in de niet in § 1 bedoelde gevallen onverlet.

§ 5 Wanneer een vervoer dat het onderwerp vormt van een en dezelfde vervoerovereenkomst door opeenvolgende vervoerders wordt verricht, is in geval van dood en letsel van reizigers die vervoerder aansprakelijk, die volgens de vervoerovereenkomst verplicht is tot het uitvoeren van het vervoer gedurende welke het ongeval zich heeft voortgedaan. Wanneer het vervoer niet is verricht door de vervoerder maar door een ondervoerder, zijn beide vervoerders overeenkomstig deze Uniforme Regelen hoofdelijk aansprakelijk.

Artikel 27 Schadevergoeding in geval van dood

§ 1 In geval van dood van de reiziger omvat de schadevergoeding :

- a) de ten gevolge van het overlijden noodzakelijke kosten, met name die van het vervoer van het stoffelijk overschot en de lijkbezorging;
- b) indien de dood niet onmiddellijk is ingetreden, de in artikel 28 bedoelde schadevergoeding.

§ 2 Indien door de dood van de reiziger andere personen, jegens wie hij een wettelijke onderhoudsplicht had of in de toekomst gehad zou hebben, hun onderhoud verliezen, moeten ook dezen voor dit verlies schadeloos gesteld worden. De vordering tot schadevergoeding van personen, van wie de reiziger zonder wettelijke verplichting het onderhoud verzorgde, blijft onderworpen aan het nationale recht.

Artikel 28 Schadevergoeding in geval van letsel

In geval van verwonding of elk ander lichamelijk of geestelijk letsel van de reiziger omvat de schadevergoeding :

- a) de noodzakelijke kosten, met name die van behandeling en vervoer;
- b) het vermogensnadeel dat de reiziger lijdt door een gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid of door een toename van zijn behoeften.

Artikel 29 Vergoeding van andere personenschade

Het nationale recht bepaalt of en in welke mate de vervoerder andere dan de in de artikelen 27 en 28 bedoelde personenschade moet vergoeden.

Artikel 30**Wijze en hoogte van de schadevergoeding in geval van dood of letsel**

- § 1 De in de artikelen 27, § 2 en 28 onder b bedoelde schadevergoeding moet als gekapitaliseerde som worden uitgekeerd. Indien evenwel het nationale recht de toekenning van een periodieke uitkering toelaat, wordt de vergoeding op deze wijze uitgekeerd, wanneer de gewonde reiziger of de in artikel 27, § 2 bedoelde rechthebbenden zulks verlangen.
- § 2 De hoogte van de krachtens § 1 toe te kennen schadevergoeding wordt bepaald volgens het nationale recht. Bij de toepassing van deze Uniforme Regelen geldt evenwel per reiziger een maximumbedrag van 175000 rekeneenheden in een gekapitaliseerde som of in een met deze som overeenstemmende jaarlijkse uitkering, voorzover in het nationale recht een lager maximumbedrag is bepaald.

Artikel 31**Andere vervoermiddelen**

- § 1 Behoudens § 2 zijn de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid in geval van dood en letsel van reizigers niet van toepassing op schade die is ontstaan tijdens het vervoer dat overeenkomstig de vervoerovereenkomst geen spoorwegvervoer was.
- § 2 Wanneer evenwel spoorwegvoertuigen per veerboot worden vervoerd, zijn de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid in geval van dood en letsel van reizigers van toepassing op de in artikel 26, § 1 en artikel 33, § 1 bedoelde schade veroorzaakt door een ongeval in verband met de uitoefening van het spoorwegbedrijf dat aan de reiziger is overkomen tijdens zijn verblijf in die voertuigen of bij het in- of uitstappen.
- § 3 Wanneer de uitoefening van het spoorwegbedrijf ten gevolge van buitengewone omstandigheden tijdelijk wordt onderbroken en de reizigers met een ander vervoermiddel worden vervoerd, is de vervoerder krachtens deze Uniforme Regelen aansprakelijk.

Hoofdstuk II**Aansprakelijkheid in geval van niet-nakoming van de dienstregeling****Artikel 32****Aansprakelijkheid in geval van uitvallen, vertraging van een trein of gemiste aansluiting**

- § 1 De vervoerder is jegens de reiziger aansprakelijk voor schade die het gevolg is van het feit dat door het uitvallen, door de vertraging van een trein of door het missen van een aansluiting de reis niet op dezelfde dag kan worden voortgezet, of dat de voortzetting hiervan als gevolg van de gegeven omstandigheden niet in redelijkheid kan worden verlangd. De schadevergoeding omvat de redelijke kosten voor overnachting en voor het waarschuwen van personen die de reiziger verwachten.
- § 2 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven, wanneer het uitvallen, de vertraging of het missen van een aansluiting te wijten is aan een van de volgende oorzaken :

- a) omstandigheden buiten de uitoefening van het spoorwegbedrijf, die de vervoerder ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen;
- b) schuld van de reiziger of;
- c) het gedrag van een derde, dat de vervoerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen; een andere onderneming die dezelfde spoorweginfrastructuur gebruikt, wordt niet aangemerkt als een derde; het recht van regres wordt niet aangetast.

§ 3 Het nationale recht bepaalt of en in welke mate de vervoerder andere dan de in § 1 bedoelde schade moet vergoeden. Deze bepaling laat artikel 44 onverlet.

Hoofdstuk III

Aansprakelijkheid voor handbagage, dieren, bagage en voertuigen

Afdeling 1

Handbagage en dieren

Artikel 33

Aansprakelijkheid

§ 1 In geval van dood en letsel van reizigers is de vervoerder bovendien aansprakelijk voor de schade ten gevolge van het gehele of gedeeltelijke verlies of van beschadiging van voorwerpen die de reiziger bij zich droeg of als handbagage bij zich had; dit geldt eveneens voor de dieren die de reiziger meegenomen had. Artikel 26 is van overeenkomstige toepassing.

§ 2 Overigens is de vervoerder slechts aansprakelijk voor schade ten gevolge van het gehele of gedeeltelijke verlies van voorwerpen, handbagage of dieren, waarover de reiziger overeenkomstig artikel 15 verplicht is toezicht uit te oefenen, indien deze schade wordt veroorzaakt door schuld van de vervoerder. De overige artikelen van Titel IV, met uitzondering van artikel 51, en Titel VI zijn in dit geval niet van toepassing.

Artikel 34

Beperking van schadevergoeding in geval van verlies of beschadiging van voorwerpen

Wanneer de vervoerder krachtens artikel 33, § 1 aansprakelijk is, moet hij de schade vergoeden tot ten hoogste 1400 rekeneenheden per reiziger.

Artikel 35

Ontheffing van aansprakelijkheid

De vervoerder is jegens de reiziger niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van het feit dat de reiziger de voorschriften van de douane of van andere overheidsinstanties niet heeft nageleefd.

Afdeling 2 Bagage

Artikel 36 Aansprakelijkheidsgronden

- § 1 De vervoerder is aansprakelijk voor de schade ten gevolge van geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging van de bagage vanaf de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering, alsmede ten gevolge van de vertraging in de aflevering.
- § 2 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven voorzover het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering is veroorzaakt door schuld van de reiziger, door een opdracht van de reiziger die niet het gevolg is van de schuld van de vervoerder, door eigen gebrek van de bagage of door omstandigheden die de vervoerder niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen.
- § 3 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven, voorzover het verlies of de beschadiging een gevolg is van de bijzondere risico's, verbonden aan een of meer van de volgende feiten :
- a) het ontbreken of de gebrekkigheid van de verpakking;
 - b) de bijzondere aard van de bagage;
 - c) de inschrijving van voorwerpen als bagage, die van het vervoer zijn uitgesloten.

Artikel 37 Bewijslast

- § 1 Het bewijs dat het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering door een van de in artikel 36, § 2 genoemde feiten is veroorzaakt, rust op de vervoerder.
- § 2 Wanneer de vervoerder bewijst dat het verlies of de beschadiging, gelet op de omstandigheden van het geval, kan zijn ontstaan uit een of meer van de in artikel 36, § 3 genoemde bijzondere risico's, wordt vermoed dat het verlies of de beschadiging daardoor is veroorzaakt. De rechthebbende heeft evenwel het recht te bewijzen dat de schade geheel of gedeeltelijk niet door een van deze risico's is veroorzaakt.

Artikel 38 Opvolgende vervoerders

Wanneer een vervoer dat het onderwerp vormt van één en dezelfde vervoerovereenkomst, door meer opvolgende vervoerders wordt verricht, treedt iedere vervoerder door het overnemen van de bagage met het bagagebewijs of door het overnemen van het voertuig met het vervoerbewijs, met betrekking tot het vervoer van de bagage of van de voertuigen, toe tot de vervoerovereenkomst overeenkomstig de bepalingen van het bagagebewijs of het vervoerbewijs en neemt hij de daaruit voortvloeiende verplichtingen op zich. In dit geval is iedere vervoerder aansprakelijk voor de uitvoering van het vervoer op het gehele vervoertraject tot aan de aflevering.

Artikel 39 Ondervervoerder

- § 1 Wanneer de vervoerder de uitvoering van het vervoer geheel of gedeeltelijk heeft toevertrouwd aan een ondervervoerder, al dan niet op grond van een aan hem in de vervoerovereenkomst toegekende bevoegdheid, blijft de vervoerder niettemin aansprakelijk voor het volledige vervoer.
- § 2 Alle bepalingen van deze Uniforme Regelen die betrekking hebben op de aansprakelijkheid van de vervoerder zijn ook van toepassing op de aansprakelijkheid van de ondervervoerder met betrekking tot het door hem verrichte vervoer. Wanneer een vordering wordt ingesteld tegen zijn ondergeschikten en andere personen van wier diensten de ondervervoerder gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer, zijn de artikelen 48 en 52 van toepassing.
- § 3 Een bijzondere overeenkomst waarin de vervoerder verplichtingen op zich neemt die niet op hem rusten krachtens deze Uniforme Regelen of waarin hij afziet van rechten die hem ingevolge deze Uniforme Regelen zijn toegekend, is niet bindend voor de ondervervoerder die hiermee niet uitdrukkelijk en schriftelijk heeft ingestemd. Ongeacht of de ondervervoerder deze overeenkomst al dan niet heeft aanvaard, blijft de vervoerder niettemin gebonden aan de uit deze bijzondere overeenkomst voortvloeiende verplichtingen of afstand van rechten.
- § 4 Wanneer en voorzover de vervoerder en de ondervervoerder aansprakelijk zijn, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk.
- § 5 Het totale bedrag van de schadevergoeding verschuldigd door de vervoerder, de ondervervoerder alsmede door hun ondergeschikten en andere personen van wier diensten zij gebruik maken bij de uitvoering van het vervoer is niet hoger dan de in de deze Uniforme Regelen voorgeschreven maximumbedragen.
- § 6 Dit artikel doet geen afbreuk aan de mogelijke regresrechten tussen de vervoerder en de ondervervoerder.

Artikel 40 Vermoeden van verlies

- § 1 De rechthebbende kan zonder nader bewijs een collo als verloren beschouwen, wanneer het niet binnen 14 dagen na het overeenkomstig artikel 22, § 3 gedane verzoek tot aflevering aan hem is afgeleverd of te zijner beschikking is gesteld.
- § 2 Indien een als verloren beschouwd collo binnen een jaar na het verzoek tot aflevering wordt teruggevonden, moet de vervoerder daarvan kennis geven aan de rechthebbende, wanneer zijn adres bekend is of kan worden achterhaald.
- § 3 Binnen dertig dagen na ontvangst van de in § 2 bedoelde kennisgeving kan de rechthebbende verzoeken dat het collo aan hem wordt afgeleverd. In dit geval moet hij de kosten voor het vervoer van het collo van de plaats van verzending tot de plaats van aflevering betalen en de ontvangen schadevergoeding terugbetalen, onder aftrek, in voorkomend geval, van de kosten die in deze schadevergoeding begrepen

zouden zijn geweest. Hij behoudt niettemin zijn in artikel 43 bedoelde rechten op schadevergoeding voor vertraging in de aflevering.

- § 4 Indien het teruggevonden collo niet binnen de in § 3 bedoelde termijn is opgeëist of indien het collo meer dan een jaar na het verzoek tot aflevering wordt teruggevonden, beschikt de vervoerder daarover overeenkomstig de wetten en voorschriften die gelden op de plaats waar het collo zich bevindt.

Artikel 41 **Schadevergoeding in geval van verlies**

- § 1 In geval van geheel of gedeeltelijk verlies van bagage moet de vervoerder, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, betalen :

- a) indien de omvang van de schade is bewezen, een aan dit bedrag gelijke schadevergoeding, die echter niet meer kan bedragen dan 80 rekeneenheden per ontbrekend kilogram brutomassa of 1200 rekeneenheden per collo ;
- b) indien de omvang van de schade niet is bewezen, een vaste schadevergoeding van 20 rekeneenheden per ontbrekend kilogram brutomassa of 300 rekeneenheden per collo.

De wijze van vergoeding, per ontbrekend kilogram of per collo, wordt in de Algemene vervoer voorwaarden geregeld.

- § 2 De vervoerder moet bovendien de vervoerprijs van de bagage en de overige ter zake van het vervoer van het verloren collo betaalde bedragen, alsook de reeds betaalde douanerechten en accijnzen terugbetalen.

Artikel 42 **Schadevergoeding in geval van beschadiging**

- § 1 In geval van beschadiging van bagage moet de vervoerder, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, een schadevergoeding betalen gelijk aan de waardevermindering van de bagage.

- § 2 De schadevergoeding bedraagt niet meer dan :

- a) indien de gehele bagage door de beschadiging in waarde is verminderd, het in geval van geheel verlies te betalen bedrag;
- b) indien slechts een gedeelte van de bagage door de beschadiging in waarde is verminderd, het in geval van verlies van het in waarde verminderde gedeelte te betalen bedrag.

Artikel 43 **Schadevergoeding in geval van vertraging in de aflevering**

- § 1 In geval van vertraging in de aflevering van de bagage moet de vervoerder voor elk ondeelbaar tijdvak van 24 uur te rekenen vanaf het verzoek tot aflevering, doch met een maximum van 14 dagen, betalen :

- a) indien de rechthebbende bewijst dat daardoor een schade, met inbegrip van een beschadiging, is ontstaan, een aan de omvang van de schade gelijke schadevergoeding tot ten hoogste 0,80 rekeneenheid per kilogram brutomassa of 14 rekeneenheden per collo van de met vertraging afgeleverde bagage;
- b) indien de rechthebbende niet bewijst dat daardoor een schade is ontstaan, een vaste schadevergoeding van 0,14 rekeneenheid per kilogram bruto-massa of 2,80 rekeneenheden per collo van de met vertraging afgeleverde bagage.

De wijze van vergoeding, per kilogram of per collo, wordt in de Algemene vervoervoorwaarden geregeld.

- § 2 In geval van geheel verlies van de bagage komt de in § 1 bedoelde schadevergoeding niet bovenop die bedoeld in artikel 41.
- § 3 In geval van gedeeltelijk verlies van de bagage wordt de in § 1 bedoelde schadevergoeding voor het niet verloren gedeelte betaald.
- § 4 In geval van beschadiging van de bagage die niet het gevolg is van de vertraging in de aflevering, komt, in voorkomend geval, de in § 1 bedoelde schadevergoeding bovenop die bedoeld in artikel 42.
- § 5 In geen geval kan de som van de in § 1 bedoelde schadevergoeding en die van de artikelen 41 en 42 hoger zijn dan de schadevergoeding die verschuldigd is in geval van geheel verlies van de bagage.

Afdeling 3 Voertuigen

Artikel 44 Schadevergoeding in geval van vertraging

- § 1 In geval van aan de vervoerder te wijten vertraging bij het laden of in geval van vertraging bij de aflevering van een voertuig moet de vervoerder, wanneer de rechthebbende bewijst dat daardoor een schade is ontstaan, een schadevergoeding betalen die niet meer kan bedragen dan de vervoerprijs van het voertuig.
- § 2 Indien de rechthebbende, in geval van aan de vervoerder te wijten vertraging bij het laden, afziet van uitvoering van de vervoerovereenkomst wordt de vervoerprijs aan hem terugbetaald. Bovendien kan hij, wanneer hij bewijst dat door deze vertraging schade is ontstaan, een schadevergoeding eisen die niet meer kan bedragen dan de vervoerprijs.

Artikel 45 Schadevergoeding in geval van verlies

Bij geheel of gedeeltelijk verlies van een voertuig wordt de aan de rechthebbende voor de bewezen schade te betalen schadevergoeding berekend volgens de gebruikelijke waarde van het voertuig. Deze vergoeding kan niet meer dan 8000 rekeneenheden bedragen. Een al dan niet beladen aanhangwagen wordt als een afzonderlijk voertuig beschouwd.

Artikel 46
Aansprakelijkheid met betrekking tot andere voorwerpen

- § 1 Met betrekking tot voorwerpen achtergelaten in het voertuig of in stevig aan het voertuig bevestigde houders (bijvoorbeeld dakkoffers voor bagage of ski's) is de vervoerder slechts aansprakelijk voor door zijn schuld veroorzaakte schade. De totale schadevergoeding bedraagt niet meer dan 1400 rekeneenheden.
- § 2 Met betrekking tot aan de buitenkant van het voertuig bevestigde voorwerpen, met inbegrip van de in § 1 bedoelde houders, is de vervoerder slechts aansprakelijk indien is bewezen dat de schade is ontstaan uit een handeling of nalaten van de vervoerder geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.

Artikel 47
Toepasselijk recht

Behoudens de bepalingen van deze Afdeling zijn de bepalingen van Afdeling 2 met betrekking tot de aansprakelijkheid voor bagage van toepassing op voertuigen.

Hoofdstuk IV
Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 48
Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen

De in deze Uniforme Regelen bedoelde beperkingen van aansprakelijkheid alsook de bepalingen van het nationale recht die de vergoedingen tot een bepaald bedrag beperken, zijn niet van toepassing, indien is bewezen dat de schade is ontstaan uit een handeling of nalaten van de vervoerder geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.

Artikel 49
Omrekening en rente

- § 1 Wanneer voor de berekening van de schadevergoeding omrekening van bedragen uitgedrukt in buitenlandse munteenheden vereist is, vindt omrekening plaats volgens de koers die geldt op de dag en de plaats van betaling van de schadevergoeding.
- § 2 De rechthebbende kan een rente ten bedrage van vijf procent per jaar over de schadevergoeding verlangen, vanaf de dag van het indienen van de in artikel 55 bedoelde vordering buiten rechte of, bij gebreke daarvan, vanaf de dag van het instellen van de rechtsvordering.
- § 3 Voor de krachtens de artikelen 27 en 28 verschuldigde schadevergoeding loopt de rente evenwel vanaf de dag, waarop de voor de vaststelling van het vergoedingsbedrag bepalende feiten zijn voorgevallen, indien deze dag later valt dan die van het indienen van de vordering buiten rechte of van het instellen van de rechtsvordering.

- § 4 Met betrekking tot bagage is de rente slechts verschuldigd, indien de schadevergoeding meer bedraagt dan 16 rekeneenheden per bagagebewijs.
- § 5 Met betrekking tot bagage loopt de rente niet, indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de voor de definitieve regeling van de vordering nodige bewijsstukken aan de vervoerder overlegt, tussen de afloop van deze termijn en de daadwerkelijke overlegging van de stukken.

Artikel 50

Aansprakelijkheid in geval van een kernongeval

De vervoerder is ontheven van de krachtens deze Uniforme Regelen op hem rustende aansprakelijkheid, wanneer de schade is veroorzaakt door een kernongeval en wanneer de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is krachtens de wetten en voorschriften van een Staat die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 51

Personen voor wie de vervoerder aansprakelijk is

De vervoerder is aansprakelijk voor zijn ondergeschikten en voor andere personen van wier diensten hij gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer, wanneer deze ondergeschikten of andere personen handelen in de uitoefening van hun werkzaamheden. De beheerders van de spoorweginfrastructuur waarop het vervoer wordt verricht, worden beschouwd als personen van wier diensten de vervoerder gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer.

Artikel 52

Andere vorderingen

- § 1 In alle gevallen waar deze Uniforme Regelen van toepassing zijn, kan tegen de vervoerder slechts een vordering wegens aansprakelijkheid, ongeacht de rechtsgrond, worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Uniforme Regelen.
- § 2 Hetzelfde geldt voor een vordering ingesteld tegen de ondergeschikten en de andere personen voor wie de vervoerder krachtens artikel 51 aansprakelijk is.

Titel V

Aansprakelijkheid van de reiziger

Artikel 53

Bijzondere aansprakelijkheidsgronden

De reiziger is jegens de vervoerder aansprakelijk voor alle schade :

- a) die het gevolg is van het niet nakomen van zijn verplichtingen krachtens
1. de artikelen 10, 14 en 20,
 2. de bijzondere bepalingen voor het vervoer van voertuigen in de Algemene vervoervoorwaarden, of

3. het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID),

of

- b) veroorzaakt door voorwerpen of dieren die hij meeneemt,

tenzij hij bewijst dat de schade een gevolg is van omstandigheden die hij, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen. Deze bepaling laat de aansprakelijkheid die op de vervoerder kan rusten krachtens de artikelen 26 en 33, § 1 onverlet.

Titel VI Uitoefening van rechten

Artikel 54 Vaststelling van gedeeltelijk verlies of beschadiging

- § 1 Wanneer een gedeeltelijk verlies of een beschadiging van een voorwerp dat onder de hoede van de vervoerder wordt vervoerd (bagage, voertuigen), door de vervoerder wordt ontdekt of vermoed of door de rechthebbende wordt beweerd, moet de vervoerder onverwijld en zo mogelijk in aanwezigheid van de rechthebbende een proces-verbaal opmaken dat naargelang de aard van de schade, de toestand van het voorwerp en zo mogelijk de omvang, de oorzaak en het tijdstip van ontstaan van de schade vermeldt.
- § 2 Een afschrift van dit proces-verbaal moet kosteloos aan de rechthebbende worden verstrekt.
- § 3 Wanneer de rechthebbende niet met de vermeldingen in het proces-verbaal instemt, kan hij verlangen dat de toestand van de bagage of van het voertuig alsmede de oorzaak en het bedrag van de schade worden vastgesteld door een door de partijen bij de vervoerovereenkomst of door de rechter benoemde deskundige. De procedure is onderworpen aan de wetten en voorschriften van de Staat waar de vaststelling geschiedt.

Artikel 55 Vorderingen buiten rechte

- § 1 Vorderingen buiten rechte met betrekking tot de aansprakelijkheid van de vervoerder in geval van dood en letsel van reizigers moeten schriftelijk worden ingediend bij de vervoerder tegen wie de rechtsvordering kan worden ingesteld.
- Wanneer het een vervoer betreft dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst en dat wordt verricht door opvolgende vervoerders kunnen de vorderingen buiten rechte worden ingediend zowel bij de eerste als bij de laatste vervoerder alsook bij de vervoerder die zijn hoofdzetel of bijkantoor of vestiging waar de vervoerovereenkomst werd gesloten, heeft in de Staat waarin de reiziger zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft.

- § 2 Andere vorderingen buiten rechte met betrekking tot de vervoerovereenkomst moeten schriftelijk bij de in artikel 56, §§ 2 en 3 bedoelde vervoerder worden ingediend.
- § 3 De stukken die de rechthebbende bij zijn vordering buiten rechte wil voegen, moeten worden overgelegd in origineel of, in voorkomend geval op verzoek van de vervoerder, in een naar behoren gewaarmerkt afschrift. Bij de regeling van de vordering buiten rechte kan de vervoerder de teruggave van het vervoerbewijs, het bagagebewijs en het vervoerbewijs van het voertuig verlangen.

Artikel 56

Vervoerders die in rechte kunnen worden aangesproken

- § 1 De op de aansprakelijkheid van de vervoerder in geval van dood en letsel van reizigers gegronde rechtsvordering kan slechts worden ingesteld tegen een krachtens artikel 26, § 5 aansprakelijke vervoerder.
- § 2 Behoudens § 4 kunnen andere op de vervoerovereenkomst gegronde rechtsvorderingen van reizigers uitsluitend worden ingesteld tegen de eerste of laatste vervoerder of tegen de vervoerder die dat deel van het vervoer verrichtte gedurende welke het feit dat tot de rechtsvordering heeft geleid, zich heeft voorgedaan.
- § 3 Wanneer in geval het vervoer wordt verricht door opvolgende vervoerders, de vervoerder die de bagage of het voertuig moet afleveren met zijn instemming is ingeschreven op het bagagebewijs of het vervoerbewijs, kan overeenkomstig § 2 de rechtsvordering tegen hem worden ingesteld, zelfs als hij de bagage of het voertuig niet heeft ontvangen.
- § 4 De rechtsvordering tot terugbetaling van een krachtens de vervoerovereenkomst betaald bedrag kan worden ingesteld tegen de vervoerder die dit bedrag heeft geïnd of tegen degene ten voordele van wie dit bedrag is geïnd.
- § 5 De rechtsvordering kan tegen een andere dan de in de §§ 2 en 4 bedoelde vervoerders worden ingesteld als tegeneis of als verweer in een geding over een op dezelfde vervoerovereenkomst gegronde vordering.
- § 6 Voorzover deze Uniforme Regelen van toepassing zijn op de ondervoerder, kan tegen hem eveneens een rechtsvordering worden ingesteld.
- § 7 Indien de eiser de keuze heeft tussen meer vervoerders, vervalt zijn keuzerecht zodra de rechtsvordering tegen een van hen is ingesteld; dit geldt eveneens indien de eiser de keuze heeft tussen een of meer vervoerders en een ondervoerder.

Artikel 57

Rechtsmacht

- § 1 De op deze Uniforme Regelen gegronde rechtsvorderingen kunnen worden ingesteld bij de rechterlijke instanties van de door de partijen in onderlinge overeenstemming aangewezen Lidstaten of bij de rechter van de Lidstaat op wiens grondgebied de

verweerder zijn woonplaats of gewone verblijfplaats, zijn hoofdzetel of bijkantoor of vestiging waar de vervoerovereenkomst is gesloten, heeft. Het instellen van een rechtsvordering bij een andere rechter is niet mogelijk.

- § 2 Wanneer een op deze Uniforme Regelen gegronde rechtsvordering aanhangig is bij een in § 1 bedoelde bevoegde rechterlijke instantie of wanneer in een dergelijk geschil deze rechter uitspraak heeft gedaan, kan geen nieuwe rechtsvordering worden ingesteld voor dezelfde zaak tussen dezelfde partijen, tenzij de uitspraak van de rechter bij wie de eerste rechtsvordering is ingesteld niet ten uitvoer kan worden gelegd in de Staat waar de nieuwe rechtsvordering is ingesteld.

Artikel 58

Verval van de vordering in geval van dood en letsel

- § 1 Elke vordering van de rechthebbende, gegrond op de aansprakelijkheid van de vervoerder in geval van dood of letsel van reizigers, vervalt indien hij niet binnen twaalf maanden, te rekenen vanaf het ogenblik dat hij kennis heeft van de schade, het aan de reiziger overkomen ongeval heeft meegedeeld aan een van de vervoerders, bij wie een vordering buiten rechte kan worden ingesteld volgens artikel 55, § 1. Wanneer de rechthebbende het ongeval mondeling heeft meegedeeld aan de vervoerder, moet deze aan hem een bevestiging van de mondelinge kennisgeving afgeven.

- § 2 De vordering vervalt evenwel niet, indien
- a) de rechthebbende binnen de in § 1 bedoelde termijn een vordering buiten rechte bij een van de in artikel 55, § 1 bedoelde vervoerders heeft ingediend;
 - b) de aansprakelijke vervoerder binnen de in § 1 bedoelde termijn op een andere wijze kennis heeft gekregen van het aan de reiziger overkomen ongeval;
 - c) van het ongeval niet of te laat kennis is gegeven ten gevolge van aan de rechthebbende niet toe te rekenen omstandigheden;
 - d) de rechthebbende bewijst dat het ongeval is veroorzaakt door de schuld van de vervoerder.

Artikel 59

Verval van de vordering uit bagagevervoer

- § 1 Door de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende vervalt elke vordering uit de vervoerovereenkomst tegen de vervoerder in geval van gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering.

- § 2 De vordering vervalt evenwel niet :
- a) in geval van gedeeltelijk verlies of beschadiging, indien
 1. het verlies of de beschadiging overeenkomstig artikel 54 is vastgesteld vóór

- de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende;
2. de vaststelling, die overeenkomstig artikel 54 had moeten geschieden, slechts door de schuld van de vervoerder achterwege is gebleven;
- b) in geval van uiterlijk niet waarneembare schade, die is vastgesteld na de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende, indien deze
1. de vaststelling overeenkomstig artikel 54 onmiddellijk na de ontdekking van de schade en uiterlijk binnen drie dagen na de inontvangstneming van de bagage verlangt, en
 2. bovendien bewijst, dat de schade tussen de aanneming ten vervoer door de vervoerder en de aflevering is ontstaan;
- c) in geval van vertraging in de aflevering, indien de rechthebbende zijn rechten binnen eenentwintig dagen bij een van de in artikel 56, § 3 bedoelde vervoerders heeft doen gelden;
- d) indien de rechthebbende bewijst dat de schade het gevolg is van de schuld van de vervoerder.

Artikel 60 **Verjaring**

- § 1 De op de aansprakelijkheid van de vervoerder in geval van dood en letsel van reizigers gegronde rechtsvorderingen tot schadevergoeding verjaren :
- a) voor de reiziger, door verloop van drie jaar te rekenen van de dag na het ongeval;
 - b) voor de andere rechthebbenden, door verloop van drie jaar te rekenen van de dag na het overlijden van de reiziger, doch van ten hoogste vijf jaar te rekenen van de dag na het ongeval.
- § 2 De andere rechtsvorderingen uit de vervoerovereenkomst verjaren door verloop van één jaar. De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar indien de rechtsvordering gegrond is op een schade ontstaan uit een handeling of nalaten geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.
- § 3 De in § 2 bedoelde verjaring neemt een aanvang bij rechtsvorderingen :
- a) tot schadevergoeding wegens geheel verlies : op de veertiende dag na afloop van de in artikel 22, § 3 bedoelde termijn;
 - b) tot schadevergoeding wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering : op de dag van de aflevering;
 - c) in alle overige gevallen betreffende het reizigersvervoer : op de dag van het verstrijken van de geldigheid van het vervoerbewijs.

De als begin van de verjaringstermijn vermelde dag is nimmer in deze termijn begrepen.

- § 4 Ingeval overeenkomstig artikel 55 een schriftelijke vordering buiten rechte met de nodige bewijsstukken is ingediend, is de verjaring geschorst tot de dag waarop de vervoerder de vordering schriftelijk afwijst en de bijgevoegde stukken terugzendt. Bij gedeeltelijke erkenning van de vordering begint de verjaringstermijn weer te lopen voor het nog betwiste gedeelte van de vordering. Het bewijs van de ontvangst van de vordering of van het antwoord en van de teruggave van de stukken rust op de partij die zich daarop beroept. Latere vorderingen buiten rechte met dezelfde inhoud schorsen de verjaring niet.
- § 5 Een verjaarde rechtsovordering kan niet meer in rechte worden ingesteld, zelfs niet bij wijze van tegeneis of verweer.
- § 6 Overigens geldt voor de schorsing en de stuiting van de verjaring het nationale recht.

Titel VII Onderlinge betrekkingen tussen de vervoerders

Artikel 61 Verdeling van de vervoerprijs

- § 1 Elke vervoerder moet aan de betrokken vervoerders het hun toekomende aandeel betalen van een vervoerprijs, die hij heeft geïnd of had moet innen. De wijze van betaling wordt in een overeenkomst tussen de vervoerders vastgelegd.
- § 2 Artikel 6, § 3, artikel 16, § 3 en artikel 25 zijn eveneens van toepassing op de betrekkingen tussen opvolgende vervoerders.

Artikel 62 Recht van regres

- § 1 De vervoerder die krachtens deze Uniforme Regelen een schadevergoeding heeft betaald, heeft recht van regres jegens de bij het vervoer betrokken vervoerders overeenkomstig de volgende bepalingen :
- a) de vervoerder die de schade heeft veroorzaakt, is daarvoor alleen aansprakelijk;
 - b) wanneer de schade is veroorzaakt door meer vervoerders, is elk van hen aansprakelijk voor de door hem veroorzaakte schade; is deze toedeling niet mogelijk, dan wordt de schadevergoeding onder hen volgens c verdeeld;
 - c) indien niet kan worden bewezen welke vervoerder de schade heeft veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder alle bij het vervoer betrokken vervoerders verdeeld, met uitsluiting van hen die bewijzen, dat de schade niet door hen is

veroorzaakt; de verdeling geschiedt naar evenredigheid van het aandeel in de vervoerprijs dat aan elke vervoerder toekomt.

- § 2 In geval van onvermogen om te betalen van een van de vervoerders wordt het te zijnen laste komende en door hem niet betaalde aandeel onder de andere bij het vervoer betrokken vervoerders verdeeld naar evenredigheid van het aandeel in de vervoerprijs dat aan elk van hen toekomt.

Artikel 63 **Regres-procedure**

- § 1 De gegrondheid van de betaling verricht door de vervoerder die krachtens artikel 62 het regres uitoefent, kan niet betwist worden door de vervoerder tegen wie het bedoeld regres wordt uitgeoefend, wanneer de schadevergoeding door de rechter is vastgesteld en wanneer deze laatstgenoemde vervoerder, naar behoren gedagvaard, de mogelijkheid is geboden tot tussenkomst in het geding. De rechter bij wie de hoofdvordering aanhangig is, stelt de termijnen voor de betekening van de dagvaarding en voor de tussenkomst vast.
- § 2 De vervoerder die het regres uitoefent, moet zijn vordering instellen in één en hetzelfde geding tegen alle vervoerders met wie hij geen schikking heeft getroffen, op straffe van verlies van regres jegens de niet gedagvaarde vervoerders.
- § 3 De rechter beslist in één uitspraak over alle bij hem aanhangige regresvorderingen.
- § 4 De vervoerder die zijn recht van regres wil uitoefenen, kan zijn vordering aanhangig maken bij de rechters van de Staat op het grondgebied waarvan een van de bij het vervoer betrokken vervoerders zijn hoofdzetel of bijkantoor of vestiging waar de vervoerovereenkomst is gesloten, heeft.
- § 5 Wanneer de rechtsvordering tegen meer vervoerders moet worden ingesteld, kan de vervoerder die zijn regres uitoefent, kiezen tussen de volgens § 4 bevoegde rechterlijke instanties waarvoor hij zijn regresvordering aanhangig zal maken.
- § 6 Regresvorderingen kunnen niet aanhangig worden gemaakt door het instellen van een rechtsvordering in het geding dat de rechthebbende heeft ingesteld om schadevergoeding te verlangen op grond van de vervoerovereenkomst.

Artikel 64 **Overeenkomsten betreffende regres**

De vervoerders kunnen onderling overeenkomsten afsluiten die afwijken van de artikelen 61 en 62.

**Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van
internationaal spoorwegvervoer van goederen
(CIM - Aanshangsel B bij het Verdrag)**

**Titel I
Algemene bepalingen**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

- § 1 Deze Uniforme Regelen zijn van toepassing op elke overeenkomst van spoorwegvervoer van goederen onder bezwarende titel, wanneer de plaats waar de goederen ten vervoer worden aangenomen en de voor de aflevering voorgeschreven plaats zijn gelegen in twee verschillende Lidstaten. Dit geldt ongeacht de zetel en de nationaliteit van de partijen bij de vervoerovereenkomst.
- § 2 Deze Uniforme Regelen zijn eveneens van toepassing op overeenkomsten van spoorwegvervoer van goederen onder bezwarende titel, wanneer de plaats waar de goederen ten vervoer worden aangenomen en de voor de aflevering voorgeschreven plaats zijn gelegen in twee verschillende Staten waarvan er ten minste één Lidstaat is en wanneer de contracterende partijen afspreken dat de overeenkomst is onderworpen aan deze Uniforme Regelen.
- § 3 Wanneer een internationaal vervoer dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst, in aanvulling op het grensoverschrijdende vervoer per spoor, een binnenlands vervoer over de weg of de binnenwateren van een Lidstaat omvat, zijn deze Uniforme Regelen van toepassing.
- § 4 Wanneer een internationaal vervoer dat het onderwerp vormt van een en dezelfde overeenkomst, in aanvulling op het vervoer per spoor, een vervoer over zee of een grensoverschrijdend vervoer over de binnenwateren omvat, zijn deze Uniforme Regelen van toepassing, indien het vervoer over zee of het vervoer over binnenwateren wordt uitgevoerd over de lijnen die zijn ingeschreven op de in artikel 24, § 1 van het Verdrag bedoelde lijst van de lijnen.
- § 5 Deze Uniforme Regelen zijn niet van toepassing op het vervoer tussen stations gelegen op het grondgebied van aangrenzende Staten, wanneer de infrastructuur van deze stations wordt beheerd door een of meer beheerders van infrastructuur behorend tot een van deze Staten.
- § 6 Iedere Staat die partij is bij een ander met deze Uniforme Regelen vergelijkbaar verdrag betreffende het rechtstreekse internationale vervoer per spoor van goederen kan, bij zijn verzoek tot toetreding tot het Verdrag, verklaren dat hij deze Uniforme Regelen slechts zal toepassen op vervoer verricht op een gedeelte van de op zijn grondgebied gelegen spoorweginfrastructuur. Dit gedeelte van de spoorweginfrastructuur moet nauwkeurig zijn omschreven en zijn aangesloten op de spoorweginfrastructuur van een Lidstaat. Wanneer een Staat de bovengenoemde verklaring heeft afgelegd, zijn deze Uniforme Regelen slechts van toepassing indien :

- a) de voor het ten vervoer aannemen van de goederen of de voor hun aflevering voorgeschreven plaats, alsmede het vervoertraject, zoals die in de vervoerovereenkomst zijn bepaald, gelegen zijn op de omschreven spoorweginfrastructuur of
- b) de omschreven spoorweginfrastructuur de verbinding vormt tussen de spoorweginfrastructuur van twee Lidstaten en deze in de vervoerovereenkomst als vervoertraject voor transitovervoer is overeengekomen.

§ 7 De Staat die overeenkomstig § 6 een verklaring heeft afgelegd, kan die op elk tijdstip herroepen door hiervan mededeling te doen aan de depositaris. Deze herroeping wordt van kracht een maand na de dag waarop de depositaris de Lidstaten hiervan kennis heeft gegeven. De verklaring verliest haar werking, wanneer het in § 6, eerste volzin bedoelde verdrag voor die Staat buiten werking treedt.

Artikel 2

Bepalingen van publiek recht

Vervoer waarop deze Uniforme Regelen van toepassing zijn, blijft onderworpen aan de bepalingen van publiek recht, in het bijzonder aan de bepalingen betreffende het vervoer vangevaarlijke goederen, de bepalingen betreffende de douanewetgeving en dierenbescherming.

Artikel 3

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Uniforme Regelen wordt verstaan onder :

- a) “vervoerder“, de contractuele vervoerder met wie de afzender krachtens deze Uniforme Regelen de vervoerovereenkomst heeft gesloten, of een opvolgende vervoerder, die op grond van deze overeenkomst aansprakelijk is;
- b) “ondervoerder“, een vervoerder die niet de vervoerovereenkomst heeft gesloten met de afzender, maar aan wie de onder a bedoelde vervoerder de uitvoering van het vervoer per spoor, geheel of gedeeltelijk, heeft toevertrouwd;
- c) “Algemene vervoervoorwaarden“, de voorwaarden van de vervoerder in de vorm van algemene voorwaarden of van in iedere Lidstaat rechtens geldende tarieven die door het sluiten van de vervoerovereenkomst een onderdeel daarvan zijn geworden;
- d) “intermodale transporteenheid” : containers, wissellaadbakken, opleggers of andere soortgelijke bij intermodaal vervoer gebruikte laadeenheden.

Artikel 4 Afwijkingen

- § 1 De Lidstaten kunnen overeenkomsten sluiten waarin van deze Uniforme Regelen wordt afgeweken voor vervoer dat uitsluitend wordt verricht tussen twee stations gelegen aan weerszijden van de grens, wanneer zich tussen deze stations en de grens geen ander station bevindt.
- § 2 Voor vervoer tussen twee Lidstaten via een Staat die geen Lidstaat is, kunnen de betrokken Staten overeenkomsten sluiten die van deze Uniforme Regelen afwijken.
- § 3 De in de §§ 1 en 2 bedoelde overeenkomsten, alsmede hun inwerkingtreding worden medegedeeld aan de Intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer. De Secretaris-Generaal van de Organisatie stelt de Lidstaten en de belanghebbende ondernemingen hiervan op de hoogte.

Artikel 5 Dwingend recht

Voorzover deze Uniforme Regelen het niet uitdrukkelijk toelaten, is elk beding dat middellijk of onmiddellijk afwijkt van deze Uniforme Regelen nietig en zonder rechtsgevolgen. De nietigheid van dergelijke bedingen heeft niet de nietigheid van de overige bepalingen van de vervoerovereenkomst tot gevolg. Niettemin kan een vervoerder een zwaardere aansprakelijkheid en zwaardere verplichtingen op zich nemen dan die welke in deze Uniforme Regelen zijn bepaald.

Titel II Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst

Artikel 6 Vervoerovereenkomst

- § 1 Op grond van de vervoerovereenkomst is de vervoerder verplicht onder bezwarende titel de goederen naar de plaats van bestemming te vervoeren en ze daar aan de geadresseerde af te leveren.
- § 2 De vervoerovereenkomst moet worden vastgelegd in een vrachtbrief overeenkomstig een uniform model. Het ontbreken, de onregelmatigheid of het verlies van de vrachtbrief tast evenwel noch het bestaan, noch de geldigheid van de vervoerovereenkomst aan, die onderworpen blijft aan deze Uniforme Regelen.
- § 3 De vrachtbrief wordt door de afzender en de vervoerder ondertekend. De handtekening kan vervangen worden door een stempel, een aanduiding van de boekhoudmachine of elke andere daartoe geëigende methode.
- § 4 De vervoerder moet de aanneming ten vervoer op de vrachtbrief op de geëigende wijze bevestigen en de afzender het vrachtbriefduplicaat overhandigen.
- § 5 De vrachtbrief heeft niet de betekenis van een cognossement.

- § 6 Voor iedere zending moet een vrachtbrief worden opgemaakt. Behoudens anders overeengekomen tussen de afzender en de vervoerder kan een vrachtbrief slechts betrekking hebben op de lading van één spoorwagen.
- § 7 In geval van een vervoer over het douanegebied van de Europese Gemeenschap of over het gebied, waarin de regeling gemeenschappelijk douanevervoer toegepast wordt, moet iedere zending begeleid worden door een met de vereisten van artikel 7 overeenstemmende vrachtbrief.
- § 8 De internationale verenigingen van vervoerders stellen de uniforme modellen van de vrachtbrieven vast in overleg met de internationale verenigingen van gebruikers en de in de Lidstaten bevoegde instanties inzake douane-aangelegenheden alsmede met iedere intergouvernementele organisatie van regionale economische integratie die een eigen wetgevende bevoegdheid heeft inzake douane-aangelegenheden.
- § 9 De vrachtbrief, met inbegrip van de duplicaat-vrachtbrief, kan ook worden opgesteld in de vorm van elektronische registratie van gegevens, die kunnen worden omgezet in leesbare lettertekens. De voor de registratie en verwerking van de gegevens gebruikte procedures moeten uit functioneel oogpunt gelijkwaardig zijn, in het bijzonder wat betreft de bewijskracht van de vrachtbrief, die door deze elektronische gegevens wordt gevormd.

Artikel 7 **Inhoud van de vrachtbrief**

- § 1 De vrachtbrief moet de volgende aanduidingen bevatten :
- a) de plaats en datum van het opmaken ervan;
 - b) de naam en het adres van de afzender;
 - c) de naam en het adres van de vervoerder die de vervoerovereenkomst gesloten heeft;
 - d) de naam en het adres van degene aan wie de goederen daadwerkelijk ten vervoer werden afgegeven, indien dit niet de in c vermelde vervoerder is;
 - e) de plaats en datum waarop de goederen in ontvangst werden genomen;
 - f) de plaats van de aflevering;
 - g) de naam en het adres van de geadresseerde;
 - h) de omschrijving van de aard der goederen en de verpakkingswijze, en voor gevaarlijke goederen hun omschrijving voorgeschreven door het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID);

- i) het aantal colli en de voor identificatie van stukgoedzendingen vereiste bijzondere merktekens en nummers;
- j) het wagennummer, in geval van vervoer van volledige wagenlading;
- k) het nummer van het op eigen wielen rollend spoorwegvoertuig dat als te vervoeren goed ten vervoer wordt aangeboden;
- l) bovendien, bij intermodale laadeenheden, de categorie, het nummer of de voor hun identificatie vereiste andere kenmerken;
- m) de brutomassa of de op andere wijze uitgedrukte hoeveelheid der goederen;
- n) een nauwkeurige lijst van de door de douane of andere overheidsinstanties voorgeschreven bescheiden die bij de vrachtbrief zijn gevoegd of ter beschikking van de vervoerder zijn gesteld bij een nader omschreven instantie of bij een in de overeenkomst vermelde instelling;
- o) de op het vervoer betrekking hebbende kosten (vrachtprijs, bijkomende kosten, douanerechten en andere kosten die vanaf het sluiten van de overeenkomst tot aan de aflevering ontstaan) voorzover zij door de geadresseerde moeten worden betaald of bij een andere aanduiding dat de kosten verschuldigd zijn door de geadresseerde;
- p) de aanduiding dat de zending, ongeacht enig andersluidend beding, onderworpen blijft aan deze Uniforme Regelen.

§ 2 In voorkomend geval moet de vrachtbrief bovendien de volgende aanduidingen bevatten:

- a) In geval van vervoer door opvolgende vervoerders: de tot aflevering der goederen verplichte vervoerder, voorzover die met zijn instemming is ingeschreven op de vrachtbrief;
- b) de kosten die de afzender voor zijn rekening neemt;
- c) het bedrag van het bij de aflevering van de goederen te innen rembours;
- d) de aangegeven waarde der goederen en het bedrag van het bijzonder belang bij de aflevering;
- e) de overeengekomen afleveringstermijn;
- f) het overeengekomen vervoertraject;
- g) de lijst van aan de vervoerder overhandigde bescheiden, niet opgesomd in § 1, onder n;
- h) de vermeldingen door de afzender van het aantal en de beschrijving van de door hem op de wagen aangebrachte verzegelingen.

- § 3 In de vrachtbrief kunnen de partijen bij de vervoerovereenkomst andere aanduidingen opnemen die zij nuttig achten.

Artikel 8

Aansprakelijkheid voor de aanduidingen op de vrachtbrief

- § 1 De afzender is aansprakelijk voor alle kosten en schade, die bij de vervoerder ontstaan ten gevolge van :
- a) aanduidingen door de afzender op de vrachtbrief die onnauwkeurig, onjuist of onvolledig zijn of die op een andere dan de voor hen voorgeschreven plaats vermeld werden of
 - b) het verzuimen door de afzender van door het RID voorgeschreven aanduidingen.
- § 2 Indien de vervoerder aanduidingen op de vrachtbrief vermeldt op verzoek van de afzender, wordt hij geacht te handelen in naam van de afzender, behoudens tegenbewijs.
- § 3 Indien de vrachtbrief de in artikel 7, § 1 onder p genoemde aanduiding niet bevat is de vervoerder aansprakelijk voor alle kosten en schade die de rechthebbende ten gevolge van dit verzuim lijdt.

Artikel 9

Gevaarlijke goederen

Wanneer de afzender heeft verzuimd de door het RID voorgeschreven aanduidingen te vermelden, kan de vervoerder op elk ogenblik, al naargelang de omstandigheden vereisen, de goederen uitladen, vernietigen of onschadelijk maken zonder dat dit aanleiding geeft tot enige schadeloosstelling, behalve indien hij bij de aanneming ten vervoer van de goederen kennis had van de gevaarlijke aard van de goederen.

Artikel 10

Betaling der kosten

- § 1 Behoudens andersluidend beding tussen de afzender en de vervoerder moeten de kosten (vrachtprijs, bijkomende kosten, douanerechten en andere kosten, die vanaf het sluiten van de overeenkomst tot de aflevering ontstaan) door de afzender worden betaald.
- § 2 Wanneer, op grond van een beding tussen de afzender en de vervoerder, de kosten ten laste van de geadresseerde worden gelegd en wanneer de geadresseerde noch de vrachtbrief in ontvangst genomen heeft, noch zijn rechten uit de vervoerovereenkomst overeenkomstig artikel 17, § 3 heeft doen gelden, noch de vervoerovereenkomst overeenkomstig artikel 18 heeft gewijzigd, blijven de kosten ten laste van de afzender.

Artikel 11

Onderzoek

- § 1 De vervoerder heeft steeds het recht te onderzoeken of de vervoervoorwaarden vervuld zijn en of de zending overeenstemt met de door de afzender op de vrachtbrief vermelde gegevens. Wanneer dit onderzoek betrekking heeft op de inhoud van de zending vindt het voorzover mogelijk plaats in aanwezigheid van de rechthebbende; in het geval dat dit niet mogelijk is, doet de vervoerder beroep op twee onafhankelijke getuigen, voorzover de wetten en de voorschriften van de Staat waar het onderzoek plaatsvindt niets anders voorschrijven.
- § 2 Indien de zending niet overeenstemt met de aanduidingen op de vrachtbrief of indien de voorschriften met betrekking tot het voorwaardelijk ten vervoer toelaten van de goederen niet zijn nageleefd, moet het resultaat van het onderzoek vermeld worden op het blad van de vrachtbrief dat de goederen vergezelt, en eveneens op de duplicaat-vrachtbrief, indien de vervoerder daar nog over beschikt. In dat geval komen de kosten van het onderzoek ten laste van het goed, tenzij deze onmiddellijk betaald worden.
- § 3 Wanneer de afzender zorg draagt voor de belading, kan hij eisen dat de vervoerder de staat van de goederen en van hun verpakking onderzoekt, alsook de juistheid van de op de vrachtbrief vermelde aanduidingen over het aantal colli, hun merktekens en nummers alsmede de brutomassa of de op andere wijze uitgedrukte hoeveelheid. De vervoerder is daartoe slechts verplicht, wanneer hem de daarvoor geëigende middelen ter beschikking staan. De vervoerder kan de kosten van het onderzoek terugvorderen. Het resultaat van de onderzoekingen wordt op de vrachtbrief vermeld.

Artikel 12

Bewijskracht van de vrachtbrief

- § 1 De vrachtbrief levert volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van het sluiten en de inhoud van de vervoerovereenkomst alsmede van het ten vervoer aannemen van de goederen door de vervoerder.
- § 2 Wanneer de vervoerder zorg heeft gedragen voor de belading, levert de vrachtbrief volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van de staat der goederen en hun verpakking zoals vermeld op de vrachtbrief of bij ontstentenis daarvan het bewijs van hun uiterlijk goede staat bij het ten vervoer aannemen door de vervoerder en de juistheid van de vermeldingen op de vrachtbrief over het aantal der colli, hun merktekens en nummers alsmede de brutomassa of de op andere wijze uitgedrukte hoeveelheid.
- § 3 Wanneer de afzender zorg heeft gedragen voor de belading, levert de vrachtbrief alleen volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van de staat der goederen en hun verpakking, zoals vermeld op de vrachtbrief en bij ontstentenis daarvan het bewijs van hun uiterlijk goede staat en de juistheid van de in § 2 opgesomde vermeldingen, in het geval dat de vervoerder deze onderzocht en het resultaat van zijn onderzoek op

- § 4 De vrachtbrief levert evenwel niet volledig bewijs in het geval dat zij een met redenen omkleed voorbehoud bevat. Een voorbehoud kan met name gemotiveerd worden door het feit dat de vervoerder niet over geëigende middelen beschikte om te onderzoeken of de zending beantwoordt aan de gegevens op de vrachtbrief.

Artikel 13

Laden en lossen van goederen

- § 1 Afzender en vervoerder komen onderling overeen wie van hen het laden en lossen der goederen moet uitvoeren. Bij gebreke van een dergelijk beding ligt voor het laden en lossen van stukgoed de verplichting bij de vervoerder, terwijl voor wagenladingen de verplichting voor het laden bij de afzender ligt en die voor het lossen na de aflevering bij de geadresseerde.
- § 2 De afzender is aansprakelijk voor alle gevolgen van de gebrekkige belading die hij heeft uitgevoerd en hij moet met name de door dit feit door de vervoerder geleden schade vergoeden. Het bewijs van de gebrekkige belading rust op de vervoerder.

Artikel 14

Verpakking

De afzender is jegens de vervoerder aansprakelijk voor alle schade en kosten veroorzaakt door het ontbreken of de gebrekkigheid van de verpakking tenzij het gebrek uiterlijk zichtbaar was of de vervoerder er kennis van had bij het ten vervoer aannemen van de goederen en hij daarvoor geen voorbehoud maakte.

Artikel 15

Naleving van overheidsvoorschriften

- § 1 Met het oog op het naleven van de vereiste voorschriften van douane of andere overheidsinstanties moet de afzender voorafgaand aan de aflevering van de goederen bij de vrachtbrief de noodzakelijke bescheiden voegen of deze aan de vervoerder ter beschikking stellen en hem alle gewenste inlichtingen verschaffen.
- § 2 De vervoerder is niet gehouden na te gaan of deze bescheiden en inlichtingen juist en volledig zijn. De afzender is jegens de vervoerder aansprakelijk voor alle schade ontstaan door het ontbreken, de onvolledigheid of de onregelmatigheid van de bescheiden en inlichtingen, behalve in geval van schuld van de vervoerder.
- § 3 De vervoerder is aansprakelijk voor de gevolgen van het verlies of het onregelmatig gebruik van de op de vrachtbrief vermelde en bijgevoegde of hem overhandigde bescheiden, tenzij het verlies of de door het onregelmatig gebruik van deze bescheiden veroorzaakte schade het gevolg is van omstandigheden die de vervoerder niet kon vermijden of waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen. De eventuele schadevergoeding bedraagt evenwel niet meer dan die in geval van verlies van de goederen.
- § 4 De afzender, door een vermelding op de vrachtbrief, of de geadresseerde, door een opdracht overeenkomstig artikel 18, § 3, kan vragen :

- a) dat bij het naleven van de vereiste douane- of andere overheidsvoorschriften hijzelf aanwezig is ofwel zich doet vertegenwoordigen door een gevolmachtigde om alle inlichtingen te verschaffen en de ter zake dienende opmerkingen te maken;
- b) dat hijzelf de vereiste douane- of andere overheidsvoorschriften naleeft of hen doet naleven door een gevolmachtigde, voorzover de wetten en voorschriften van de staat waarin zij uitgevoerd worden zulks toelaten;
- c) dat, wanneer hijzelf of zijn gevolmachtigde bij het naleven van de vereiste douane- of andere overheidsvoorschriften aanwezig is of deze laatste zelf naleeft, hij de douane- en andere kosten betaalt voorzover de wetten en voorschriften van de staat, waarin zij uitgevoerd worden, zulks toelaten.

In deze gevallen mogen noch de afzender, noch de geadresseerde die het recht heeft over de goederen te beschikken, of hun gevolmachtigde de goederen in bezit nemen.

§ 5 Indien de afzender een plaats heeft aangewezen voor het naleven van de vereiste douane- of andere overheidsvoorschriften waar dat krachtens de geldende voorschriften niet mogelijk is of indien hij voor het naleven van deze voorschriften een andere, onuitvoerbare handelwijze heeft voorgeschreven, handelt de vervoerder op de volgens hem voor de rechthebbende voordeligste wijze en deelt hij de genomen maatregelen mee aan de afzender.

§ 6 Indien de afzender de betaling der douanekosten op zich neemt, kan de vervoerder de douanevoorschriften naar eigen keuze onderweg of op de plaats van bestemming naleven.

§ 7 De vervoerder kan evenwel overeenkomstig de bepalingen van § 5 handelen, indien de geadresseerde de vrachtbrief niet in ontvangst heeft genomen binnen de termijn die is voorgeschreven door de op de plaats van bestemming geldende voorschriften.

§ 8 De afzender moet voldoen aan de douane- en andere overheidsvoorschriften voor wat betreft de verpakking en de afdekking van de goederen. Indien de afzender de goederen niet overeenkomstig deze voorschriften heeft verpakt of afgedekt, kan de vervoerder daarvoor zorgen; de daardoor ontstane kosten komen ten laste van de goederen.

Artikel 16 **Afleveringstermijnen**

§ 1 De afzender en de vervoerder komen de afleveringstermijn overeen. Bij gebreke van een beding hieromtrent kan de afleveringstermijn nochtans nooit langer zijn dan die welke volgt uit de §§ 2 tot en met 4.

§ 2 Behoudens de §§ 3 en 4 belopen de maximum afleveringstermijnen:

- a) voor wagenladingen :

– termijn van verzenden

12 uren,

- vervoertermijn per 400 km of een gedeelte daarvan 24 uren;
- b) voor stukgoed :
 - termijn van verzenden 12 uren,
 - vervoertermijn per 200 km of een gedeelte daarvan 24 uren.

De afstanden hebben betrekking op het overeengekomen vervoertraject; bij gebreke daarvan op het kortst mogelijke.

§ 3 De vervoerder kan in de volgende gevallen toeslagtermijnen van bepaalde duur vaststellen :

- a) zendingen die vervoerd worden
 - over lijnen met verschillende spoorbreedte
 - over zee of binnenwateren
 - over de weg, indien er geen verbinding per spoor bestaat
- b) bij buitengewone omstandigheden die een ongebruikelijke verkeerstoename of ongebruikelijke moeilijkheden voor de bedrijfsuitvoering tot gevolg hebben.

De duur van de toeslagtermijnen moet opgenomen zijn in de Algemene vervoervoorwaarden.

§ 4 De afleveringstermijn begint te lopen vanaf de aanneming ten vervoer van de goederen; hij wordt verlengd met de duur van een niet door de schuld van de vervoerder veroorzaakt oponthoud. De afleveringstermijn wordt geschorst op zondagen en wettelijke feestdagen.

Artikel 17 **Aflevering**

§ 1 De vervoerder moet de vrachtbrief afgeven en de goederen afleveren aan de geadresseerde op de voor de aflevering voorziene plaats tegen kwijting en betaling van de uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende vorderingen.

§ 2 Met de aflevering aan de geadresseerde worden, wanneer zulks overeenkomstig de op de plaats van bestemming geldende voorschriften geschiedt, gelijkgesteld :

- a) de afgifte van de goederen aan de douane of belastingsinstanties in hun expeditie- of opslagruimten, wanneer die zich niet onder de hoede van de vervoerder bevinden;
- b) de opslag van de goederen bij de vervoerder of de inbewaringgeving ervan bij een expeditie of in een openbare douaneloods.

- § 3 Na de aankomst van de goederen op de plaats van aflevering kan de geadresseerde aan de vervoerder verzoeken hem de vrachtbrief te overhandigen en aan hem de goederen af te leveren. Indien het verlies van de goederen is vastgesteld of indien de goederen niet binnen de in artikel 29, § 1 bedoelde termijn aangekomen zijn, kan de geadresseerde in eigen naam zijn rechten uit de vervoerovereenkomst jegens de vervoerder doen gelden.
- § 4 De rechthebbende kan de ontvangst van de goederen weigeren, zelfs na de inontvangstname van de vrachtbrief en het betalen van vorderingen voortvloeiend uit de vervoerovereenkomst, zolang niet is overgegaan tot de onderzoeken waar hij om heeft verzocht met het oog op het vaststellen van de beweerde schade.
- § 5 Overigens vindt de aflevering van de goederen plaats overeenkomstig de op de plaats van aflevering geldende voorschriften.
- § 6 Indien de goederen aan de geadresseerde zijn afgeleverd zonder voorafgaande inning van het rembours dat rust op de goederen, is de vervoerder gehouden de afzender de schade te vergoeden tot ten hoogste het bedrag van het rembours, onverminderd zijn regres op de geadresseerde.

Artikel 18

Het recht om over de goederen te beschikken.

- § 1 De afzender heeft het recht om over de goederen te beschikken en de vervoerovereenkomst door nadere opdrachten te wijzigen. Met name kan hij vragen aan de vervoerder
- a) de goederen niet verder te vervoeren;
 - b) de aflevering uit te stellen;
 - c) de goederen aan een andere dan de op de vrachtbrief vermelde geadresseerde af te leveren;
 - d) de goederen op een andere dan de op de vrachtbrief vermelde plaats af te leveren.
- § 2 Het recht van de afzender tot het wijzigen van de vervoerovereenkomst vervalt, zelfs wanneer hij de duplicaat-vrachtbrief in zijn bezit heeft, in de gevallen waarin de geadresseerde
- a) de vrachtbrief in ontvangst genomen heeft;
 - b) de goederen aangenomen heeft;
 - c) zijn rechten overeenkomstig artikel 17, § 3 heeft doen gelden;
 - d) overeenkomstig § 3 bevoegd is nadere opdrachten te geven; vanaf dat ogenblik moet de vervoerder de nadere opdrachten en aanwijzingen van de geadresseerde opvolgen.

- § 3 Het recht tot het wijzigen van de vervoerovereenkomst komt aan de geadresseerde toe vanaf het ogenblik dat de vrachtbrief opgemaakt wordt, tenzij door de afzender anders aangegeven is op de vrachtbrief.
- § 4 Het recht van de geadresseerde tot het wijzigen van de vervoerovereenkomst vervalt wanneer hij :
- a) de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen;
 - b) de goederen heeft aangenomen;
 - c) zijn rechten overeenkomstig artikel 17, § 3 heeft doen gelden;
 - d) overeenkomstig § 5 voorgeschreven heeft de goederen af te leveren aan een derde, en wanneer deze zijn rechten overeenkomstig artikel 17, § 3 heeft doen gelden.
- § 5 Indien de geadresseerde heeft voorgeschreven de goederen aan een derde af te leveren, is deze laatste niet bevoegd om de vervoerovereenkomst te wijzigen.

Artikel 19 **Uitoefening van het beschikkingsrecht**

- § 1 Wanneer de afzender of in geval van artikel 18, § 3 de geadresseerde de vervoerovereenkomst wil wijzigen door latere opdrachten, moet hij de vervoerder de duplicaat-vrachtbrief aanbieden waarop de wijzigingen aangebracht moeten zijn.
- § 2 De afzender of in geval van artikel 18, § 3 de geadresseerde moet de vervoerder alle kosten en de schade vergoeden die voortvloeien uit het uitvoeren van de latere wijzigingen.
- § 3 Het uitvoeren van latere wijzigingen moet mogelijk, geoorloofd en redelijk zijn op het ogenblik waarop de opdrachten aan degene die deze moet uitvoeren, bereiken en mag met name noch de gebruikelijke bedrijfsuitoefening van de vervoeronderneming belemmeren, noch de afzenders en geadresseerden van andere zendingen benadelen.
- § 4 De latere wijzigingen mogen niet een splitsing van de zending tot gevolg hebben.
- § 5 Wanneer de vervoerder, rekening houdend met de bepalingen genoemd in § 3, de ontvangen instructies niet kan uitvoeren, moet hij onmiddellijk diegene die om de wijzigingen verzoekt daarvan in kennis stellen.
- § 6 In geval van schuld van de vervoerder is hij aansprakelijk voor de gevolgen van het niet of gebrekkig uitvoeren van een latere wijziging. De eventuele schadevergoeding bedraagt evenwel niet meer dan die in geval van verlies van de goederen.
- § 7 De vervoerder die gevolg geeft aan latere wijzigingen van de afzender zonder het overleggen van de duplicaat-vrachtbrief te eisen, is jegens de geadresseerde aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende schade, indien de duplicaat-vrachtbrief

aan deze laatste is overhandigd. De eventuele schadevergoeding bedraagt evenwel niet meer dan die in geval van verlies van de goederen.

Artikel 20

Belemmeringen in het vervoer

- § 1 In geval van een belemmering in het vervoer beslist de vervoerder of het de voorkeur verdient de goederen ambtshalve verder te voeren over een ander vervoertraject dan wel of het in het belang is van de rechthebbende hem om instructies te verzoeken, waarbij hij aan hem alle nuttige inlichtingen waarover hij beschikt, meedeelt.
- § 2 Indien een verder vervoer niet mogelijk is, verzoekt de vervoerder de beschikkingsgerechtigde om instructies. Indien de vervoerder deze instructies niet tijdig kan verkrijgen, moet hij die maatregelen treffen welke hem het voordeligst lijken voor de belangen van degene die gerechtigd is over de goederen te beschikken.

Artikel 21

Belemmeringen in de aflevering

- § 1 In geval van een belemmering in de aflevering moet de vervoerder de afzender daarvan onverwijld op de hoogte stellen en moet hij hem om instructies verzoeken, tenzij de afzender door een vermelding op de vrachtbrief gevraagd heeft om in geval van een belemmering in de aflevering de goederen ambtshalve terug te zenden.
- § 2 Wanneer de belemmering in de aflevering wegvalt, voordat instructies van de afzender de vervoerder bereiken, worden de goederen afgeleverd bij de geadresseerde. De afzender moet daarvan onverwijld in kennis worden gesteld.
- § 3 In geval de geadresseerde weigert de goederen in ontvangst te nemen, is de afzender gerechtigd tot het geven van instructies, zelfs indien hij de duplicaat-vrachtbrief niet kan overleggen.
- § 4 Wanneer de belemmering in de aflevering optreedt, nadat de geadresseerde de vervoerovereenkomst overeenkomstig artikel 19, §§ 3 en 5 gewijzigd heeft, moet de vervoerder deze geadresseerde inlichten.

Artikel 22

Gevolgen van de belemmeringen in het vervoer en in de aflevering.

- § 1 De vervoerder heeft recht op vergoeding van de kosten veroorzaakt door :
- a) het inwinnen van instructies,
 - b) het uitvoeren van de ontvangen instructie,
 - c) het niet of niet tijdig ontvangen van door hem verzochte instructie,
 - d) het nemen van een beslissing overeenkomstig artikel 20, § 1, zonder instructies gevraagd te hebben,

tenzij deze kosten door zijn schuld veroorzaakt zijn. Hij kan met name de vrachtprijs voor het werkelijk gereden vervoertraject in rekening brengen en aanspraak maken op de daarmee overeenstemmende afleveringstermijn.

- § 2 In de gevallen bedoeld in artikel 20, § 2 en in artikel 21, § 1 kan de vervoerder de goederen onmiddellijk en op kosten van de rechthebbende lossen. Na het lossen wordt het vervoer geacht beëindigd te zijn. De vervoerder bewaart vervolgens de goederen voor rekening van de rechthebbende. Hij kan de goederen evenwel toevertrouwen aan een derde en is dan slechts aansprakelijk voor de oordeelkundige keuze van die derde. De goederen blijven belast met de uit de vervoervereenkomst voortvloeiende schuldvorderingen en alle andere kosten.
- § 3 De vervoerder kan zonder instructies van de rechthebbende af te wachten tot de verkoop van de goederen overgaan, wanneer de bederfelijke aard of de toestand van de goederen dit rechtvaardigt of wanneer de bewaarkosten niet in redelijke verhouding staan met de waarde der goederen. In andere gevallen kan hij eveneens tot de verkoop overgaan wanneer hij niet binnen een redelijke termijn van de rechthebbende andersluidende instructies heeft ontvangen, waarvan de uitvoering redelijkerwijs kan worden gevorderd.
- § 4 Indien de goederen zijn verkocht, moet de opbrengst van de verkoop ter beschikking worden gesteld van de rechthebbende, onder aftrek van de kosten die op de goederen drukken. Indien de opbrengst minder is dan deze kosten, moet de afzender het verschil betalen.
- § 5 De wijze van verkoop wordt bepaald door de wetten en voorschriften of plaatselijke gebruiken die gelden op de plaats waar de goederen zich bevinden.
- § 6 Indien in geval van belemmeringen in het vervoer of in de aflevering de afzender binnen redelijke tijd geen instructies meedeelt en de belemmering in het vervoer of in de aflevering niet opgelost kan worden overeenkomstig de bepalingen van de §§ 2 en 3, kan de vervoerder de goederen op kosten van de afzender terugzenden of indien zulks gerechtvaardigd is, vernietigen.

Titel III Aansprakelijkheid

Artikel 23 Aansprakelijkheidsgronden

- § 1 De vervoerder is aansprakelijk voor de schade ten gevolge van geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging van de goederen vanaf de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering, alsmede ten gevolge van de vertraging in de aflevering, ongeacht welke spoorweginfrastructuur wordt gebruikt.
- § 2 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven voorzover het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering is veroorzaakt door schuld van de rechthebbende, door een opdracht van de rechthebbende die niet het gevolg is van de

schuld van de vervoerder, door eigen gebrek van het goed (inwendig bederf, gewichtsverlies, enz.) of door omstandigheden die de vervoerder niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen.

§ 3 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven, voorzover het verlies of de beschadiging een gevolg is van de bijzondere risico's, verbonden aan een of meer van de volgende feiten :

- a) het vervoer in open wagens, verricht krachtens de Algemene vervoervoorwaarden of een uitdrukkelijk overeengekomen en in de vrachtbrief vermeld beding; behalve voor de schade veroorzaakt door weersomstandigheden aan de goederen, worden de goederen geladen in intermodale transporteenheden en in gesloten wegvoertuigen die op spoorwagens vervoerd worden, niet beschouwd als vervoerd in open wagen; indien de afzender dekkleden voor het vervoer van goederen in open wagens gebruikt, heeft de vervoerder dezelfde aansprakelijkheid als die bij het vervoer in open wagens zonder dekkleden, zelfs als het goederen betreft die volgens de Algemene vervoervoorwaarden niet in open wagens worden vervoerd;
- b) het ontbreken of de gebrekkigheid van de verpakking bij goederen die door hun aard onderhevig zijn aan verliezen of beschadigingen, wanneer ze niet of gebrekkig zijn verpakt;
- c) het laden van de goederen door de afzender of het lossen door de geadresseerde;
- d) de aard van bepaalde goederen die door met deze aard zelf samenhangende oorzaken zijn blootgesteld aan geheel of gedeeltelijk verlies of aan beschadiging zoals in het bijzonder breuk, roest, inwendig en spontaan bederf, uitdroging, vermindering in massa;
- e) de onjuiste, onnauwkeurige of onvolledige aanduiding of nummering van de colli;
- f) het vervoer van levende dieren;
- g) vervoer dat krachtens de toepasselijke bepalingen of op de vrachtbrief vermelde bedingen tussen de afzender en de vervoerder uitgevoerd moet worden onder begeleiding, indien het verlies of de beschadiging het gevolg is van een gevaar dat de begeleiding had moeten vermijden.

Artikel 24

Aansprakelijkheid in geval van vervoer van spoorwegvoertuigen als te vervoeren goed

§ 1 In geval van een vervoer van op eigen wielen rollende spoorwegvoertuigen die als te vervoeren goed ten vervoer worden aangeboden, is de vervoerder aansprakelijk voor de schade ten gevolge van het verlies of beschadiging van de spoorwegvoertuigen en de bestanddelen daarvan vanaf de aanneming ten vervoer tot de aflevering alsmede voor de schade ten gevolge van de overschrijding van afleveringstermijn, tenzij hij bewijst dat de schade niet door zijn schuld veroorzaakt is.

- § 2 De vervoerder is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van het verlies van de losse bestanddelen waarvan geen melding wordt gemaakt op beide zijden van het voertuig of die niet opgenomen zijn in de inventaris die het voertuig begeleidt.

Artikel 25 **Bewijslast**

- § 1 Het bewijs dat het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering door een van de in artikel 23, § 2 genoemde feiten is veroorzaakt, rust op de vervoerder.
- § 2 Wanneer de vervoerder bewijst dat het verlies of de beschadiging, gelet op de omstandigheden van het geval, kan zijn ontstaan uit een of meer van de in artikel 23, § 3 genoemde bijzondere risico's, wordt vermoed dat het verlies of de beschadiging daardoor is veroorzaakt. De rechthebbende heeft evenwel het recht te bewijzen dat de schade geheel of gedeeltelijk niet door een van deze risico's is veroorzaakt.
- § 3 Het vermoeden volgens § 2 is niet van toepassing in het geval bedoeld in artikel 23, § 3, onder a, indien het een ongewoon groot verlies of een verlies van colli betreft.

Artikel 26 **Opvolgende vervoerders**

Wanneer een vervoer dat het onderwerp vormt van één en dezelfde vervoerovereenkomst, door meer opvolgende vervoerders wordt verricht, treedt iedere vervoerder door het overnemen van de goederen met de vrachtbrief toe tot de vervoerovereenkomst overeenkomstig de bepalingen van de vrachtbrief en neemt hij de daaruit voortvloeiende verplichtingen op zich. In dit geval is iedere vervoerder aansprakelijk voor de uitvoering van het vervoer op het gehele vervoertraject tot aan de aflevering.

Artikel 27 **Ondervervoerder**

- § 1 Wanneer de vervoerder de uitvoering van het vervoer geheel of gedeeltelijk heeft toevertrouwd aan een ondervervoerder, al dan niet op grond van een aan hem in de vervoerovereenkomst toegekende bevoegdheid, blijft de vervoerder niettemin aansprakelijk voor het volledige vervoer.
- § 2 Alle bepalingen van deze Uniforme Regelen die betrekking hebben op de aansprakelijkheid van de vervoerder zijn ook van toepassing op de aansprakelijkheid van de ondervervoerder met betrekking tot het door hem verrichte vervoer. Wanneer een vordering wordt ingesteld tegen zijn ondergeschikten en andere personen van wier diensten de ondervervoerder gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer, zijn de artikelen 36 en 41 van toepassing.
- § 3 Een bijzondere overeenkomst waarin de vervoerder verplichtingen op zich neemt die niet op hem rusten krachtens deze Uniforme Regelen, of waarin hij afziet van rechten die hem ingevolge deze Uniforme Regelen zijn toegekend, is niet bindend voor de ondervervoerder die hiermee niet uitdrukkelijk en schriftelijk heeft ingestemd. Ongeacht of de ondervervoerder deze overeenkomst al dan niet heeft aanvaard, blijft

de vervoerder niettemin gebonden aan de uit deze bijzondere overeenkomst voortvloeiende verplichtingen of afstand van rechten.

- § 4 Wanneer en voorzover de vervoerder en de ondervoerder aansprakelijk zijn, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk.
- § 5 Het totale bedrag van de schadevergoeding verschuldigd door de vervoerder, de ondervoerder alsmede door hun ondergeschikten en andere personen van wier diensten zij gebruik maken voor de uitvoering van het vervoer is niet hoger dan de in deze Uniforme Regelen voorgeschreven maximumbedragen.
- § 6 Dit artikel doet geen afbreuk aan de mogelijke regresrechten tussen de vervoerder en de ondervoerder.

Artikel 28 **Vermoeden van schade in geval van doorzending**

- § 1 Wanneer een zending, die overeenkomstig deze Uniforme Regelen verzonden is, onder dezelfde Regelen is doorverzonden en wanneer na deze doorzending een gedeeltelijk verlies of een schade is vastgesteld, wordt vermoed dat het gedeeltelijk verlies of de schade is ontstaan tijdens de laatste vervoerovereenkomst, indien de zending onder de hoede van de vervoerder is gebleven en is doorgezonden in dezelfde toestand waarin zij op de plaats van doorzending is aangekomen.
- § 2 Dit vermoeden is ook van toepassing, wanneer de aan de doorzending voorafgaande vervoerovereenkomst niet aan deze Uniforme Regelen onderworpen was, indien deze van toepassing zouden zijn geweest in het geval van rechtstreekse verzending tussen de plaats van afzending en de laatste plaats van bestemming.
- § 3 Dit vermoeden is bovendien van toepassing, wanneer de vervoerovereenkomst die aan de doorzending voorafging, onderworpen was aan een ander vergelijkbaar internationaal verdrag over rechtstreeks internationaal spoorvervoer en dat verdrag eenzelfde rechtsvermoeden bevat ten voordele van zendingen die overeenkomstig deze Uniforme Regelen verzonden worden.

Artikel 29 **Vermoeden van verlies van de goederen**

- § 1 De rechthebbende kan zonder nader bewijs de goederen als verloren beschouwen, wanneer zij niet binnen 30 dagen na afloop van de afleveringstermijn aan de geadresseerde zijn afgeleverd of te zijner beschikking zijn gesteld.
- § 2 De rechthebbende kan bij het ontvangen van de schadevergoeding voor de verloren goederen schriftelijk verzoeken er onverwijld in kennis van te worden gesteld in geval de goederen zijn teruggevonden binnen een jaar na de betaling van de schadevergoeding. De vervoerder bevestigt dit verzoek schriftelijk.
- § 3 Binnen dertig dagen na ontvangst van de in § 2 bedoelde kennisgeving kan de rechthebbende verzoeken dat de goederen aan hem worden afgeleverd tegen betaling van de schuldvorderingen die uit de vrachtbrief voortvloeien en tegen terugbetaling

van de ontvangen schadevergoeding, onder aftrek, in voorkomend geval, van de kosten die in deze schadevergoeding begrepen zouden zijn geweest. Hij behoudt niettemin zijn in artikelen 33 en 35 bedoelde rechten op schadevergoeding voor overschrijding van de afleveringstermijn.

- § 4 Bij gebreke van een in § 2 bedoeld verzoek of van binnen de in § 3 bedoelde termijn gegeven instructies, of indien de goederen meer dan een jaar na de betaling van de schadevergoeding teruggevonden zijn, beschikt de vervoerder daarover overeenkomstig de wetten en voorschriften die gelden op de plaats waar de goederen zich bevinden.

Artikel 30

Schadevergoeding in geval van verlies

- § 1 In geval van geheel of gedeeltelijk verlies van de goederen moet de vervoerder, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, een schadevergoeding betalen berekend volgens de beursprijs, bij gebreke daarvan volgens de marktprijs en, bij gebreke van beide, volgens de gebruikelijke waarde van goederen van dezelfde aard en kwaliteit op de dag en de plaats waar de goederen in ontvangst zijn genomen.
- § 2 De schadevergoeding bedraagt niet meer dan 17 rekeneenheden per ontbrekend kilogram brutomassa.
- § 3 In geval van verlies van een op eigen wielen rollend spoorwegvoertuig dat als te vervoeren goed ten vervoer is aangeboden of van verlies van een intermodale transporteenheid of van hun bestanddelen, is de schadevergoeding, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, beperkt tot de gebruikelijke waarde van het voertuig of de intermodale transporteenheid of hun bestanddelen op de dag en de plaats van het verlies. Indien het niet mogelijk is de dag of de plaats van het verlies vast te stellen, is de schadevergoeding beperkt tot de gebruikelijke waarde op de dag en de plaats van de inontvangstneming.
- § 4 The carrier must, in addition, refund the carriage charge, customs duties already paid and other sums paid in relation to the carriage of the goods lost except excise duties for goods carried under a procedure suspending those duties.

Artikel 31

Aansprakelijkheid in geval van gewichtsverlies

- § 1 Met betrekking tot goederen, die ingevolge hun aard in het algemeen een gewichtsverlies ondergaan tijdens het vervoer, is de vervoerder, ongeacht de lengte van het afgelegde traject, slechts aansprakelijk voor het gedeelte van het verlies dat meer bedraagt dan :
- a) twee procent van de massa voor vloeibare of in vochtige toestand aangeboden goederen;
 - b) één procent van de massa voor droge goederen.

- § 2 Op de in § 1 bedoelde beperking van de aansprakelijkheid kan geen beroep worden gedaan, indien wordt bewezen, dat het verlies, gelet op de omstandigheden van het geval, geen gevolg is van oorzaken, die de afwijking rechtvaardigen.
- § 3 In het geval dat meer colli met één enkele vrachtbrief zijn vervoerd, wordt het gewichtsverlies berekend voor iedere collo, wanneer de massa ervan bij vertrek afzonderlijk op de vrachtbrief is vermeld of op andere wijze kan worden vastgesteld.
- § 4 In geval van geheel verlies van het goed of in geval van verlies van colli vindt voor de berekening van de schadevergoeding geen aftrek plaats wegens gewichtsverlies tijdens het vervoer.
- § 5 Dit artikel laat de artikelen 23 en 25 onverlet.

Artikel 32 **Schadevergoeding in geval van beschadiging**

- § 1 In geval van beschadiging van de goederen moet de vervoerder, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, een schadevergoeding betalen gelijk aan de waardevermindering van de goederen. Dit bedrag wordt berekend door op de overeenkomstig artikel 30 bepaalde waarde van de goederen het op de plaats van bestemming vastgestelde percentage van de waardevermindering toe te passen.
- § 2 De schadevergoeding bedraagt niet meer dan :
- a) indien de gehele zending door de beschadiging in waarde is verminderd, het in geval van geheel verlies te betalen bedrag;
 - b) indien slechts een gedeelte van de zending door de beschadiging in waarde is verminderd, het in geval van verlies van het in waarde verminderde gedeelte te betalen bedrag.
- § 3 In geval van beschadiging van een op eigen wielen rollend spoorwegvoertuig dat als te vervoeren goed ten vervoer is aangeboden of van beschadiging van een intermodale transporteenheid of van hun bestanddelen wordt de aansprakelijkheid beperkt tot de herstelkosten, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding. De schadevergoeding bedraagt niet meer dan het in geval van verlies te betalen bedrag.
- § 4 De vervoerder moet bovendien de in artikel 30, § 4 vermelde kosten in de in § 1 bepaalde verhouding terugbetalen.

Artikel 33 **Schadevergoeding in geval van overschrijding van de afleveringstermijn**

- § 1 Indien een schade, met inbegrip van een beschadiging, voortvloeit uit het overschrijden van de afleveringstermijn, moet de vervoerder een schadevergoeding betalen die niet meer bedraagt dan het viervoud van de vrachtprijs.
- § 2 In geval van geheel verlies van de goederen komt de in § 1 bedoelde schadevergoeding niet bovenop die bedoeld in artikel 30.

- § 3 In geval van gedeeltelijk verlies van de goederen bedraagt de in § 1 bepaalde schadevergoeding niet meer dan het viervoud van de vrachtprijs van het niet verloren gedeelte van de zending.
- § 4 In geval van beschadiging van goederen die niet het gevolg is van de overschrijding van de afleveringstermijn komt, in voorkomend geval, de in § 1 bedoelde schadevergoeding bovenop die bedoeld in artikel 32.
- § 5 In geen geval kan de som van de in § 1 bedoelde schadevergoeding en die van de artikelen 30 en 32 hoger zijn dan de schadevergoeding die verschuldigd is in geval van geheel verlies van de goederen.
- § 6 Wanneer de afleveringstermijn overeenkomstig artikel 16, § 1 is vastgesteld bij overeenkomst, kan daarin in een van § 1 afwijkende regeling tot schadevergoeding voorzien worden. Indien in dit geval de in artikel 16, §§ 2 tot en met 4 bedoelde afleveringstermijnen overschreden worden, kan de rechthebbende hetzij de schadevergoeding uit de bovenvermelde overeenkomst verlangen, hetzij de schadevergoeding die in de §§ 1 tot en met 5 is voorzien.

Artikel 34

Schadevergoeding in geval van aangifte van waarde

De afzender en de vervoerder kunnen overeenkomen dat de afzender in de vrachtbrief een waarde der goederen opneemt die het in artikel 30, § 2 voorgeschreven maximumbedrag overschrijdt. In dat geval treedt het aangegeven bedrag in de plaats van dit maximumbedrag.

Artikel 35

Schadevergoeding in geval van belang bij de aflevering

De afzender en de vervoerder kunnen overeenkomen dat de afzender een bijzonder belang bij de aflevering aangeeft door op de vrachtbrief een bedrag in cijfers te vermelden voor het geval van verlies of beschadiging en het geval van overschrijding van de afleveringstermijn. In geval van aangifte van een belang bij de aflevering kan boven op de in de artikelen 30, 32 en 33 bedoelde schadevergoedingen de vergoeding van de overige bewezen schade verlangd worden tot ten hoogste het bedrag van het aangegeven belang.

Artikel 36

Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen

De in de artikelen 15, § 3, 19, §§ 6 en 7, 30, 32 tot en met 35 bedoelde beperkingen van aansprakelijkheid zijn niet van toepassing, indien is bewezen dat de schade is ontstaan uit een handeling of nalaten van de vervoerder geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.

Artikel 37 **Omrekening en rente**

- § 1 Wanneer voor de berekening van de schadevergoeding omrekening van bedragen uitgedrukt in buitenlandse munteenheden vereist is, vindt omrekening plaats volgens de koers die geldt op de dag en de plaats van betaling van de schadevergoeding.
- § 2 De rechthebbende kan een rente ten bedrage van vijf procent per jaar over de schadevergoeding verlangen, vanaf de dag van het indienen van de in artikel 43 bedoelde vordering buiten rechte of, bij gebreke daarvan, vanaf de dag van het instellen van de rechtsvordering.
- § 3 Indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de voor de definitieve regeling van de vordering nodige bewijsstukken aan de vervoerder overlegt, loopt de rente niet tussen de afloop van deze termijn en de daadwerkelijke overlegging van de stukken.

Artikel 38 **Aansprakelijkheid in spoor / zeevervoer**

- § 1 Voor spoor / zeevervoer over de in artikel 24 § 1 van het Verdrag bedoelde lijnen over zee kan iedere Lidstaat door een desbetreffende vermelding op de lijst van de aan de Uniforme Regelen onderworpen lijnen te doen opnemen, het geheel van de hierna genoemde gronden tot uitsluiting van de aansprakelijkheid toevoegen aan de in artikel 23 genoemde gronden :
- a) brand, mits de vervoerder bewijst dat deze niet is veroorzaakt door toedoen of schuld van hemzelf, de kapitein, de scheepsbemanning, de loods of zijn ondergeschikten;
 - b) redding of poging tot redding van mensenlevens of goederen op zee;
 - c) vervoer van de goederen als deklading, mits zulks is geschied met de door de afzender op de vrachtbrief gegeven toestemming en de goederen zich niet in een spoorwagen bevinden;
 - d) gevaren of onheilen van de zee of andere bevaarbare wateren.
- § 2 De vervoerder kan zich slechts op de in § 1 vermelde ontheffingsgronden beroepen, indien hij bewijst dat het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de afleveringstermijn is ontstaan op het zeetraject vanaf het laden van de goederen aan boord van het schip tot aan het lossen ervan uit het schip.
- § 3 Wanneer de vervoerder zich op de in § 1 vermelde ontheffingsgronden beroept, blijft hij niettemin aansprakelijk, indien de rechthebbende het bewijs levert dat het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de afleveringstermijn te wijten is aan de schuld van de vervoerder, de kapitein, de scheepsbemanning, de loods of de ondergeschikten van de vervoerder.

- § 4 Wanneer eenzelfde zeetraject wordt geëxploiteerd door meer ondernemingen, die ingeschreven zijn op de lijst der lijnen overeenkomstig artikel 24 § 1 van het Verdrag, moet het op dit traject toepasselijke aansprakelijkheidsregime voor al deze ondernemingen hetzelfde zijn. Bovendien, wanneer deze ondernemingen op verzoek van meer Lidstaten op de lijst zijn ingeschreven, moeten deze Staten van te voren overeenstemming bereiken over het toe te passen aansprakelijkheidsregime.
- § 5 De overeenkomstig de §§ 1 en 4 genomen maatregelen worden aan de Secretaris-Generaal meegedeeld. Zij treden niet eerder in werking dan na verloop van dertig dagen te rekenen vanaf de dag waarop de Secretaris-Generaal de andere Staten in kennis heeft gesteld van deze maatregelen. Zendingen onderweg worden door deze maatregelen niet getroffen.

Artikel 39

Aansprakelijkheid in geval van een kernongeval

De vervoerder is ontheven van de krachtens deze Uniforme Regelen op hem rustende aansprakelijkheid, wanneer de schade is veroorzaakt door een kernongeval en wanneer de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is krachtens de wetten en voorschriften van een Staat die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 40

Personen voor wie de vervoerder aansprakelijk is

De vervoerder is aansprakelijk voor zijn ondergeschikten en voor andere personen van wier diensten hij gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer, wanneer deze ondergeschikten of andere personen handelen in de uitoefening van hun werkzaamheden. De beheerders van de spoorweginfrastructuur waarop het vervoer wordt verricht, worden beschouwd als personen van wier diensten de vervoerder gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer.

Artikel 41

Andere vorderingen

- § 1 In alle gevallen waar deze Uniforme Regelen van toepassing zijn, kan tegen de vervoerder slechts een vordering wegens aansprakelijkheid, ongeacht de rechtsgrond, worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Uniforme Regelen.
- § 2 Hetzelfde geldt voor een vordering ingesteld tegen de ondergeschikten en de andere personen voor wie de vervoerder krachtens artikel 40 aansprakelijk is.

Titel IV
Uitoefening van rechten

Artikel 42
Proces-verbaal van vaststelling

- § 1 Wanneer een gedeeltelijk verlies of een beschadiging door de vervoerder wordt ontdekt of vermoed of door de rechthebbende wordt beweerd, moet de vervoerder onverwijld en zo mogelijk in aanwezigheid van de rechthebbende een proces-verbaal opmaken dat naargelang de aard van de schade, de toestand van de goederen en zo mogelijk de omvang, de oorzaak en het tijdstip van ontstaan van de schade vermeldt.
- § 2 Een afschrift van dit proces-verbaal moet kosteloos aan de rechthebbende worden verstrekt.
- § 3 Wanneer de rechthebbende niet met de vermeldingen in het proces-verbaal instemt, kan hij verlangen dat de toestand en de massa van de goederen alsmede de oorzaak en het bedrag van de schade worden vastgesteld door een door de partijen bij de vervoerovereenkomst of door de rechter benoemde deskundige. De procedure is onderworpen aan de wetten en voorschriften van de Staat waar de vaststelling geschiedt.

Artikel 43
Vorderingen buiten rechte

- § 1 Vorderingen buiten rechte met betrekking tot de vervoerovereenkomst moeten schriftelijk worden ingediend bij de vervoerder tegen wie de rechtsovordering kan worden ingesteld.
- § 2 Vorderingen buiten rechte kunnen ingediend worden door de personen die gerechtigd zijn rechtsovorderingen in te stellen tegen de vervoerder.
- § 3 De afzender die een vordering buiten rechte indient, moet de duplicaat-vrachtbrief overleggen. Bij gebreke daarvan moet hij de machtiging van de geadresseerde overleggen of bewijzen dat deze laatste de goederen heeft geweigerd.
- § 4 De geadresseerde die een vordering buiten rechte indient, moet de vrachtbrief overleggen, indien deze aan hem is afgegeven.
- § 5 De vrachtbrief, de duplicaat-vrachtbrief en de overige bescheiden die de rechthebbende bij zijn vordering buiten rechte wil voegen, moeten worden overgelegd in origineel of in voorkomend geval op verzoek van de vervoerder, in een naar behoren gewaarmerkt afschrift.
- § 6 Bij de regeling van de vordering buiten rechte kan de vervoerder de overlegging van het origineel van de vrachtbrief, de duplicaat-vrachtbrief of het remboursbewijs verlangen om er de regeling op te vermelden.

Artikel 44

Personen die de vervoerder in rechte kunnen aanspreken

- § 1 Behoudens de §§ 3 en 4, zijn tot het instellen van de op de vervoerovereenkomst gegronde rechtsvorderingen gerechtigd :
- a) de afzender tot het tijdstip waarop de geadresseerde
 - 1. de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen,
 - 2. de goederen heeft aangenomen of
 - 3. de hem krachtens artikel 17, § 3 of artikel 18, § 3 toekomende rechten heeft doen gelden;
 - b) de geadresseerde vanaf het tijdstip waarop hij
 - 1. de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen,
 - 2. de goederen heeft aangenomen of
 - 3. de hem krachtens artikel 17, § 3 of artikel 18, § 3 toekomende rechten heeft doen gelden.
- § 2 Het recht van de geadresseerde om een rechtsvordering in te stellen, vervalt zodra de door hem overeenkomstig artikel 18, § 5 aangewezen persoon de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen, de goederen heeft aangenomen of de hem krachtens artikel 17, § 3 toekomende rechten heeft doen gelden.
- § 3 De rechtsvordering tot terugbetaling van een bedrag dat op grond van de vervoerovereenkomst betaald is, komt slechts toe aan degene die de betaling heeft gedaan.
- § 4 De rechtsvordering met betrekking tot rembours komt slechts toe aan de afzender.
- § 5 Om rechtsvorderingen in te stellen moet de afzender de duplicaat-vrachtbrief overleggen. Bij gebreke daarvan moet hij een machtiging van de geadresseerde overleggen of bewijzen dat deze laatste de goederen heeft geweigerd. Indien nodig moet de afzender het bewijs leveren van het ontbreken of het verlies van de vrachtbrief.
- § 6 Om rechtsvorderingen in te stellen moet de geadresseerde de vrachtbrief overleggen, indien deze aan hem is afgegeven.

Artikel 45

Vervoerders die in rechte kunnen worden aangesproken

- § 1 Behoudens de §§ 3 en 4, kunnen de op de vervoerovereenkomst gegronde rechtsvorderingen uitsluitend worden ingesteld tegen de eerste of laatste vervoerder of tegen de vervoerder die dat deel van het vervoer verrichtte gedurende welke het feit dat tot de rechtsvordering heeft geleid, zich heeft voorgedaan.

- § 2 Wanneer in geval het vervoer wordt verricht door opvolgende vervoerders, de vervoerder die de goederen moet afleveren met zijn instemming is ingeschreven op de vrachtbrief, kan overeenkomstig § 1 de rechtsvordering tegen hem worden ingesteld, zelfs als hij de goederen of de vrachtbrief niet heeft ontvangen.
- § 3 De rechtsvordering tot terugbetaling van een krachtens de vervoerovereenkomst betaald bedrag kan worden ingesteld tegen de vervoerder die dit bedrag heeft geïnd of tegen degene ten voordele van wie dit bedrag is geïnd.
- § 4 De rechtsvordering ter zake van rembours kan alleen worden ingesteld tegen de vervoerder die de goederen op de plaats van afzending ten vervoer heeft aangenomen.
- § 5 De rechtsvordering kan tegen een andere dan de in de §§ 1 en 4 bedoelde vervoerders worden ingesteld als tegeneis of als verweer in een geding over een op dezelfde vervoerovereenkomst gegronde vordering.
- § 6 Voorzover deze Uniforme Regelen van toepassing zijn op de ondervoerder, kan tegen hem eveneens een rechtsvordering worden ingesteld.
- § 7 Indien de eiser de keuze heeft tussen meer vervoerders, vervalt zijn keuzerecht zodra de rechtsvordering tegen een van hen is ingesteld; dit geldt eveneens indien de eiser de keuze heeft tussen een of meer vervoerders en een ondervoerder.

Artikel 46 **Rechtsmacht**

- § 1 De op deze Uniforme Regelen gegronde rechtsvorderingen kunnen worden ingesteld bij de rechterlijke instanties van de door de partijen in onderlinge overeenstemming aangewezen Lidstaten of bij de rechter van de Lidstaat op wiens grondgebied :
- a) de verweerder zijn woonplaats of gewone verblijfplaats, zijn hoofdzetel of bijkantoor of vestiging waar de vervoerovereenkomst is gesloten heeft, of
 - b) de plaats gelegen is waar de goederen zijn aangenomen of waar de aflevering voorzien is.

Het instellen van een rechtsvordering bij een andere rechter is niet mogelijk.

- § 2 Wanneer een op deze Uniforme Regelen gegronde rechtsvordering aanhangig is bij een in § 1 bedoelde bevoegde rechterlijke instantie of wanneer in een dergelijk geschil deze rechter uitspraak heeft gedaan, kan geen nieuwe rechtsvordering worden ingesteld voor dezelfde zaak tussen dezelfde partijen, tenzij de uitspraak van de rechter bij wie de eerste rechtsvordering is ingesteld niet ten uitvoer kan worden gelegd in de Staat waar de nieuwe rechtsvordering is ingesteld.

Artikel 47
Verval van de vordering

§ 1 Door de inontvangstneming van de goederen door de rechthebbende vervalt elke vordering uit de vervoerovereenkomst tegen de vervoerder in geval van gedeeltelijk verlies, beschadiging of overschrijding van de afleveringstermijn.

§ 2 De vordering vervalt evenwel niet :

- a) in geval van gedeeltelijk verlies of beschadiging, indien
 - 4. het verlies of de beschadiging overeenkomstig artikel 42 is vastgesteld vóór de inontvangstneming van de goederen door de rechthebbende;
 - 5. de vaststelling, die overeenkomstig artikel 42 had moeten geschieden, slechts door de schuld van de vervoerder achterwege is gebleven;
- b) in geval van uiterlijk niet waarneembare schade, die is vastgesteld na de inontvangstneming van de goederen door de rechthebbende, indien deze
 - 1. de vaststelling overeenkomstig artikel 42 onmiddellijk na de ontdekking van de schade en uiterlijk binnen zeven dagen na de inontvangstneming van de goederen verlangt, en
 - 2. bovendien bewijst, dat de schade tussen de aanneming ten vervoer van de goederen en de aflevering is ontstaan;
- c) in geval van overschrijding van de afleveringstermijn, indien de rechthebbende zijn rechten binnen zestig dagen bij een van de in artikel 45, § 1 bedoelde vervoerders heeft doen gelden;
- d) indien de rechthebbende bewijst dat de schade is ontstaan uit een handeling of nalaten van de vervoerder geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.

§ 3 Indien de goederen overeenkomstig artikel 28 doorgezonden zijn, vervallen de vorderingen uit een der voorafgaande vervoerovereenkomsten in geval van gedeeltelijk verlies of beschadiging als betrof het een enkele overeenkomst.

Artikel 48
Verjaring

§ 1 De uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende rechtsvordering verjaart door verloop van 1 jaar. De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar indien de rechtsvordering :

- a) strekt tot betaling van een door de vervoerder van de geadresseerde geïnd rembourss;

- b) strekt tot betaling van de opbrengst van een door de vervoerder verrichte verkoop;
- c) gegrond is op een schade ontstaan uit een handeling of nalaten geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien;
- d) gegrond is op één van de aan de doorzending voorafgaande vervoerovereenkomsten, in het geval bedoeld in artikel 28.

§ 2 De verjaring neemt een aanvang bij rechtsvorderingen :

- a) tot schadevergoeding wegens geheel verlies : op de dertigste dag na afloop van de afleveringstermijn;
- b) tot schadevergoeding wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of overschrijding van de aflevering : op de dag van de aflevering;
- c) in alle overige gevallen : op de dag waarop het recht kan worden uitgeoefend.

De als begin van de verjaringstermijn vermelde dag is nimmer in deze termijn begrepen.

§ 3 Ingeval overeenkomstig artikel 43 een schriftelijke vordering buiten rechte met de nodige bewijsstukken is ingediend, is de verjaring geschorst tot de dag waarop de vervoerder de vordering schriftelijk afwijst en de bijgevoegde stukken terugzendt. Bij gedeeltelijke erkenning van de vordering begint de verjaringstermijn weer te lopen voor het nog betwiste gedeelte van de vordering. Het bewijs van de ontvangst van de vordering of van het antwoord en van de teruggave van de stukken rust op de partij die zich daarop beroept. Latere vorderingen buiten rechte met dezelfde inhoud schorsen de verjaring niet.

§ 4 Een verjaarde rechtsvordering kan niet meer in rechte worden ingesteld, zelfs niet bij wijze van tegeneis of verweer.

§ 5 Overigens geldt voor de schorsing en de stuiting van de verjaring het nationale recht.

Titel V

Onderlinge betrekkingen tussen de vervoerders

Artikel 49

Verdeling

§ 1 Elke vervoerder moet aan de betrokken vervoerders het hun toekomende aandeel betalen van de kosten of andere uit de vervoerovereenkomst ontstane schuldvorderingen, die hij ofwel bij vertrek, ofwel bij aankomst heeft geïnd of had moeten innen. De wijze van betaling wordt in een overeenkomst tussen de vervoerders vastgelegd.

§ 2 Artikel 12 is eveneens van toepassing op de betrekkingen tussen opvolgende vervoerders.

Artikel 50 **Recht van regres**

§ 1 De vervoerder die krachtens deze Uniforme Regelen een schadevergoeding heeft betaald, heeft recht van regres jegens de bij het vervoer betrokken vervoerders overeenkomstig de volgende bepalingen :

- a) de vervoerder die de schade heeft veroorzaakt, is daarvoor alleen aansprakelijk;
- b) wanneer de schade is veroorzaakt door meer vervoerders, is ieder van hen aansprakelijk voor de door hem veroorzaakte schade; is deze toedeling niet mogelijk, dan wordt de schadevergoeding onder hen volgens c verdeeld;
- c) indien niet kan worden bewezen welke vervoerder de schade heeft veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder alle bij het vervoer betrokken vervoerders verdeeld, met uitsluiting van hen die bewijzen, dat de schade niet door hen is veroorzaakt; de verdeling geschiedt naar evenredigheid van het aandeel in de vrachtprijs dat aan iedere vervoerder toekomt.

§ 2 In geval van onvermogen om te betalen van een van de vervoerders wordt het te zijnen laste komende en door hem niet betaalde aandeel onder de andere bij het vervoer betrokken vervoerders verdeeld naar evenredigheid van het aandeel in de vrachtprijs dat aan ieder van hen toekomt.

Artikel 51 **Regres-procedure**

§ 1 De gegrondheid van de betaling verricht door de vervoerder die krachtens artikel 50 het regres uitoefent, kan niet betwist worden door de vervoerder tegen wie het bedoeld regres wordt uitgeoefend, wanneer de schadevergoeding door de rechter is vastgesteld en wanneer deze laatstgenoemde vervoerder, naar behoren gedagvaard, de mogelijkheid is geboden tot tussenkomst in het geding. De rechter bij wie de hoofdvordering aanhangig is, stelt de termijnen voor de betekening van de dagvaarding en voor de tussenkomst vast.

§ 2 De vervoerder die het regres uitoefent, moet zijn vordering instellen in één en hetzelfde geding tegen alle vervoerders met wie hij geen schikking heeft getroffen, op straffe van verlies van regres jegens de niet gedagvaarde vervoerders.

§ 3 De rechter beslist in één uitspraak over alle bij hem aanhangige regresvorderingen.

§ 4 De vervoerder die zijn recht van regres wil uitoefenen, kan zijn vordering aanhangig maken bij de rechters van de Staat op het grondgebied waarvan een van de bij het vervoer betrokken vervoerders zijn hoofdzetel of bijkantoor of vestiging waar de vervoerovereenkomst is gesloten, heeft.

- § 5 Wanneer de rechtsvordering tegen meer vervoerders moet worden ingesteld, kan de vervoerder die zijn regres uitoefent, kiezen tussen de volgens § 4 bevoegde rechterlijke instanties waarvoor hij zijn regresvordering aanhangig zal maken.
- § 6 Regresvorderingen kunnen niet aanhangig worden gemaakt door het instellen van een rechtsvordering in het geding dat de rechthebbende heeft ingesteld om schadevergoeding te verlangen op grond van de vervoerovereenkomst.

Artikel 52
Overeenkomsten betreffende regres

De vervoerders kunnen onderling overeenkomsten afsluiten die afwijken van de artikelen 49 en 50.

**Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen
(RID - Aanhangsel C bij het Verdrag)**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

§ 1 Dit Reglement is van toepassing :

- a) op het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen op het grondgebied van de RID-Verdragsstaten,
- b) op het vervoer in aanvulling op het spoorwegvervoer waarop de Uniforme Regelen CIM van toepassing zijn, behoudens internationale voorschriften die het vervoer met een ander vervoermiddel regelen, evenals op de in de Bijlage van dit Reglement vermelde werkzaamheden.

§ 2 De gevaarlijke goederen, waarvan het vervoer overeenkomstig de Bijlage uitgesloten is, mogen niet het onderwerp zijn van een internationaal vervoer.

**Artikel 1bis
Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van dit Reglement en de Bijlage daarbij wordt onder „RID-Verdragsstaat” elke Lidstaat van de Organisatie verstaan die geen verklaring ten aanzien van dit Reglement heeft afgelegd, in overeenstemming met artikel 42, §1, eerste volzin, van het Verdrag.

**Artikel 2
Vrijstellingen**

Dit Reglement is geheel of gedeeltelijk niet van toepassing op het vervoer van gevaarlijke goederen, waarvan in de Bijlage de vrijstelling is voorzien. Vrijstellingen zijn slechts toegelaten, wanneer de hoeveelheid, de aard van het vrijgestelde vervoer of de verpakking de veiligheid van het vervoer waarborgen.

**Artikel 3
Beperkingen**

Iedere RID-Verdragsstaat behoudt het recht om het internationale vervoer van gevaarlijke goederen op zijn grondgebied op andere gronden dan die van de veiligheid gedurende het vervoer te regelen of te verbieden.

**Artikel 4
Andere voorschriften**

Het vervoer, waarop dit Reglement van toepassing is, blijft onderworpen aan de algemene nationale of internationale voorschriften, die in hun algemeenheid van toepassing zijn op het spoorwegvervoer van goederen.

Artikel 5
**Toegelaten treinsorten. Vervoer als handbagage,
aangegeven bagage of in voertuigen**

- § 1 De gevaarlijke goederen mogen alleen in goederentreinen vervoerd worden, met uitzondering van :
- a) de gevaarlijke goederen, die tot het vervoer zijn toegelaten overeenkomstig de Bijlage met inachtneming van de toepasselijke maximale hoeveelheden en de bijzondere voorwaarden voor het vervoer in andere treinen dan goederentreinen;
 - b) de gevaarlijke goederen, die onder de bijzondere voorwaarden van de Bijlage als handbagage, reisbagage aangegeven bagage of in of op voertuigen in de zin van artikel 12 van de Uniforme Regelen CIV vervoerd worden.
- § 2 Gevaarlijke goederen mogen uitsluitend als handbagage worden meegenomen of worden verzonden of vervoerd als aangegeven bagage of aan boord van voertuigen indien zij voldoen aan de bijzondere voorwaarden van de Bijlage

Artikel 6
Bijlage

De Bijlage vormt een integrerend deel van dit Reglement.

* * *

De Bijlage zal de inhoud krijgen die de Commissie van deskundigen voor het vervoer van gevaarlijke goederen zal hebben vastgesteld, op het tijdstip van inwerkingtreding van het Protocol van 3 juni 1999 houdende wijziging van het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF) van 9 mei 1980, volgens artikel 19, § 4 van dit Verdrag.

**Uniforme Regelen betreffende de overeenkomsten inzake het gebruik van
voertuigen in het internationale spoorwegverkeer
(CUV – Aanhangsel D bij het Verdrag)**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

Deze Uniforme Regelen zijn van toepassing op bilaterale of multilaterale overeenkomsten inzake het gebruik van spoorwegvoertuigen als vervoermiddel voor het verrichten van vervoer volgens de Uniforme Regelen CIV en de Uniforme Regelen CIM.

**Artikel 2
Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van deze Uniforme Regelen wordt verstaan onder :

- a) “spoorwegvervoeronderneming”, elke privaatrechtelijke of publiekrechtelijke onderneming aan wie de bevoegdheid is verleend personen of goederen te vervoeren en die voor de tractie zorgt;
- b) “voertuig”, elk voertuig dat zich op eigen wielen kan voortbewegen langs spoorstaven en dat niet is voorzien van tractiemiddelen;
- c) “houder”, degene die een voertuig duurzaam economisch exploiteert als vervoermiddel, ongeacht of hij er de eigenaar van is of het recht heeft erover te beschikken;
- d) “depotstation”, de plaats die op het voertuig is vermeld en waarnaar dit voertuig, overeenkomstig de voorwaarden in de gebruiksovereenkomst, kan of moet worden teruggezonden.

**Artikel 3
Tekens en opschriften op de voertuigen**

§ 1 Onverminderd de voorschriften inzake de technische toelating van voertuigen tot het internationale verkeer, moet degene die krachtens een in artikel 1 bedoelde overeenkomst een voertuig ter beschikking stelt, ervoor zorgdragen dat de volgende gegevens op het voertuig worden vermeld :

- a) de aanduiding van de houder;
- b) in voorkomend geval de aanduiding van de spoorwegvervoeronderneming in wier voertuigenpark het voertuig is opgenomen;
- c) in voorkomend geval de aanduiding van het depotstation;
- d) andere in de gebruiksovereenkomst overeengekomen tekens en opschriften.

§ 2 De in § 1 bedoelde tekens en opschriften kunnen worden aangevuld met elektronische identificatiemiddelen.

Artikel 4

Aansprakelijkheid in geval van verlies of beschadiging van een voertuig

- § 1 Tenzij de spoorwegvervoeronderneming aan wie het voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking is gesteld, bewijst dat de schade niet het gevolg is van haar schuld, is zij aansprakelijk voor de schade die het gevolg is van het verlies of de beschadiging van het voertuig of zijn losse bestanddelen.
- § 2 De spoorwegvervoeronderneming is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van het verlies van losse bestanddelen waarvan geen melding wordt gemaakt op beide zijden van het voertuig of die niet opgenomen zijn in de inventaris die het voertuig begeleidt.
- § 3 In geval van verlies van het voertuig of van zijn losse bestanddelen is de schadevergoeding, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, beperkt tot de gebruikelijke waarde van het voertuig of zijn losse bestanddelen op de plaats en het tijdstip van het verlies. Indien het niet mogelijk is de dag of de plaats van het verlies vast te stellen, is de schadevergoeding beperkt tot de gebruikelijke waarde op de dag waarop en de plaats waar het voertuig voor gebruik ter beschikking is gesteld.
- § 4 In geval van beschadiging van het voertuig of van zijn losse bestanddelen is de schadevergoeding, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, beperkt tot de herstelkosten. De schadevergoeding bedraagt niet meer dan het in geval van verlies te betalen bedrag.
- § 5 De partijen bij de overeenkomst kunnen bedingen overeenkomen die afwijken van de §§ 1 tot en met 4.

Artikel 5

Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen.

De in artikel 4, §§ 3 en 4 bedoelde beperkingen van aansprakelijkheid zijn niet van toepassing, indien is bewezen dat de schade is ontstaan uit een handeling of nalaten van de vervoerder geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.

Artikel 6

Vermoeden van verlies van een voertuig

- § 1 De rechthebbende kan, zonder nader bewijs, een voertuig als verloren beschouwen, wanneer hij de spoorwegvervoeronderneming waaraan hij het voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking heeft gesteld, heeft verzocht dit voertuig op te sporen en indien dit voertuig niet binnen drie maanden na ontvangst van zijn verzoek te zijner beschikking is gesteld, of wanneer hij geen enkele aanwijzing heeft gekregen omtrent de plaats waar het voertuig zich bevindt. Deze termijn wordt verlengd met de duur van de stilstand van het voertuig ontstaan door een niet aan de spoorwegvervoeronderneming te wijten oorzaak welke dan ook of door schade.
- § 2 Indien het als verloren beschouwde voertuig na betaling van de schadevergoeding wordt teruggevonden, kan de rechthebbende, binnen een termijn van zes maanden te

rekenen van de ontvangst van de kennisgeving hiervan, van de spoorwegvervoeronderneming waaraan hij het voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking heeft gesteld, verlangen dat het voertuig hem kosteloos en tegen terugbetaling van de schadevergoeding wordt teruggegeven op het depotstation of op een andere overeengekomen plaats.

- § 3 Indien het in § 2 bedoelde verzoek niet wordt gedaan of indien het voertuig meer dan een jaar na de betaling van de schadevergoeding wordt teruggevonden, beschikt de spoorwegvervoeronderneming waaraan de rechthebbende het voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking heeft gesteld, hierover overeenkomstig de wetten en voorschriften die gelden op de plaats waar het voertuig zich bevindt.
- § 4 De partijen bij de overeenkomst kunnen bedingen overeenkomen die afwijken van de §§ 1 tot en met 3.

Artikel 7

Aansprakelijkheid voor door een voertuig veroorzaakte schade

- § 1 Degene die krachtens een in artikel 1 bedoelde overeenkomst een voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking heeft gesteld, is aansprakelijk voor de door dat voertuig veroorzaakte schade, wanneer deze schade aan zijn schuld te wijten is.
- § 2 De partijen bij de overeenkomst kunnen bedingen overeenkomen die afwijken van § 1.

Artikel 8

Subrogatie

Wanneer in de overeenkomst inzake het gebruik van voertuigen wordt bepaald dat de spoorwegvervoeronderneming het voertuig aan andere spoorwegvervoerondernemingen ter beschikking kan stellen voor gebruik als vervoermiddel, kan de spoorwegvervoeronderneming, met instemming van de houder, met de andere spoorwegvervoerondernemingen overeenkomen :

- a) dat zij, onverminderd haar recht van regres, in geval van verlies of beschadiging van het voertuig of zijn losse bestanddelen, in hun plaats treedt met betrekking tot hun aansprakelijkheid jegens de houder;
- b) dat alleen de houder jegens de andere spoorwegvervoerondernemingen aansprakelijk is voor door het voertuig veroorzaakte schade, maar dat alleen de spoorwegvervoeronderneming die de contractuele wederpartij van de houder is, bevoegd is de rechten van de andere spoorwegvervoerondernemingen te doen gelden.

Artikel 9

Aansprakelijkheid voor ondergeschikten en andere personen

- § 1 De partijen bij de overeenkomst zijn aansprakelijk voor hun ondergeschikten en voor andere personen, van wier diensten zij gebruik maken bij de uitvoering van de

overeenkomst, wanneer deze ondergeschikten of andere personen handelen in de uitoefening van hun werkzaamheden.

- § 2 Tenzij tussen de partijen bij de overeenkomst anders is overeengekomen, worden de beheerders van de infrastructuur waarop de spoorwegvervoeronderneming het voertuig als vervoermiddel gebruikt, beschouwd als personen van wier diensten de spoorwegvervoeronderneming gebruik maakt.
- § 3 De §§ 1 en 2 zijn eveneens van toepassing in geval van subrogatie overeenkomstig artikel 8.

Artikel 10

Andere vorderingen

- § 1 In alle gevallen waar deze Uniforme Regelen van toepassing zijn, kan tegen de spoorwegvervoeronderneming waaraan het voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking is gesteld slechts een vordering wegens aansprakelijkheid voor verlies of beschadiging van het voertuig of zijn losse bestanddelen, ongeacht de rechtsgrond, worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Uniforme Regelen en die van de gebruiksovereenkomst.
- § 2 Paragraaf 1 is eveneens van toepassing in geval van subrogatie overeenkomstig artikel 8.
- § 3 Hetzelfde geldt voor een vordering ingesteld tegen de ondergeschikten en de andere personen voor wie de spoorwegvervoeronderneming, waaraan het voertuig voor gebruik als vervoermiddel ter beschikking is gesteld, aansprakelijk is.

Artikel 11

Rechtsmacht

- § 1 De rechtsvorderingen voortvloeiend uit een op grond van deze Uniforme Regelen gesloten overeenkomst, kunnen worden ingesteld bij de in onderlinge overeenstemming door de partijen bij de overeenkomst aangewezen rechterlijke instantie.
- § 2 Tenzij de partijen anders zijn overeengekomen, is de rechterlijke instantie van de Lidstaat waar de verweerder zijn zetel heeft, bevoegd. Indien de verweerder geen zetel heeft in een Lidstaat, is de rechterlijke instantie van de Lidstaat waar de schade is ontstaan, bevoegd.

Artikel 12

Verjaring

- § 1 De rechtsvorderingen gegrond op de artikelen 4 en 7 verjaren door verloop van drie jaar.
- § 2 De verjaring neemt een aanvang :

- a) bij rechtsvorderingen gegrond op artikel 4, op de dag waarop het verlies of de beschadiging van het voertuig is vastgesteld of op de dag waarop de rechthebbende het voertuig overeenkomstig artikel 6, § 1 of § 4 als verloren kon beschouwen;
- b) bij rechtsvorderingen gegrond op artikel 7, op de dag waarop de schade is ontstaan.

**Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst inzake het gebruik van de
infrastructuur bij internationaal spoorwegvervoer
(CUI - Aangangsel E bij het Verdrag)**

**Titel I
Algemene bepalingen**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

- § 1 Deze Uniforme Regelen zijn van toepassing op elke overeenkomst inzake het gebruik van een spoorweginfrastructuur ten behoeve van internationaal vervoer in de zin van de Uniforme Regelen CIV en Uniforme Regelen CIM. Dit geldt ongeacht de zetel en de nationaliteit van de partijen bij de overeenkomst. Deze Uniforme Regelen zijn eveneens van toepassing, wanneer de spoorweginfrastructuur wordt beheerd of gebruikt door Staten of overheidsinstellingen of -organisaties.
- § 2 Behoudens artikel 21 zijn deze Uniforme Regelen niet van toepassing op andere rechtsverhoudingen, zoals met name:
- a) de aansprakelijkheid van de vervoerder of de beheerder jegens hun ondergeschikten of jegens andere personen, van wier diensten zij gebruik maken bij de uitvoering van hun taken;
 - b) de aansprakelijkheid tussen de vervoerder of de beheerder enerzijds en derden anderzijds.

**Artikel 2
Verklaring betreffende de aansprakelijkheid in geval van personenschade**

- § 1 Iedere Staat kan op elk tijdstip verklaren dat hij alle bepalingen betreffende de aansprakelijkheid in geval van personenschade niet zal toepassen op slachtoffers van een ongeval op zijn grondgebied, die zijn onderdanen zijn of hun gewone verblijfplaats hebben in deze Staat.
- § 2 De Staat die een verklaring overeenkomstig § 1 heeft afgelegd, kan deze op elk tijdstip herroepen door hiervan mededeling te doen aan de depositaris. Deze herroeping wordt van kracht een maand na de dag waarop de depositaris de Lidstaten hiervan kennis heeft gegeven.

**Artikel 3
Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van deze Uniforme Regelen wordt verstaan onder :

- a) "spoorweginfrastructuur", alle spoorwegen en vaste installaties, voorzover deze nodig zijn voor het rijden van spoorwegvoertuigen en de veiligheid van het verkeer;
- b) "beheerder", degene die een spoorweginfrastructuur ter beschikking stelt;

- c) “vervoerder”, degene die per spoor personen of goederen vervoert in het internationale verkeer volgens de Uniforme Regelen CIV of de Uniforme Regelen CIM;
- d) “hulppersoon”, ondergeschikten of andere personen, van wier diensten de vervoerder of de beheerder gebruik maakt bij de uitvoering van de overeenkomst, wanneer deze ondergeschikten of andere personen handelen in de uitoefening van hun werkzaamheden;
- e) “derde”, elke andere persoon dan de beheerder, de vervoerder en hun hulppersonen;
- f) “vergunning”, de bevoegdheid verleend, overeenkomstig de wetten en voorschriften van de Staat waarin de vervoerder de zetel heeft van zijn belangrijkste activiteit, om de activiteit van spoorwegvervoerder uit te oefenen;
- g) “veiligheidscertificaat”, het document waaruit, overeenkomstig de wetten en voorschriften van de Staat waarin de gebruikte infrastructuur zich bevindt, ten aanzien van de vervoerder blijkt dat,
 - de interne organisatie van de onderneming alsook
 - het in te zetten personeel en de te gebruiken voertuigen op de gebruikte infrastructuur,

voldoen aan de gestelde veiligheidseisen teneinde op deze infrastructuur een veilige dienst te waarborgen.

Artikel 4 **Dwingend recht**

Voorzover deze Uniforme Regelen het niet uitdrukkelijk toelaten, is elk beding dat middellijk of onmiddellijk afwijkt van deze Uniforme Regelen nietig en zonder rechtsgevolgen. De nietigheid van dergelijke bedingen heeft niet de nietigheid van de overige bepalingen van de overeenkomst tot gevolg. Niettemin kunnen de partijen bij de overeenkomst een zwaardere aansprakelijkheid en zwaardere verplichtingen op zich nemen dan die welke in deze Uniforme Regelen zijn bepaald of een maximumbedrag voor de vergoeding van zaakschade vaststellen.

Title II
Gebruiksovereenkomst

Article 5
Inhoud en form

- § 1 De betrekkingen tussen de beheerder en de vervoerder of elke andere persoon die, overeenkomstig de wetten en voorschriften die van kracht zijn in de Staat waarin de infrastructuur zich bevindt, gemachtigd is een dergelijke overeenkomst aan te gaan, worden geregeld in een gebruiksovereenkomst.
- § 2 De overeenkomst regelt de nodige details voor het vaststellen van de administratieve, technische en financiële voorwaarden voor het gebruik.
- § 3 De overeenkomst moet schriftelijk of in een gelijkwaardige vorm worden vastgelegd. Het ontbreken of de onregelmatigheid van een schriftelijke of in een andere vorm gedane vastlegging of het ontbreken van een van de in § 2 bedoelde gegevens tast noch het bestaan, noch de geldigheid van de overeenkomst aan, die onderworpen blijft aan deze Uniforme Regelen.

Artikel 5bis
Wetgeving die onverlet blijft

- § 1 De bepalingen van artikel 5 alsmede die van de artikelen 6, 7 en 22 laten de verplichtingen waaraan de partijen bij de gebruiksovereenkomst van de infrastructuur moeten voldoen uit hoofde van de wetten en voorschriften die van kracht zijn in de Staat waarin de infrastructuur zich bevindt, onverlet; hetzelfde geldt, in voorkomend geval, voor het gemeenschapsrecht.
- § 2 De bepalingen van de artikelen 8 en 9 laten de verplichtingen waaraan de partijen bij de gebruiksovereenkomst van de infrastructuur moeten voldoen in een Lidstaat van de Europese Gemeenschap of in een Staat waar het gemeenschapsrecht van toepassing is uit hoofde van internationale overeenkomsten met de Europese Gemeenschap, onverlet.
- § 3 De bepalingen van §§ 1 en 2 betreffen in het bijzonder:
- tussen spoorwegondernemingen of gemachtigde aanvragers en infrastructuurbeheerders te sluiten overeenkomsten,
 - het verstrekken van vergunningen,
 - veiligheids certificering,
 - verzekering,
 - tarifiering, daarbij inbegrepen prestatieregelingen teneinde vertragingen en verstoringen tot een minimum te beperken en de prestaties van het spoorwegnetwerk te verbeteren,

- schadevergoedingsregelingen ten gunste van klanten en
- regeling van geschillen.

Artikel 6

Bijzondere verplichtingen van de vervoerder en de beheerder

- § 1 De vervoerder moet bevoegd zijn de activiteit van spoorwegvervoerder uit te oefenen. Het in te zetten personeel en de te gebruiken voertuigen moeten voldoen aan de veiligheidseisen. De beheerder kan verlangen dat de vervoerder, door middel van overlegging van een geldige vergunning en een geldig veiligheidscertificaat of van gewaarmerkte afschriften dan wel op andere wijze, bewijst dat aan deze voorwaarden is voldaan.
- § 2 De vervoerder moet de beheerder in kennis stellen van elke gebeurtenis die de geldigheid van zijn vergunning, van zijn veiligheidscertificaten of van andere bewijsstukken kan aantasten.
- § 3 De beheerder kan verlangen dat de vervoerder bewijst dat hij een toereikende aansprakelijkheidsverzekering heeft gesloten of gelijkwaardige maatregelen heeft getroffen ter dekking van alle vorderingen, ongeacht de rechtsgrond, zoals bedoeld in de artikelen 9 tot en met 21. De vervoerder moet jaarlijks door middel van een naar behoren opgestelde verklaring bewijzen dat de aansprakelijkheidsverzekering of de gelijkwaardige maatregelen nog steeds bestaan; hij moet de beheerder kennisgeven van elke wijziging hiervan, voordat deze van kracht wordt.
- § 4 De partijen bij de overeenkomst moeten elkaar in kennis stellen van elke gebeurtenis die de uitvoering van de door hen gesloten overeenkomst zou kunnen verhinderen.

Artikel 7

Einde van de overeenkomst

- § 1 De beheerder kan de gebruiksovereenkomst onmiddellijk opzeggen wanneer :
- a) de vervoerder niet langer bevoegd is de activiteit van spoorwegvervoerder uit te oefenen;
 - b) het in te zetten personeel of de te gebruiken voertuigen niet langer aan de veiligheidseisen voldoen;
 - c) de vervoerder een betalingsachterstand heeft, te weten
 1. van twee opeenvolgende betalingstermijnen en voor een bedrag van meer dan de waarde voor een maand gebruik, of
 2. over een periode van meer dan twee opeenvolgende betalingstermijnen en voor een bedrag gelijk aan de waarde voor twee maanden gebruik;
 - d) de vervoerder een van de in artikel 6, §§ 2 en 3 bedoelde bijzondere verplichtingen duidelijk heeft geschonden.

- § 2 De vervoerder kan de gebruiksovereenkomst onmiddellijk opzeggen, wanneer de beheerder zijn recht de infrastructuur te beheren verliest.
- § 3 Iedere partij bij de gebruiksovereenkomst kan deze overeenkomst onmiddellijk opzeggen in geval van duidelijke schending van een van de wezenlijke verplichtingen door de andere partij bij de overeenkomst, wanneer deze verplichting betrekking heeft op de veiligheid van personen en goederen; de partijen bij de overeenkomst kunnen overeenkomen op welke wijze dit recht wordt uitgeoefend.
- § 4 De partij bij de overeenkomst die de opzegging veroorzaakt, is jegens de andere partij aansprakelijk voor de schade die hiervan het gevolg is, tenzij zij bewijst dat de schade niet door haar schuld is veroorzaakt.
- § 5 De partijen bij de overeenkomst kunnen bedingen overeenkomen die afwijken van de bepalingen van § 1, onder c en d en van § 4.

Titel III Aansprakelijkheid

Artikel 8 Aansprakelijkheid van de beheerder

- § 1 De beheerder is aansprakelijk voor :
- a) personenschade (dood, verwonding of elk ander lichamelijk of geestelijk letsel),
 - b) zaakschade (vernieling of beschadiging van roerende en onroerende zaken),
 - c) vermogensschade voortvloeiend uit de door de vervoerder krachtens de Uniforme Regelen CIV en Uniforme Regelen CIM verschuldigde schadevergoeding, toegebracht aan de vervoerder of aan zijn hulppersonen gedurende het gebruik van de infrastructuur en waarvan de oorzaak in de infrastructuur ligt.
- § 2 De beheerder is van deze aansprakelijkheid ontheven :
- a) in geval van personenschade en vermogensschade voortvloeiend uit de door de vervoerder krachtens de Uniforme Regelen CIV verschuldigde schadevergoeding
 1. indien de schadeveroorzakende gebeurtenis is veroorzaakt door omstandigheden buiten de bedrijfsuitoefening, die de beheerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen,
 2. voorzover de schadeveroorzakende gebeurtenis te wijten is aan schuld van de persoon die de schade heeft geleden,
 3. indien de schadeveroorzakende gebeurtenis te wijten is aan het gedrag van

een derde, dat de beheerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen;

- b) in geval van zaakschade en vermogensschade voortvloeiend uit de door de vervoerder krachtens de Uniforme Regelen CIM verschuldigde schadevergoeding, wanneer de schade is veroorzaakt door schuld van de vervoerder of door een opdracht van de vervoerder die niet aan de beheerder kan worden toegerekend of door omstandigheden die de beheerder niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen.

§ 3 Indien de schadeveroorzakende gebeurtenis te wijten is aan het gedrag van een derde en indien desondanks de beheerder niet geheel van zijn aansprakelijkheid is ontheven overeenkomstig § 2, onder a, is hij voor het geheel aansprakelijk binnen de grenzen van deze Uniforme Regelen onverminderd zijn eventueel regres op de derde.

§ 4 De partijen bij de overeenkomst kunnen overeenkomen of, en in hoeverre, de beheerder aansprakelijk is voor aan de vervoerder toegebrachte schade als gevolg van een vertraging of een verstoring van de bedrijfsuitoefening.

Artikel 9 **Aansprakelijkheid van de vervoerder**

§ 1 De vervoerder is aansprakelijk voor :

- a) personenschade (dood, verwonding of elk ander lichamelijk of geestelijk letsel),
- b) zaakschade (vernieling of beschadiging van roerende en onroerende zaken),

toegebracht aan de beheerder of aan zijn hulppersonen gedurende het gebruik van de infrastructuur door de gebruikte transportmiddelen of door de vervoerde personen of goederen.

§ 2 De vervoerder is van deze aansprakelijkheid ontheven :

- a) in geval van personenschade
1. indien de schadeveroorzakende gebeurtenis is veroorzaakt door omstandigheden buiten de bedrijfsuitoefening, die de vervoerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen,
 2. voorzover de schadeveroorzakende gebeurtenis te wijten is aan schuld van de persoon die de schade heeft geleden,
 3. indien de schadeveroorzakende gebeurtenis te wijten is aan het gedrag van een derde, dat de vervoerder, ondanks de zorgvuldigheid vereist in de omstandigheden van het geval, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen,

- b) in geval van zaakschade, wanneer de schade is veroorzaakt door schuld van de beheerder of door een opdracht van de beheerder die niet aan de vervoerder kan worden toegerekend of door omstandigheden die de vervoerder niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhinderen.

§ 3 Indien de schadeveroorzakende gebeurtenis te wijten is aan het gedrag van een derde en indien desondanks de vervoerder niet geheel van zijn aansprakelijkheid is ontheven overeenkomstig § 2, onder a, is hij voor het geheel aansprakelijk binnen de grenzen van deze Uniforme Regelen, onverminderd zijn eventueel regres op de derde.

§ 4 De partijen bij de overeenkomst kunnen overeenkomen of, en in hoeverre, de vervoerder aansprakelijk is voor aan de beheerder toegebrachte schade als gevolg van een verstoring van de bedrijfsuitoefening.

Artikel 10 Medeschuld

§ 1 Wanneer oorzaken die aan de beheerder en oorzaken die aan de vervoerder toe te rekenen zijn, hebben bijgedragen aan de schade, is iedere partij bij de overeenkomst slechts aansprakelijk voorzover de oorzaken die krachtens de artikelen 8 en 9 aan haar toe te rekenen zijn, aan de schade hebben bijgedragen. Indien niet kan worden vastgesteld in welke mate de verschillende oorzaken aan de schade hebben bijgedragen, draagt iedere partij de door haar geleden schade.

§ 2 Paragraaf 1 is van overeenkomstige toepassing, wanneer aan de beheerder toe te rekenen oorzaken en aan meer vervoerders die dezelfde spoorweginfrastructuur hebben gebruikt, toe te rekenen oorzaken aan de schade hebben bijgedragen.

§ 3 In geval van schade zoals bedoeld in artikel 9, is § 1, eerste volzin van overeenkomstige toepassing, wanneer oorzaken die hebben bijgedragen aan de schade, toe te rekenen zijn aan meerdere vervoerders die dezelfde spoorweginfrastructuur hebben gebruikt. Indien niet kan worden vastgesteld in welke mate de verschillende oorzaken aan de schade hebben bijgedragen, zijn de vervoerders jegens de beheerder voor gelijke delen aansprakelijk.

Artikel 11 Schadevergoeding in geval van dood

§ 1 In geval van dood omvat de schadevergoeding :

- a) de ten gevolge van het overlijden noodzakelijke kosten, met name die van het vervoer van het stoffelijk overschot en de lijkbezorging;
- b) indien de dood niet onmiddellijk is ingetreden, de in artikel 12 bedoelde schadevergoeding.

§ 2 Indien door de dood personen, jegens wie de overledene een wettelijke onderhoudsplicht had of in de toekomst gehad zou hebben, hun onderhoud verliezen, moeten ook dezen voor dit verlies schadeloos gesteld worden. De vordering tot

schadevergoeding van personen, van wie de overledene zonder wettelijke verplichting het onderhoud verzorgde, blijft onderworpen aan het nationale recht.

Artikel 12 **Schadevergoeding in geval van letsel**

In geval van verwonding of elk ander lichamelijk of geestelijk letsel omvat de schadevergoeding:

- a) de noodzakelijke kosten, met name die van behandeling en vervoer;
- b) het vermogensnadeel dat de benadeelde persoon lijdt door een gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid of door een toename van zijn behoeften.

Artikel 13 **Vergoeding van andere personenschade**

Het nationale recht bepaalt of, en in welke mate, de beheerder of de vervoerder andere dan de in de artikelen 11 en 12 bedoelde personenschade moet vergoeden.

Artikel 14 **Wijze en hoogte van de schadevergoeding in geval van dood of letsel**

§ 1 De in de artikel 11, § 2 en artikel 12, onder b bedoelde schadevergoeding moet als gekapitaliseerde som worden uitgekeerd. Indien evenwel het nationale recht de toekenning van een periodieke uitkering toelaat, wordt de vergoeding op deze wijze uitgekeerd, wanneer de benadeelde persoon of de in artikel 11, § 2 bedoelde rechthebbenden zulks verlangen.

§ 2 De hoogte van de krachtens § 1 toe te kennen schadevergoeding wordt bepaald volgens het nationale recht. Bij de toepassing van deze Uniforme Regelen geldt evenwel per persoon een maximumbedrag van 175000 rekeneenheden in een gekapitaliseerde som of in een met deze som overeenstemmende jaarlijkse uitkering, voorzover in het nationale recht een lager maximumbedrag is bepaald.

Artikel 15 **Verlies van het recht om beperkingen van aansprakelijkheid in te roepen**

De in deze Uniforme Regelen bedoelde beperkingen van aansprakelijkheid alsook de bepalingen van het nationale recht die de vergoedingen tot een bepaald bedrag beperken, zijn niet van toepassing, indien is bewezen dat de schade is ontstaan uit een handeling of nalaten van de veroorzaker van de schade geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zal voortvloeien.

Artikel 16 **Omrekening en rente**

§ 1 Wanneer voor de berekening van de schadevergoeding omrekening van bedragen uitgedrukt in buitenlandse munteenheden vereist is, vindt omrekening plaats volgens de koers geldend op de dag en de plaats van betaling van de schadevergoeding.

- § 2 De rechthebbende kan een rente ten bedrage van vijf procent per jaar over de schadevergoeding verlangen, vanaf de dag van aanvang van een bemiddelingsprocedure, van het beroep op het in Titel V van het Verdrag bedoelde scheidsgerecht of van het instellen van de rechtsvordering.

Artikel 17
Aansprakelijkheid in geval van een kernongeval

De beheerder en de vervoerder zijn ontheven van de krachtens deze Uniforme Regelen op hen rustende aansprakelijkheid, wanneer de schade is veroorzaakt door een kernongeval en wanneer de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is krachtens de wetten en voorschriften van een Staat die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 18
Aansprakelijkheid voor hulppersonen

De beheerder en de vervoerder zijn aansprakelijk voor hun hulppersonen.

Artikel 19
Andere vorderingen

- § 1 In alle gevallen waar deze Uniforme Regelen van toepassing zijn, kan tegen de beheerder of tegen de vervoerder slechts een vordering wegens aansprakelijkheid, ongeacht de rechtsgrond, worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Uniforme Regelen.
- § 2 Hetzelfde geldt voor een vordering ingesteld tegen de hulppersonen voor wie de beheerder of de vervoerder krachtens artikel 18 aansprakelijk is.

Artikel 20
Beding voor geschillenregeling

De partijen bij de overeenkomst kunnen bedingen overeenkomen waarin zij hun recht op schadevergoeding ten aanzien van de andere partij bij de overeenkomst kunnen doen gelden of hiervan kunnen afzien.

Titel IV
Vorderingen van hulppersonen

Artikel 21
Vorderingen tegen de beheerder of tegen de vervoerder

- § 1 Elke vordering van hulppersonen van de vervoerder wegens aansprakelijkheid tegen de beheerder met betrekking tot door deze laatste veroorzaakte schade, kan, ongeacht de rechtsgrond, slechts worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Uniforme Regelen.

- § 2 Elke vordering van hulppersonen van de beheerder wegens aansprakelijkheid tegen de vervoerder met betrekking tot door deze laatste veroorzaakte schade, kan, ongeacht de rechtsgrond, slechts worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Uniforme Regelen.

Titel V Uitoefening van rechten

Artikel 22 Bemiddelingsprocedure

De partijen bij de overeenkomst kunnen bemiddelingsprocedures overeenkomen of een beroep doen op een in Titel V van het Verdrag voorgeschreven scheidsgerecht.

Artikel 23 Regres

De gegrondheid van de door de vervoerder op basis van de Uniforme Regelen CIV of Uniforme Regelen CIM gedane betaling kan niet worden betwist, wanneer de schadevergoeding door de rechter is vastgesteld en wanneer de beheerder, naar behoren gedagvaard, in staat is gesteld zich in de rechtszaak te voegen.

Artikel 24 Rechtsmacht

- § 1 De op deze Uniforme Regelen gegronde rechtsvorderingen kunnen worden ingesteld bij de rechterlijke instanties van de door de partijen bij de overeenkomst in onderlinge overeenstemming aangewezen Lidstaten.
- § 2 Tenzij de partijen anders zijn overeengekomen, is de rechterlijke instantie van de Lidstaat waar de beheerder zijn zetel heeft, bevoegd.

Artikel 25 Verjaring

- § 1 De op deze Uniforme Regelen gegronde rechtsvorderingen verjaren door verloop van drie jaar.
- § 2 De verjaring neemt een aanvang op de dag waarop de schade is ontstaan.
- § 3 In geval van dood van personen verjaren de rechtsvorderingen door verloop van drie jaar te rekenen van de dag na het overlijden, doch van ten hoogste vijf jaar te rekenen van de dag na de gebeurtenis die de schade heeft veroorzaakt.
- § 4 Een regresvordering door een aansprakelijk gestelde persoon kan zelfs na verloop van de in § 1 bedoelde verjaringstermijn worden ingesteld, indien zulks geschiedt binnen de termijn die hiervoor is bepaald in de wet van de Staat waar de procedure is aangevangen. Deze termijn kan echter niet korter zijn dan negentig dagen te rekenen

van de dag waarop de persoon die de regresvordering instelt, de vordering buiten rechte heeft geregeld of zelf betekening van de dagvaarding heeft ontvangen.

§ 5 De verjaring wordt geschorst, wanneer de partijen bij het geschil een bemiddelingsprocedure overeenkomen of de zaak aanhangig maken bij een in Titel V van het Verdrag voorgeschreven scheidsgerecht.

§ 6 Overigens geldt voor de schorsing en de stuiting van de verjaring het nationale recht.

**Uniforme Regelen betreffende de verbindendverklaring van technische normen en de aanneming van uniforme technische voorschriften die van toepassing zijn op spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in internationaal verkeer
(APTU – Aanhangsel F bij het Verdrag)**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

Deze Uniforme Regelen leggen de procedure vast voor de verbindendverklaring van technische normen en de aanneming van uniforme technische voorschriften (UTP) voor het spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in het internationaal verkeer.

**Artikel 2
Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van deze Uniforme Regelen, hun Bijlage(n) en de UTP's wordt aanvullend op de uitdrukkingen omschreven in artikel 2 van de ATMF, verstaan onder de uitdrukking:

- a) „rijtuig”, een spoorvoertuig dat niet voorzien is van tractiemiddelen en dat bestemd is voor het vervoer van reizigers; de uitdrukking omvat mede een bagagewagen die bedoeld is om in een reizigerstrein te worden vervoerd;
- b) „project in een vergevorderd ontwikkelingsstadium”: elk project waarvan de plannings/constructiefase zodanig is gevorderd dat elke wijziging van de technische specificaties voor de betrokken Verdragsstaat onaanvaardbaar is. Een dergelijke belemmering kan juridisch, contractueel, economisch, financieel, sociaal of milieukundig van aard zijn en moet voldoende worden aangetoond;
- c) „vervanging in het kader van onderhoud”: elke vervanging van onderdelen door onderdelen met een identieke functie en identieke prestaties in het kader van preventief onderhoud of herstelwerkzaamheden;
- d) „technisch voorschrift”, elke in de UTP's opgenomen regel, die geen technische norm is, die betrekking heeft op de constructie, de exploitatie, het onderhoud, de veiligheid of op een procedure met betrekking tot het spoorwegmaterieel;
- e) „technische norm”, een vrijwillige standaard die is aangenomen door een erkend internationaal normalisatie-instituut volgens de voor haar geldende procedures;
- f) „tractievoertuig”, een spoorvoertuig dat voorzien is van tractiemiddelen;
- g) „wagen”, een spoorvoertuig dat niet is voorzien van tractiemiddelen en dat bestemd is voor het vervoer van goederen.

Artikel 3 **Doel**

- § 1 De verbindendverklaring van technische normen betreffende het spoorwegmaterieel en de aanneming van UTP's die van toepassing zijn op het spoorwegmaterieel hebben tot doel:
- a) het vergemakkelijken van het vrije verkeer van voertuigen en het vrije gebruik van ander spoorwegmaterieel in het internationaal verkeer;
 - b) een bijdrage te leveren aan de veiligheid, de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid in het internationaal verkeer;
 - c) rekening te houden met de bescherming van het milieu en de volksgezondheid.
- § 2 Bij de verbindendverklaring van technische normen of de aanneming van UTP's wordt alleen rekening gehouden met hetgeen op internationaal niveau is uitgewerkt.
- § 3 Voor zover mogelijk:
- a) moet de interoperabiliteit van de technische systemen en onderdelen die nodig zijn in het internationaal verkeer worden verzekerd;
 - b) zijn de technische normen en de UTP's prestatiegericht; in voorkomend geval bevatten zij varianten.

Artikel 4 **Ontwikkeling van technische normen en UTP**

- § 1 De ontwikkeling van technische normen betreffende het spoorwegmaterieel en de normalisatie van industriële producten en procedures is het werkterrein van erkende nationale en internationale normalisatie-instituten.
- § 2 De ontwikkeling van UTP's behoort tot het werkterrein van de Commissie van technisch deskundigen, bijgestaan door ad hoc werkgroepen en de Secretaris-Generaal op basis van aanvragen ingediend in overeenstemming met artikel 6.

Artikel 5 **Verbindendverklaring van technische normen**

- § 1 De Commissie van technisch deskundigen beslist of een technische norm of onderdelen daarvan verbindend worden verklaard in overeenstemming met de procedure neergelegd in de artikelen 16, 20 en 33, § 6, van het Verdrag. De beslissingen treden in werking volgens artikel 35, §§ 3 en 4, van het Verdrag.
- § 2 Een verzoek om verbindendverklaring van een technische norm kan ingediend worden door:
- a) elke Verdragsstaat;

- b) elke regionale organisatie zoals omschreven in artikel 2, onderdeel x, van de ATMF;
- c) elk nationaal of internationaal normalisatie-instituut belast met de normering op het gebied van de spoorwegen; artikel 3, § 2, wordt daarbij in aanmerking genomen;
- d) elke representatieve internationale vereniging, voor de leden waarvan het bestaan van technische normen betreffende spoorwegmaterieel om veiligheids- en bedrijfseconomische redenen onmisbaar is in de uitoefening van hun activiteit.

§ 3 De verwijzingen naar verbindend verklaarde technische normen worden door de Secretaris-Generaal gepubliceerd op de website van de Organisatie. Zodra de verwijzing gepubliceerd is en de desbetreffende technische norm toegepast wordt, wordt aangenomen dat voldaan is aan de desbetreffende UTP.

§ 4 De toepassing van verbindend verklaarde technisch normen geschiedt vrijwillig; een norm of een deel ervan kan evenwel verbindend worden op grond van bepalingen in een UTP.

Artikel 6 **Aanneming van UTP's**

§ 1 De Commissie van technisch deskundigen beslist over de aanneming van een UTP of van een bepaling tot wijziging ervan in overeenstemming met de procedure neergelegd in de artikelen 16, 20 en 33, § 6, van het Verdrag. De beslissingen treden in werking in overeenstemming met artikel 35, §§ 3 en 4, van het Verdrag.

§ 2 Een verzoek voor het aannemen van een UTP of van een bepaling tot wijziging ervan volgens § 1 kan ingediend worden door:

- a) elke Verdragsstaat;
- b) elke regionale organisatie zoals omschreven in artikel 2, onderdeel x, van de ATMF;
- c) representatieve internationale vereniging, voor de leden waarvan het bestaan van UTP's betreffende spoorwegmaterieel om veiligheids- en bedrijfseconomische redenen onmisbaar is in de uitoefening van hun activiteit.

Artikel 7 **Vorm van de verzoeken**

De in de artikelen 5 en 6 bedoelde verzoeken worden gezonden aan de Secretaris-Generaal en gericht aan de Commissie van technisch deskundigen in een van de werktalen volgens artikel 1, § 6, van het Verdrag. De Commissie van technisch deskundigen kan een verzoek afwijzen, indien zij meent dat het verzoek niet volledig, samenhangend, behoorlijk gemotiveerd of gerechtvaardigd is. Het verzoek moet een raming van de sociale, economische en milieukundige gevolgen bevatten.

Artikel 7a
Raming van de gevolgen

- § 1 De Commissie van technisch deskundigen neemt haar beslissing na bestudering van de door de verzoeker verschaftе motivering en rechtvaardiging.
- § 2 De raming schetst de mogelijke gevolgen voor alle Verdragsstaten, exploitanten en andere betrokken actoren. Indien het voorstel gevolgen heeft voor andere UTP's dan die rechtstreeks beoogd door het voorstel, worden ook deze raakvlakken in aanmerking genomen.
- § 3 Alle betrokken entiteiten nemen deel aan de raming door kosteloos de benodigde gegevens te verstekken tenzij deze beschermd zijn door intellectuele eigendomsrechten.

Artikel 8
UTP

- § 1 De aangenomen UTP's worden gepubliceerd op de website van de Organisatie.
- § 2 In beginsel is op elk subsysteem één UTP van toepassing. Zo nodig kunnen op een subsysteem diverse UTP's van toepassing zijn en kan een UTP op meerdere subsystemen van toepassing zijn.
- § 2a De UTP's zijn van toepassing op nieuwe subsystemen. Zij zijn ook van toepassing op een bestaand subsysteem dat is vernieuwd of verbeterd en in overeenstemming is met de migratiestrategie bedoeld in § 4, onderdeel f.
- § 3 Na de kennisgevingsprocedure bedoeld in artikel 35, §§ 3 en 4, van het Verdrag en ten minste een maand voor de inwerkingtreding, publiceert de Secretaris-Generaal op de website van de Organisatie:
- a) de aangenomen UTP waarvan kennisgeving is gedaan;
 - b) de datum waarop deze in werking treedt;
 - c) de lijst van Verdragsstaten waarop deze UTP van toepassing is;
 - d) de geactualiseerde lijst van UTP's en de datum waarop ze in werking zijn getreden.
- § 4 Voor zover nodig teneinde het in artikel 3 vervatte doel te verwezenlijken, moeten de UTP's die naar subsystemen verwijzen ten minste:
- a) hun beoogde toepassingsgebied aangeven (deel van netwerk of voertuigen; subsysteem of deel van een subsysteem);
 - b) de essentiële eisen voor elk betrokken subsysteem vastleggen alsmede de interfaces met andere subsystemen;

- c) de technisch-functionele specificaties vaststellen waaraan elk subsysteem en de interfaces met andere subsystemen moeten voldoen. Deze specificaties kunnen zo nodig variëren al naar gelang van het gebruik van het subsysteem, bijvoorbeeld al naar gelang van de lijn, het knooppunt en/of de voertuigen;
- d) bepalen welke elementen van de constructie of interfaces en interoperabiliteitsonderdelen gedekt moeten zijn door technische normen en die noodzakelijk zijn ten behoeve van de interoperabiliteit binnen het spoorwegsysteem;
- e) voor elk onderhavig geval vermelden welke procedures moeten worden toegepast om de conformiteit met de bepalingen van de UTP's vast te stellen. Deze procedures moeten gebaseerd zijn op de toetsingsmodules omschreven in een algemene UTP zoals bedoeld in § 8;
- f) de strategie aangeven voor de implementatie van de UTP's. Het is met name van belang aan te geven welke fasen dienen te zijn afgerond voor een geleidelijke overgang van de bestaande situatie naar de definitieve situatie waarin voldaan moet zijn aan de UTP; voor elke fase moeten passende overgangsbepalingen worden opgenomen en
- g) voor het betrokken personeel aangeven welke professionele kwalificaties en voorwaarden op het gebied van veiligheid en gezondheid op de werkvloer vereist zijn voor de exploitatie en het onderhoud van het desbetreffende subsysteem, alsmede voor de implementatie van de UTP.

§ 5 Elke UTP wordt opgesteld op grond van een onderzoek van een bestaand subsysteem en geeft een of meer doelsystemen aan die geleidelijk binnen een redelijke termijn kunnen worden verwezenlijkt. Dienovereenkomstig zal de geleidelijke aanneming van de UTP's en het voldoen daaraan bijdragen tot de geleidelijke verwezenlijking van interoperabiliteit binnen het spoorwegsysteem.

§ 6 De UTP's handhaven op passende wijze de compatibiliteit van het bestaande spoorwegsysteem van elke Verdragsstaat. Daartoe kunnen in elke UTP regelingen worden getroffen voor „specifieke gevallen” die op een of meer Verdragsstaten betrekking hebben ten aanzien van zowel netwerk als voertuigen; bijzondere aandacht moet worden besteed aan het laadprofiel, de spoorbreedte of de spoorafstand en de voertuigen afkomstig uit of bestemd voor derde landen. Voor elk specifiek geval bepalen de UTP's de uitvoeringsregels van de in § 4, onderdelen c. tot en met g., vermelde elementen.

§ 7 Indien technische aspecten die overeenkomen met essentiële eisen niet uitdrukkelijk kunnen worden opgenomen in een UTP, worden ze daarin uitdrukkelijk omschreven als „open punten”.

§ 8 De Commissie van technisch deskundigen kan UTP's aannemen die niet verwijzen naar subsystemen, bijvoorbeeld algemene bepalingen, essentiële eisen of beoordelingsmodules.

- § 9 De UTP's verschijnen in een formaat bestaande uit twee kolommen. Wanneer de tekst over de volle breedte van de pagina verschijnt zonder kolommen is deze gelijk aan de desbetreffende teksten van de technische specificaties inzake operabiliteit (TSI) van de Europese Gemeenschap. Wanneer de tekst verdeeld is over twee kolommen wijkt deze af voor de UTP's en voor de desbetreffende TSI's of andere regelgeving van de Europese Gemeenschap. De linkerkolom bevat de tekst van de UTP (OTIF-voorschriften) en de rechterkolom bevat de TSI-tekst (Europese Gemeenschap). Uiterst rechts staat de verwijzing naar de TSI.

Artikel 8a **Vastgestelde gebreken in UTP's**

- § 1 Indien de Commissie van technisch deskundigen verneemt dat een aangenomen UTP fouten of gebreken bevat, met inbegrip van gevallen waarin een UTP niet volledig voldoet aan de essentiële eisen, neemt de Commissie de passende maatregelen, waaronder:
- a) een beslissing of de desbetreffende UTP's niet gewijzigd zouden moeten worden in overeenstemming met de artikelen 6 en 8 en
 - b) aanbevelingen voor verantwoorde voorlopige oplossingen.
- § 2 De Verdragsstaten, regionale organisaties en beoordelingsorganen zijn verplicht de Secretaris-Generaal onverwijld in kennis te stellen van elke vastgestelde fout of gebrek in een UTP.

Artikel 9 **Verklaringen**

- § 1 Elke Verdragsstaat kan, binnen een termijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag van de bekendmaking door de Secretaris-Generaal van het besluit van de Commissie van technisch deskundigen, ten overstaan van hem een met redenen omklede verklaring afleggen op grond waarvan hij de verbindendverklarde technische norm of de aangenomen UTP met betrekking tot de spoorweginfrastructuur op zijn grondgebied en het verkeer op deze infrastructuur niet of slechts gedeeltelijk zal toepassen.
- § 2 De Verdragsstaten die een verklaring hebben afgelegd overeenkomstig § 1 worden niet in aanmerking genomen bij het bepalen van het aantal Staten die overeenkomstig artikel 35, § 4, van het Verdrag een bezwaar moeten aantekenen waardoor een beslissing van de Commissie van technisch deskundigen niet in werking treedt.
- § 3 De Staat die een verklaring heeft afgelegd overeenkomstig § 1 kan deze op elk moment intrekken door de Secretaris-Generaal hiervan in kennis te stellen. Deze intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de kennisgeving.

Artikel 10 **Opheffing van de Technische Eenheid**

De inwerkingtreding in alle Staten die partij zijn bij het Internationale Verdrag van de Technische Eenheid der Spoorwegen, ondertekend te Bern op 21 oktober 1882 in de versie van 1938, van de UTP's die overeenkomstig artikel 6, § 1, zijn aangenomen door de Commissie van technisch deskundigen, heeft de opheffing van dat Verdrag tot gevolg.

Artikel 11 **Voorrang van de UTP's**

- § 1 Na de inwerkingtreding van de UTP's, die overeenkomstig artikel 6, § 1, zijn aangenomen door de Commissie van technisch deskundigen, hebben de technische normen en de UTP's in de relaties tussen de Verdragsstaten voorrang op de bepalingen van het Internationale Verdrag van de Technische Eenheid der Spoorwegen, ondertekend te Bern op 21 oktober 1882 in de versie van 1938.
- § 2 Na de inwerkingtreding van de UTP's, die overeenkomstig artikel 6, § 1, zijn aangenomen door de Commissie van technisch deskundigen, hebben deze Uniforme Regelen, alsook de technische normen en de UTP's in de Verdragsstaten voorrang op de technische bepalingen:
- a) van het Reglement voor het wederzijds gebruik van rijtuigen en bagagewagens in het internationaal verkeer (RIC);
 - b) van het Reglement voor het wederzijds gebruik van wagens in het internationaal verkeer (RIV).

Artikel 12 **Nationale technische specificaties**

- § 1 De Verdragsstaten waarborgen dat de Secretaris-Generaal in kennis wordt gesteld van hun nationale technische specificaties die van toepassing zijn op spoorvoertuigen en ander spoorwegmaterieel. De Secretaris-Generaal publiceert deze specificaties in de databank genoemd in artikel 13 van de Uniforme Regelen van de ATMF.

De informatie wordt meegedeeld aan de Secretaris-Generaal binnen drie maanden na de datum waarop de herziene Uniforme Regelen in werking treden.

De tijdelijke bepaling kan slechts van kracht blijven tot aan de inwerkingtreding van deze bepaling of tot aan de inwerkingtreding van een analoge specificatie door aanneming van voorschriften overeenkomstig de voorgaande artikelen. De Verdragsstaat kan de tijdelijke bepaling te allen tijde intrekken en de Secretaris-Generaal daarvan in kennis stellen.

- § 2 Wanneer een UTP is aangenomen of gewijzigd dient de Verdragsstaat te waarborgen dat de Secretaris-Generaal - met redenen omkleed - in kennis wordt gesteld van de in § 1 genoemde nationale technische specificaties waaraan blijvend moet worden voldaan teneinde de technische compatibiliteit tussen de voertuigen en zijn netwerk te waarborgen; deze specificaties omvatten ook nationale regels die van toepassing

zijn op „open punten” in de technische voorschriften en op de naar behoren in de technische voorschriften aangeduide “specifieke gevallen”.

De genotificeerde informatie omvat een aanduiding van „open punt(en)” en/of „specifieke gevallen in de UTP waarop elk nationaal technisch vereiste betrekking heeft.

De nationale technische specificaties blijven uitsluitend van kracht wanneer de Secretaris-Generaal binnen zes maanden na de datum waarop het desbetreffende technische voorschrift of de wijziging ervan in werking treedt een kennisgeving heeft ontvangen.

- § 3 De genotificeerde informatie bevat de volledige tekst van de nationale technische bepaling in een officiële taal van de Verdragsstaat, alsmede de titel en een samenvatting ervan in een van de officiële OTIF-talen.

Artikel 13 **Equivalentietabel**

- § 1 Teneinde het aantal beoordelingen en daarmee de kosten van verzoeken om technische toelating tot een minimum te beperken, worden nationale technische specificaties overeenkomstig artikel 12 geclassificeerd volgens de lijst van parameters en de beginselen vervat in de Bijlage bij dit Aanhangsel. De classificatie wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de Commissie van technisch deskundigen. De Verdragsstaten en de regionale organisaties werken bij de uitvoering van deze taak samen met de Commissie van technisch deskundigen en de Secretaris-Generaal.
- § 2 De Commissie van technisch deskundigen kan de Bijlage herzien waarbij rekening wordt gehouden met de ervaring op het gebied van wederzijdse toelating van voertuigen in de Verdragsstaten.
- § 3 De Commissie van technisch deskundigen waarborgt dat een referentiedocument wordt opgesteld met onderlinge vergelijkingen van alle nationale technische specificaties waarvan kennisgeving is gedaan. Het referentiedocument vermeldt ook de relevante bepalingen in de UTP's en de bijbehorende TSI's (artikel 8, § 9). Het referentiedocument wordt gepubliceerd op de website van de Organisatie en steeds geactualiseerd.
- § 4 Naar behoren rekening houdend met de mening van de betrokken Verdragsstaten en regionale organisaties, kan de Commissie van technisch deskundigen besluiten de equivalentie kenbaar te maken wat betreft de veiligheid op het spoor:
- a) tussen nationale technische specificaties van verschillende Verdragsstaten;
 - b) tussen bepalingen in de UTP's en de bijbehorende TSI's; en
 - c) tussen nationale technische specificaties van een of meer Verdragsstaten en de bepalingen in de UTP's en/of bepalingen in de TSI's.

De kenbaar gemaakte equivalentie wordt aangegeven in een equivalentietabel in het in § 3 hierboven genoemde referentiedocument.

Bijlage

Parameters die gecontroleerd moeten worden in Verband met de technische toelating van voertuigen die niet UTP-Conform zijn en classificatie van nationale technische specificaties

1. Lijst van Parameters

1.1 Algemene documentatie

Algemene documentatie (waaronder de beschrijving van een nieuw, vernieuwd of aangepast voertuig en het beoogde gebruik daarvan, het ontwerp, de reparatie, informatie over exploitatie en onderhoud, het technisch dossier enz.).

1.2 Structuur en mechanische onderdelen

Mechanische integriteit en interface tussen voertuigen (met inbegrip van buffers en tractieorganen, doorgangen), stevigheid van de voertuigstructuur en toebehoren (bv. stoelen), de laadcapaciteit, de passieve veiligheid (met inbegrip van de botsbestendigheid van de binnen- en buitenzijde).

1.3 Wisselwerking voertuig-spoor en omgrenzingsprofiel

Mechanische interfaces met de infrastructuur (met inbegrip van statisch en dynamisch gedrag, spelingen en toleranties, het omgrenzingsprofiel, de tractieorganen enz.).

1.4 Remsysteem

Aspecten in verband met het remsysteem (waaronder de antiblokkeerinrichting, remregeling en remprestaties in bedrijf, nood- en stilstandmodus).

1.5 Passagiergerelateerde aspecten

Passagiersfaciliteiten en passagiersomgeving (met inbegrip van de passagiersramen en -deuren, eisen voor personen met beperkte mobiliteit enz.).

1.6 Milieuvoorschriften en aerodynamische effecten

Impact van het milieu op het voertuig en impact van het voertuig op het milieu (met inbegrip van de aerodynamische aspecten en zowel de interface tussen het voertuig en het baangedeelte van het spoorwegsysteem als de interface met het externe milieu).

- 1.7 Tyfoon, merking, functies en eisen inzake software-integriteit
Tyfoon, merking, functies en eisen inzake software-integriteit, bijvoorbeeld veiligheidsgerelateerde functies die het gedrag van de trein beïnvloeden, met inbegrip van de treinbus.
- 1.8 Stroom- en besturingssystemen aan boord
Aandrijf-, stroom- en besturingssystemen aan boord, plus de interfaces van het voertuig met de infrastructuur voor stroomvoorziening en alle aspecten van elektromagnetische compatibiliteit.
- 1.9 Faciliteiten voor het personeel, interfaces en omgeving
Faciliteiten aan boord, interfaces, arbeidsomstandigheden en omgeving voor het personeel (met inbegrip van de stuurcabine en de bestuurdersinterface).
- 1.10 Brandveiligheid en ontruiming
- 1.11 Onderhoudsbeurten
Faciliteiten aan boord en interfaces voor het onderhoud.
- 1.12 Besturing en seingeving aan boord
Alle boorduitrusting die nodig is voor de veiligheid, de besturing en controle van de bewegingen van de treinen die op het net mogen rijden en de effecten daarvan op het baangedeelte van het spoorwegsysteem.
- 1.13 Specifieke exploitatievereisten
Specifieke exploitatievereisten voor voertuigen (met inbegrip van de modi voor gestoord bedrijf, reparatie en wegslepen van het voertuig enz.).
- 1.14 Goederengerelateerde aspecten
Specifieke voorschriften voor goederenvervoer en milieu (met inbegrip van de vereiste specifieke installaties voor gevaarlijke goederen).

De hierboven vermelde toelichting en de *cursief* gedrukte voorbeelden worden slechts ter informatie gegeven en vormen geen definities van de parameters.

2. Classificatie van nationale technische specificaties

De nationale technische specificaties met betrekking tot de in deel 1 genoemde parameters worden in een van de onderstaande drie groepen ondergebracht. De regels en beperkingen die uitsluitend lokaal van aard zijn blijven buiten beschouwing. Voor de verificatie daarvan zullen spoorwegondernemingen en de infrastructuurbeheerders onderling overeengekomen controles moeten invoeren.

Groep A

Groep A omvat:

- internationale normen,
- nationale regels die, wat betreft de veiligheid op het spoor, worden beschouwd als gelijkwaardig aan de nationale regels van andere Lidstaten,
- nationale regels die, wat betreft de veiligheid op het spoor, worden beschouwd als gelijkwaardig aan de bepalingen van de UTP's en/of TSI's.

Groep B

Groep B omvat alle regels die niet onder het toepassingsgebied van Groep A of Groep C vallen of regels die nog niet in een van deze groepen geïnclassificeerd kunnen worden.

Groep C

Groep C omvat regels die verband houden met technische kenmerken van de infrastructuur en die strikt noodzakelijk zijn om een veilige en interoperabele werking op het betreffende net te waarborgen (bijvoorbeeld het omgrenzingsprofiel).

**Uniforme Regelen betreffende de technische toelating van spoorwagematerieel dat wordt gebruikt in internationaal verkeer
(ATMF – Aanhangsel G bij het Verdrag)**

**Artikel 1
Toepassingsgebied**

Deze Uniforme Regelen leggen de procedure vast volgens welke spoorvoertuigen en ander spoorwagematerieel tot het rijden of tot het gebruik in het internationaal verkeer toegelaten worden.

**Artikel 2
Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van deze Uniforme Regelen en hun toekomstige Bijlage(n), de APTU Uniforme Regelen en hun Bijlage(n) en de APTU Uniforme Technische Voorschriften (UTP) zijn de volgende begripsomschrijvingen van toepassing:

- a) „ongeval”, een ongewenste of onbedoelde plotselinge gebeurtenis of reeks gebeurtenissen van die aard met schadelijke gevolgen; ongevallen worden in de volgende categorieën onderverdeeld: botsingen, ontsporingen, ongevallen op spoorwegovergangen, persoonlijke ongevallen veroorzaakt door rollend materieel in rijdende toestand, branden en andere ongevallen;
- b) „constructietypetoelating”, het verleende recht uit hoofde waarvan de bevoegde autoriteit een constructietype spoorvoertuig toelaat op grond waarvan het gebruik wordt toegestaan van voertuigen die met dat type overeenkomen;
- c) „gebruikstoelating”, het verleende recht uit hoofde waarvan de bevoegde autoriteit elk spoorvoertuig of ander spoorwagematerieel toelaat tot het rijden in het internationaal verkeer;
- d) „Commissie van technisch deskundigen”, de Commissie voorzien in artikel 13, § 1, onderdeel f, van het Verdrag.
- da) „aanbestedende dienst”, elke openbare of particuliere entiteit die opdracht geeft voor het ontwerp of de constructie of de vernieuwing of verbetering van een subsysteem.
Deze entiteit kan een spoorwegonderneming, een infrastructuurbeheerder, een houder of een concessionaris die belast is met de uitvoering van een project zijn;
- e) „Verdragsstaat”, elke Lidstaat van de Organisatie, die geen verklaring met betrekking tot deze Uniforme Regelen heeft afgelegd overeenkomstig artikel 42, § 1, eerste zin, van het Verdrag;
- f) „verklaring”, het bewijs van een beoordeling of onderdeel van beoordelingen verricht teneinde te bevestigen dat een voertuig, constructietype of een element van een constructie voldoet aan de bepalingen van de APTU Uniforme Regelen

en de UTP's (met inbegrip van relevante specifieke gevallen en nationale specificaties die van kracht zijn overeenkomstig artikel 12 van de APTU Uniforme Regelen);

- g) „element van een constructie” of „onderdeel”, een basiscomponent, groep componenten, deel van een samenstel of volledig samenstel van materieel, deel uitmakend of bestemd om deel uit te maken van een spoorvoertuig, ander spoorwegmaterieel of infrastructuur; het begrip „element van een constructie” dekt niet alleen materiële, maar ook immateriële objecten, zoals programmatuur;
- h) „de met het onderhoud belaste entiteit” (ECM), de entiteit die belast is met het onderhoud van een voertuig en als zodanig geregistreerd is in het voertuigenregister overeenkomstig artikel 13; deze omschrijving is eveneens van toepassing op ander spoorwegmaterieel;
- i) „essentiële eisen, alle in de APTU Uniforme Regelen omschreven voorwaarden waaraan het spoorwegsysteem, de subsystemen en de interoperabiliteitsonderdelen, met inbegrip van de interfaces, moeten voldoen;
- j) „incident”, elk ander voorval dan een ongeval of een ernstig ongeval, dat verband houdt met de exploitatie van treinen en dat de veiligheid van de exploitatie aantast;
- k) „infrastructuurbeheerder”, elke onderneming of elke autoriteit die een spoorweginfrastructuur beheert;
- l) „internationaal verkeer”, het rijden van spoorvoertuigen over spoorlijnen die gelegen zijn op het grondgebied van ten minste twee Verdragsstaten;
- m) „onderzoek”, een procedure die beoogt ongevallen en incidenten te voorkomen, waaronder de verzameling en analyse van informatie, het trekken van conclusies, daarbij inbegrepen het vaststellen van de oorzaken (handelingen, verzuimen, gebeurtenissen, omstandigheden of een combinatie daarvan die tot het ongeval of incident hebben geleid) en, waar nodig, het doen van veiligheidsaanbevelingen.
- n) „houder”, de persoon of entiteit die eigenaar is van een voertuig of het recht heeft het te gebruiken, het voertuig exploiteert als vervoermiddel en als zodanig geregistreerd is in het voertuigenregister bedoeld in artikel 13;
- o) „onderhoudsdossier”, document(en) waarin de inspecties en onderhoudswerkzaamheden worden beschreven die uitgevoerd moeten worden aan een (type) voertuig of ander spoorwegmaterieel en dat/die is/zijn opgezet volgens de regels en specificaties in de UTP's, met inbegrip van eventuele specifieke gevallen en van kracht zijnde nationale technische specificaties, overeenkomstig artikel 12 van de APTU Uniforme Regelen;

- p) „dossier omtrent staat van onderhoud”, de documentatie met betrekking tot een toegelaten voertuig of ander spoorwegmaterieel over de gebruiksgeschiedenis, de verrichte inspecties en onderhoudswerkzaamheden;
- q) „netwerk”, de lijnen, stations, terminals en alle soorten vaste uitrusting die nodig zijn voor een veilige en continue werking van het spoorwegsysteem;
- r) „open punten”, de technische aspecten die betrekking hebben op essentiële eisen die niet expliciet aan de orde komen in een UTP;
- s) „ander spoorwegmaterieel”, elk spoorwegmaterieel dat bestemd is voor gebruik in het internationaal verkeer en dat geen spoorvoertuig is;
- t) „spoorwegvervoeronderneming”, elke privaatrechtelijke of publiekrechtelijke onderneming:
- waaraan de bevoegdheid is verleend personen of goederen per spoor te vervoeren en die voor de tractie zorgt of
 - ie uitsluitend de tractie verzorgt;
- u) „spoorweginfrastructuur” (of alleen „infrastructuur”), alle spoorlijnen en vaste installaties, voor zover deze nodig zijn voor de compatibiliteit met spoorvoertuigen en ander spoorwegmaterieel toegelaten overeenkomstig deze Uniforme Regelen en voor het rijden in alle veiligheid van deze voertuigen en ander spoorwegmaterieel;
- v) „spoorwegmaterieel”, spoorvoertuigen, ander spoorwegmaterieel en spoorweginfrastructuren;
- w) „spoorvoertuig”, elk voertuig dat geschikt is om zich met of zonder tractie op eigen wielen voort te bewegen over spoorlijnen;
- x) „regionale organisatie”, een organisatie zoals omschreven in artikel 38 van het Verdrag binnen de exclusieve bevoegdheid die haar door de Verdragsstaten werd verleend;
- y) „vernieuwing”, belangrijke vervangingswerkzaamheden uitgevoerd op een subsysteem of deel van een subsysteem en die geen wijziging van de algemene prestaties van het subsysteem tot gevolg hebben;
- ya) „RID”, Aanhangsel C bij het Verdrag;
- z) „ernstig ongeval”, elke botsing of ontsporing van treinen, waarbij ten minste één persoon omkomt of vijf of meer personen ernstig gewond raken of grote schade aan het rollend materieel, de infrastructuur of het milieu wordt veroorzaakt, dan wel elk soortgelijk ongeval dat duidelijke consequenties heeft voor de regelgeving op het gebied van de veiligheid op het spoor of het veiligheidsbeheer; onder „grote schade” wordt verstaan schade waarvan de

totale kosten onmiddellijk door de onderzoekende instantie op ten minste 1,8 miljoen SDR kunnen worden geraamd;

- aa) „specifiek geval”, elk deel van het spoorwegsysteem van de Verdragsstaten waarvoor om geografische of topografische redenen of omwille van het stadsmilieu of de coherentie met het bestaande systeem, bijzondere tijdelijke of definitieve bepalingen in de UTP's moeten worden opgenomen. Dergelijke gevallen zijn bijvoorbeeld spoorlijnen en -netwerken die niet verbonden zijn met de rest van het netwerk, het profiel, de spoorwijdte of de spoorafstand, alsmede voertuigen en ander spoorwegmaterieel die uitsluitend bestemd zijn voor lokaal, regionaal of historisch gebruik en voertuigen en ander spoorwegmaterieel afkomstig uit of bestemd voor derde landen;
- bb) „substelsysteem”, het resultaat van de onderverdeling van het spoorwegsysteem, zoals in de UTP's aangegeven; deze subsystemen waarvoor essentiële eisen moeten worden gedefinieerd, kunnen van structurele of functionele aard zijn;
- cc) „technische toelating”, de procedure die door de bevoegde autoriteit wordt gevolgd om een spoorvoertuig of ander spoorwegmaterieel tot het rijden of tot het gebruik in het internationaal verkeer toe te laten of om een constructietype toe te laten;
- dd) „technisch certificaat”, het officiële bewijs van de technische toelating in de vorm van een geldig certificaat van de typetoelating of een geldig gebruikscertificaat;
- ee) „technisch dossier”, de documentatie met betrekking tot het voertuig of ander spoorwegmaterieel die alle technische kenmerken van het type bevat (typekenmerken), met inbegrip van een gebruikershandleiding en de nodige kenmerken om het desbetreffende object of de desbetreffende objecten te identificeren;
- eea) „TSI”, de technische specificaties inzake interoperabiliteit aangenomen in overeenstemming met Richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG en 2008/57/EG die op elk subsysteem of deel van een subsysteem van toepassing zijn teneinde te voldoen aan de essentiële eisen en de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem te waarborgen;
- ff) „constructietype”, de elementaire ontwerpkenmerken van het spoorvoertuig of ander spoorwegmaterieel waarop een afzonderlijk onderzoekscertificaat omschreven in beoordelingsmodule SB van de UTP's van toepassing is;
- gg) „verbetering”, belangrijke werkzaamheden waarbij een subsysteem of deel van een subsysteem wordt gewijzigd en die een verbetering van de algemene prestaties van het subsysteem tot gevolg hebben.

Artikel 3

Toelating tot het internationaal verkeer

- § 1 Om in het internationaal verkeer te rijden moet ieder spoorvoertuig overeenkomstig deze Uniforme Regelen zijn toegelaten.
- § 2 De technische toelating heeft tot doel vast te stellen of de spoorvoertuigen beantwoorden aan:
- a) de constructievoorschriften in de UTP's,
 - b) de constructie- en uitrustingsvoorschriften in het RID,
 - c) de bijzondere toelatingsvoorwaarden uit hoofde van artikel 7a.
- § 3 De §§ 1 en 2 alsmede de volgende artikelen zijn van overeenkomstige toepassing op de technische toelating van ander spoorwegmaterieel en op de elementen van constructie van voertuigen of ander spoorwegmaterieel.

Artikel 3a

Relatie met andere internationale overeenkomsten

- § 1 Spoorvoertuigen en ander spoorwegmaterieel in dienst gesteld overeenkomstig het van toepassing zijnde recht van de Europese Gemeenschap (EG) en de desbetreffende nationale wetgeving worden geacht door alle Verdragsstaten overeenkomstig deze Uniforme Regelen te zijn toegelaten voor gebruik:
- a) indien de bepalingen van de van toepassing zijnde TSI's en de desbetreffende UTP's volledig met elkaar overeenstemmen, en
 - b) mits de reeks van toepassing zijnde TSI's op grond waarvan het spoorvoertuig of ander spoorwegmaterieel is toegelaten, betrekking hebben op alle aspecten van de desbetreffende subsystemen die deel uitmaken van het voertuig en
 - c) mits deze TSI's geen open punten ter zake van de technische compatibiliteit met de infrastructuur bevatten en
 - d) mits op het voertuig of ander spoorwegmaterieel geen afwijking van toepassing is.

Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, is artikel 6, § 4, van toepassing op het voertuig of het overige spoorwegmaterieel.

- § 2 Spoorvoertuigen en ander spoorwegmaterieel die zijn toegelaten voor gebruik overeenkomstig deze Uniforme Regelen worden geacht in de Lidstaten van de Europese Gemeenschap in dienst te zijn gesteld alsmede in de Staten die het gemeenschapsrecht ingevolge internationale overeenkomsten met de Europese Gemeenschap toepassen
- a) ndien de bepalingen van de van toepassing zijnde UTP's en de desbetreffende TSI's volledig met elkaar overeenkomen en

- b) mits de reeks van toepassing zijnde UTP's op grond waarvan het spoorvoertuig of ander spoorwegmaterieel is toegelaten, betrekking hebben op alle aspecten van de desbetreffende subsystemen die deel uitmaken van het voertuig en
- c) mits deze UTP's geen open punten ter zake van de technische compatibiliteit met de infrastructuur bevatten en
- d) mits op het voertuig of ander spoorwegmaterieel geen afwijking van toepassing is.

Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, moet het voertuig of ander spoorwegmaterieel worden goedgekeurd overeenkomstig de wetgeving die van toepassing is in de Lidstaten van de Europese Gemeenschap en in de Staten die het gemeenschapsrecht ingevolge internationale overeenkomsten met de Europese Gemeenschap toepassen.

§ 3 De gebruikstoelating, het gebruik en het onderhoud van in de Lidstaten van de Europese Gemeenschap gebruikte spoorvoertuigen en ander spoorwegmaterieel worden geregeld in het van toepassing zijnde gemeenschaps- en nationale recht. Deze bepaling is tevens van toepassing op Verdragsstaten die het relevante recht van de Europese Gemeenschap ingevolge met haar gesloten internationale overeenkomsten toepassen.

§ 4 §§ 1 tot en met 2 zijn van overeenkomstige toepassing op toelatingen en goedkeuringen van voertuigtypes.

§ 5 Een met het onderhoud van een goederenwagen belaste entiteit (ECM), die gecertificeerd is overeenkomstig artikel 15, § 2, wordt geacht te zijn gecertificeerd overeenkomstig het van toepassing zijnde recht van de Europese Gemeenschap en de desbetreffende nationale wetgeving en vice versa, ingeval van volledige overeenstemming tussen het certificeringssysteem aangenomen overeenkomstig artikel 14a, vijfde lid, van richtlijn 2004/49/EG inzake de veiligheid op de communautaire spoorwegen en de overeenkomstig artikel 15, § 2, door de Commissie van technisch deskundigen aangenomen regels.

Artikel 4 **Procedure**

§ 1 De technische toelating van een voertuig geschiedt:

- a) hetzij in een enkele fase door het verlenen van de gebruikstoelating voor een bepaald individueel voertuig,
- b) hetzij in twee opeenvolgende fasen, door het verlenen van:
 - de typetoelating voor een bepaald type constructie,
 - en vervolgens de gebruikstoelating voor de afzonderlijke voertuigen die overeenkomen met dit type constructie door een vereenvoudigde procedure die bevestigt dat zij tot dit type behoren.

- § 2 De beoordelingen over de conformiteit van een voertuig of element van de constructie met de bepalingen van de UTP's waarop de toelating is gebaseerd, kunnen in beoordelingsmodules worden opgesplitst, waarbij voor elke module een afzonderlijke verklaring wordt afgegeven. De beoordelingsmodules en de vorm van de verklaring worden vastgesteld door de Commissie van technisch deskundigen.
- § 3 Op de procedures voor de technische toelating van spoorweginfrastructuur zijn de bepalingen van toepassing die van kracht zijn in de desbetreffende Verdragsstaat.

Artikel 5 **Bevoegde autoriteit**

- § 1 De technische toelating behoort tot de taak van de nationale of internationale autoriteit die overeenkomstig de van kracht zijnde wetten en voorschriften in iedere Verdragsstaat bevoegd is.
- § 2 De in § 1 genoemde autoriteiten kunnen of moeten, indien voorgeschreven door de in hun Staat van kracht zijnde bepalingen, de bevoegdheid voor het uitvoeren van beoordelingen, met inbegrip van de afgifte van de bijhorende verklaringen, geheel of gedeeltelijk overdragen aan daartoe erkende organen die in hun Staat gevestigd zijn.

De overdracht van bevoegdheden aan:

- a) een spoorwegonderneming,
- b) een infrastructuurbeheerder,
- c) een houder,
- d) een met het onderhoud belaste entiteit (ECM),
- e) een ontwerper of fabrikant van spoorwagematerieel die al dan niet rechtstreeks betrokken is bij de vervaardiging van spoorwagematerieel,

met inbegrip van dochterondernemingen van deze entiteiten, is verboden.

- § 3 Om als geschikt te worden aangemerkt moeten de organen genoemd in § 2 voldoen aan de volgende voorwaarden:
- a) Het orgaan moet qua organisatie, juridische structuur en besluitvorming onafhankelijk zijn van spoorwegondernemingen, infrastructuurbeheerders, aanvragers en entiteiten belast met de inkoop; zijn directeur en het personeel dat belast is met de uitvoering van de beoordelingen of de afgifte van certificaten en verklaringen mogen noch direct noch als bevoegde vertegenwoordigers betrokken zijn bij het ontwerp, de vervaardiging, de constructie of het onderhoud van de onderdelen, voertuigen of spoorwagematerieel noch bij het gebruik ervan. Dit laat de mogelijkheid van het uitwisselen van technische informatie tussen de fabrikant of bouwer en dat orgaan onverlet.

- b) Het orgaan en het voor de beoordelingen verantwoordelijke personeel verrichten de beoordelingen met de grootst mogelijke professionele integriteit en de grootst mogelijke technische competentie en blijven daarbij gevrijwaard van enige pressie en prikkel, in het bijzonder van financiële aard, met name van personen of groepen die belang hebben bij de resultaten van de beoordelingen, die hun oordeel of de resultaten van hun inspectie zouden kunnen beïnvloeden.
- c) Met name het orgaan en het voor de beoordelingen verantwoordelijke personeel zijn in functioneel opzicht onafhankelijk van de organen belast met het onderzoek bij ongevallen.
- d) Het orgaan heeft personeel in dienst en beschikt over de nodige middelen voor het adequaat verrichten van de technisch-administratieve taken die verband houden met de beoordelingen; het kan voorts beschikken over de uitrusting die nodig is voor uitzonderlijke beoordelingen.
- e) Het voor de beoordelingen verantwoordelijke personeel moet:
- technisch en beroepsmatig naar behoren opgeleid zijn,
 - beschikken over voldoende kennis van de eisen met betrekking tot de beoordelingen die het verricht en er voldoende ervaring mee hebben, en
 - in staat zijn de certificaten, dossiers en verslagen op te stellen die het officiële dossier vormen van de verrichte beoordelingen.
- f) De onafhankelijkheid van het voor de beoordelingen verantwoordelijke personeel wordt gewaarborgd. Geen enkele beoordelaar mag worden beloond op grond van het aantal verrichte beoordelingen of de uitkomsten daarvan.
- g) Het orgaan verzekert zich tegen wettelijke aansprakelijkheid tenzij die aansprakelijkheid volgens het nationale recht berust bij de Staat of tenzij de beoordelingen rechtstreeks door de Verdragsstaat worden verricht.
- h) Het personeel van het orgaan heeft een professionele geheimhoudingsplicht ten aanzien van al hetgeen het bij de uitoefening van zijn taken verneemt (met uitzondering van de bevoegde administratieve autoriteiten in de Staat waar het deze werkzaamheden verricht) op grond van deze Uniforme Regelen of een wettelijk vereiste en/of voorschrift van de Verdragsstaat, met inbegrip van, indien nodig, het recht van de Europese Gemeenschap.

§ 4 De bepalingen van § 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de autoriteiten belast met de technische toelating.

§ 5 Een Verdragsstaat waarborgt via kennisgeving of indien nodig via de middelen voorzien in het gemeenschapsrecht of het recht van de Staten die het gemeenschapsrecht ingevolge internationale overeenkomsten met de Europese Gemeenschap toepassen, dat de Secretaris-Generaal in kennis wordt gesteld van de organen die verantwoordelijk zijn voor het verrichten van de beoordelingen,

verificaties en goedkeuringen, waarbij per orgaan de verantwoordelijkheidsgebieden worden vermeld. De Secretaris-Generaal publiceert een lijst van organen, hun identificatienummers en verantwoordelijkheidsgebieden en houdt de lijst actueel.

- § 6 De Verdragsstaten waarborgen dat een passend toezicht wordt uitgeoefend op de in § 2 bedoelde organen en trekken de bevoegdheden in van organen die niet langer voldoen aan de criteria bedoeld in § 3, in welk geval zij de Secretaris-Generaal onverwijld in kennis stellen.
- § 7 Een Verdragsstaat die meent dat een autoriteit van een andere Verdragsstaat die belast is met de beoordeling of goedkeuring of een orgaan waaraan hij zijn bevoegdheid heeft overgedragen, niet voldoet aan de criteria van § 3, kan de kwestie voorleggen aan de Commissie van technisch deskundigen die de desbetreffende Verdragsstaat binnen vier maanden in kennis stelt van de wijzigingen van enigerlei aard die eventueel nodig zijn opdat het orgaan de aan hem overgedragen bevoegdheden kan behouden. In dit verband kan de Commissie van technisch deskundigen besluiten de Verdragsstaat te gelasten de verleende goedkeuringen gebaseerd op de werkzaamheden verricht door het orgaan of de autoriteit in kwestie op te schorten of in te trekken.

Artikel 6 **Geldigheid van technische certificaten**

- § 1 De overeenkomstig deze Uniforme Regelen door de bevoegde autoriteit van een Verdragsstaat afgegeven technische certificaten gelden in alle andere Verdragsstaten. Op het rijden en het gebruik op het grondgebied van deze andere Staten zijn evenwel de in dit artikel omschreven voorwaarden van toepassing.
- § 2 Met een gebruikstoelating mogen spoorwegondernemingen een voertuig uitsluitend op infrastructuur gebruiken die volgens de specificaties en andere voorwaarden van de toelating met het voertuig compatibel zijn; de spoorwegonderneming is verantwoordelijk voor de waarborging daarvan.
- § 3 Onverminderd artikel 3a houdt een gebruikstoelating die is afgegeven voor een voertuig dat beantwoordt aan alle van toepassing zijnde UTP's in dat het voertuig is toegelaten om vrij te rijden op het grondgebied van andere Verdragsstaten, mits
- a) alle essentiële eisen in deze UTP's aan de orde komen en
 - b) dit voertuig niet
 - behoort tot een specifiek geval of
 - valt onder open punten die verband houden met de technische compatibiliteit met de infrastructuur of
 - valt onder een afwijking.

De voorwaarden voor het vrije verkeer kunnen ook worden omschreven in de desbetreffende UTP's.

- § 4 a) Indien in een Verdragsstaat een gebruikstoelating is afgegeven voor een voertuig:
- dat behoort tot een specifiek geval, valt onder een open punt dat verband houdt met de technische compatibiliteit met de infrastructuur of valt onder een afwijking, of
 - dat niet voldoet aan de UTP's wat betreft rollend materieel en alle overige relevante bepalingen, of
- b) indien niet alle essentiële eisen aan de orde komen in de UTP's, kunnen de bevoegde autoriteiten van de andere Staten alvorens een aanvullende gebruikstoelating af te geven de aanvrager om aanvullende technische gegevens verzoeken, zoals een risicoanalyse of tests van het voertuig.

Voor het deel van het voertuig dat voldoet aan een UTP of een deel ervan, moeten de bevoegde autoriteiten de verificaties aanvaarden die volgens de UTP's door andere bevoegde autoriteiten zijn verricht. Voor het overige deel van het voertuig nemen de bevoegde autoriteiten de in artikel 13 van de APTU Uniforme Regelen bedoelde equivalentietabel volledig in aanmerking. Niet opnieuw beoordeeld wordt of voldaan wordt aan:

- a) identieke bepalingen en equivalent verklaarde bepalingen,
 - b) bepalingen die geen verband houden met een specifiek geval en
 - c) bepalingen die geen verband houden met de technische compatibiliteit met de infrastructuur.
- § 5 §§ 2 tot en met 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de toelating van een constructietype.

Artikel 6a **Erkenning van documentatie**

§ 1 Beoordelingen, verklaringen en andere overeenkomstig deze Uniforme Regelen opgestelde documentatie worden als zodanig aanvaard door de autoriteiten en bevoegde organen, de spoorwegondernemingen, de houders en de infrastructuurbeheerders in alle Verdragsstaten.

§ 2 Indien een vereiste of bepaling in overeenstemming met artikel 13 van de APTU Uniforme Regelen equivalent is verklaard, worden de desbetreffende beoordelingen en tests die reeds zijn uitgevoerd en gedocumenteerd niet herhaald.

Artikel 6b **Erkenning van technische en operationele tests**

De Commissie van technisch deskundigen kan regels aannemen bestemd om te worden opgenomen in een Bijlage bij deze Uniforme Regelen en specificaties bestemd om te worden opgenomen in een of meer UTP's inzake de bepalingen met betrekking tot technische

inspecties, dossiers omtrent staat van onderhoud van de toegelaten voertuigen en operationele tests zoals remtests voor treinen en hun wederzijdse erkenning.

Artikel 7 Voorschriften voor voertuigen

- § 1 Teneinde te worden toegelaten tot het rijden in het internationaal verkeer en deze toelating te behouden moet een spoorvoertuig voldoen aan:
- a) de UTP's en
 - b) indien van toepassing, de bepalingen vervat in de RID.
- § 2 Indien er geen UTP van toepassing is op het subsysteem wordt de technische toelating gebaseerd op de van toepassing zijnde nationale technische specificaties die overeenkomstig artikel 12 van de APTU Uniforme Regelen van kracht zijn in de Staat waar een verzoek om technische toelating wordt gedaan.
- § 3 Indien de UTP's niet alle essentiële eisen bevatten of bij specifieke gevallen of open punten, wordt de technische toelating gebaseerd op:
- a) de bepalingen van de UTP's,
 - b) indien van toepassing, de bepalingen van de RID en
 - c) van toepassing zijnde nationale technische specificaties die van kracht zijn overeenkomstig artikel 12 van de APTU Uniforme Regelen.

Artikel 7a Afwijkingen

De Commissie van technisch deskundigen neemt richtlijnen of bindende voorschriften aan voor afwijkingen van de bepalingen van artikel 7 en voor de methoden die voor de beoordelingen worden en mogen worden gebruikt.

Artikel 8 Voorschriften voor spoorweginfrastructuur

- § 1 Teneinde te waarborgen dat een tot het rijden in het internationaal verkeer toegelaten spoorvoertuig in overeenstemming met deze Uniforme Regelen veilig rijdt op de spoorweginfrastructuur en ermee compatibel is, moet deze voldoen aan
- a) de bepalingen van de UTP's en
 - b) indien van toepassing, de bepalingen van de RID.
- § 2 Op de toelating van de infrastructuur en het toezicht op het onderhoud ervan blijven de bepalingen van toepassing die van kracht zijn in de Verdragsstaat waar de infrastructuur zich bevindt.
- § 3 De artikelen 7 en 7a zijn van overeenkomstige toepassing op de infrastructuur.

Artikel 9 Exploitatievoorschriften

- § 1 De spoorwegondernemingen die spoorvoertuigen gebruiken die zijn toegelaten tot het rijden in het internationaal verkeer moeten voldoen aan de in de UTP's omschreven exploitatievoorschriften voor voertuigen in het internationaal verkeer.
- § 2 De ondernemingen en administraties die infrastructuur beheren in de Verdragsstaten, met inbegrip van veiligheidssystemen en controlesystemen van de exploitatie, bestemd en geschikt voor gebruik in het internationaal verkeer, zijn verplicht te voldoen aan de in de UTP's omschreven technische voorschriften en deze voortdurend na te leven bij de constructie en het beheer van die infrastructuur.

Artikel 10 Aanvraag en verlening van technische certificaten en verklaringen en daarmee verband houdende voorwaarden

- § 1 De verlening van een technisch certificaat is afhankelijk van het constructietype van een spoorvoertuig of het spoorvoertuig zelf.
- § 2 Een aanvraag van een technisch certificaat kan ingediend worden door:
- a) de fabrikant,
 - b) een spoorwegonderneming,
 - c) de houder van het voertuig,
 - d) de eigenaar van het voertuig,
 - e) de infrastructuurbeheerder.
- § 3 De aanvraag van een technisch certificaat met inbegrip van de desbetreffende verklaringen kan worden gericht aan elke bevoegde autoriteit of elk orgaan van een van de Verdragsstaten binnen het kader van bevoegdheden bedoeld in artikel 5.
- § 4 Indien artikel 6, § 4, van toepassing is op het voertuig, vermeldt de aanvrager de Verdragsstaten (of in voorkomend geval, de lijnen) waarvoor technische certificaten vereist zijn om het vrije verkeer te waarborgen; in dit geval moeten de bevoegde autoriteiten en beoordelende organen samenwerken teneinde de procedure voor de aanvrager te vergemakkelijken.
- § 5 Alle kosten die voortvloeien uit de toelatingsprocedure komen ten laste van de aanvrager, tenzij anders is voorzien in de wetten en voorschriften die van kracht zijn in de Staat waar de goedkeuring wordt verleend. Technische toelatingen met winstoogmerk zijn verboden.
- § 5a Alle beslissingen, beoordelingen, tests, etc. geschieden op niet-discriminatoire wijze.
- § 6 De aanvrager stelt een technisch dossier en een onderhoudsdossier op met de volgens de UTP's vereiste gegevens en voegt deze bij zijn aanvraag. Het beoordelende

orgaan controleert en corrigeert deze dossiers en voegt er relevante gegevens aan toe zodat deze de kenmerken van het voertuig weergeven.

- § 7 Elke uitgevoerde beoordeling wordt door de beoordelaar beschreven in een beoordelingsrapport ter onderbouwing van de uitgevoerde beoordelingen en vermeldt de bepalingen op grond waarvan het object is beoordeeld en of de beoordeling positief of negatief is.
- § 8 Bij de aanvraag van een gebruikscertificaat via de vereenvoudigde procedure voor technische toelating (artikel 4, § 1, onderdeel b.) wordt het certificaat van de typetoelating, opgesteld in overeenstemming met artikel 11, § 2, gevoegd en wordt op adequate wijze aangetoond dat de voertuigen waarvoor een gebruikscertificaat wordt aangevraagd overeenkomen met dat constructietype.
- § 9 Een technisch certificaat wordt in principe voor onbepaalde tijd verleend; het kan van algemene of beperkte strekking zijn.
- § 10 Indien de relevante criteria in de voorschriften vermeld in artikel 7 op grond waarvan een constructietype is toegelaten zijn gewijzigd en er geen relevante overgangsbepalingen zijn, beslist de Verdragsstaat waarin het certificaat van de typetoelating is afgegeven na overleg met de andere Staten waarin het certificaat geldig is volgens artikel 6, of het certificaat onverkort geldig kan blijven dan wel moet worden aangepast. De te controleren criteria, ingeval van vernieuwing van een toelating van een constructietype, mogen alleen de gewijzigde bepalingen omvatten. De genoemde aanpassing laat reeds verleende gebruikstoelatingen op grond van eerder toegelaten types onverlet.
- § 11 Bij vernieuwing of herziening zendt de aanbestedende dienst of de fabrikant de desbetreffende Verdragsstaat een dossier waarin het project wordt beschreven. De Verdragsstaat onderzoekt dit dossier en beslist, rekening houdend met de in de van toepassing zijnde UTP's aangegeven implementatiestrategie, of de omvang van de werkzaamheden inhoudt dat een nieuwe gebruikstoelating in de zin van deze Uniforme Regelen noodzakelijk is.

Een nieuwe gebruikstoelating is vereist indien het algehele veiligheidsniveau van het desbetreffende subsysteem geschaad kan worden door de beoogde werkzaamheden. Indien een nieuwe toelating nodig is, beslist de Verdragsstaat in hoeverre de bepalingen van de desbetreffende UTP's op het project moeten worden toegepast.

De Verdragsstaat neemt zijn beslissing uiterlijk vier maanden na de indiening van het volledige dossier door de aanvrager.

Indien een nieuwe toelating vereist is en indien de UTP's niet volledig worden toegepast stelt de Verdragsstaat de Secretaris-Generaal in kennis van:

- a) de redenen waarom een UTP niet volledig wordt toegepast,
- b) de technische criteria die in plaats van de UTP's van toepassing zijn en

- c) de organen die verantwoordelijk zijn voor het verschaffen van de ingevolge a en b vereiste gegevens.

De Secretaris-Generaal publiceert de informatie waarvan kennisgeving is gedaan op de website van de Organisatie.

- § 12 § 11 is van overeenkomstige toepassing op een certificaat van de typetoelating en op elke verklaring betreffende de constructie of de elementen van de desbetreffende constructie.

Artikel 10a

Regels voor de intrekking of schorsing van technische certificaten

- § 1 Indien de bevoegde autoriteit van een Verdragsstaat niet zijnde de staat die de (eerste) gebruikstoelating heeft verleend, vaststelt dat niet voldaan wordt aan de eisen, stelt zij, met alle details, de autoriteit die de (eerste) toelating heeft verleend in kennis; indien de niet-naleving betrekking heeft op een certificaat van de typetoelating, wordt tevens de autoriteit die dit certificaat heeft verleend in kennis gesteld.

- § 2 Een gebruikscertificaat kan worden ingetrokken

- a) wanneer het spoorvoertuig niet langer voldoet aan:
- de voorschriften vervat in de UTP's en in de van toepassing zijnde nationale voorschriften die van kracht zijn overeenkomstig artikel 12 van de APTU Uniforme Regelen, of
 - de bijzondere toelatingsvoorwaarden uit hoofde van artikel 7a, of
 - de constructie- en uitrustingsvoorschriften in het RID, of
- b) indien de houder niet voldoet aan de eis van de bevoegde autoriteit de gebreken binnen de voorgeschreven termijn te verhelpen of
- c) indien de voorschriften en voorwaarden die voortvloeien uit een beperkte toelating uit hoofde van artikel 10, § 10 niet vervuld of geërbiedigd worden.

- § 3 Uitsluitend de autoriteit die een certificaat van de typetoelating of gebruikscertificaat heeft verleend kan het intrekken.

- § 4 Een gebruikscertificaat wordt geschorst:

- a) indien het technisch onderzoek, de inspecties, het onderhoud en de revisies van het spoorvoertuig zoals voorgeschreven in zijn onderhoudsdossier, in de UTP's, in de bijzondere voorwaarden voor een toelating uit hoofde van artikel 7a of de in de RID vervatte constructie- en uitrustingsvoorschriften niet worden uitgevoerd (of indien de termijnen niet worden nageleefd);
- b) indien bij ernstige schade aan een spoorvoertuig geen gevolg gegeven wordt aan de opdracht van de bevoegde autoriteit het voertuig te tonen;

- c) indien niet voldaan wordt aan deze Uniforme Regelen en de voorschriften vervat in de UTP's;
- d) indien niet voldaan wordt aan de ingevolge artikel 12 van de APTU Uniforme Regelen van kracht zijnde toepasselijke nationale bepalingen of de ingevolge artikel 13 van de APTU Uniforme Regelen daaraan equivalent verklaarde bepalingen. De geldigheid van het certificaat wordt opgeschort voor de betrokken Verdragsstaat of Verdragsstaten.

§ 5 Het gebruikscertificaat vervalt wanneer het spoorvoertuig buiten dienst wordt gesteld. De bevoegde autoriteit die de gebruikstoelating heeft verleend wordt in kennis gesteld van de buitendienststelling.

§ 6 §§ 1 tot en met 4 zijn van overeenkomstige toepassing op een certificaat van het typeontwerp.

Artikel 10b **Regels voor beoordelingen en procedures**

§ 1 De Commissie van technisch deskundigen is bevoegd andere bindende bepalingen aan te nemen voor beoordelingen en procedureregels voor technische toelating.

§ 2 Aanvullend op, maar niet in strijd met de door de Commissie van technisch deskundigen ingevolge § 1 vastgestelde bepalingen, kunnen Verdragsstaten of regionale organisaties bepalingen aannemen (of handhaven) voor gedetailleerde niet-discriminatoire verplichte procedures voor beoordelingen en de eisen inzake verklaringen. De Secretaris-Generaal wordt in kennis gesteld van deze bepalingen, die de Commissie van technisch deskundigen in kennis stelt, waarna de bepalingen door de Organisatie worden gepubliceerd.

Artikel 11 **Technische certificaten en verklaringen**

§ 1 De constructietype-toelating en de gebruikstoelating worden vastgelegd in afzonderlijke documenten genoemd: "Certificaat van het typeontwerp" en "Gebruikscertificaat".

§ 2 Het certificaat van het typeontwerp:

- a) vermeldt de ontwerper en de beoogde fabrikant van het constructietype van het spoorvoertuig;
- b) gaat vergezeld van het technisch dossier en het onderhoudsdossier in de bijlagen;
- c) omschrijft in voorkomend geval de bijzondere gebruiksbepalingen en -voorwaarden inzake het verkeer van het constructietype van een spoorvoertuig en daarmee overeenkomende spoorvoertuigen;

- d) gaat vergezeld van het beoordelingsrapport/de beoordelingsrapporten in de bijlage(n);
- e) omschrijft in voorkomend geval alle relevante verklaringen (inzake conformiteit en verificatie) die zijn afgegeven;
- f) vermeldt de bevoegde autoriteit die het certificaat heeft afgegeven, de datum van afgifte en is voorzien van de handtekening van de autoriteit;
- g) vermeldt in voorkomend geval de geldigheidsduur van het certificaat.

§ 3 Het gebruikscertificaat bevat:

- a) alle in § 2 bedoelde gegevens, en
- b) de identificatiecode(s) van het voertuig/de voertuigen waarop het certificaat betrekking heeft;
- c) informatie over de houder van het spoorvoertuig/de spoorvoertuigen waarop het certificaat op de datum van afgifte betrekking heeft;
- d) in voorkomend geval de geldigheidsduur van het certificaat.

§ 4 Het gebruikscertificaat kan betrekking hebben op een groep individuele voertuigen van hetzelfde type, in welk geval de overeenkomstig § 3 vereiste gegevens voor elk van de voertuigen van de groep afzonderlijk worden vermeld; het technisch dossier bevat een lijst met identificeerbare documentatie betreffende de tests die op ieder voertuig zijn uitgevoerd.

§ 5 Het technisch dossier en het onderhoudsdossier bevatten de vereiste informatie overeenkomstig de bepalingen in de UTP's.

§ 6 De certificaten worden afgedrukt in een van de werktalen overeenkomstig artikel 1, § 6, van het Verdrag.

§ 7 De certificaten en verklaringen worden afgegeven aan de aanvrager.

§ 8 Het gebruikscertificaat heeft betrekking op het object. Zodra het voertuig in gebruik is, overhandigt de houder van het gebruikscertificaat (met inbegrip van het technisch dossier en het onderhoudsdossier), indien deze niet de feitelijke houder is, het onverwijld aan de feitelijke houder met inbegrip van het dossier omtrent de staat van onderhoud en stelt alle (aanvullende) gedetailleerde instructies voor onderhoud en gebruik die hij nog in bezit heeft ter beschikking.

§ 9 § 8 is van overeenkomstige toepassing op voertuigen en spoorwagematerieel dat overeenkomstig artikel 19 is toegelaten, waarbij de desbetreffende documentatie bestaat uit de documentatie met betrekking tot de goedkeuring en andere documentatie die informatie bevat die geheel of gedeeltelijk beantwoordt aan de specificaties voor het technisch dossier, het onderhoudsdossier en het dossier omtrent de staat van onderhoud.

Artikel 12 Standaardmodellen

- § 1 De Organisatie schrijft uniforme modellen voor van de certificaten bedoeld in artikel 11, van de verklaringen waartoe ingevolge artikel 4, § 2, besloten is en van het beoordelingsrapport ingevolge artikel 10, § 7.
- § 2 De modellen worden uitgewerkt en aangenomen door de Commissie van technisch deskundigen.
- § 3 De Commissie van technisch deskundigen kan besluiten dat certificaten en verklaringen volgens een ander omschreven model dan hetgeen in de Uniforme Regelen wordt voorgeschreven, maar die wel de ingevolge artikel 11 vereiste gegevens bevatten, als gelijkwaardig substitueert mogen worden aangemerkt.

Artikel 13 Registers

- § 1 Er wordt een register in de vorm van een elektronische databank opgericht die informatie over spoorvoertuigen bevat ter zake waarvan een gebruikscertificaat is afgegeven en de constructietypes ter zake waarvan een certificaat van het typeontwerp is afgegeven en het wordt onder de verantwoordelijkheid van de Organisatie bijgehouden. Het register omvat spoorvoertuigen die zijn toegelaten overeenkomstig artikel 19; het kan tevens spoorvoertuigen bevatten die uitsluitend voor het rijden in nationaal verkeer zijn toegelaten.
- § 2 De databank bevat voorts een register met informatie betreffende de bevoegde autoriteiten en organen waaraan overeenkomstig artikel 5 de bevoegdheid werd overgedragen alsmede de overeenkomstig artikel 15, § 2 geaccrediteerde/erkende inspecteurs.
- § 3 De Commissie van technisch deskundigen kan besluiten andere gegevens ten behoeve van de exploitatie van de spoorwegen in de databank op te nemen, zoals informatie inzake verklaringen, inspecties en onderhoud van de toegelaten voertuigen (waaronder de datum van de volgende voorziene inspectie), informatie over ongevallen en incidenten en registers met de codering van voertuigen, locaties, spoorwegondernemingen, houders, infrastructuurbeheerders, werkplaatsen, fabrikanten, met het onderhoud belaste entiteiten (ECM), etc.
- § 4 De Commissie van technisch deskundigen stelt de technisch-functionele architectuur van de databank vast alsmede welke gegevens vereist zijn, hoe en wanneer de gegevens moeten worden aangeleverd, welke toegangsrechten er zullen zijn alsmede andere administratieve en organisatorische bepalingen, zoals de toe te passen databasestructuur. In alle gevallen dient de Secretaris-Generaal onverwijld in kennis te worden gesteld van een verandering van de houder, van de ECM, van een buiten dienst stelling, van een officieel stilzetten, van schorsingen en intrekkingen van certificaten, van verklaringen of andere documenten en van veranderingen aan een voertuig die afwijken van de toegelaten typeconstructie.

- § 5 Voor de toepassing van dit artikel neemt de Commissie van technisch deskundigen door Verdragsstaten en regionale organisaties opgezette registers in acht teneinde onnodige belasting voor de betrokken partijen zoals regionale organisaties, Verdragsstaten, bevoegde autoriteiten en de industrie te voorkomen. Teneinde ook de kosten voor de Organisatie tot een minimum te beperken en een coherent registersysteem te bewerkstelligen, stemmen alle betrokken partijen hun plannen en de ontwikkeling van registers die onder deze Uniforme Regelen vallen af met de Organisatie.
- § 6 De in de databank geregistreeerde gegevens worden aangemerkt als weerlegbaar bewijs van de technische toelating van een spoorvoertuig.
- § 7 De Commissie van technisch deskundigen kan besluiten dat de kosten van oprichting en beheer van de databank geheel of gedeeltelijk worden gedragen door de gebruikers; het aanleveren en wijzigen van gegevens dient kosteloos te geschieden, maar het raadplegen van de gegevens kan onderworpen worden aan vergoeding.

Artikel 14 **Opschriften en tekens**

- § 1 De spoorvoertuigen die toegelaten zijn in het verkeer moeten zijn voorzien van:
- a) een teken dat duidelijk aangeeft dat zij overeenkomstig deze Uniforme Regelen zijn toegelaten tot het rijden in het internationaal verkeer, en
 - b) de andere opschriften en tekens voorgeschreven in de UTP's, met inbegrip van een unieke identificatiecode (het nummer van het voertuig).

De bevoegde autoriteit die de gebruikstoelating verleent, moet waarborgen dat aan elk voertuig een alfanumerieke identificatiecode wordt toegekend. Deze code die de landcode van de eerste Staat van toelating omvat, moet op elk voertuig worden aangebracht en overeenkomstig artikel 13 worden opgenomen in het nationaal voertuigenregister (NVR) van die Staat.

- § 2 De Commissie van technisch deskundigen legt het in § 1, onderdeel a, voorziene teken vast alsmede de overgangsperiodes gedurende welke de tot het rijden in het internationaal verkeer toegelaten spoorvoertuigen voorzien mogen zijn van opschriften en tekens die afwijken van hetgeen wordt voorgeschreven in § 1.

Artikel 15 **Onderhoud**

- § 1 De spoorvoertuigen en het andere spoorwegmaterieel moeten in een zodanig goede staat gehouden worden dat zij voortdurend voldoen aan de in de UTP's omschreven bepalingen en dat hun staat bij het rijden of bij het gebruik in het internationaal verkeer op geen enkele wijze schadelijk is voor de operationele veiligheid of de infrastructuur, het milieu en de volksgezondheid. De spoorvoertuigen en het andere spoorwegmaterieel moeten daartoe beschikbaar gesteld worden voor en onderworpen worden aan de revisies, inspecties en het onderhoud zoals voorgeschreven in het aan het gebruikscertificaat gehechte onderhoudsdossier, de UTP's, de bijzondere

voorwaarden bij toelating uit hoofde van artikel 7a en in de bepalingen vervat in het RID.

§ 2 Alvorens te worden toegelaten tot de exploitatie of het gebruik op het netwerk moet voor elk spoorvoertuig een met het onderhoud belaste entiteit (ECM) worden toegewezen, die wordt geregistreerd in de databank bedoeld in artikel 13. Een spoorwegonderneming, een infrastructuurbeheerder of houder kan een ECM zijn. De ECM draagt er door middel van een onderhoudsysteem zorg voor dat de voertuigen met het onderhoud waarvan zij belast is, in staat zijn veilig te rijden. De ECM doet het onderhoud zelf of geeft het in onderaanneming van een onderhoudsbedrijf.

De ECM voor goederenwagens moet beschikken over een geldig certificaat, afgegeven door een externe door een van de Verdragsstaten geaccrediteerde/erkende inspecteur.

De Commissie van technisch deskundigen neemt nadere gedetailleerde regels aan voor de certificering en inspectie van ECM's, voor geaccrediteerde/erkende inspecteurs, hun accreditatie/erkenning, de controles en de controlecertificaten. Deze regels geven aan of ze equivalent zijn aan de criteria voor het certificeringssysteem voor ECM's die zijn aangenomen in de Europese Gemeenschap of in de Staten die het gemeenschapsrecht ingevolge internationale overeenkomsten met de Europese Gemeenschap toepassen.

Deze regels, die tevens regels omvatten voor de intrekking en schorsing van certificaten en accreditaties, worden omschreven in een Bijlage bij deze Uniforme Regelen en vormen een integrerend onderdeel daarvan.

§ 3 Een spoorwegexploitant is verantwoordelijk voor het veilig rijden van haar treinen en waakt erover dat de ingezette voertuigen naar behoren worden onderhouden. De ECM moet daarom waarborgen dat betrouwbare informatie over en gegevens van het onderhoudsproces beschikbaar zijn voor de spoorwegexploitant en dat de spoorwegexploitant de ECM tijdig voorziet van informatie en gegevens over de exploitatie van de voertuigen en ander spoorwegmaterieel waarvoor de ECM verantwoordelijk is. In beide gevallen worden de desbetreffende informatie en gegevens gespecificeerd in de in § 2 bedoelde Bijlage.

§ 4 De ECM van een toegelaten voertuig legt van dat voertuig een dossier omtrent de staat van onderhoud aan en houdt dit actueel. Het dossier moet beschikbaar zijn voor inspecties door de bevoegde nationale autoriteit.

§ 5 De Commissie van technisch deskundigen kan richtlijnen of voorschriften aannemen voor de certificering en controle van onderhoudsbedrijven en de wederzijdse erkenning van de certificaten en controles. Voorschriften overeenkomstig deze paragraaf worden omschreven in een Bijlage bij deze Uniforme Regelen, vormen er een integrerend onderdeel van en worden gepubliceerd op de website van de Organisatie.

Artikel 16

Ongevallen, incidenten en ernstige schade

- § 1 Bij ongevallen of incidenten met of ernstige schade aan spoorvoertuigen zijn alle betrokkenen (de infrastructuurbeheerders, de houders, de ECM, de betrokken spoorwegondernemingen en eventuele andere actoren) verplicht:
- a) onverwijld alle nodige maatregelen te nemen teneinde de veiligheid van het spoorwegverkeer te waarborgen en het milieu en de volksgezondheid te beschermen en
 - b) de oorzaken van het ongeval, het incident of de ernstige schade vast te stellen.
- § 1a De maatregelen overeenkomstig § 1 moeten op elkaar worden afgestemd. Tenzij anders bepaald in de van kracht zijnde bepalingen in de desbetreffende Staat is de beheerder van de infrastructuur belast met de afstemming. Aanvullend op de onderzoeksplicht van de betrokken partijen, kan de Verdragsstaat een onafhankelijk onderzoek gelasten.
- § 2 Een voertuig wordt geacht ernstig te zijn beschadigd wanneer het niet eenvoudig hersteld kan worden, zodat het in een trein kan worden opgenomen en op eigen wielen kan rijden zonder dat de bedrijfsvoering in gevaar wordt gebracht. Indien de reparatie binnen tweeënzeventig uur kan worden uitgevoerd of de kosten in totaal minder dan 0,18 miljoen SDR bedragen, wordt de schade niet als ernstig aangemerkt.
- § 3 Van ongevallen, incidenten en ernstige schade wordt onverwijld kennisgeving gedaan aan de autoriteit die of het orgaan dat het voertuig heeft toegelaten tot het verkeer. Die autoriteit of dat orgaan kan verlangen dat het al dan niet herstelde voertuig wordt getoond teneinde te onderzoeken of de verleende gebruikstoelating nog geldig is. In voorkomend geval moet de procedure voor de gebruikstoelating worden overgedaan.
- § 4 De Verdragsstaten houden registers bij, publiceren onderzoeksrapporten met inbegrip van hun bevindingen en aanbevelingen en stellen de autoriteit die goedkeuringscertificaten afgeeft en de Organisatie in kennis van de oorzaken van ongevallen, incidenten en ernstige schade in het internationaal verkeer die zich hebben voorgedaan op hun grondgebied. De Commissie van technisch deskundigen kan de oorzaken van ongevallen, incidenten en ernstige schade in het internationaal verkeer onderzoeken teneinde eventueel voorschriften voor de constructie en exploitatie van spoorvoertuigen en ander spoorwegmaterieel in de UTP's op te stellen en kan, zo nodig binnen zeer korte termijn beslissen om Verdragsstaten op te leggen de desbetreffende afgegeven gebruikscertificaten, certificaten van typegoedkeuringen of verklaringen te schorsen.
- § 5 De Commissie van technisch deskundigen kan nadere bindende regels opstellen en aannemen voor het onderzoek naar ongevallen, incidenten en ernstige schade, alsmede eisen stellen aan onafhankelijke onderzoeksorganen van een staat alsmede de vorm en inhoud van rapporten. Ook kan zij de waarden/getallen in § 2 en in artikel 2, onderdeel ff., wijzigen.

Artikel 17
Stilzetten en weigeren van voertuigen

- § 1 Een bevoegde autoriteit, een andere spoorwegonderneming of een infrastructuurbeheerder mag spoorvoertuigen niet weigeren of stilzetten teneinde te beletten dat ze rijden op compatibele spoorweginfrastructuren, wanneer ze voldoen aan deze Uniforme Regelen, de in de UTP's vervatte voorschriften, de eventueel door de toelattende autoriteit gestelde bijzondere voorwaarden voor de toelating alsmede aan de in het RID vervatte voorschriften voor constructie en exploitatie.
- § 2 Het recht van een bevoegde autoriteit een voertuig te inspecteren en stil te zetten blijft onverlet ingeval van vermoeden van het niet in acht nemen van § 1; onderzoek teneinde zekerheid te verkrijgen moet evenwel zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen een termijn van 24 uur plaatsvinden.
- § 3 Indien een Verdragsstaat een certificaat evenwel niet binnen de in artikel 5, § 7, of artikel 16, § 4, bedoelde termijn schorst of intrekt, zijn andere Verdragsstaten bevoegd het voertuig of de voertuigen in kwestie te weigeren of stil te zetten.

Artikel 18
Niet in acht nemen van de voorschriften

- § 1 Met inachtneming van § 2 en artikel 10a, § 3, onderdeel c, worden de rechtsgevolgen van het niet in acht nemen van deze Uniforme Regelen en de UTP's geregeld door de bepalingen die van kracht zijn in de Verdragsstaat waarvan de bevoegde autoriteit de gebruikstoelating heeft verleend, met inbegrip van de regels inzake wetsconflicten.
- § 2 De civielrechtelijke en strafrechtelijke gevolgen van het niet in acht nemen van deze Uniforme Regelen en de UTP's worden voor zover het de infrastructuur betreft geregeld door de bepalingen die van kracht zijn in de Verdragsstaat waarin de infrastructuurbeheerder zijn zetel heeft, met inbegrip van de regels inzake wetsconflicten.

Artikel 19
Overgangsbepalingen

- § 1 Artikel 3, § 1, is van toepassing op bestaande, vernieuwde en verbeterde voertuigen. Overgangsbepalingen voor voertuigen die uit hoofde van RIV, RIC of andere relevante internationale overeenkomsten zijn toegelaten tot het internationaal verkeer en dienovereenkomstig zijn gemarkeerd zijn vastgelegd in dit artikel.
- § 2 Bij de inwerkingtreding van deze Uniforme Regelen worden bestaande voertuigen die met RIV respectievelijk RIC gemarkeerd zijn tot bewijs van het feit dat ze op dat moment voldoen aan de technische bepalingen van de RIV overeenkomst 2000 (herziene versie van 1 januari 2004) respectievelijk RIC overeenkomst, geacht voor gebruik te zijn toegelaten om te rijden op de netwerken van de Verdragsstaten overeenkomstig hun compatibiliteit met de spoorweginfrastructuren (aangeduid door de markeringen op de wagen) waarvoor zij zijn toegelaten door een van de Verdragsstaten.

- § 2a Bestaande voertuigen die niet met RIV of RIC zijn gemarkeerd, maar volgens bilaterale of multilaterale overeenkomsten tussen Verdragsstaten waarvan kennisgeving is gedaan aan de Organisatie wel zijn toegelaten en gemarkeerd, worden eveneens geacht te zijn toegelaten om te rijden op de netwerken waarop het betreffende verdrag van toepassing is.
- § 3 De tijdelijke toelating overeenkomstig §§ 2 en 2a geldt totdat voor het voertuig een nieuwe toelating nodig is overeenkomstig artikel 10, § 11.
- § 4 Het opschrift RIV, RIC of een andere door de Commissie van technisch deskundigen aanvaarde markering op het voertuig alsmede de in de database opgeslagen gegevens bedoeld in artikel 13, worden aangemerkt als voldoende bewijs van de goedkeuring. Elke niet toegelaten wijziging van deze markering wordt als fraude beschouwd en vervolgd volgens het nationale recht.
- § 5 Onverminderd deze overgangsbepaling moeten het voertuig en zijn documentatie voldoen aan de van kracht zijnde bepalingen van de UTP's inzake markering en onderhoud; tevens moet worden gewaarborgd dat voldaan wordt aan de bepalingen van het van kracht zijnde RID, indien van toepassing. De Commissie van technisch deskundigen kan tevens besluiten dat ongeacht eventuele overgangsbepalingen binnen een bepaalde termijn moet worden voldaan aan in de UTP's opgenomen veiligheidsbepalingen.
- § 6 Bestaande voertuigen die niet vallen onder het toepassingsgebied van §§ 2 en 2a kunnen op verzoek van een aanvrager aan een bevoegde autoriteit worden toegelaten voor gebruik. Deze bevoegde autoriteit kan de aanvrager verzoeken om aanvullende technische informatie, dat wil zeggen een risicoanalyse en/of tests van het voertuig, alvorens het aanvullend voor gebruik toe te laten. De bevoegde autoriteiten geven zich evenwel ten volle rekenschap van de equivalentietabel bedoeld in artikel 13 van de APTU Uniforme Regelen.
- § 7 De Commissie van technisch deskundigen kan andere overgangsbepalingen aannemen.

Artikel 20 Geschillen

Geschillen omtrent de technische toelating van spoorvoertuigen en ander spoorwagematerieel beoogd voor gebruik in het internationaal verkeer kunnen worden behandeld door de Commissie van technisch deskundigen indien ze niet beslecht zijn via rechtstreekse onderhandelingen tussen de betrokken partijen. Dergelijke geschillen kunnen in overeenstemming met de procedure omschreven in Titel V van het Verdrag ook aan het scheidsrecht worden voorgelegd.

CIM

Uniform Rules concerning the Contract for International Carriage of Goods by Rail

Appendix B to the Convention concerning International Carriage by Rail (COTIF) of 9 May 1980

Title I	General Provisions
< Article 1	Scope
< Article 2	Exceptions from scope
< Article 3	Obligation to carry
< Article 4	Articles not acceptable for carriage
< Article 5	Articles acceptable for carriage subject to conditions
< Article 6	Tariffs. Private agreements
< Article 7	Unit of account. Rate of exchange or of acceptance of foreign currency
< Article 8	Special provisions for certain types of transport
< Article 9	Supplementary provisions
< Article 10	National law
Title II	Making and Execution of the Contract of Carriage
< Article 11	Making of the contract of carriage
< Article 12	Consignment note
< Article 13	Wording of the consignment note
< Article 14	Route and tariffs applicable

<	Article 15	Payment of charges
<	Article 16	Interest in delivery
<	Article 17	"Cash on delivery" and disbursements
<	Article 18	Responsibility for particulars furnished in the consignment note
<	Article 19	Condition, packing and marking of goods
<	Article 20	Handing over of goods for carriage and loading of goods
<	Article 21	Verification
<	Article 22	Ascertainment of weight and number of packages
<	Article 23	Overloading
<	Article 24	Surcharges
<	Article 25	Documents for completion of administrative formalities. Customs seals
<	Article 26	Completion of administrative formalities
<	Article 27	Transit periods
<	Article 28	Delivery
<	Article 29	Correction of charges

Title III**Modification of the Contract of Carriage**

<	Article 30	Modification by the consignor
<	Article 31	Modification by the consignee
<	Article 32	Execution of subsequent orders
<	Article 33	Circumstances preventing carriage
<	Article 34	Circumstances preventing delivery

Title IV**Liability**

- < Article 35 Collective responsibility of railways
- < Article 36 Extent of liability
- < Article 37 Burden of proof
- < Article 38 Presumption in case of reconsignment
- < Article 39 Presumption of loss of goods
- < Article 40 Compensation for loss
- < Article 41 Liability for wastage in transit
- < Article 42 Compensation for damage
- < Article 43 Compensation for exceeding the transit period
- < Article 44 Compensation in the case of wilful misconduct or gross negligence
- < Article 45 Limitation of compensation under certain tariffs
- < Article 46 Compensation in the case of interest in delivery
- < Article 47 Interest on compensation
- < Article 48 Liability in respect of rail-sea traffic
- < Article 49 Liability in case of nuclear incidents
- < Article 50 Liability of the railway for its servants
- < Article 51 Other actions

Title V**Assertion of Rights**

- < Article 52 Ascertainment of partial loss or damage
- < Article 53 Claims
- < Article 54 Persons who may bring an action against the railway
- < Article 55 Railways against which an action may be brought
- < Article 56 Competence

< Article 57 Extinction of right of action against the railway

< Article 58 Limitation of actions

Title VI

Relations between Railways

< Article 59 Settlement of accounts between railways

< Article 60 Recourse in case of loss or damage

< Article 61 Recourse in case of exceeding the delivery period

< Article 62 Procedure for recourse

< Article 63 Competence for recourse

< Article 64 Agreements concerning recourse

Title VII

Exceptional Provisions

< Article 65 Temporary derogations

< Article 66 Derogations

TITLE I
General Provisions

Article 1
Scope

- § 1 Subject to the exceptions provided for in Article 2, the Uniform Rules shall apply to all consignments of goods for carriage under a through consignment note made out for a route over the territories of at least two States and exclusively over lines and services included in the list provided for in Articles 3 and 10 of the Convention, as well as, where appropriate, to carriage treated as carriage over a line in accordance with Article 2, § 2, second sub-paragraph of the Convention.
- § 2 In the Uniform Rules the expression “station” covers: railway stations, ports used by shipping services and all other establishments of transport undertakings, open to the public for the execution of the contract of carriage.

Article 2
Exceptions from scope

- § 1 Consignments between sending and destination stations situated in the territory of the same State, which pass through the territory of another State only in transit, shall not be subject to the Uniform Rules:
- a) if the lines or services over which the transit occurs are exclusively operated by a railway of the State of departure; or
 - b) if the States or the railways concerned have agreed not to regard such consignments as international.
- § 2 Consignments between stations in two adjacent States and between stations in two States in transit through the territory of a third State shall, if the lines over which the consignments are carried are exclusively operated by a railway of one of those three States, be subject to the internal traffic regulations applicable to that railway if the sender, by using the appropriate consignment note, so elects and where there is nothing to the contrary in the laws and regulations of any of the States concerned.

Article 3
Obligation to carry

- § 1 The railway shall be bound to undertake all carriage of any goods in complete wagon-loads, subject to the terms of the Uniform Rules, provided that:
- a) the sender complies with the Uniform Rules and supplementary provisions and the tariffs;
 - b) carriage can be undertaken by the normal staff and transport resources which suffice to meet usual traffic requirements;
 - c) carriage is not prevented by circumstances which the railway cannot avoid and which it is not in a position to remedy.

§ 2 The railway shall not be obliged to accept goods of which the loading, trans-shipment or unloading requires the use of special facilities unless the stations concerned have such facilities at their disposal.

§ 3 The railway shall only be obliged to accept goods the carriage of which can take place without delay; the provisions in force at the forwarding station shall determine the circumstances in which goods not complying with that condition must be temporarily stored.

§ 4 When the competent authority decides that:

- a) a service shall be discontinued or suspended totally or partially,
- b) certain consignments shall be refused or accepted only subject to conditions,
- c) certain goods will be accepted for transport in priority,

these measures shall, without delay, be brought to the notice of the public and the railways; the latter shall inform the railways of the other States with a view to their publication.

§ 5 The railways may, by joint agreement, concentrate goods traffic between certain places on specified frontier points and transit countries.

These measures shall be notified to the Central Office. They shall be entered by the railways in special lists, published in the manner laid down for international tariffs, and shall come into force one month after the date of notification to the Central Office.

§ 6 Any contravention of this Article by the railway may constitute a cause of action for compensation for loss or damage caused.

Article 4

Articles not acceptable for carriage

The following shall not be accepted for carriage:

- a) articles the carriage of which is prohibited in any one of the territories in which the articles would be carried;
- b) articles the carriage of which is a monopoly of the postal authorities in any one of the territories in which the articles would be carried;
- c) articles which, by reason of their dimensions, their mass, or their packaging, are not suitable for the carriage proposed, having regard to the installations or rolling stock of any one of the railways which would be used;
- d) substances and articles which are not acceptable for carriage under the Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail (RID), Annex 1 to the Uniform Rules, subject to the exceptions provided for in Article 5, § 2.

Article 5
Articles acceptable for carriage subject to conditions

§ 1 The following shall be acceptable for carriage subject to conditions:

- a) substances and articles acceptable for carriage subject to the conditions laid down in the RID or in the agreements and tariff clauses provided for in § 2.
- b) funeral consignments, railway rolling stock running on its own wheels, live animals and consignments the carriage of which presents special difficulties by reason of their dimensions, their mass or their packaging: subject to the conditions laid down in the supplementary provisions; these may derogate from the Uniform Rules.

Live animals must be accompanied by an attendant provided by the consignor. Nevertheless an attendant shall not be required when the international tariffs permit or when the railways participating in the carriage so permit at the consignor's request; in such cases, unless there is an agreement to the contrary, the railway shall not be liable for any loss or damage resulting from any risk which the attendant was intended to avert.

§ 2 Two or more States, by agreement, or two or more railways, by tariff clauses, may jointly determine the conditions with which certain substances or articles not acceptable for carriage under the RID must comply if they are nevertheless to be accepted.

States or railways may, in the same manner, make the conditions for acceptance laid down in the RID less rigorous.

Such agreements and tariff clauses must be published and notified to the Central Office which will bring them to the notice of the States.

Article 6
Tariffs. Private agreements

§ 1 Carriage charges, whether or not calculated separately for different sections of the route, and supplementary charges shall be calculated in accordance with the tariffs which are legally in force and duly published in each State and which are applicable at the time when the contract of carriage is made.

§ 2 The tariffs must indicate all the special conditions applicable to the carriage, in particular the information necessary for calculating carriage and supplementary charges and, where appropriate, the conditions governing the conversion of currencies.

The conditions of the tariffs may not derogate from the Uniform Rules unless the latter expressly so provide.

§ 3 The tariffs must be applied to all users on the same conditions.

§ 4 Railways may enter into private agreements for reduced charges or other concessions, provided that comparable conditions are granted to users in comparable circumstances.

Reductions in charges or other concessions may be granted for the purpose of railway or public services, or for charitable purposes.

Publication of the measures taken under the first and second subparagraphs shall not be compulsory.

§ 5 International tariffs may be declared compulsorily applicable in international traffic to the exclusion of the internal tariffs.

The application of an international tariff may be made conditional on there being an express request for it in the consignment note.

§ 6 The tariffs and amendments to the tariffs shall be regarded as duly published from the time when the railway makes all the details thereof available to the users.

The publication of international tariffs shall be compulsory only in those States whose railways are parties to such tariffs as railways of departure or destination.

§ 7 Increases in international tariff charges and any other provisions which would have the effect of making the conditions of carriage laid down by such tariffs more rigorous shall not come into force until at least fifteen days after their publication, except in the following cases:

- a) if an international tariff makes provision for the extension of an internal tariff to cover the whole route, the periods for publication of such internal tariff shall be applicable;
- b) if increases in the charges contained in an international tariff follow a general increase in the charges contained in the internal tariffs of a participating railway, they shall come into force on the day after their publication, on condition that the adjustment of the international tariff charges caused by such general increase has been announced at least fifteen days in advance; nevertheless, such announcement may not be made prior to the publication of the increase in the internal tariff charges in question;
- c) if the carriage and supplementary charges provided for in the international tariffs have to be modified to take account of fluctuations in rates of exchange or if obvious errors have to be corrected, such adjustments and corrections shall come into force on the day after their publication.

§ 8 In States where there is no obligation to publish certain tariffs or to apply them to all users under the same conditions, the provisions of this Article, to the extent that they contain such an obligation, shall not be binding.

§ 9 The railways may not charge any amount over and above the carriage and supplementary charges laid down in the tariffs other than the amounts disbursed by them. Such amounts shall be duly noted and entered separately in the consignment note, together with any relevant supporting information. When this information is provided in documents attached to the consignment note and if the corresponding amounts are to be paid by the consignor, the documents shall not be delivered to the consignee with the consignment

note, but shall be forwarded to the consignor with the account of charges referred to in Article 15, § 7.

Article 7

Unit of Account. Rate of exchange or of acceptance of foreign currency

§ 1 The unit of account referred to in the Uniform Rules shall be the Special Drawing Right as defined by the International Monetary Fund.
The value in Special Drawing Right of the national currency of a State which is a Member of the International Monetary Fund shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund for its own operations and transactions.

§ 2 The value in Special Drawing Right of the national currency of a State which is not a member of the International Monetary Fund shall be calculated by the method determined by that State.

The calculation must express in the national currency a real value approximating as closely as possible to that which would result from the application of § 1.

§ 3 In the case of a State which is not a member of the International Monetary Fund and whose legislation does not permit the application of § 1 or § 2 above, the unit of account referred to in the Uniform Rules shall be deemed to be equal to three gold francs.

The gold franc is defined as 10/31 of a gramme of gold of millesimal fineness 900.

The conversion of the gold franc must express in the national currency a real value approximating as closely as possible to that which would result from the application of § 1.

§ 4 Within three months after the entry into force of the Convention and each time that a change occurs in their method of calculation or in the value of their national currency in relation to the unit of account, States shall notify the Central Office of their method of calculation in accordance with § 2, or of the results of the conversion in accordance with § 3.

The Central Office shall notify the States of this information.

§ 5 The railway shall publish the rates at which:

- a) it converts sums expressed in foreign currencies but payable in domestic currency (rates of conversion);
- b) it accepts payment in foreign currencies (rates of acceptance).

Article 8

Special provisions for certain types of transport

§ 1 In the case of the haulage of privately owned wagons, special provisions are laid down in the Regulations concerning the international haulage of private owners' wagons by rail

(RIP), Annex II to the Uniform Rules.

- § 2 In the case of the carriage of containers, special provisions are laid down in the Regulations concerning the international carriage of containers by rail (RiCo), Annex III to the Uniform Rules.
- § 3 In the case of express parcels traffic, railways may, by tariff clauses, agree on special provisions in accordance with the Regulations concerning the international carriage of express parcels by rail (RIEx), Annex IV to the Uniform Rules.
- § 4 Two or more States, by special agreement, or two or more railways by supplementary provisions or by tariff clauses, may agree on terms derogating from the Uniform Rules for the following types of consignments:
- a) consignments under cover of a negotiable document;
 - b) consignments to be delivered only against return of the duplicate of the consignment note;
 - c) consignments of newspapers;
 - d) consignments intended for fairs or exhibitions;
 - e) consignments of loading tackle and of equipment for protection of goods in transit against heat or cold;
 - f) consignments over all or part of the route under cover of consignment notes which are not used for charging and billing;
 - g) consignments sent under cover of an instrument suitable for automatic data transmission.

Article 9

Supplementary provisions

- § 1 Two or more States or two or more railways may make supplementary provisions for the execution of the Uniform Rules. They may not derogate from the Uniform Rules unless the latter expressly so provide.
- § 2 The supplementary provisions shall be put into force and published in the manner required by the laws and regulations of each State. The Central Office shall be notified of the supplementary provisions and of their coming into force.

Article 10

National law

- § 1 In the absence of provisions in the Uniform Rules, supplementary provisions or international tariffs, national law shall apply.
- § 2 "National law" means the law of the State in which the person entitled asserts his rights, including the rules relating to conflict of laws.

Title II
Making and Execution of the Contract of Carriage

Article 11
Making of the contract of carriage

- § 1 The contract of carriage shall come into existence as soon as the forwarding railway has accepted the goods for carriage together with the consignment note. Acceptance is established by the application to the consignment note and, where appropriate, to each additional sheet, of the stamp of the forwarding station, or accounting machine entry, showing the date of acceptance.
- § 2 The procedure laid down in § 1 must be carried out immediately after all the goods to which the consignment note relates have been handed over for carriage and where the provisions in force at the forwarding station so require such charges as the consignor has undertaken to pay have been paid or a security deposited in accordance with Article 15, § 7.
- § 3 When the stamp has been affixed or the accounting machine entry has been made, the consignment note shall be evidence of the making and content of the contract.
- § 4 Nevertheless, when the loading of the goods is the duty of the consignor in accordance with tariffs or agreements existing between him and the railway, and provided that such agreements are authorised at the forwarding station, the particulars in the consignment note relating to the mass of the goods or to the number of packages shall only be evidence against the railway when that weight or number of packages has been verified by the railway and certified in the consignment note. If necessary these particulars may be proved by other means.

If it is obvious that there is no actual deficiency corresponding to the discrepancy between the mass or number of packages and the particulars in the consignment note, the latter shall not be evidence against the railway. This shall apply in particular when the wagon is handed over to the consignee with the original seals intact.

- § 5 The railway shall certify receipt of the goods and the date of acceptance for carriage by affixing the date stamp to or making the accounting machine entry on the duplicate of the consignment note before returning the duplicate to the consignor.

The duplicate shall not have effect as the consignment note accompanying the goods, nor as a bill of lading.

Article 12
Consignment note

- § 1 The consignor shall present a consignment note duly completed.

A separate consignment note shall be made out for each consignment. One and the same

consignment note may not relate to more than a single wagon load. The supplementary provisions may derogate from these rules.

- § 2 The railways shall prescribe a standard form of consignment note, which must include a duplicate for the consignor.

In the case of certain traffic, notably between adjacent countries, the railways may prescribe, in the tariffs, the use of a simplified form of consignment note.

In the case of certain traffic with countries which have not acceded to this Convention, tariffs may provide for recourse to a special procedure.

- § 3 The consignment note must be printed in two or where necessary in three languages, at least one of which shall be one of the working languages of the Organisation.

International tariffs may determine the language in which the particulars to be filled in by the consignor in the consignment note shall be entered. In the absence of such provisions, they must be entered in one of the official languages of the State of departure and a translation in one of the working languages of the Organisation must be added unless the particulars have been entered in one of those languages.

The particulars entered by the consignor in the consignment note shall be in Roman lettering, save where the supplementary provisions or international tariffs otherwise provide.

Article 13

Wording of the Consignment Note

- § 1 The consignment note must contain:

- a) the name of the destination station;
- b) the name and address of the consignee; only one individual or legal person shall be shown as consignee;
- c) the description of the goods;
- d) the mass, or failing that, comparable information in accordance with the provisions in force at the forwarding station;
- e) the number of packages and a description of the packing in the case of consignments in less than wagon loads, and in the case of complete wagon loads comprising one or more packages, forwarded by rail-sea and requiring to be transhipped;
- f) the number of the wagon and also, for privately-owned wagons, the tare, in the case of goods where the loading is the duty of the consignor;
- g) a detailed list of the documents which are required by Customs or other administrative authorities and are attached to the consignment note or shown as held at the disposal of the railway at a named station or at an office of the Customs or of any other authority;
- h) the name and address of the consignor; only one individual or legal person shall be

shown as the consignor; if the provisions in force at the forwarding station so require, the consignor shall add to his name and address his written, printed or stamped signature.

The provisions in force at the forwarding station shall determine the meanings of the terms "wagon load" and "less than wagon load" for the whole of the route.

- § 2 The consignment note must, where appropriate, contain all the other particulars provided for in the Uniform Rules. It shall not contain other particulars unless they are required or allowed by the laws and regulations of a State, the supplementary provisions or the tariffs, and are not contrary to the Uniform Rules.
- § 3 Nevertheless, the consignor may insert in the consignment note in the space set apart for the purpose, but as information for the consignee, remarks relating to the consignment, without involving the railway in any obligation or liability.
- § 4 The consignment note shall not be replaced by other documents or supplemented by documents other than those prescribed or allowed by the Uniform Rules, the supplementary provisions or the tariffs.

Article 14

Route and tariffs applicable

- § 1 The consignor may stipulate in the consignment note the route to be followed, indicating it by reference to frontier points or frontier stations and where appropriate, to transit stations between railways. He may only stipulate frontier points and frontier stations which are open to traffic between the forwarding and destination places concerned.
- § 2 The following shall be regarded as routeing instructions:
 - a) designation of stations where formalities required by Customs or other administrative authorities are to be carried out, and of stations where special care is to be given to the goods (attention to animals, re-icing etc);
 - b) designation of the tariffs to be applied, if this is sufficient to determine the stations between which the tariffs requested are to be applied;
 - c) instructions as to the payment of the whole or a part of the charges up to X (X indicating by name the point at which the tariffs of adjacent countries are applied).
- § 3 Except in the cases specified in Article 3, §§ 4 and 5 and Article 33, § 1 the railway may not carry the goods by a route other than that stipulated by the consignor unless both:
 - a) the formalities required by Customs or other administrative authorities, as well as the special care to be given to the goods, will in any event be carried out at the stations indicated by the consignor; and
 - b) the charges and the transit periods will not be greater than the charges and transit periods calculated according to the route stipulated by the consignor.

Sub-paragraph (a) shall not apply to consignments in less than wagon loads if one of the participating railways is unable to adhere to the route chosen by the consignor by virtue of the routing instructions arising from its arrangements for the international carriage of consignments in less than wagon loads.

- § 4 Subject to the provisions of § 3, the charges and transit periods shall be calculated according to the route stipulated by the consignor or, in the absence of any such indication, according to the route chosen by the railway.
- § 5 The consignor may stipulate in the consignment note which tariffs are to be applied. The railway must apply such tariffs if the conditions laid down for their application have been fulfilled.
- § 6 If the instructions given by the consignor are not sufficient to indicate the route or tariffs to be applied, or if any of those instructions are inconsistent with one another, the railway shall choose the route or tariffs which appear to it to be the most advantageous to the consignor.
- § 7 The railway shall not be liable for any loss or damage suffered as a result of the choice made in accordance with § 6, except in the case of wilful misconduct or gross negligence.

Article 15

Payment of charges

- § 1 The charges (carriage charges, supplementary charges, Customs duties and other charges incurred from the time of acceptance for carriage to the time of delivery) shall be paid by the consignor or the consignee in accordance with the following provisions.

In applying these provisions, charges which, according to the applicable tariff, must be added to the standard rates or special rates when calculating the carriage charges, shall be deemed to be carriage charges.

- § 2 A consignor who undertakes to pay a part or all of the charges shall indicate this on the consignment note by using one of the following phrases:
- a)
 - i) "carriage charges paid", if he undertakes to pay carriage charges only;
 - ii) "carriage charges paid including... ", if he undertakes to pay charges additional to those for carriage, he shall give an exact description of those charges; additional indications, which may relate only to the supplementary charges or other charges incurred from the time of acceptance for carriage until the time of delivery as well as to sums collected either by Customs or other administrative authorities shall not result in any division of the total amount of any one category of charges (for example, the total amount of Customs duties and of other amounts payable to Customs, value added tax being regarded as a separate category);
 - iii) "carriage charges paid to X" (X indicating by name the point at which the tariffs of adjacent countries are applied), if he undertakes to pay carriage charges to X;

- iv) "carriage charges paid to X including..." (X indicating by name the point at which the tariffs of adjacent countries are applied), if he undertakes to pay charges additional to those for carriage to X, but excluding all charges relating to the subsequent country or railway; the provisions of (ii) shall apply analogously;
- b) "all charges paid", if he undertakes to pay all charges (carriage charges, supplementary charges, Customs duties and other charges);
- c) "charges paid not exceeding... ", if he undertakes to pay a fixed sum; save where the tariffs otherwise provide, this sum shall be expressed in the currency of the country of departure.

Supplementary and other charges which, according to the provisions in force at the forwarding station, are to be calculated for the whole of the route concerned, and the charge for interest in delivery laid down in Article 16, § 2, shall always be paid in full by the consignor in the case of payment of the charges in accordance with (a) (iv).

- § 3 The International tariffs may, as regards payment of charges, prescribe the exclusive use of certain phrases set out in § 2 of this Article or the use of other phrases.
- § 4 The charges which the consignor has not undertaken to pay shall be deemed to be payable by the consignee. Nevertheless, such charges shall be payable by the consignor if the consignee has not taken possession of the consignment note nor asserted his rights under Article 28, § 4, nor modified the contract of carriage in accordance with Article 31.
- § 5 Supplementary charges, such as charges for demurrage and standage warehousing and weighing, which arise from an act attributable to the consignee or from a request which he has made, and shall always be paid to him.
- § 6 The forwarding railway may require the consignor to prepay the charges in the case of goods which in its opinion are liable to undergo rapid deterioration or which, by reason of their low value or their nature, do not provide sufficient cover for such charges.
- § 7 If the amount of the charges which the consignor undertakes to pay cannot be ascertained exactly at the time the goods are handed over for carriage, such charges shall be entered in a charges note and a settlement of accounts shall be made with the consignor not later than thirty days after the expiry of the transit period. The railway may require as security a deposit approximating to the amount of such charges, for which a receipt shall be given. A detailed account of charges drawn up from the particulars in the charges note shall be delivered to the consignor in return for the receipt.
- § 8 The forwarding station shall specify, in the consignment note and in the duplicate, the charges which have been prepaid, unless the provisions in force at the forwarding station provide that those charges are only to be specified in the duplicate. In the case provided for in § 7 of this Article these charges are not to be specified either in the consignment note or in the duplicate.

Article 16
Interest in delivery

- § 1 Any consignment may be the subject of a declaration of interest in delivery. The amount declared shall be shown in figures in the consignment note in the currency of the country of departure, in another currency determined by the tariffs or in units of account.
- § 2 The charge for interest in delivery shall be calculated for the whole of the route concerned, in accordance with the tariffs of the forwarding railway.

Article 17
Cash on delivery and disbursements

- § 1 The consignor may make the goods subject to a cash on delivery payment not exceeding their value at the time of acceptance at the forwarding station. The amount of such cash on delivery payment shall be expressed in the currency of the country of departure; the tariffs may provide for exceptions.
- § 2 The railway shall not be obliged to pay over any amount representing a cash on delivery payment unless the amount in question has been paid by the consignee. That amount shall be placed at the consignor's disposal within thirty days of payment by the consignee; interest at five per cent per annum shall be payable from the date of the expiry of that period.
- § 3 If the goods have been delivered, wholly or in part, to the consignee without prior collection of the amount of the cash on delivery payment, the railway shall pay the consignor the amount of any loss or damage sustained up to the total amount of the cash on delivery payment without prejudice to any right of recovery from the consignee.
- § 4 Cash on delivery consignments shall be subject to a collection fee laid down in the tariffs; such fee shall be payable notwithstanding cancellation or reduction of the amount of the cash on delivery payment by modification of the contract of carriage in accordance with Article 30, § 1.
- § 5 Disbursements shall only be allowed if made in accordance with the provisions in force at the forwarding station.
- § 6 The amounts of the cash on delivery payment and of disbursements shall be entered in figures on the consignment note.

Article 18
Responsibility for particulars furnished in the consignment note

The consignor shall be responsible for the correctness of the particulars inserted by, or for, him, in the consignment note. He shall bear all the consequences in the event of those particulars being irregular, incorrect, incomplete, or entered elsewhere than in the allotted space.

Article 19
Condition, packing and marking of goods

- § 1 When the railway accepts for carriage goods showing obvious signs of damage, it may require the condition of such goods to be indicated in the consignment note.
- § 2 When the nature of the goods is such as to require packing, the consignor shall pack them in such a way as to protect them from total or partial loss and from damage in transit and to avoid risk of injury or damage to persons, equipment or other goods.
- Moreover the packing shall comply with the provisions in force at the forwarding station.
- § 3 If the consignor has not complied with the provisions of § 2, the railway may either refuse the goods or require the sender to acknowledge in the consignment note the absence of packing or the defective condition of the packing, with an exact description thereof.
- § 4 The consignor shall be liable for all the consequences of the absence of packing or defective condition of packing and shall in particular make good any loss or damage suffered by the railway from this cause. In the absence of any particulars in the consignment note, the burden of proof of such absence of packing or defective condition of the packing shall rest upon the railway.
- § 5 The supplementary provisions or the tariffs shall regulate the marking of packages by the consignor.

Article 20
Handing over of goods for carriage and loading of goods

- § 1 The handing over of goods for carriage shall be governed by the provisions in force at the forwarding station.
- § 2 Loading shall be the duty of the railway or the consignor according to the provisions in force at the forwarding station, unless otherwise provided in the Uniform Rules or unless the consignment note includes a reference to a special agreement between the consignor and the railway.
- When the loading is the responsibility of the consignor, he shall comply with the load limit. If different load limits are in force on the lines traversed, the lowest load limit shall be applicable to the whole route. The provisions laying down load limits shall be published in the same manner as tariffs. If the consignor so requests, the railway shall inform him of the permitted load limit.
- § 3 The consignor shall be liable for all the consequences of defective loading carried out by him and shall, in particular, make good any loss or damage suffered by the railway through this cause. Nevertheless Article 15 shall apply to the payment of costs arising from the reloading of goods in the event of defective loading. The burden of proof of defective loading shall rest upon the railway.
- § 4 Unless otherwise provided in the Uniform Rules, goods shall be carried in covered

wagons, open wagons, sheeted open wagons or specially equipped wagons according to the international tariffs. If there are no international tariffs, or if they do not contain any provisions on the subject, the provisions in force at the forwarding station shall apply throughout the whole of the route.

- § 5 The affixing of seals to wagons shall be governed by the provisions in force at the forwarding station.

The consignor shall indicate in the consignment note the number and description of the seals affixed to the wagons by him.

Article 21 Verification

- § 1 The railway shall always have the right to verify that the consignment corresponds with the particulars furnished in the consignment note by the consignor and that the provisions relating to the carriage of goods accepted subject to conditions have been complied with.
- § 2 If the contents of the consignment are examined for this purpose, the consignor or the consignee, according to whether the verification takes place at the forwarding station or the destination station, shall be invited to be present. Should the interested party not attend, or should the verification take place in transit, it shall be carried out in the presence of two witnesses not connected with the railway, unless the laws or regulations of the State where the verification takes place provide otherwise. The railway may not however carry out the verification in transit unless compelled to do so by operational necessities or by the requirements of the Customs or of other administrative authorities.
- § 3 The result of the verification of the particulars in the consignment note shall be entered therein. If verification takes place at the forwarding station, the result shall also be recorded in the duplicate of the consignment note if it is held by the railway.

If the consignment does not correspond with the particulars in the consignment note or if the provisions relating to the carriage of goods accepted subject to conditions have not been complied with, the costs of the verification shall be charged against the goods, unless paid at the time.

Article 22 Ascertainment of weight and number of packages

- § 1 The provisions in force in each State shall determine the circumstances in which the railway must ascertain the mass of the goods or the number of packages and the actual tare of the wagons.

The railway shall enter in the consignment note the results ascertained.

- § 2 If weighing by the railway, after the contract of carriage has been made, reveals a difference, the mass ascertained by the forwarding station or, failing that, the mass declared by the consignor, shall still be the basis for calculating the carriage charges:

- a) if the difference is manifestly due to the nature of the goods or to atmospheric conditions; or
- b) the weighing takes place on a weighbridge and does not reveal a difference exceeding two per cent of the mass ascertained by the forwarding station or failing that, of that declared by the consignor.

Article 23 Overloading

- § 1 When overloading of a wagon is established by the forwarding station or by an intermediate station, the excess load may be removed from the wagon even if no surcharge is payable. Where necessary the consignor or, if the contract of carriage has been modified in accordance with Article 31, the consignee shall be asked without delay to give instructions concerning the excess load.
- § 2 Without prejudice to the payment of surcharges under Article 24, the excess load shall be charged for the distance covered in accordance with the carriage charges applicable to the main load. If the excess load is unloaded, the charge for unloading shall be determined by the tariffs of the railway which carries out the unloading.

If the person entitled directs that the excess load be forwarded to the same destination station as the main load or to another destination station, or directs that it be returned to the forwarding station, the excess load shall be treated as a separate consignment.

Article 24 Surcharges

- § 1 Without prejudice to the railway's entitlement to the difference in carriage charges and to compensation for any possible loss or damage, the railway may impose:
- a) a surcharge equal to one unit of account per kilogramme of gross mass of the whole package;
 - i) in the case of irregular, incorrect or incomplete description of substances and articles not acceptable for carriage under the RID;
 - ii) in the case of irregular, incorrect or incomplete description of substances and articles which under the RID are acceptable for carriage subject to conditions, or in the case of failure to observe such conditions.

The supplementary provisions may provide for other methods of calculating the surcharge, in particular a fixed surcharge for empty private owners' wagons.

- b) a surcharge equal to five units of account per 100 kilogrammes of mass in excess of the load limit, where the wagon has been loaded by the consignor.
- § 2 The surcharges shall be charged against the goods irrespective of the place where the facts giving rise to the surcharges were established.
- § 3 The amount of the surcharges and the reason for imposing them must be entered in the

consignment note.

- § 4 The supplementary provisions shall specify the case in which no surcharge is due.

Article 25

Documents for completion of administrative formalities. Customs seals

- § 1 The consignor must attach to the consignment note the documents necessary for the completion of formalities required by Customs or other administrative authorities before delivery of the goods. Such documents shall relate only to goods which are the subject of one and the same consignment note, unless otherwise provided by the requirements of Customs or of other administrative authorities or by the tariffs.

However, when these documents are not attached to the consignment note or if they are to be provided by the consignee, the consignor shall indicate in the consignment note the station, the Customs office or the office of any other authority where the respective documents will be made available to the railway and where the formalities must be completed. If the consignor will himself be present or be represented by an agent when the formalities required by Customs or other administrative authorities are carried out, it will suffice for the documents to be produced at the time when those formalities are carried out.

- § 2 The railway shall not be obliged to check whether the documents furnished are sufficient and correct.
- § 3 The consignor shall be liable to the railway for any loss or damage resulting from the absence or insufficiency of or any irregularity in such documents, save in the case of fault by the railway.

The railway shall, where it is at fault, be liable for any consequences arising from the loss, non-use or misuse of the documents referred to in the consignment note and accompanying it or deposited with the railway; nevertheless any compensation shall not exceed that payable in the event of loss of the goods.

- § 4 The consignor must comply with the requirements of Customs or of other administrative authorities with respect to the packing and sheeting of the goods. If the consignor has not packed or sheeted the goods in accordance with those requirements the railway shall be entitled to do so; the resulting cost shall be charged against the goods.
- § 5 The railway may refuse consignments when the seals affixed by Customs or other administrative authorities are damaged or defective.

Article 26

Completion of Administrative Formalities

- § 1 In transit, the formalities required by Customs or other administrative authorities shall be completed by the railway. The railway may, however, delegate that duty to an agent.

§ 2 In completing such formalities, the railway shall be liable for any fault committed by itself or by its agent; nevertheless, any compensation shall not exceed that payable in the event of loss of the goods.

§ 3 The consignor, by so indicating in the consignment note, or the consignee by giving orders as provided for in Article 31, may ask:

- a) to be present himself or to be represented by an agent when such formalities are carried out, for the purpose of furnishing any information or explanations required;
- b) to complete such formalities himself or to have them completed by an agent, in so far as the laws and regulations of the State in which they are to be carried out so permit;
- c) to pay Customs duties and other charges, when he or his agent is present at or completes such formalities, in so far as the laws and regulations of the State in which they are carried out permit such payment.

Neither the consignor, nor the consignee who has the right of disposal, nor the agent of either may take possession of the goods.

§ 4 If, for the completion of the formalities, the consignor designated a station where the provisions in force do not permit of their completion, or if he has stipulated for the purpose any other procedure which cannot be followed, the railway shall act in the manner which appears to it to be the most favourable to the interests of the person entitled and shall inform the consignor of the measures taken.

If the consignor, by an entry in the consignment note, has undertaken to pay charges including Customs duty, the railway shall have the choice of completing Customs formalities either in transit or at the destination station.

§ 5 Subject to the exception provided for in the second subparagraph § 4, the consignee may complete Customs formalities at the destination station if that station has a Customs office and the consignment note requests Customs clearance on arrival, or, in the absence of such request, if the goods arrive under Customs control. The consignee may also complete these formalities at a destination station that has no Customs office if the national laws and regulations so permit or if the prior authority of the railway and the Customs authorities has been obtained. If the consignee exercises any of these rights, he shall pay in advance the amounts chargeable against the goods.

Nevertheless, the railway may proceed in accordance with § 4 if the consignee has not taken possession of the consignment note within the period fixed by the provisions in force at the destination station.

Article 27

Transit periods

§ 1 The transit periods shall be specified either by agreement between the railways participating in the carriage, or by the international tariffs applicable from the forwarding station to the destination station. For certain special types of traffic and on certain routes

these periods may also be established on the basis of transport plans applicable between the railways concerned; in that case they must be included in international tariffs or special agreements which, where appropriate, may provide for derogations from §§ 3 to 9 below.

Such periods shall not in any case exceed those which would result from the application of the following paragraphs.

§ 2 In the absence of any indication in regard to the transit periods as provided for in § 1, and subject to the following paragraphs, the maximum transit periods shall be as follows:

a)	for wagon-load consignments:	
	period for despatch	12 hours;
	period for carriage, for each 400 km or fraction thereof	24 hours;
b)	for less than wagon-load consignments:	
	period for despatch	24 hours;
	period for carriage, for each 200 km or fraction thereof	24 hours;

All these distances shall relate to the kilometric distances contained in the tariffs.

§ 3 The period for despatch shall be counted only once, irrespective of the number of systems traversed. The period for carriage shall be calculated on the total distance between the forwarding station and the destination station.

§ 4 The railway may fix additional transit periods of specified duration in the following cases:

- a) consignments handed in for carriage, or to be delivered, at places other than stations;
- b) consignments to be carried:
 - i) by lines of different gauge;
 - ii) by sea or inland navigable waterway;
 - iii) by road if there is no rail link;
- c) consignments charged at reduced rates in accordance with special or exceptional internal tariffs;
- d) exceptional circumstances causing an exceptional increase in traffic or exceptional operating difficulties.

§ 5 The additional transit period provided for in § 4 (a) to (c) shall be shown in the tariffs or in the provisions duly published in each State.

Those provided for in § 4 (d) must be published and may not come into force before their publication.

§ 6 The transit period shall run from midnight next following acceptance of the goods for carriage.

§ 7 Except in the case of any fault by the railway, the transit period shall be extended by the duration of the period necessitated by:

- a) verification or ascertainment in accordance with Article 21 and Article 22, § 1, which

- reveals differences from the particulars shown in the consignment note;
- b) completion of the formalities required by Customs or other administrative authorities;
- c) modification of the contract of carriage under Article 30 or 31;
- d) special care to be given to the goods;
- e) the trans-shipment or reloading of any goods loaded defectively by the consignor;
- f) any interruption of traffic temporarily preventing the commencement or continuation of carriage.

The reason for and the duration of such extensions shall be entered in the consignment note. If necessary proof may be furnished by other means.

- § 8 The transit period shall be suspended on Sundays and statutory holidays. It shall be suspended on Saturdays when the provisions in force in any State provide for the suspension of domestic railway transit periods on those days.
- § 9 When the transit period ends after the time at which the destination station closes, the period shall be extended until two hours after the time at which the station next opens.
- § 10 The transit period is observed if, before its expiry:
- a) in cases where consignments are to be delivered at a station and notice of arrival must be given, such notice is given and the goods are held at the disposal of the consignee;
 - b) in cases where consignments are to be delivered at a station and notice of arrival need not be given, the goods are held at the disposal of the consignee;
 - c) in the case of consignments which are to be delivered at places other than stations, the goods are placed at the disposal of the consignee.

Article 28 Delivery

- § 1 The railway shall hand over the consignment note and deliver the goods to the consignee at the destination station against a receipt and payment of the amounts chargeable to the consignee by the railway.

Acceptance of the consignment note obliges the consignee to pay to the railway the amounts chargeable to him.

- § 2 It shall be equivalent to delivery to the consignee if, in accordance with the provisions in force at the destination station:
- a) the goods have been handed over to Customs or *Octroi* authorities at their premises or warehouses, when these are not subject to railway supervision;
 - b) the goods have been deposited for storage with the railway, with a forwarding agent or in a public warehouse.

- § 3 The provisions in force at the destination station or the terms of any agreements with the consignee shall determine whether the railway is entitled or obliged to hand over the goods

to the consignee elsewhere than at the destination station, whether in a private siding, at his domicile or in a railway depot. If the railway hands over the goods, or arranges for them to be handed over in a private siding, at his domicile or in a depot, delivery shall be deemed to have been effected at the time when they are so handed over. Save where the railway and the user of a private siding have agreed otherwise, operations carried out by the railway on behalf of and under the instructions of that user shall not be covered by the contract of carriage.

- § 4 After the arrival of the goods at the destination station, the consignee may require the railway to hand over the consignment note and deliver the goods to him.

If the loss of the goods is established or if the goods have not arrived on the expiry of the period provided for in Article 39, § 1, the consignee may assert, in his own name, any rights against the railway which he may have acquired by reason of the contract of carriage.

- § 5 The person entitled may refuse to accept the goods, even when he has received the consignment note and paid the charges, so long as an examination for which he has asked in order to establish alleged loss or damage has not been made.

- § 6 In all other respects, delivery of goods shall be carried out in accordance with the provisions in force at the destination station.

Article 29 Correction of charges

- § 1 In case of incorrect application of a tariff or of error in the calculation or collection of charges, undercharges shall be paid or overcharges repaid.

Undercharges shall be paid and overcharges shall be repaid only if they exceed eight units of account per consignment note. The repayment shall be made as a matter of course.

- § 2 If the consignee has not taken possession of the consignment note the consignor shall be obliged to pay to the railway any amounts undercharged. When the consignment note has been accepted by the consignee or the contract of carriage modified in accordance with Article 31, the consignor shall be obliged to pay any undercharge only to the extent that it relates to the costs which he has undertaken to pay by an entry in the consignment note. Any balance of the undercharge shall be paid by the consignee.

- § 3 Sums due under this Article shall bear interest at five per cent per annum from the day of receipt of the demand for payment or from the day of the claim referred to in Article 53 or, if there has been no such demand or claim, from the day on which legal proceedings are instituted.

If, within a reasonable period allotted to him, the person entitled does not submit to the railway the supporting documents required for the amount of the claim to be finally settled, no interest shall accrue between the expiry of the period laid down and the actual submission of such documents.

TITLE III
Modification of the contract of carriage

Article 30
Modification by the consignor

§ 1 The consignor may modify the contract of carriage by giving subsequent orders:

- a) for the goods to be withdrawn at the forwarding station;
- b) for the goods to be stopped in transit;
- c) for delivery of the goods to be delayed;
- d) for the goods to be delivered to a person other than the consignee shown in the consignment note;
- e) for the goods to be delivered at a station other than the destination station shown in the consignment note;
- f) for the goods to be returned to the forwarding station;
- g) for the consignment to be made subject to a cash on delivery payment;
- h) for a cash on delivery payment to be increased, reduced or cancelled;
- i) for charges relating to a consignment which has not been prepaid to be debited to him, or for charges which he has undertaken to pay in accordance with Article 15, § 2 to be increased.

The tariffs of the following railway may provide that orders specified in (g) to (i) are not acceptable.

The supplementary provisions of the international tariffs in force between the railways participating in the carriage may provide for the acceptance of orders other than those listed above.

Orders must not in any event have the effect of splitting the consignment.

§ 2 Such orders shall be given by means of a declaration, in the form laid down by the railway.

The declaration shall be reproduced and signed by the consignor in the duplicate of the consignment note which shall be presented to the railway. The signature may be printed or replaced by the despatch stamp.

Any order given in a form other than that laid down shall be null and void.

§ 3 If the railway complies with the consignor's orders without requiring the production of the duplicate, where this has been sent to the consignee, the railway shall be liable to the consignee for any loss or damage caused thereby. Nevertheless, any compensation shall not exceed that payable in the event of loss of the goods.

§ 4 The consignor's right to modify the contract of carriage shall, notwithstanding that he is in possession of the duplicate of the consignment note, be extinguished in cases where the consignee:

- a) has taken possession of the consignment note;
- b) has accepted the goods;
- c) has asserted his rights in accordance with Article 28, § 4;
- d) is entitled, in accordance with Article 31, to give orders as soon as the consignment has entered the Customs territory of the country of destination.

From that time onwards, the railway shall comply with the orders and instructions of the consignee.

Article 31 Modification by the consignee

§ 1 When the consignor has not undertaken to pay the charges relating to carriage in the country of destination, and has not inserted in the consignment note the words "Consignee not authorised to give subsequent orders", the consignee may modify the contract of carriage by giving subsequent orders:

- a) for the goods to be stopped in transit;
- b) for delivery of the goods to be delayed;
- c) for the goods to be delivered in the country of destination to a person other than the consignee shown in the consignment note;
- d) for the goods to be delivered in the country of destination at a station other than the destination station shown in the consignment note, subject to contrary provisions in international tariffs;
- e) for formalities required by Customs or other administrative authorities to be carried out in accordance with Article 26, § 3.

The supplementary provisions or the international tariffs in force between the railways participating in the carriage may provide for the acceptance of orders other than those listed above.

Orders must not in any case have the effect of splitting the consignment.

The consignee's orders shall only be effective after the consignment has entered the Customs territory of the country of destination.

§ 2 Such orders shall be given by means of a declaration, in the form laid down by the railway.

Any order given in a form other than that laid down shall be null and void.

§ 3 The consignee's right to modify the contract of carriage shall be extinguished in cases where he has:

- a) taken possession of the consignment note;
- b) accepted the goods;
- c) asserted his rights in accordance with Article 28, § 4;
- d) designated a person in accordance with § 1 (c) and that person has taken possession of the consignment note, accepted the goods or asserted his rights in accordance with Article 28, § 4.

§ 4 If the consignee has given instructions for delivery of the goods to another person, that person shall not be entitled to modify the contract of carriage.

Article 32 **Execution of subsequent orders**

§ 1 The railway may not refuse to execute orders given under Articles 30 or 31 or delay doing so save where:

- a) it is no longer possible to execute the orders by the time they reach the station responsible for doing so;
- b) compliance with the orders would interfere with normal railway operations;
- c) a change of destination station would contravene the laws and regulations of a State, and in particular the requirements of the Customs or of other administrative authorities;
- d) in the case of a change of destination station, the value of the goods will not, in the railway's view, cover all the charges which would be payable on the goods on arrival at the new destination, unless the amount of such charges is paid or guaranteed immediately.

The person who has given the orders shall be informed as soon as possible of any circumstances which prevent their execution.

If the railway is not in a position to foresee such circumstances, the person who has given the orders shall be liable for all the consequences of starting to execute them.

§ 2 The charges arising from the execution of an order, except those arising from any fault by the railway, shall be paid in accordance with Article 15.

§ 3 Subject to § 1, the railway shall, in the case of any fault on its part, be liable for the consequences of failure to execute an order or failure to execute it properly. Nevertheless, any compensation shall not exceed that payable in the event of loss of the goods.

Article 33 **Circumstances preventing carriage**

§ 1 When circumstances prevent the carriage of goods, the railway shall decide whether it is preferable to carry the goods as a matter of course by modifying the route or whether it is advisable in the consignor's interest to ask him for instructions and at the same time give him any relevant information available to the railway.

Save fault on its part, the railway may recover the carriage charges applicable to the route followed and shall be allowed the transit periods applicable to such route.

§ 2 If it is impossible to continue carrying the goods, the railway shall ask the consignor for instructions. It shall not be obliged to do so in the event of carriage being temporarily prevented as a result of measures taken in accordance with Article 3, § 4.

§ 3 The consignor may enter in the consignment note instructions to cover the event of circumstances preventing carriage.

If the railway considers that such instructions cannot be executed, it shall ask for fresh instructions.

§ 4 If the instructions of the consignor change the consignee or the destination station or are given at the station where the goods are being held, the consignor must enter them in the duplicate of the consignment note and present this to the railway.

§ 5 If the railway complies with the consignor's instructions without requiring the production of the duplicate, when this has been sent to the consignee, the railway shall be liable to the consignee for any loss or damage caused thereby. Nevertheless, any compensation shall not exceed that payable in the event of loss of the goods.

§ 6 If the consignor, on being notified of a circumstance preventing carriage, fails to give within a reasonable time instructions which can be executed, the railway shall take action in accordance with the provisions relating to circumstances preventing delivery, in force at the place where the goods have been held up.

If the goods have been sold, the proceeds of sale, less any amounts chargeable against the goods, shall be held at the disposal of the consignor. If the proceeds are less than those costs, the consignor shall pay the difference.

§ 7 When the circumstances preventing carriage cease to obtain before the arrival of instructions from the consignor, the goods shall be forwarded to their destination without waiting for such instructions; the consignor shall be notified to that effect as soon as possible.

§ 8 When the circumstances preventing carriage arise after the consignee has modified the contract of carriage in accordance with Article 31, the railway shall notify the consignee. §§ 1, 2, 6, 7 and 9 shall apply analogously.

§ 9 Save fault on its part, the railway may raise demurrage or standage charges if circumstances prevent carriage.

§ 10 Article 32 shall apply to carriage undertaken in accordance with Article 33.

Article 34
Circumstances preventing delivery

- § 1 When circumstances prevent delivery of the goods, the railway shall without delay notify the consignor to ask for his instructions.
- § 2 When the circumstances preventing delivery cease to obtain before arrival at the destination station of instructions from the consignor the goods shall be delivered to the consignee. The consignor shall be notified without delay.
- § 3 If the consignee refuses the goods, the consignor shall be entitled to give instructions even if he is unable to produce the duplicate of the consignment note.
- § 4 The consignor may also request, by an entry in the consignment note, that the goods be returned to him as a matter of course in the event of circumstances preventing delivery. Unless such request is made, his express consent is required.
- § 5 Except as otherwise provided for above, the railway responsible for delivery shall proceed in accordance with the provisions in force at the place of delivery.
- If the goods have been sold, the proceeds of sale, less any costs chargeable against the goods, shall be held at the disposal of the consignor. If such proceeds are less than those costs, the consignor shall pay the difference.
- § 6 When the circumstances preventing delivery arise after the consignee has modified the contract of carriage in accordance with Article 31, the railway shall notify the consignee. §§ 1, 2 and 6 shall apply analogously.
- § 7 Article 32 shall apply to carriage undertaken in accordance with Article 34.

TITLE IV
Liability

Article 35
Collective responsibility of railways

- § 1 The railway which has accepted goods for carriage with the consignment note shall be responsible for the carriage over the entire route up to delivery.
- § 2 Each succeeding railway, by the very act of taking over the goods with the consignment note, shall become a party to the contract of carriage in accordance with the terms of that document and shall assume the obligations arising therefrom, without prejudice to the provisions of Article 55, § 3, relating to the railway of destination.

Article 36
Extent of liability

- § 1 The railway shall be liable for loss or damage resulting from the total or partial loss of, or damage to, the goods between the time of acceptance for carriage and the time of delivery and for the loss or damage resulting from the transit period being exceeded.
- § 2 The railway shall be relieved of such liability if the loss or damage or the exceeding of the transit period was caused by a fault on the part of the person entitled, by an order given by the person entitled other than as a result of a fault on the part of the railway, by inherent vice of the goods (decay, wastage, etc.) or by circumstances which the railway could not avoid and the consequences of which it was unable to prevent.
- § 3 The railway shall be relieved of such liability when the loss or damage arises from the special risks inherent in one or more of the following circumstances:
- a) carriage in open wagons under the conditions applicable thereto or under an agreement made between the consignor and the railway and referred to in the consignment note;
 - b) absence or inadequacy of packing in the case of goods which by their nature are liable to loss or damage when not packed or when not properly packed;
 - c) loading operations carried out by the consignor or unloading operations carried out by the consignee under the provisions applicable thereto or under an agreement made between the consignor and the railway and referred to in the consignment note, or under an agreement between the consignee and the railway;
 - d) defective loading, when loading has been carried out by the consignor under the provisions applicable thereto or under an agreement made between the consignor and the railway and referred to in the consignment note;
 - e) completion by the consignor, the consignee or an agent of either, of the formalities required by Customs or other administrative authorities;
 - f) the nature of certain goods which renders them inherently liable to total or partial loss or damage, especially through breakage, rust, interior and spontaneous decay, desiccation or wastage;
 - g) irregular, incorrect or incomplete description of articles not acceptable for carriage or acceptable subject to conditions, or failure on the part of the consignor to observe the prescribed precautions in respect of articles acceptable subject to conditions;
 - h) carriage of live animals;
 - i) carriage which, under the provisions applicable or under an agreement made between the consignor and the railway and referred to in the consignment note, must be accompanied by an attendant, if the loss or damage results from any risk which the attendant was intended to avert.

Article 37
Burden of Proof

- § 1 The burden of proving that the loss, the damage or the exceeding of the transit period was due to one of the causes specified in Article 36, § 2 shall rest upon the railway.

- § 2 When the railway establishes that, having regard to the circumstances of a particular case, the loss or damage could have arisen from one or more of the special risks referred to in Article 36, § 3, it shall be presumed that it did so arise. The person entitled shall, however, have the right to prove that the loss or damage was not attributable either wholly or partly to one of those risks.

This presumption shall not apply in the case referred to in Article 36, § 3(a) if an abnormally large quantity has been lost or if a package has been lost.

Article 38

Presumption in case of reconsignment

- § 1 When a consignment despatched in accordance with the Uniform Rules has been reconsigned subject to the same Rules and partial loss or damage has been ascertained after the reconsignment, it shall be presumed that it occurred during the latest contract of carriage if the consignment remained in the care of the railway and was reconsigned in the same condition as it arrived at the station from which it was reconsigned.

- § 2 This presumption shall also apply when the contract of carriage prior to the reconsignment was not subject to the Uniform Rules, if the Rules would have applied in the case of a through consignment from the original forwarding station to the final destination station.

This presumption shall moreover apply when the contract of carriage prior to the reconsignment was subject to a comparable international convention on international through rail transport, and when this contains the same presumption of law in favour of consignments sent in accordance with the Uniform Rules.

Article 39

Presumption of loss of goods

- § 1 The person entitled may, without being required to furnish further proof, consider the goods lost when they have not been delivered to the consignee or are not being held at his disposal within thirty days after the expiry of the transit periods.

- § 2 The person entitled may, on receipt of compensation for the lost goods, make a written request to be notified without delay should the goods be recovered within one year after the payment of compensation. The railway shall give a written acknowledgement of such request.

- § 3 Within thirty days after receipt of such notification, the person entitled may require the goods to be delivered to him at any station on the route. In that case he shall pay the charges in respect of carriage from the forwarding station to the station where delivery is effected and shall refund the compensation received, less any costs which may have been included therein. Nevertheless he shall retain his rights to claim compensation for exceeding the transit period provided for in Article 43 and 46.

- § 4 In the absence of the request mentioned in § 2 or of any instructions given within the period specified in § 3, or if the goods are recovered more than one year after the payment of compensation, the railway shall dispose of them in accordance with the laws and

regulations of the State having jurisdiction over the railway.

Article 40
Compensation for loss

- § 1 In the event of total or partial loss of the goods the railway must pay, to the exclusion of all other damages, compensation calculated according to the commodity exchange quotation or, if there is no such quotation, according to the current market price, or if there is neither such quotation nor such price, according to the normal value of goods of the same kind and quality at the time and place at which the goods were accepted for carriage.
- § 2 Compensation shall not exceed 17 units of account per kilogram of gross mass short.
- § 3 The railway shall in addition refund carriage charges, Customs duties and other amounts incurred in connection with carriage of the lost goods.

Article 41
Liability for wastage in transit

- § 1 In respect of goods which, by reason of their nature, are generally subject to wastage in transit by the sole fact of carriage, the railway shall only be liable to the extent that the wastage exceeds the following allowances, whatever the length of the route:
- a) two per cent of the mass for liquid goods or goods consigned in a moist condition;
 - b) one per cent of the mass for dry goods.
- § 2 The limitation of liability provided for in § 1 may not be invoked if, having regard to the circumstances of a particular case, it is proved that the loss was not due to causes which would justify an allowance.
- § 3 Where several packages are carried under a single consignment note, the wastage in transit shall be calculated separately for each package if its mass on despatch is shown separately in the consignment note or can otherwise be ascertained.
- § 4 In the event of total loss of goods or in the case of loss of a package, no deduction for wastage in transit shall be made in calculating the compensation payable.
- § 5 This Article shall not derogate from Articles 36 and 37.

Article 42
Compensation for damage

- § 1 In case of damage to goods, the railway must pay compensation equivalent to the loss in value of the goods, to the exclusion of all other damages. The amount shall be calculated by applying to the value of the goods as defined in Article 40 the percentage of loss in value noted at the place of destination.

§ 2 The compensation may not exceed:

- a) if the whole consignment has lost value through damage, the amount which would have been payable in case of total loss;
- b) if only part of the consignment has lost value through damage, the amount which would have been payable had that part been lost.

§ 3 The railway shall in addition refund the amounts provided for in Article 40, § 3, in the proportion set out in § 1.

Article 43

Compensation for exceeding the transit period

§ 1 If loss or damage has resulted from the transit period being exceeded, the railway shall pay compensation not exceeding four times the carriage charges.

§ 2 In case of total loss of the goods, the compensation provided for in § 1 shall not be payable in addition to that provided for in Article 40.

§ 3 In case of partial loss of the goods, the compensation provided for in § 1 shall not exceed three times the carriage charges in respect of that part of the consignment which has not been lost.

§ 4 In case of damage to the goods, not resulting from the transit period being exceeded, the compensation provided for in § 1 shall, where appropriate, be payable in addition to that provided for in Article 42.

§ 5 In no case shall the total of compensation payable under § 1 together with that payable under Articles 40 and 42 exceed the compensation which would be payable in the event of total loss of the goods.

§ 6 The railway may provide, in international tariffs or in special agreements, for other forms of compensation than those provided for in § 1 when, in accordance with Article 27, § 1, the transit period has been established on the basis of transport plans.

If, in this case, the transit periods provided for in Article 27, § 2 are exceeded, the person entitled may demand either the compensation provided for in § 1 above or that determined by the international tariff or the special agreement applied.

Article 44

Loss of the right to invoke the limits of liability

The liability limits provided for in Articles 25, 26, 30, 32, 33, 40, 42, 43, 45 and 46 shall not apply if it is proved that the loss or damage resulted from an act or omission, on the part of the railway, done with intent to cause such loss or damage, or recklessly and with knowledge that such loss or damage will probably result.

Article 45
Limitation of compensation under certain tariffs

When the railway agrees to special conditions of carriage through special or exceptional tariffs, involving a reduction in the carriage charge calculated on the basis of the general tariffs, it may limit the amount of compensation payable to the person entitled in the case of exceeding of the transit period, provided that such limit is indicated in the tariff.

When the special conditions of carriage apply only to part of the route, the limit may only be invoked if the event giving rise to the compensation occurred on that part of the route.

Article 46
Compensation in case of interest in delivery

In case of a declaration of interest in delivery, further compensation for loss or damage proved may be claimed, in addition to the compensation provided for in Articles 40,42,43 and 45, up to the amount declared.

Article 47
Conversion of, and interest on, compensation

- § 1 When the calculation of the compensation requires the conversion of sums expressed in foreign currencies, conversion shall be at the rate of exchange applicable on the day and at the place of payment of compensation.
- § 2 The person entitled may claim interest on compensation payable, calculated at five per cent per annum, from the date of the claim referred to in Article 53 or, if no such claim has been made, from the day on which legal proceedings are instituted.
- § 3 Interest shall only be payable if the compensation exceeds eight units of account per consignment note.
- § 4 If, within a reasonable period allotted to him, the person entitled does not submit to the railway the supporting documents required for the amount of the claim to be finally settled, no interest shall accrue between the expiry of the period laid down and the actual submission of such documents.

Article 48
Liability in respect of rail-sea traffic

- § 1 In rail-sea transport by the services referred to in Article 2, § 2 of the Convention each State may, by requesting that a suitable note be included in the list of lines or services to which the Uniform Rules apply, indicate that the following ground for exemption from liability will apply in their entirety in addition to those provided for in Article 36.

The carrier may only avail himself of these grounds for exemption if he proves that the loss, damage or exceeding of the transit period occurred in the course of the sea journey between the time when the goods were loaded on board the ship and the time when they

were discharged from the ship.

The grounds for exemption are as follows:

- a) act, neglect or default on the part of the master, a mariner, pilot or the carrier's servants in the navigation or management of the ship;
- b) unseaworthiness of the ship, if the carrier proves that the unseaworthiness is not attributable to lack of due diligence on his part to make the ship seaworthy, to ensure that it is properly manned, equipped and supplied or to make all parts of the ship in which the goods are loaded fit and safe for their reception, carriage and protection;
- c) fire, if the carrier proves that it was not caused by his act or fault, or that of the master, a mariner, pilot or the carrier's servants;
- d) perils, dangers and accidents of the sea or other navigable waters;
- e) saving or attempting to save life or property at sea;
- f) the loading of goods on the deck of the ship, if they are so loaded with the consent of the consignor given in the consignment note and are not in wagons.

The above grounds for exemption in no way affect the general obligations of the carrier and, in particular, his obligation to exercise due diligence to make the ship seaworthy, to ensure that it is properly manned, equipped and supplied and to make all parts of the ship in which the goods are loaded fit and safe for their reception, carriage and protection.

Even when the carrier can rely on the foregoing grounds for exemption, he shall nevertheless remain liable if the person entitled proves that the loss, damage or exceeding of the transit period is due to a fault of the carrier, the master, a mariner, pilot or the carrier's servants, fault other than provided for under (a).

- § 2 Where one and the same sea route is served by several undertakings included in the list referred to in Articles 3 and 10 of the Convention, the regime of liability applicable to that route shall be the same for all those undertakings.

In addition, where such undertakings have been included in the list at the request of several States, the adoption of this regime shall be the subject of prior agreement between those States.

- § 3 The measures taken under this Article shall be notified to the Central Office. They shall come into force at the earliest at the expiry of a period of thirty days from the date of the letter by which the Central Office notifies them to other States.

Consignments already in transit shall not be affected by such measures.

Article 49

Liability in case of nuclear incidents

The railway shall be relieved of liability under the Uniform Rules for loss or damage caused by a nuclear incident when the operator of a nuclear installation or another person who is substituted for him is liable for the loss or damage pursuant to a State's laws and regulations governing liability in the field of nuclear energy.

Article 50
Liability of the railway for its servants

The railway shall be liable for its servants and for any other persons whom it employs to perform the carriage.

If however such servants and other persons, at the request of an interested party, make out consignment notes, make translations or render other services which the railway itself is under no obligation to render, they shall be deemed to be acting on behalf of the person to whom the services are rendered.

Article 51
Other actions

In all cases to which the Uniform Rules apply, any action in respect of liability on any grounds whatsoever may be brought against the railway only subject to the conditions and limitations laid down in the Rules.

The same shall apply to any action brought against those servants and other persons for whom the railway is liable under Article 50.

TITLE V
Assertion of Rights

Article 52
Ascertainment of partial loss or damage

§ 1 When partial loss of or damage to, goods is discovered or presumed by the railway or alleged by the person entitled, the railway must without delay, and if possible in the presence of the person entitled, draw up a report stating, according to the nature of the loss or damage, the condition of the goods, their mass and, as far as possible, the extent of the loss or damage, its cause and the time of its occurrence.

A copy of the report must be supplied free of charge to the person entitled.

§ 2 Should the person entitled not accept the findings in the report, he may request that the condition and mass of the goods and the cause and amount of the loss or damage be ascertained by an expert appointed either by the parties or by a court. The procedure to be followed shall be governed by the laws and regulations of the State in which such ascertainment takes place.

Article 53
Claims

- § 1 Claims relating to the contract of carriage shall be made in writing to the railway specified in Article 55.
- § 2 A claim may be made by persons who have the right to bring an action against the railway under Article 54.
- § 3 To make the claim, the consignor must produce the duplicate of the consignment note. Failing this, he must produce an authorisation from the consignee or furnish proof that the consignee has refused to accept the consignment.

To make the claim, the consignee must produce the consignment note if it has been handed over to him.

- § 4 The consignment note, the duplicate and any other documents which the person entitled thinks fit to submit with the claim shall be produced either in the original or as copies, the copies to be duly authenticated if the railway so requires.

On settlement of the claim, the railway may require the production, in the original form, of the consignment note, the duplicate or the cash on delivery voucher so that they may be endorsed to the effect that settlement has been made.

Article 54
Persons who may bring an action against the railway

- § 1 An action for the recovery of a sum paid under the contract of carriage may only be brought by the person who made the payment.
- § 2 An action in respect of the cash on-delivery payments provided for in Article 17 may only be brought by the consignor.
- § 3 Other actions arising from the contract of carriage may be brought:
- a) by the consignor, until such time as the consignee has:
 - i) taken possession of the consignment note,
 - ii) accepted the goods, or
 - iii) asserted his rights under Article 28, § 4, or Article 31;

 - b) by the consignee, from the time when he has:
 - i) taken possession of the consignment note,
 - ii) accepted the goods,
 - iii) asserted his rights under Article 28, § 4, or
 - iv) asserted his rights under Article 31 provided that the right of action shall be extinguished from the time when the person designated by the consignee in accordance with Article 31, § 1(c) has taken possession of the consignment note, accepted the goods, or asserted his rights under Article 28, § 4.

- § 4 In order to bring an action, the consignor must produce the duplicate of the consignment note. Failing this, in order to bring an action under § 3(a) he must produce an authorisation from the consignee or furnish proof that the consignee has refused to accept the consignment.

In order to bring an action, the consignee shall produce the consignment note if it has been handed over to him.

Article 55

Railways against which an action may be brought

- § 1 An action for the recovery of a sum paid under the contract of carriage may be brought against the railway which has collected that sum or against the railway on whose behalf it was collected.
- § 2 An action in respect of the cash on delivery payments provided for in Article 17 may only be brought against the forwarding railway.
- § 3 Other actions arising from the contract of carriage may be brought against the forwarding railway, the railway of destination or the railway on which the event giving rise to the proceedings occurred.

Such actions may be brought against the railway of destination even if it has received neither the goods nor the consignment note.

- § 4 If the plaintiff can choose between several railways, his right to choose shall be extinguished as soon as he brings an action against any one of them.
- § 5 An action may be brought against a railway other than those specified in §§ 1, 2 and 3 when instituted by way of counterclaim or by way of exception to the principal claim based on the same contract of carriage.

Article 56

Competence

Actions brought under the Uniform Rules may only be instituted in the competent court of the State having jurisdiction over the defendant railway, unless otherwise provided in agreements between States or in acts of concession.

When a railway operates independent railway systems in different States, each system shall be regarded as a separate railway for the purposes of this Article.

Article 57

Extinction of right of action against the railway

- § 1 Acceptance of the goods by the person entitled shall extinguish all rights of action against

the railway arising from the contract of carriage in case of partial loss, damage or exceeding of the transit period.

§ 2 Nevertheless, the right of action shall not be extinguished:

- a) in the case of partial loss or of damage, if:
 - i) the loss or damage was ascertained before the acceptance of the goods in accordance with Article 52 by the person entitled;
 - ii) the ascertainment which should have been carried out under Article 52 was omitted solely through the fault of the railway;
- b) in the case of loss or damage which is not apparent and is not ascertained until after acceptance of the goods by the person entitled, provided that he:
 - i) asks for ascertainment in accordance with Article 52 immediately after discovery of the loss or damage and not later than seven days after the acceptance of the goods;
 - ii) and, in addition, proves that the loss or damage occurred between the time of acceptance for carriage and the time of delivery.
- c) in cases where the transit period has been exceeded, if the person entitled has, within sixty days, asserted his rights against one of the railways referred to in Article 55, § 3;
- d) if the person entitled furnishes proof that the loss or damage was caused by wilful misconduct or gross negligence on the part of the railway.

§ 3 If the goods have been recognised in accordance with Articles 38, § 1 rights of action in case of partial loss or of damage, arising from one of the previous contracts of carriage, shall be extinguished as if there had been only one contract of carriage.

Article 58 Limitation of actions

§ 1 The period of limitation for an action arising from the contract of carriage shall be one year.

Nevertheless, the period of limitation shall be two years in the case of an action:

- a) to recover a cash on delivery payment collected by the railway from the consignee;
- b) to recover the proceeds of a sale effected by the railway;
- c) for loss or damage resulting from an act or omission done with intent to cause such loss or damage, or recklessly and with knowledge that such loss or damage will probably result;
- d) arising from one of the contracts of carriage prior to the reconsignment in the case provided for in Article 38, § 1.

§ 2 The period of limitation shall run:

- a) in actions for compensation for total loss, from the thirtieth day after the expiry of the transit period;
- b) in actions for compensation for partial loss, for damage or for exceeding the transit

- period, from the day when delivery took place;
- c) in actions for payment or refund of carriage charges, supplementary charges, other charges or surcharges, or for correction of charges in case of a tariff being wrongly applied or of an error in calculation or collection:
 - i) if payment has been made, from the day of payment;
 - ii) if payment has not been made, from the day when the goods were accepted for carriage if payment is due from the consignor, or from the day when the consignee took possession of the consignment note if payment is due from him;
 - iii) in the case of sums to be paid under a charges note, from the day on which the railway submits to the consignor the account of charges provided for in Article 15, § 7; if no such account has been submitted, the period in respect of sums due to the railway shall run from the thirtieth day following the expiry of the transit period;
 - d) in an action by the railway for recovery of a sum which has been paid by the consignee instead of by the consignor or vice versa and which the railway is required to refund to the person entitled, from the day of the claim for a refund;
 - e) in actions relating to cash on delivery as provided for in Article 17, from the thirtieth day following the expiry of the transit period;
 - f) in actions to recover the proceeds of a sale, from the day of the sale;
 - g) in actions to recover additional duty demanded by Customs or other administrative authorities, from the day of the demand made by such authorities;
 - h) in all other cases, from the day when the right of action arises.

The day indicated for the commencement of the period of limitation shall not be included in the period.

- § 3 When a claim is presented to a railway in accordance with Article 53 together with the necessary supporting documents, the period of limitation shall be suspended until the day that the railway rejects the claim by notification in writing and returns the documents. If part of the claim is admitted, the period of limitation shall recommence in respect of that part of the claim still in dispute. The burden of proof of receipt of the claim or of the reply and of the return of the documents shall rest on the party who relies on those facts.

The period of limitation shall not be suspended by further claims having the same object.

- § 4 A right of action which has become time-barred may not be exercised by way of counter-claim or relied upon by way of exception.
- § 5 Subject to the foregoing provisions, the suspension and interruption of periods of limitation shall be governed by national law.

TITLE VI
Relations between Railways

Article 59
Settlement of accounts between railways

§ 1 Any railway which has collected, either at the time of forwarding or on arrival, charges or other sums due under the contract of carriage must pay to the railways concerned their respective shares.

The methods of payment shall be settled by agreements between railways.

§ 2 The forwarding railway shall be liable for carriage and other charges which it has failed to collect when the consignor has undertaken to pay them in accordance with Article 15.

§ 3 Should the railway of destination deliver the goods without collecting charges or other sums due under the contract of carriage, it shall be liable for these amounts.

§ 4 Should one railway default in payment and such default be confirmed by the Central Office at the request of one of the creditor railways, the consequences thereof shall be borne by all the other railways which have taken part in the carriage in proportion to their shares of the carriage charges.

The right of recovery against the defaulting railway shall not be affected.

Article 60
Recourse in case of loss or damage

§ 1 A railway which has paid compensation in accordance with the Uniform Rules, for total or partial loss or for damage, has a right of recourse against the other railways which have taken part in the carriage in accordance with the following provisions:

- a) the railway which has caused the loss or damage shall be solely liable for it;
- b) when the loss or damage has been caused by more than one railway, each shall be liable for the loss or damage it has caused; if such distinction cannot be made, the compensation shall be apportioned between those railways in accordance with (c);
- c) if it cannot be proved that the loss or damage has been caused by one or more railways in particular, the compensation shall be apportioned between all the railways which have taken part in the carriage, except those which can prove that the loss or damage was not caused on their lines; such apportionment shall be in proportion to the kilometric distances contained in the tariffs.

§ 2 In the case of the insolvency of any one of the railways, the unpaid share due from it shall be apportioned among all the other railways which have taken part in the carriage, in proportion to the kilometric distances contained in the tariffs.

Article 61
Recourse in case of exceeding the transit period

- § 1 Article 60 shall apply where compensation is paid for exceeding the transit period. If this has been caused by more than one railway, the compensation shall be apportioned between such railways in proportion to the length of the delay occurring on their respective lines.
- § 2 The transit periods specified in Article 27 shall be apportioned in the following manner:
- a) where two railways have taken part in the carriage:
 - i) the period for despatch shall be divided equally;
 - ii) the period for transport shall be divided in proportion to the kilometric distances contained in the tariffs;
 - b) where three or more railways have taken part in the carriage:
 - i) the period for despatch shall be divided equally between the forwarding railway and the railway of destination;
 - ii) the period for transport shall be divided between all the railways:
 - one-third in equal shares
 - the remaining two-thirds in proportion to the kilometric distances contained in the tariffs.
- § 3 Any additional periods to which a railway may be entitled shall be allocated to that railway.
- § 4 The interval between the time when the goods are handed over to the railway and commencement of the period for despatch shall be allocated exclusively to the forwarding railway.
- § 5 Such apportionment shall only apply if the total transit period has been exceeded.

Article 62
Procedure for recourse

- § 1 The validity of the payment made by the railway exercising one of the rights of recourse under Articles 60 and 61 may not be disputed by the railway against which the right of recourse is exercised, when compensation has been determined by a court and when the latter railway duly served with notice, has been afforded an opportunity to intervene in the proceedings. The court seized of the main proceedings shall determine what time shall be allowed for such notification and for intervention in the proceedings.
- § 2 A railway exercising its right of recourse must take proceedings by one and the same action against all the railways concerned with which it has not reached a settlement, failing which it shall lose its right of recourse in the case of those against which it has not taken proceedings.

- § 3 The court shall give its decision in one and the same judgment on all recourse claims brought before it.
- § 4 The railways against which such action has been brought shall have no further right of recourse.
- § 5 Recourse proceedings may not be joined with proceedings for compensation taken by the person entitled on the basis of the contract of carriage.

Article 63
Competence for recourse

- § 1 The courts of the country in which the railway against which the recourse claim has been made, has its headquarters shall have exclusive competence for all recourse claims.
- § 2 When the action is to be brought against several railways, the plaintiff railway shall be entitled to choose the court in which it will bring the proceedings from among those having competence under § 1.

Article 64
Agreements concerning recourse

By agreement, railways may derogate from the provisions concerning reciprocal rights of recourse set out in Title VI, apart from that contained in Article 62, § 5.

TITLE VII
Exceptional Provisions

Article 65
Temporary derogations

- § 1 If the economic and financial position of any State is such as to cause serious difficulty in applying Title VI, two or more other States may, by agreements, derogate from Articles 15, 17 and 30 by determining, for traffic with the State in difficulty, that:
- a) consignments from each of them shall be forwarded charges paid by the consignor as far as the frontiers of the State in difficulty, but not beyond;
 - b) consignments to destinations in each of them shall be forwarded charges paid by the consignor as far as the frontiers of the State in difficulty, but not beyond;
 - c) consignments to or from the State in difficulty must not be made subject to any cash on delivery payment or disbursement, except up to specified amounts;
 - d) the consignor may not modify the contract of carriage as far as concerns the country of destination, pre-payment of charges and cash on delivery payments.
- § 2 Under the conditions specified in § 1 and with the authorisation of their Governments, the railways which have dealings with the railway of the State in difficulty may agree upon a

derogation from Articles 15, 17, 30 and 31 in the traffic exchanged between them and the railway of the State in difficulty.

Such a derogation shall be decided by a two thirds majority of the railways having dealings with the railway of the State in difficulty.

§ 3 Measures taken in accordance with §§ 1 and 2 shall be notified to the Central Office.

The measures set out in § 1 shall come into force at the earliest on the expiry of a period of eight days from the date of the letter by which the Central Office shall have notified such measures to the other States.

The measures set out in § 2 shall come into force at the earliest on the expiry of a period of two days from the date of their publication in the States concerned.

§ 4 Consignments already in transit shall not be affected by such measures.

§ 5 Notwithstanding the provisions of this Article, each State may take unilateral measures in accordance with Article 3, § 4, letter (b).

Article 66 Derogations

The provisions of the Uniform Rules shall not prevail over those provisions which certain States are obliged to adopt, in traffic among themselves, in pursuant of certain Treaties such as the Treaties relating to the European Coal and Steel Community and the European Economic Community.